

IJA # 2980

ספר הישר

Sefer ha-Yashar

قطعة شظية مرئية من كتاب مجلدّ visible fragment from bookbinding

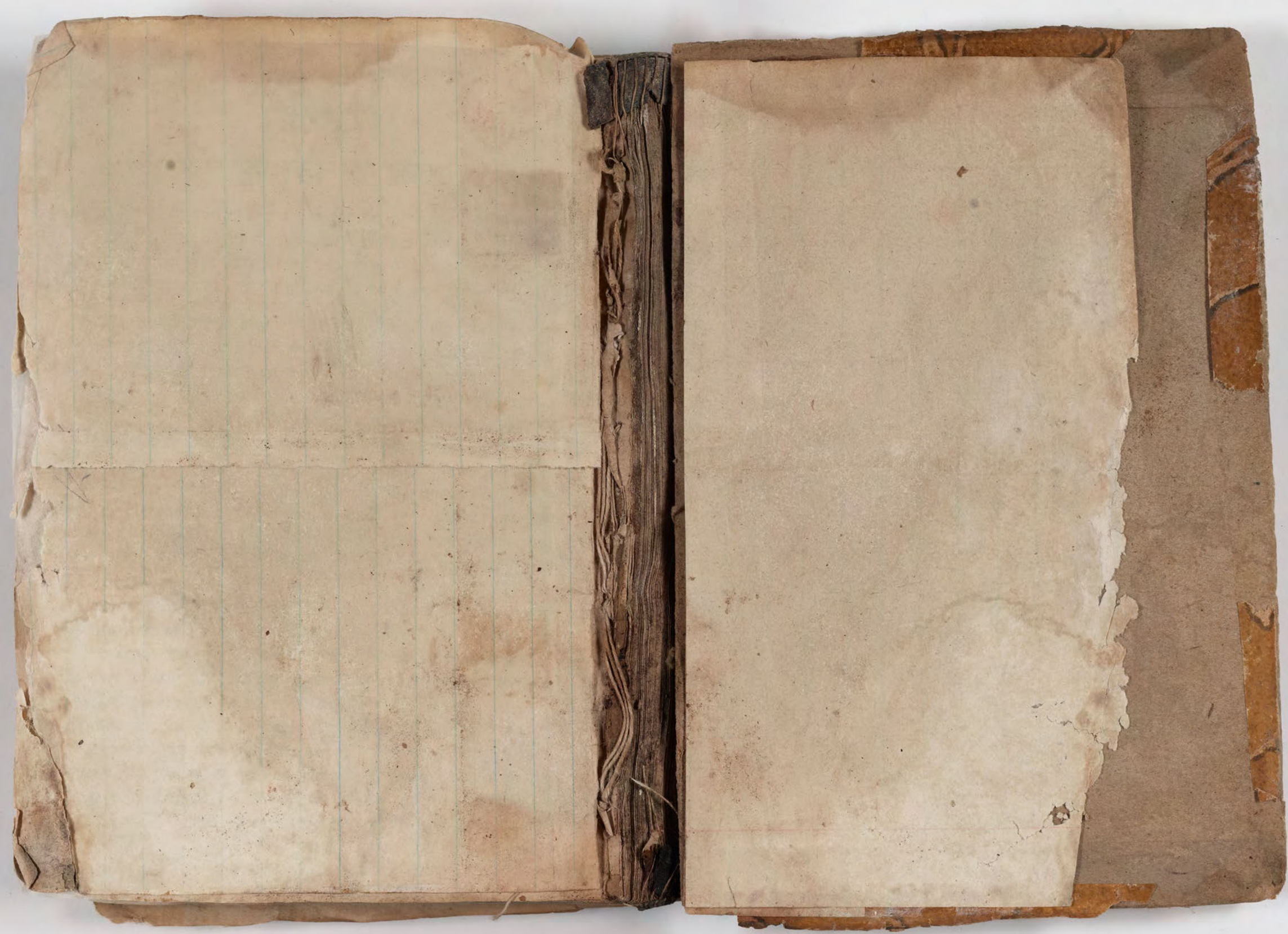

قطعة شظية مرئية من كتاب مجلدّ visible fragment from bookbinding

הקדמה

זה הספר הוא הנקרא ספר הישר

נמצא

ובא לידינו כהיום הזה כי כאשר נחרכה וירושלים עיר הקדש על
ידו טיטוס הרשע וכנצקו כל ראשי הקיילים לשלול שלל ולבוז בו
היה שם הגמון אחר מהגמוני טיטוס ושמו סידרוס ויכנס ויבא וימלא בית בירושלים
גדולה ורחבה מאד ויקח לו את כל הבזה והשלל אשר מלא שם וכשרצה ללכת מן
הבית נסתכל בקיר - וראה בעין שכלו כעין מטמונים בקיר - ויסקור את הקיר
ואת הבנין וימלא בית אחת מלאה ספרים רבים תורה נבואים וכתובים וגם ספרים
ממלכי ישראל ולמלכי העמים וספרים אחרים רבים לישראל - וכן ספרי המשנה
הנכונה והמתוקנת וכן מגילות רבות מונחים שם - וימלא מכל מוני מהכל ויין
רב מאד - וימלא שם זקן אחר יושב והוא קורא בספרים האלה - וראה שהגמון
את המראה הגדולה ויתמה תמיהה גדולה - ויאמר לזקן למה אתה יושב במקום
הזה לבדך ואין אחד ללכת עיך - וישוכחו הזקן זה כמה ימים ושנים וזמנים שאני
יודע בחרבן ירושלים בפעמים שנים - ובניתי הבית הזה ועשיתי לו אכסדרה
והכנסתי עמי הספרים האלו לקרות בהם והכנסתי כדו מחיה והמרתיו אולי
תהיה לי נפשי לשלל - ויתן אלהים את הזקן ההוא לחסד ולרחמים בעיני הגמון
ההוא ויזיאהו משם בכבוד עם כל ספריו וילכו משם מעיר לעיר וממדינה
למדינה עד הגיעם למדינת איטליה - וימלא הגמון כי הזקן ההוא הוא יודע
בכל חכמה ותבונה ומדע - ובראותו אותו כך נשאו וכבדו ויהי כביתו תמיד
וילמדוהו בכל חכמה ויבנו להם בית גדול בחכמתם מחוץ לשבילייה וימלאו שם
את כל הספרים ההם - וסבית ההוא עורנו כשבילייה עד היום הזה וכתבו שם
את כל הדברים העתידים להיות במלכי העולם עד ביאת משיחנו :

ויהי

כאשר טלטלנו השם טלטלה גבר ע"י מלכי אדום מעיר לעיר וממדינה
למדינה ברע ומר - והגיע אל ידינו הספר הזה הנקרא תולדות אדם
עם ספרים רבים כי באו מהבית ההוא מאיטליה ויבאו אח"ך אל עירנו עיר
נאפולי אשר תחת יד מלך ספרד ור"ה : והיו כאשר ראינו הספרים האלו כי הם ספרים
מכל חכמה שזמנו מגמת נפשנו בהם להדפיסם בעט ברזל ועופרת ככל הספרים
הבאים לידינו - והנה הספר הזה הוא המשוכח וגדול המעלה מכלם - והנה הגיעו
לירנו מהספר הזה י"ב נוסחאות ונחקרו בהם והנם כלם נוסחא אחת ואין ביניהם

הקדמת הספר

שנוי ולא תוספת ולא מנרעת ולא חותיות ולא תיבות משונות או דברים שונים כי כלם
 בשום וכנוסחא אחת - וכעבור שראינו בספר הזה תועלויות רבות - הטינו לבנו אל
 התכליות - על כן שמונו מגמת נפשנו להדפיסו - ונמלא כתוב שזה הספר הוא הנקרא
 ספר הישר - ונמלא שהטעם שנקרא הספר הזה ספר הישר לפי שכל דבריו הם
 על הקדר כמו שהיו בעולם בהקדמה ובאחור - כי לא תמלא בספר הזה
 שיאחר דברים שהם קדמו או יקדים דברים המאוחרים אלא כל דבר ודבר במקומו
 ובזמנו נכתב - ועל זה תמלא בכל דבריו שיאמר שמת פלוני שנת כך לחיי פלוני
 וכן כל כיוצא בזה ועל זה קראוהו ספר הישר - ואמנם ההרגל שכפי כל האדם
 לקרותו ספר תולדות אדם - והסיבה כי כמה שהתחיל קראוהו - אבל עיקר שמו הוא
 ספר הישר מהטעמים והראיות שאמרנו והנה נמלא שהספר הזה הוא היום ביד
 היונים מועתק קורין לו ליברוס די לוג דיריטוס גם נמלא אלל הרומיים קורין לו
 ליברו די לאש פאלאבראש די לוג דיאש די פתוס די לוג גראכדו די לאש גוראש
 דיספואוס מוריר יוהשע - וגם נמלא היום ביד ערי מלכי ארום קורין לו איסטו
 ליברו די נאסימייטוס די אדם - ונמלא כתוב בספר החשמונים שבאו לירינו כי בימי
 תלמי מלך מצרים היה לעברו ללכת לקבץ כל ספרי הדתות וכל ספרי רבני הימים
 שימלאו בעולם כדי להתחכם מהם ולבחון ולחקור מהם ענייני העולם ולחבר
 מהם ספר בכל משפטי הדברים ודת ודון על כל ארכי העולם לעשות משפט על
 צוריו - והלכו וקבלו לו תשע מאות וחמשה ושישים ספרים והביאו לו ואמר להם
 עוד שילכו לבקש להשלים אלף ספרים וכן עשו ואח"ך עמדו לפניו מפרטי ישראל
 ואמרו לו אדוננו המלך מה לך לערות בכל זה שלח לירושלם אל היהודים והם
 יביאו לך ספר תורתם שנכתבה להם על פי יי ביד נביאייה וממנה תוכל להתחכם
 ולשפוט ממנה כל דין וכל דבר כרטיק וישמע המלך לדבריהם ושלח אל היהודים
 על זאת ושלחו לו הספר הזה כי לא יוכלו לתת לו ספר יי כי אמרו לא נוכל
 לתת ספר תורת יי לאיש נכרי - וכשבא הספר הזה ליד תלמי קראו בו וישר בעיניו
 מאד וחקר בו בחכמתו ובחן ומלא בו מבוקשו ועוב מעלו כל הספרים שקבלו
 לו וביקר למו שיעץ עליו הדבר הזה - לאחר ימים הרגשו בזה פריי ישראל כי
 לא שלחו ישראל ספר המורה למלך ובאו ואמרו לו אדוננו המלך לענו עליך
 ישראל כי לא שלחו אליך את ספר התורה שאמרנו לך כי ספר אחר שהיה בידם
 שלחו לך אבל שלח להם וישאלו ספר תורתם כי ממנה תמלא מבוקשך יותר ויותר

מהספר

הקדמת הספר

מהספר אשר שלחו לך וכששמע המלך את דבריהם קסף קסף גדול מאד על
 ישראל וחתמו בערה בו - עד שלח להם פעם אחרת לשלוח לו ספר התורה
 ונתיירא שמהל ילעגו עליו עוד ונתחכם עליהם ושלח לשבעים זקנים שבהם שיבאו
 והשיבם בשבעים בתים לכתיב כל אחר ואחר ספר תורה לבלתי ימלא שינוי ושרתה
 עליהם רוח הקדש וכתבו לו שבעים ספרים השבעים זקנים וכלם נוסחא אחת
 בלי תוספת ובלוי מנרעת ואז שמח המלך בזה שמחה גדולה וכבר את הזקנים
 ואת כל היהודים ושלח מנחות ומתנות לירושלם ככתוב שם : ובמותו נתחכמו
 ישראל על בנו ולקחו את ספר התורה מאולרותיו אך הספר הזה עזבו שם ולא
 לקחוהו בעבור יכיר כל מלך ומלך המולך תחתיו את נפלאות השם יתברך וכי בחר
 ישראל מכל האומות וכי אין אלה זולתו יתברך - על כן הספר הזה עודנו במצרים
 עד היום הזה - ומהעת ההוא נתפשט בכל הארץ עד הגיעו אל ידיו אכנתו
 בגלותו בנירשנו היום אל עיר נאפולי אשר תחת יד מלך ספרד - והנה תמלא
 בספר הזה שנכתבו בו קלת מלכי ארום ומלכי בתים ומלכי אפריקא שהיו בימים
 ההם ואע"פ שיראה שאינם מתכלית הספר וכוונתו :

והטעם

בזה כדי להודיע לכל מילא ספר זה - מה בין מלחמת ישראל
 למלחמות העב"ם - כי נלחון מלכי העב"ם זה לזה הוא במקרה
 מה שאין כן בלחון מלכי ישראל עם העב"ם שהם על ידי נס מאתו יתברך בעת
 שיכתחו ישראל בשם יתעלה - והנה הספר הזה תועלותיו רבים וכלם מביאים
 אותנו אל ההכנעה בשם יתעלה ואל ההתדבקות בו ובדרכיו - התועלת הא' הוא
 מה שהוסק לנו ביאור בענייני בריאת האדם וענין המבול - ושנת הב' דורות
 וצטאתם - ובאיוזה פרק נולדו ובאיו זה זמן מתו - ובזה יתושר לבנו להתדבק בשם
 יתעלה בראותו הנפלאות והנוראות אשר עשה מימי קדם - הב' מה שהוסק לנו
 ג"כ עניין לידת אברהם ודבקותו בשם יתעלה כיור היתה - והמקרים שאירעו לו
 עם נמרוד וכן עניין דור הפלגה איך עלטלם השם יתעלה לארבע כנפות הארץ
 ואיך בנו להם כל הארצות והמדינות הנקרא בשמותם עד היום הזה ובזה נקרב
 עצמנו לרעת בוראנו - הג' מה שביאר לנו דבקות האבות בשם יתעלה איך היתה
 ועניין מקריהם שמורים לנו יראת השם - הד' מה שאמר בעניין קדום ופשיעהם
 ומה היתה חטאתם ועונשם ובה נרחק מכל דבר רע - הה' עניין דבקות
 יצחק ויעקב בשם יתעלה - ותפלת שרה ובכיותה בעקירת יצחק וזו תועלת גדולה
 שתטה לבנו לעבוד השם יתעלה - הו' מה שהודיענו עניין מלחמות בני יעקב
 באנשי שבט ובשבעת ערי האמורי - זה יעורר לבנו במדת הבטחון שכבטח באלוהינו
 שאיך עשרה אנשים ישחיתו שבעה ערים - אם לא בכטחון השם יתעלה שכלבם
 הו' מה שביאר לנו כל המקרים שאירעו ליוסף במצרים עם פטופר ועם אשתו
 ועם מלך מצרים כי זה יעורר לבנו גם כן ביראת יי ולהרחיק עצמנו מכל חטא
 כדי שוטיב לנו באחריותו - חח' מה שאירע למשה רבנו ע"ה בכוס ומדון ב'י

בזה

הקדמת הספר

עוה נתכונן כפלאות יי שהוא עושה עם הלייקים ונרבה כשם ותעלה . הט' מה שאורע לישראל במצרים וכבוד היתה התחלת עבודתם ואף עבדו את מצרים ככל עבודה קשה . וכבוד היתה סובבתם ככל זה . אח"ך הולט השם ותעלה כבועתם בו ואין ספק כי הקורא עניין מצרים כזה הספר כלילי פסח . יש לו שני גדול מאד כמו שאמרנו ז"ל כל המספר כיוצאת מצרים הרי זה משוכח . וגם זה בכלל בו זהו הספור האמת . שראוי לספר ולקרוא בו אחר קריאת ההגדה . כי מוכתרת הוא שיש לו שני גדול . וכך אנו עושים היום בגלותנו בארצות ספרד . אחר שאנו קורים ההגדה כולה מתחילים לקרוא בספר הזה כל עניין מצרים . מורידת ישראל למצרים עד עניין ויזאתם . כי בספר הזה ראוי אדם לקרוא . ה' הוא שקלת מפירושי רבותינו ז"ל וכל המפרשים שפירשו המורה תמלאם בכבוד בספר הזה . כמשלים שפגעו בעיקב כבואו מארץ שהלכו לעשו . ה"א ענין גבריש שלמד לוסף שכעיס לשונות אכן מה שאמר המכה את מרון בשדה מואב וכל כיוצא בזה . ה"ב הוא שכל דורש שידרוש ברכים יבוא ממנו עניינים בדרוש מה שלא פירשו המפרשים . ובה ימשך לב השומעים לדבריו . ה"ג שכל הסוחרים והולכי דרכים שאין להם פנאי לקרוא יקראו בו ויקבלו שכרם . כי בו שני הכפיש ותענוג הגוף שישמע דברים מעוררים שלא נכתבו בכל ספר . ומהו יתכונן האדם לדעת השם יתברך ולדבקה בו . ומפני שראינו שבת הספר הזה ומעלתו הגדולה השתדלנו להדפיסו ואין להוסיף בו ולא לגרוע ממנו . ומעתה התחלנו להדפיס ממנו כ" ספרים להיותם כבוד אצני בריאתו אצני גאולתנו להחפשט ממנו בכל דור ודור . עור ועור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה כדי שיכוננו כפלאותיו וטובותיו שעשה עם כל אבותינו וממנו קדם ושבחר בנו מכל העמים ובה יזכו המתכוננים בו אשר נתנו אל לבם ליראת יי וכוונת אלהים אלו בוטחים ובו אנו נשענים וממנו אנו מבקשים סמך ועזר לעורר במלאכה זו כי הוא מלאכת שמים וילוחנו וידריכנו בדרך משור ויזילנו משגיאות ומנסתרות ינקטו כמו שאמר משיחו שגואות מי יבין מנסתרות נקטי . והאלהים יורנו דרך הטובה וידריכנו כנתיב ההלכה למען רחמינו וחסדיו וימלא משאלות לבנו לטובה אכ"ר :

זה ספר תולדות אדם אשר ברא אלהים על הארץ ביום עשות יי אלהים ארץ ושמים

ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו . ויברא אלהים את האדם בצלמו . וייצר יי אלהים את האדם עפר מן האדמה ויפה באפיו נשמת חיים . ויהי האדם לנפש חיה מדבר . ויאמר יי לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו ויפל יי תרדמה על האדם ויישן ויסר צלע אחת מצלעותיו ויבן עליה בשר ויעש אותה לאשה ויביאה אל האדם . ויקץ אדם משנתו והנה אשה עומדת לנגדו . ויאמר זה עצם מעצמי היא ולה יקרא אשה כי מאיש לוקחה זאת . ויקרא האדם את שמה הוה כי היא היתה אם כל חי . ויברך אותם אלהים ויקרא את שמם אדם ביום הבראם ויאמר יי אלהים פרו ורבו בארץ ומלאו את הארץ . ויקח יי אלהים את האדם ואשתו ויניחם בגן עדן לעבדה ולשמרה ויצום ויאמר אליהם מכל עץ הגן אכול תאכלו . ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכלו ממנו כי ביום אכלכם ממנו מות תמותו . ויהי כאשר ברכם אלהים וכאשר צום ויעל מעליהם : וישבו האדם ואשתו בתוך הגן כמצות יי אשר צוה אותם : ויבא אליהם הנחש אשר ברא אלהים אתם בארץ ויבא אליהם להדיחם לעבור על מצות אלהים אשר צום . ויסת הנחש ויפתה את האשה לאכל את עץ

הדעת ותשמע האשה בקול הנחש . ותעבור את פי יי ותקח מעץ הדעת טוב ורע ותאכל ותקח ממנו ותתן גם לאשה ממנו ויאכל ויעברו האדם ואשתו על מצות האלהים אשר צום וידע אלהים ויחר אפו בהם ויקללם : ויגרשם יי אלהים ביום ההוא מגן עדן לעבוד את האדמה אשר לוקחו משם וילכו וישכנו מקדם לגן עדן וידע אדם את חוה אשתו ותלד שני בנים ושלוש בנות . ותקרא את שם הבכור קין לאמר קניתי איש מעם יי : ואת שם השני קראה הבל כי אמרה בהבל באנו בארץ ובהבל נוקח ממנה . ויגדלו הנערים ויתן להם אביהם אחוזה בארץ ויהי קין עובד אדמה והבל רועה צאן . ויהי מקץ ימים ושנים ויקרבו הנערים קרבן מנחה ליי ויבא קין מפרי האדמה והבל הביא מבכורות צאנו ומחלביהן . ויפן יי וישע אל הבל ואל מנחתו ותרד אש מאת יי מן השמים ותאכלנה . ואל קין ואל מנחתו לא פנה יי ולא שעה אליה כי הקריב לפני יי מדויע פרי האדמה : ויקנא קין בהבל אחיו על הדבר הזה ויבקש למצוא אליו דבר עלילה להמיתו . ויהי מימים ויצאו קין והבל אחיו בשדה ביום לעשו מלאכת ויהיו שניהם בשדה ויהי קין עובד וחורש אדמתו והבל רועה צאנו . ויעבור הצאן על מקום החרישה אשר חרש קין בארץ ויחר לקין מאד על הדבר הזה ויגש קין אל הבל אחיו בתחמתו ויאמר אליו מה לי ולך כי באת אתה וצאנך לעבור ולרעות בכל ארצי ויען גם הבל את קין אחיו ויאמר אליו מה לי ולך אשר תאכל את פרי צאני ולובש את צמרם . ועתה הסר מעליך

את

את צמרי אשר לכשת ושלם את פרים ואת בשרם אשר אכלת . ויהי כאשר תעשה את הדבר הזה גם אנכי אצא מארצך כאשר אמרת או אעוף בשמים אם אוכל . ויאמר קין אל הבל אחיו הלא אם הרגתי אותך היום מי יבקש דמך ממני . ויען הבל את קין לאמר הלא האלהים אשר עשה אותנו בארץ הוא ינקום את נקמתו והוא יבקש את דמי מאתך אם תמיתני . כי יי הוא השופט הוא הדיין והוא המשיב לאיש רעה כרעתו ולרשע כרשעתו אשר יעשה בארץ . ועתה אם המת תמיתני בזה הלא אלהים יודע מסתריך וישפוט אותך על הרעה אשר דברת לעשו לי היום . ויהי כשמוע קין את כל דברי הבל אחיו אשר דבר ויחר אף קין על הבל אחיו בדברו את הדבר הזה : וימהר ויקם קין ויקח את ברזו כלי המחרשת אשר לוויכה בה את אחיו פתאום וימיתו . וישפוך קין את דמי הבל אחיו ארצה וירץ דם הבל לפני הצאן בארץ . ויהי אחרי כן וינחם קין על אשר המית את אחיו ויתעצב מאד ויבכה עליו ויחר לו מאד : ויקם קין ויחפור חפירה בשדה ויתן בה את גויית אחיו וישב העפר עליו . וידע יי את אשר עשה קין לאחיו וירא יי אל קין ויאמר אליו אי הבל אחיך אשר אתך . ויכחש קין ויאמר לא ידעתי השומר אחי אנכי . ויאמר אליו יי מה עשית קול דמי אחיך צועקים אלי מן האדמה אשר הרגת אותו שם כי הרגת את אחיך ותכחש אלי ותחשוב כל בכך לאמר לא ראיתך ולא אדע כל מעשיך אשר תעשה . ותעשה את הדבר הזה ותמית

אמר הנער עם זה יובן מ'ס בפסוק ויהי ביהותם בשדה ויקם קין וכו' סר'ל שפסיו בשדה עוסקים כל אחד במלאכתו זה קורש זה רועה זה סיתה עולה ועולה כי ויקם קין אל הבל אחיו ויכחשו וכו' וסוף דוק

ותמית

ותמית את אחיך חנם על אשר דבר אליך נכונה ועתה
 אדור אתה מן האדמה אשר פצתה את פיה לקחת את
 דמי אחיך מידך ואשר קברת אותו כה : והיה כי תעבוד
 אותה לא תוסף תת כהה לך כאשר בתחלה : כי קוץ
 ודרדר תצמיח לך האדמה ונע ונד תהיה בארץ עד יום
 מותך : ויצא קין בעת ההיא מלפני יי מן המקום אשר היה
 שם וילך נע ונודד בארץ קדמת עדן הוא וכל אשר לו :
 וידע קין את אשתו בימים ההם ותהר ותלד לו בן ויקרא
 את שמו חנוך לאמר בעת ההיא החליי להניחו ולהשקישו
 בארץ : וגם בעת ההיא החל קין לבנות עיר ויבנה את
 העיר ויקרא את שם העיר חנוך כשם בנו : כי הנח לו יי
 בארץ בימים ההם ולא נע ולא נד ככתחילה : ויולד לחנוך
 את עירד ועירד ילד את מתויאל : ומתויאל ילד את
 מתושאל ומתושאל ילד את למך : ויהי בשנת שלשים
 שנה ומאת שנה להי אדם בארץ וידע אדם עוד את
 חוה אשתו ותהר ותלד בן בדמותו כצלמו : ותקרא את
 שמו שת לאמר כי שת לי אלהים זרע אחר תחת הבל
 כי הרגו קין : ויהי שת מאת שנה וחמש שנים ויולד בן
 ויקרא שת את שם בנו אנוש לאמר בעת ההיא החלו
 בני האדם לרוב על פני האדמה ולהכאיב את נפשם
 ולבם ולפשוע ולמרוד באלהים : ויהי בימי אנוש ויוסיפו
 עוד בני האדם למרוד ולפשוע באלהים להוסיף חרון
 אף יי על בני האדם : וילכו בני האדם ויעבדו אלהים
 אחרים : וישכחו את יי אשר בראם בארץ : ויעשו בני
 האדם בימים ההם צלמי נחשת וברזל עץ ואבן וישתחוו
 להם ויעבדום : ויעשו כל איש אלוהו וישתחוה לו ויעזבו

בני

בני האדם את יי כל ימי אנוש ובניו : ויחר אף יי על
 מעשיהם ועל כל תועבותם אשר עשו בארץ : ויצף יי
 עליהם את מי נהר גיחון וישחיתם ויכלה ויאבד שליש
 הארץ : ובכל זאת לא שבו בני האדם מדרכם הרעה
 ועוד ידם נטויה לעשות הרע בעיני יי : וכימים ההם אין
 זרע ואין קציר באדמה ואין אוכל לבני האדם ויהי רעב
 גדול מאד בימים ההם : ויהי הזרע אשר הם זורעים
 באדמה לקוצים ולדרדרים ולברקונים בימים ההם : כי
 מימי אדם היה הדבר הזה בארץ מקללת אלהים אשר
 קלל את האדמה מחטאת האדם אשר חטא לפני יי :
 ויהי כאשר הוסיפו בני האדם למרוד ולפשוע באלהים
 ולהשחית את דרכם ותוסף גם האדמה להשחיתו : ויהי
 אנוש תשעים שנה ויולד את קינן : ויגדל קינן ויהי בן
 ארבעים שנה ויחכם וידע וישכל בכל חכמה : וימלוך על
 כל בני האדם וידרך את בני האדם בחכמה וברעת : כי
 היה האיש קינן חכם מאד ומבין בכל חכמה וימשול
 בחכמתו גם ברוחות ובשרים : וידע קינן בחכמתו כי
 ישחית אלהים את בני האדם על חטאם בארץ וכי יביא
 יי עליהם את מי המבול באחרית הימים : ויכתוב קינן
 את העתיד להיות בימים ההם על לוחות אבן וירתגם
 באוצרותיו : וימלוך קינן בכל הארץ וישב מבני האדם
 לעבוד את האלהים : ויהי בהיות קינן בן שבעים שנה
 ויולד שלשה בנים ושתי בנות : ואלה שמות בני קינן שם
 הבכור מהללאל ומשנהו עינן והשלישי מרד ואחיותיהם
 עדה וצלה אלה בני קינן אשר יולדו לו בנים חמשה :
 ויתחתן למך בן מתושאל את קינן ויקח לו את שתי

בנותיו

בנותיו לנשים: ותהר ותלד עדה ללמך ויקרא את שמו יבל. ותהר עוד ותלד בן ותקרא את שמו יובל. וצלה אחותה היתה עקרה בימים ההם אין לה ולד. כי בימים ההם החלו בני האדם לפשוע באלהים ולעבור על מצותו אשר צוה את האדם לפרות ולרבות בארץ. וישקו מבני האדם את מקצת נשיהם משקה עקרות למען אשר יעמדו בתוארם ולא יכחישו פיין ומראיהן. ויהי בהשקות בני האדם את מקצת נשיהם ותשתה גם צלה עמהן. ויהי הנשים היולדות בעיני בעליהן לתועבה כאלמנות חיות והעקרות ידבקו בהן. ויהי מקץ ימים רבים ושנים לעת זקנת צלה ויפתח יי את רחמה: ותהר ותלד בן ותקרא את שמו תובל קין לאמר אחרי בלותי קניתיהו מאל שדי: ותהר עוד ותלד בת ותקרא את שמה נעמה כי אמרה אחרי בלותי היתה לי עדנה ונועם: ולמך זקן בא בימים ותכהין עיניו ולא יכול לראות ותובל קין בנו רועה אותו: ויהי היום ויצא למך בשדה ותובל קין בנו עמו. ויהי הם הולכים שניהם יחד בשדה וקין בן אדם הולך ובא בשדה לקראתם כי היה למך זקן מאד. ולא יוכל לראות מאד ותובל קין בנו נער קטן מאד. ויאמר תובל קין אל אביו למשוך בקשתו וימשוך למך את הקשת ויך את קין בחצים מרחוק וימיתו כי היה בעינם לחיה ויבאו החצים בגויית קין והוא רחוק מפניהם ויפול ארצה וימת: וישלם יי לקין רעה כרעתו אשר עשה להבל אחיו כדבר יי אשר דבר לו: ויהי כאשר מת קין וילכו למך ותובל קין בנו לראות את החיה אשר הרגו ויראו והנה קין זקנם נופל ארצה מת. ויחר ללמך מאוד בעשותו

בעשותו הדבר הזה ויכה כף אל כף ויספוק את בנו בכפיו וימיתו. וישמעו נשי למך את הדבר אשר עשה למך ויבקשו להרגו: וישנאו נשי למך אותו מהיום ההוא והלאה על אשר המית את קין ואת תובל קין ויפרדו נשי למך ממנו ורא אבו לשמוע אליו בימים ההם: ויבא למך ^{על} נשיו ויפצר בהם לשמוע אליו ^{על} הדבר הזה ויאמר למך לנשיו עדה וצלה שמענה קולי נשי למך האזינה אמרתי אך עתה הנה חשבת ואמרת כי איש הרגתי לפצעי וילד לחבורתי על לא חמס: הלא אתם ידעתם כי אני זקנתי ושכתי ועיני כבדו מזוקן ואעשאת הדבר הזה בלא דעת וישמעו נשי למך אליו לדבר הזה וישוכו אליו בעצת אדם אביהם אך לא ילדו לו בנים מהיום ההוא והלאה כי ידעו כי חרון אף יי הולך וגדל בימים ההם על בני האדם להשחיתם בימי המבול על רוע מעשיהם. ומהללאל בן קינן חי ששים וחמש שנים ויולד את ירד: ויחי ירד ששים וששים שנה ומאת שנה ויולד את חנוך: ויחי חנוך חמש וששים שנה ויולד את מתושלה: וירתהלך חנוך את האלהים אחרי הולדו את מתושלה ויעבוד את יי וימאס בדרכי בני האדם הרעים. ותדבק נפש חנוך במוסר וכדעת ובכינה וידע את דרכי יי. ויפרד בחכמתו את נפשו מבני האדם ויסתר את נפשו מהם ימים רבים. ויהי מקץ ימים רבים ושנים בהיותו עובד לפני יי ויהי הוא מתפלל לפני יי בבית ובחדר. ויקרא אליו מלאך יי מן השמים ויאמר חנוך חנוך ויאמר הנני: ויאמר אליו קום צא מביתך וממקומך אשר נחבאת שמה ומלכת על כל בני האדם למען אשר תלמדם את הדרך

א"ס ב'י כפל הספוק אל מילי מילי קנתי שמען קולי לכוונת אל האזינה אמרתי הסגלות מיתת הילד:

אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו ללכת בדרכי יי:
 ויקם חנוך ויצא מביתו וממקומו ומן החדר אשר היה
 שם בדבר יי וילך את בני האדם וילמדם דרך יי ויאסוף
 את בני האדם בעת ההיא ויודיעם את מוסר יי ויצו
 ויעבדו קול בכל מקומות בני האדם לאמר מי האיש
 אשר יחפוץ לדעת את דרכי יי ואת המעשה הטוב יבא
 אל חנוך ויתאספו אליו מפל בני אדם בעת ההיא ויהי כל
 אשר יחפוץ את הדבר הזה וילך אל חנוך וימלוך חנוך
 על בני האדם בדבר יי ויבואו וישתחוו לו ארצה וישמעו
 כלם יחד את דבריו ותהי רוח אלהים אל חנוך וילמד
 את כל אנשיו חכמת אלהים ודרכיו ויעבדו בני האדם
 את יי כל ימי חנוך ויבאו בני האדם לשמוע את חכמתו
 וגם כל מלכי בני האדם הראשונים והאחרונים ושריהם
 ושופטיהם באו אל חנוך כשמעם את חכמתו וישתחוו
 לו אפים ארצה ויבקשו גם הם מאת חנוך אשר ימלוך
 עליהם ויאבה להם לדבר הזה ויתקבצו כלם בשלשים
 ומאת מלכים ושרים וימליכו את חנוך עליהם ויהיו כלם
 תחת ידו ותחת דבריו וילמד אותם חנוך חכמה ודעת
 ודרך יי וישם שלום בין כלם ויהי שלום בכל הארץ בימי
 חנוך וימלוך חנוך על כל בני האדם מאתיים וארבעים
 שנה ושלוש שנים ויהי עושה משפט וצדקה לכל עמו
 וידריכם בדרכי יי ואלה תולדות חנוך מתושלה ואלישוע
 ואלימלך בנים שלשה ואחיותיהם מלכה ונעמה ויהי
 מתושלה שבע ושמונים שנה ומאת שנה ויולד את למך
 ויהי בשנת חמשים ושש שנים לחיי למך וימת אדם בן
 תשע מאות ושלושים שנה היה במותו ויקברו אותו שנת

ובניו

ובניו וחנוך ומתושלה בנו בכבוד גדול כקבור את
 המלכים במערה אשר דבר להם יי ויעשו כל בני האדם
 במקום ההוא מספר וככי גדול על אדם על כן היתה
 לחק בבני האדם עד היום הזה וימת אדם על אשר אכל
 מעץ הדעת הוא ובניו כאשר דבר אליהם יי ויהי בשנת
 מות אדם היא שנת מאתיים וארבעים שנה ושלוש שנים
 למלכות חנוך ויהי בעת ההיא וישם חנוך על לבו
 להפרד ולהבדל מבני האדם ולהסתר מהם ככראשונה
 לעבוד את יי ויעש חנוך את הדבר הזה אך לא הסתיר
 את נפשו מהם כל הימים ויסתר מבני האדם שלשת
 ימים ויגלה להם יום אחד ובכל שלשת הימים אשר הוא
 בחדר מתפלל ומשבח אל יי אלהיו וביום אשר יצא אל
 עבדיו להראות להם ולמד להם דרך יי וכל אשר ישארו
 ממנו דובר אליהם ויעש כמעשה הזה ימים רבים ושנים
 וישב אחרי כן ויסתר את נפשו ששה ימים ויגלה לעמו
 יום אחד לשבעת ימים ואחרי כן יום אחד בחדש ויום
 אחד בשנה עד אשר בקשו פניו כל המלכים וכל השרים
 וכל בני האדם ויתאוו כלם לראות את פני חנוך ולשמוע
 את דבריו ולא יכולו כי יראו כל בני האדם מחנוך יראה
 גדולה ויראו מגשת אליו מאימת האלהים אשר על פניו
 על כן לא יוכל איש לראות את פניו פן יוסר וימורת:
 ויתיעצו כל המלכים וכל השרים לאסוף את כל בני
 האדם יחד ולבא אל חנוך מלכם לדבר כלם עמו בעת
 אשר יצא אליהם ויעשו כן ויהי היום ויצא חנוך אליהם
 ויתקבצו כלם ויבאו יחד אליו וידבר להם חנוך את כל
 דבריהם וילמד להם חכמה ודעת ויורם את ידאת יי

ויתבהלו

ויתבהלו מאד כל בני האדם ויתמהו ממנו על חכמתו
 וישתחוו לפניו כלם ארצה ויאמרו יחי המלך יחי המלך:
 ויהי מימים בהיות כל המלכים וכל השרים וכל בני האדם
 מדברים עם חנוך וחנוך מלמד אותם את דרכי יי: ויקרא
 מלאך יי אל חנוך מן השמים בעת ההיא ויאמר להעלותו
 השמים להמליכו על בני האלהים בשמים כאשר מלך
 על בני האדם בארץ בעת ההיא בשמוע חנוך את
 הדבר הזה ויצו ויקבצו לו את כל יושבי הארץ וילמד
 אותם חכמה ודעת ומוסר יי: ויאמר אליהם נשאל
 נשאלתי לעלות השמים לא ידעתי יום לכתי ועתה
 אלמד אתכם חכמה ומוסר לעשות בארץ אשר תחיו
 בה טרם אשר אלך מאתכם ויעש כן וילמד אותם
 חכמה ודעת ומוסר ויוכיח אותם: וישם להם חקים
 ומשפטים לעשותם בארץ וישם להם שלום ויורה אותם
 חיי עולם וישב אתם ימים אחדים וילמד ויורה להם את
 כל הדברים האלה: ויהי בעת ההיא ובני האדם יושבים
 את חנוך וחנוך מדבר אליהם: וישאו עיניהם ויראו והנה
 דמות סוס גדול יורד מן השמים וילך הסוס ברוח הארץ
 ויגידו לחנוך את אשר ראו: ויאמר להם חנוך בעבורי
 הסוס ההוא יורד לארץ: כי הגיע העת והיום אשר אלך
 לי מאתכם ולא אראה עוד אליכם: וירד הסוס ההוא
 בעת ההיא ויעמוד לפני חנוך וכל בני האדם אשר את
 חנוך רואים אותו: ויצו עוד חנוך בעת ההיא ויעבירו
 קול לאמר מי האיש אשר יחפוץ לדעת דרכי יי אלהיו
 יבא ביום הזה אל חנוך טרם הלקחו ממנו: ויתקבצו כל
 בני האדם ויבואו אל חנוך ביום ההוא וגם כל מלכי

הארץ

הארץ ושריהם ורוזניהם לא סרו מאתו ביום ההוא:
 ילמד חנוך את כל בני האדם חכמה ודעת ומוסר יי
 ביום ההוא ויצום מאד לעבוד את יי וללכת בדרכיו כל
 ימי חייהם וישם שלום עוד בין כלם: ויהי אחרי כן ויקם
 וירכב על הסוס ויצא וילך ויצאו וילכו אחריו כל בני
 האדם כשמונה מאות אלף איש: וילכו אתו מהלך יום
 אחד: ויהי ביום השני ויאמר אליהם שובו לכם לאהליכם
 למה תלכו פן תמורתו וישבו מהם מעליו: וילכו אתו
 הנשארים מהם מהלך ששת ימים וחנוך דובר אליהם
 בכל יום שובו לאהליכם פן תמותו ולא אבו לשוב וילכו
 אתו: ויהי ביום הששי וידבר עוד חנוך אליהם לאמר
 שובו לכם לאהליכם מאתי כי מחר אעלה לי השמימה
 והיה כל הנשאר מכם אתי ימות: וישבו עוד מהם ביום
 הששי ויותירו עוד אנשים וידבקו עמו: ויאמרו אליו
 עמך נלך אל המקום אשר תלך חי יי כי המות יפריד
 בינינו וכינך: ויהי כי מתאמצים הם ללכת אתו ויחדל
 לדבר אליהם וילכו אחריו ולא שבו להם: והמלכים
 האלה בשונם ויפקדו כלם לדעת את מספר
 האנשים הנשארים אשר הלכו אחרי חנוך: ויהי ביום
 השביעי ויעל חנוך בסערה השמימה בסוסי אש ורכבי
 אש וישגחו כל המלכים אשר היו עם חנוך ביום השמיני
 לקחת את מספר האנשים אשר נשארו עם חנוך במקום
 אשר עלה משם השמימה וילכו מדאכזי כל המלכים
 האלה אל המקום ההוא וימצאו כל הארץ מלאה שלג
 במקום ההוא ועל השלג אבנים גדולות מאבני שלג:
 ויאמרו איש אל רעהו לכו ונבקע את השלג הזה ונראה

פן מתו האנשים אשר נשארו עם חנוך תחת השלג הזה ויעשו בן ויבקשו בכל השלג ההוא וימצאו את מספר האנשים אשר היו עם חנוך מתים תחת השלג ויבקשו את חנוך ולא מצאו כי עלה השמימה ויהיו כל ימי חנוך אשר חי בארץ שלש מאות שנה וחמש וששים שנה: א"ה בזה אני מבין מלת ואיננו כי לקח אותו אלהים שר' ואיננו תחת השלג כמו האחרים לפי שלקח אותו אלהים אותו דוקא וכל זאת ר"ס דוק:

בשנת מאה ושש עשרה שנה לחיי למך בן מתושלח עלה חנוך השמימה ויהי בעלות חנוך השמים ויקומו כל מלכי הארץ ויקחו את מתושלח בנו וימשחו אותו וימליכוהו עליהם תחת אביו ויעש מתושלח הישר בעיניי ככל אשר הורה חנוך אביו וילמד גם הוא את בני האדם חכמה ודעת ויראתי כל ימינו לא סר מן הדרך הטובה ימין ושמאל אך באחרית ימי מתושלח סרו בני האדם מאחריי וישחיתו את הארץ ויגזלו ויחמסו איש את רעהו: וימרדו באלהים ויפשעו וישחיתו את דרכם ולא אבו לשמוע בקול מתושלח וימרדו בו ויקצוף יי מאד עליהם ויוסף יי וישחית את הזרע בימים ההם ואין זרע ואין קציר באדמה והיה כאשר יזרעו את האדמה את אשר יאכלו למחיתם בארץ ויצמחו להם קוצים ודרדרים אשר לא זרעו וככל זאת לא שבו בני האדם בימים ההם מדרכם הרעה ועוד ידם נטויה לעשות הרע בעיניי: ויכעיסו אתי בדרכיהם הרעים ויקצוף יי מאד וינחם כי עשה את האדם ויאמר להשחיתם ודהאבידם מעל פני האדמה ויעש להם בן: בימים ההם בהיות למך בן מתושלח בן ששים ושמונה שנים ומאה שנה וימת שת בן אדם: ויהיו בלימי שת אשר חי תשע מאות שנה וששים

וששים עשרה שנה וימת: ויהי למך בן שמונים ואחת שנים ומאה שנה ויקח את אשמועבת אלישוע בן חנוך דודו לאשה ותהר לו: וכעת ההיא זרעו בני האדם את האדמה וימצאו אוכל מעט באדמה: אך לא שבו בני האדם מדרכם הרעה וימעלו וימרדו באדמה ותהר אשת למך ותלד לו בן בעת ההיא לתקופת השנה: ויקרא מתושלח את שמו נח לאמר נחה האדמה ושקטה מהשחית בימיו: ולמך אביו קרא לו מנחם לאמר זה ינחמנו ממעשינו ועצבון ידינו מן האדמה אשר אררה יי: ויגדל הילד ויגמלוילך בדרכי מתושלח אביו ויהי תם וישר עם יי: וכל בני האדם סרו מדרכי יי כלם בימים ההם כאשר רבו על פני האדמה בכנים ובכנות וילמדו איש את רעהו את דרכיהם הרעים וילכו הלוך ופשוע ביי ויעשו להם איש אלוהו ויגזלו ויחמסו ויעשקו איש את רעהו ואיש את קרובו וישחיתו הארץ ותמלא הארץ חמס וילכו שופטיהם ושוטריהם אל כל בנות האדם ויקחו להם נשים בחזקת מתחת בעליהן מכל אשר בחרו וגם מבהמת הארץ ומחית השדה ומעוף השמים הביאו בני האדם בימים ההם וילמדום ללכת מין לאשר איננו מינו למען הכעים אתי בדבר הזה: וירא אלהים את כל הארץ והנה נשחתה כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ כל האדם וכל הבהמה ויאמר יי אמחה את האדם

א"ה בזה יבין מ"ה זה ינחמנו וכו' מן האדמה אשר אררה כי אין בנות האדם מלאו סימן טוב שמלאו מעט אוכל באדמה מפא"כ תקודס ובאלו היה להם נח לסימן טוב דוק

א"ה בזה אני מבין על אשר נקרא נח ואמר עוד זה ינחמנו שאינו נופל על סם נח כי אם על סם מנחם כי אביו נח' בכסוף הקודס קרא אותו נח כי נחה האדמה ושקטה בימיו אבל לאמר ר' זה מה שהסאר אמרו לו וקראוהו הוא השם אשר יפול על אחרת זה ינחמנו שהוא סם מנחם או בהפך כמו בגרסה מזה הספר דוק:

האדם אשר בראתי מעל פני האדמה מאדם ועד עוף השמים ועד בהמה ועד החיה אשר בשדה כי נחמתי כי עשיתים ויהי כל איש אשר הלך כדרכי יי מת בימים ההם טרם הביא יי על בני האדם את הרעה אשר דבר לעשות להם: כי מאת יי היתה זאת להם לבלתי הראותם את הרעה אשר דבר יי על בני האדם: ונח מצא חן בעיני יי ויבחר בו יי הוא וכניו לחיות מהם זרע על פני כל הארץ:

פרשת נח

ויהי בשנת שמונים וארבע שנים לחיי נח וימת אנוש בן שת בן תשע מאות שנה וחמש שנים היה במותו ובשנת שבעים ותשע שנים ומאת שנה לחיי נח מת קינן בן אנוש ויהיו כל ימי קינן תשע מאות שנה ועשר שנים וימת ובשנת ארבעה ושלשים שנים ומאתים שנה לחיי נח מת מהללאל בן קינן ויהי ימי מהללאל שמונה מאות שנה וחמש ותשעים שנה וימת וירד בן מהללאל מת בימים ההם בשנת ששים ושש שנים ושלש מאות שנה לחיי נח ויהי כל ימי ירד תשע מאות שנה ושתים ושלשים שנה וימת וגם כל האדם אשר מלאו אחרי יי מתו בימים ההם טרם ראותם את הרעה אשר דבר יי לעשות בכל הארץ ויהי מקץ ימים רבים ושנים עד שנת ארבע מאות ושמונים שנה לחיי נח: כאשר תמו כל בני האדם אשר מלאו אחרי יי למות מקרב בני האדם וישאר אך מתושלה בימים ההם ויאמר יי אל נח ואל מתושלה לאמר דברו וקראו אל בני האדם לאמר

כה

כה אמר יי שובו מדרכיכם הרעים ועזבו את מעשיכם ונחם יי על הרעה אשר דבר לעשות לכם בארץ ולא תהיה כי כה אמר יי הנני נותן לכם מועד עשרים ומאת שנה אם שובת שובו אלי ועזבתם את דרכיכם הרעים ושבתו גם אני מן הרעה אשר דברתי אליכם ולא תקום אמר יי וידברו נח ומתושלה את כל דברי יי אל כל בני האדם יום יום השכם ודבר בכל הימים ההם ולא שמעו כל בני האדם אליהם ולא הטו את אזנם לדבריהם ויקשו את ערפם וישם יי מועד להם עשרים ומאת שנה לאמר אם שוב ישובו ונחם יי על הרעה לבלתי השחית את הארץ ונח בן למך חדל לקחת אשה להוליד בנים כי אמר אך הנה יי משחית את בני האדם מעל הארץ למה לי בנים ונח איש צדיק תמים היה בדורותיו ויבחר בו יי לחיות מזרעו זרע על פני כל הארץ ויאמר יי לנח קח לך אשה והוליד בנים כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה ואתה ובניך אתך תחיו בקרב הארץ וילך נח ויקח

אשה ויבחר את נעמה בת חנוך והיא בת חמש מאות ושמונים שנה ונח בן תשעים ושמונה שנה וארבע מאות שנה בקחתו את נעמה לאשה ותהר נעמה ותלד בן ויקרא את שמו יפת לאמר יפת אלהים לי בארץ ותהר עוד ותלד בן ויקרא את שמו שם לאמר

שמי אלהים שארית לחיות בקרב הארץ ונח בן חמש מאות ושתים שנה בלדת נעמה את שם ויגדלו הנערים וילכו בדרכי יי ככל אשר למדם מתושלה ונח אביהם

ולמך

א"ס זה הוא הכך דברי ר"ל שאמרו שנעמה חמות הובל קין בת למך כשאה נח וזוה נראה שהיא בת חנוך ואולי הם ז"ל היו להם בקבלה כי אשתו של נח נעמה שמה והם לא מלאו בכחוב כס נעמה כי אם חמות הובל קין בת למך ומכאן שזו היא אבל לא ראו זה הספר שהיה אומר בפירוט שנעמה חמת היתה והיא בת חנוך דוק:

ולמך אבי נח מת בימים ההם כי אך לא הלך בדרכי
 אביו בכל לבכו וימת בשנת חמש ותשעים שנה וחמש
 מאות שנה להי נח ויהיו כל ימי למך שבע ושבעים
 שנה ושבע מאות שנה וימת וגם כל בני האדם אשר
 ידעו את יי מתו כלם בשנה ההיא מרם הביא יי את
 הרעה על בני האדם כי הפץ יי להמיתם לכלתי ראות
 איש אשר ידע את יי את אחיו ואת קרובו ברעה אשר
 דבר יי לעשות בעת ההיא אמר יי אל נח ואל מתושלה
 לאמר עמדו וקראו באזני כל בני האדם את כל הדברים
 אשר דברתי אליכם בימים ההם אולי ישובו בני האדם
 ממעשיהם הרעים ונחמתי על הרעה ולא הביאנה
 ויעמדו נח ומתושלה ויקראו באזני כל האדם את כל
 אשר דבר יי אליהם ולא שמעו בני האדם ולא הטו את
 אונם את כל הדברים הגה ויהי אחרי כן ויאמר יי לנח קח
 כל בשר בא לפני מפני רוע מעלליהם והנני משחיתם את
 הארץ ואתה קח לך עצי גופר והלכת אל מקום פ אלמוני
 ועשית לך תבה גדולה והעמדת אותה במקום ההוא
 וזה אשר תעשה אותה שלש מאות אמה ארכה וחמשים
 אמה רחבה ושלישים אמה קומתה ועשית לך פתח
 בצדה ואל אמה תכלינה מלמעלה וכפרת אותה מבית
 ומיחוץ בכופר ואני הנני מביא את המבול מים על
 הארץ לשחת כל בשר מתחת השמים כל אשר בארץ
 יגוע ובאת אתה ובניך ואספתם מכל החיים שנים שנים וזכר
 ונקבה והבאתם אתכם אל התבה להיות מהם זרע על
 הארץ וגם מכל מאכל אשר יאכל לכל החי היאסף
 אליך אל התבה והיה לך ולהם לאכלה ובחרת לבניך
 שלש

ג נערות מבנות האדם והיו לבניך לנשים ויקם נח ויעש
 את התבה במקום אשר צוהו יי ויעש בה ככל אשר צוהו
 בשנת חמש מאות וחמשותשעי שנה החלנה לעשות את
 התבה ובשנת שש מאות שנה כלה את התבה לכל דבריה
 ולכל משפטה ויעש את התבה חמש שנים כאשר צוהו יי
 אז לקח נח את שלשת בנות אלייקים בן מתושלה לבניו
 לנשים כאשר צוה יי את נח ויהי בעת ההיא וימת
 מתושלה בן חנוך בן תשע וששים שנה ותשע מאות
 שנה במותו בעת ההיא אחרי מות מתושלה ויאמר יי
 אל נח בא אתה וכל ביתך אל התבה הנני מאסף אליך
 את כל בהמת הארץ וחית השרה ועוף השמים ובאו
 כלם וסבבו את התבה ויצאת אתה וישבת לך תחת
 פתח התבה וכל החיות והבהמות והעוף יאספו כלם
 ועמדו נגדך והיה כל אשר יבוא מהם ורכיץ לפניך אותו
 תקח ונתת ביד בניך והביאום אל התבה וכל אשר יעמדו
 נגדך תעזוב ויעש יי את הדבר הזה ממחרת ויבואו
 בהמות וחיות ועופות הרבה מאד ויסבבו כלם את
 התבה ונח יצא וישב לו תחת הפתח ויהי כל הרובצים
 לפניו מכל הבשר הביא אל בניו אל התבה וכל העומדים
 נגדו עזב בארץ ותבוא לכיאה אחת ושני גוריה עמה
 זכר ונקבה ויבואו וירבצו נגד נח שלשתם ויקומו שני
 בני הלביאה ההיא עליה ויכו אותה ויבריחה ממקומם
 ותלך לה משם וישבו הם אל מקומם וירבצו לארץ לפני
 נח והלביאה ברחת לה ותעמוד במקום האריות וירא
 נח את המעשה הזה ויתמה מאד ויקם ויקח את שני גורי
 הלביאה ויביאם אל התבה ונח הביא אל התבה מכל

החי אשר בארץ לא נשאר דבר אשר לא הביא נח עמו
 אל התבה שנים שנים באו אל נח אל התבה ומן הבהמה
 הטהורה ומן העוף הטהור הביא שבעה שבעה כאשר
 צוה אותו אלהים וכל הבהמות וההיות והעוף עודם
 במקום ההוא כלם ויסובבו כלם את התבה מפה מפה
 והגשם עודנו לא היה בעת ההיא עד שבעת ימים וי
 הרעיש ביום ההוא את כל הארץ ותחשך השמש וירגזו
 מוסדי תבל ותגעש כל הארץ ויברקו ברקים וירעמו
 רעמים ויגבר קול עצום בכל הארץ אשר לא נודע
 ליושביה כמוהו ויעש יי את הדבר הנורא הזה למען
 הבהיל את בני האדם לשוב אל יי לבלתי היות רעה
 בארץ ובכל זאת לא שבו בני האדם מדרכם ויסיפו
 על חרון אף יי בעת ההיא ולא שתו איש לבו לכל זאת
 ויהי לשבעת הימים בשנת שש מאות שנה להיי נח ומי
 המכול היו על הארץ ויבקעו כל מעינות תהום ויפתחו
 ארוכות השמים ויהי הגשם על הארץ ארבעים יום
 וארבעים לילה ויבא נח וביתו וכל החי אשר אתו אל
 התבה מפני מי המבול ויסגור יי בעדם ויקוצו כל בני
 האדם הנשארים בארץ מפני הגשם כי הימים נגברו מאד
 על הארץ והבהמות וההיות עודם עימדים סביבות
 התבה ויתקבצו כל בני האדם יחד כשבע מאות אלף
 איש ואשה ויבואו כלם אל נח אל התבה ויקראו כלם
 אל נח לאמר פתח לנו ונבוא עמך אל התבה ולמה
 נמות אנחנו ויען נח אותם לאמר בקול גדול מן התבה
 ויאמר אליהם הלא אתם מרדתם כלכם ביי ותאמרו לא
 הוא ויבא יי עליכם את הרעה הזאת להכחיד ולהאביד

אתכם

אתכם מעל פני האדמה הלא זה הדבר אשר דברתי
 אליכם זה עשרים ומאת שנה היום הזה ולא
 שמעתם בקול יי ועתה תחפצו לחיות בארץ
 ויאמרו כלם אל נח הננו ושבתנו כלנו עד יי אך פתח לנו
 ונחיה ולא נמות ויען נח אותם לאמר הנה אך עתה
 בראותכם את צרת נפשכם תשובו אל יי ולמה לא
 שבתם זה עשרים ומאת שנה אשר שם אותם לכם יי
 למועד ותבואו עתה ותדברו אלי את הדבר הזה מרעת
 נפשכם גם יי לא ישמע אליכם ולא יאזין לכם ביום הזה
 ולא תצליחו בדרככם היום ויגשו כל בני האדם לשבור
 התבה לבוא בתוכה מפני הגשם כי לא יכלו לסבול את
 הגשם עליהם וישלח יי עליהם את כל החיות וכל
 הבהמות אשר עומדים סביבות התבה ויגברו עליהם
 החיות ויכוס ויבריהום מעל התבה וימיתו מהם החיות
 רבים ויבריהום מן המקום ההוא וילכו איש לדרכו ויפוצו
 על פני כל הארץ והגשם עודנו יורד על הארץ וירדו
 ארבעים יום וארבעים לילה ויגברו המים מאד מאד על
 הארץ וימותו כל בשר אשר על הארץ במים מאדם ועד
 בהמה ועד חיה ועד רמש ועד עוף השמים וישאר אך
 נח ואשר אתו בתבה ויגברו המים וירבו מאד על הארץ
 וישאו את התבה ותרם מעל הארץ ותלך התבה על
 פני המים ותהפך על פני המים הלוך והפוך הנה והנה
 ויתהפך כל החי אשר בה כהפוך את הנזיד בסיר ויהי
 צער גדול לכל היקום אשר בתבה והתבה השבה להשבר
 ויתבהל כל החי אשר בתבה וינהמו האריות ויגעו
 השוורים ויצעקו הזאבים וכל היקום אשר בתבה מדבר

וצועק

וצועק כל שוננו וישמעקולם למרחיק וגם נח ובניו צועקים
 ובוכים בצרתם ויראו יראה גדולה מאד ויגיעו עד שערי
 מות ויתפלל נח אל יי ויצעק על הדבר הזה אל יי ויאמר
 אנא יי הושיעה לנו כי אין כח בנו לסבול את הרעה
 הזאת אשר סבבתנו כי אפפנו משברי מים ונחלי
 בליעל בערתנו קדמו אורתנו מוקשי מות : עננו
 יי עננו פדנו פנה אלינו וחננו פדנו והצילינו :
 וישמע יי בקול נח ויזכרו יי ויעבר
 רוח על פני הארץ וישכו המים ותנח
 התבה ויסכרו מעיינות תהום וארובות
 השמים ויכלא הגשם מן השמים :
 והמים היו הלך וחסור בימים ההם
 ותנח התבה בהרי אררט : ויפתה נח
 את חגון התבה בעת ההיא : ויקרא
 נח עוד אל יי בעת ההיא ויאמר אנא יי אלהי כל הארץ
 והימים וכל אשר בהם הוציאה ממסגר נפשי ממאסרי
 אשר שמתני בו כי יגעתי באנחתי מאד וישמע יי בקול
 נח ויאמר אליו במלאכתך שנה תמימה אז תצא ויהי
 לתקופת השנה עד מלאכת לנח שנה תמימה לשבתו
 בתבה חרבו המים מעל הארץ ויסר נח את מכסה התבה
 בעת ההיא בשבעה ועשרים יום לחדש השני יבשה
 הארץ אך לא יצאו נח ובניו וכל אשר אתו מן התבה עד
 אשר דבר אליהם יי ויהי ביום דבר
 יי אליהם לצאת ויצאו כלם מן התבה
 וילכו וישבו איש לדרכו ואיש למקומו
 ונח ובניו ישבו בארץ אשר דבר

א"ה ביה ויזכרו אלהים
 את נח ואת כלבניו אשר אתו בתבה
 אשר היתה עם כי נראה כי עקמו
 הוא קודם הכנסם עם כמו שהיה
 בכל מקום ודוק ועגה מלי דמיון ליה
 ויעבר אלהים רוח וכו' ויטבו העים
 כי נראה דקאי אמאי דקאמר ויזכר
 אלהים וכו' אלף שהוא בדברי
 הספר הזה בעבור נעם שהיה
 להם עם ודוק :

אליהם

אליהם יי ויעבדו את יי כל ימיהם ויי ברך את נח ואת
 בניו בצאתם מן התבה ויאמר אליהם יי פרו ורבו ומלאו
 את כל הארץ ועצמו ושרצו בכל הארץ ורבו בה ואלה
 שמות בני נח יפת חם ושם ויולדו להם בנים אחר המבול
 כי לקחו להם נשים לפני המבול אלה בני יפת גומר
 ומגוג ומדי ויון ותוכל ומשך ותירס בנים שבעה ויהיו
 בני גומר אשכנז וריפת ותוגרמה : ובני מגוג אליהורף
 ולובב : ובני מדי אחוז וזילא וחוני ולטי ובני יון אלישה
 ותרשיש כתים ודודנים : ובני תוכל אריפי וכשד ותארי
 ובני משך הרון וזרון ושיבשני : ובני תירס בניוב וגירא
 וכיזון ולופריון וגילק : אלה הם בני יפת למשפחותם ויהיו
 פקודיהם בימים ההם כארבע מאות וששים איש : ואלה
 בני חם כוש ומצרים ופוט וכנען בנים ארבעה : ויהיו
 בני כוש סבא וחזילה וסכתה ורעמא וסכתכא ובני רעמא
 שבא ורדן : ובני מצרים לוד ועונם ולהב ונפתוח ופתרוס
 וכסלוח וכפתור : ובני פוט גבל וחדן וכנה ועדן : ובני
 כנען צידון והת ואמרי וגרגשי וחוי וערקי וסיני ואדודי
 וצמר וחמת אלה הם בני חם למשפחותיהם ופקודיהם
 בימים ההם בשבע מאות ושלושים איש : ואלה בני שם
 עילם ואשור וארפכשד ולוד וארם בנים חמשה : ויהיו
 בני עילם שושן ומחול וחרמון : ובני אשור מירס ומוקיל
 ובני ארפכשד שלח וענר ואשבול : ובני לוד פתור ועזיון
 ובני ארם עוץ וחול וגתר ומש : אלה הם בני שם
 למשפחותם ומספרם בימים ההם כשלוש מאות ושבעים
 איש : אלה תולדות שם שם הוליד את ארפכשד
 וארפכשד הוליד את שלח ושלח הוליד את עבר ולעבר

יולד שני בנים שם האחד פלג כי בימיו נפלגו חיי בני האדם ובאחרית ימיו נפלגה הארץ: ואת שם השני קרא יקטן לאמר המעט והקטנו חיי בני האדם בימיו: אלה בני יקטן אלמורד ושלף וחצרמות וירה: והדורם ואוול ורקלה ועובל ואבימאל: ושבא ואופיר וחזילה ויובב כל אלה בני יקטן: ופלג אחיו הוליד את רעו ורעו הוליד את שרוג: ושרוג הוליד את נחור ונחור הוליד את תרח ויהי תרח שלשים ושמונה שנה ויולד את הרן ואת נחור: וכוש בן חם בן נח לקח אשה בימים ההם לעת זקנתו ותלד בן ויקראו את שמו נמרוד לאמר בעת ההיא החלו בני האדם למרוד ולפשוע באלהים עוד: ויגדל הילד ואביו אהבו מאד כי בן זקונים הוא לו: ויתן לו כוש את כתנות האור אשר עשה האלהים לאדם ולאשתו בצאתם מן הגן: ויהי אחרי מות אדם ואשתו ויתנו את הכתנות לחנוך בן ירד ובהלקח חנוך אל האלהים ויתנם אל מתושלח בנו: ובמות מתושלח לקח אותם נח ויביאם אתו אל התבה ויהיו אתו עד צאתם מן התבה: ויהי בצאתם ויגנוב חם את הכתנות ההם מנח אביו ויקחם ויסתירם מאחיו ובלדת חם את כוש בכורו נתן לו את הכתנות בסתר: ויהיו עם כוש ימים רבים ויסתירם גם הוא מאת בניו ואחיו: ויהי כאשר ילד כוש את נמרוד ויתן לו את הנגדים ההם באהבתו אותו: ויגדל נמרוד ויהי בן עשרים שנה וילבש את הנגדים ההם: ויתחזק נמרוד כאשר לבש את הנגדים ויתן לו האלהים כח וגבורה ויהי גבור ציד בארץ: הוא היה גבור ציד בשדה ויהי צודה את החיות ויבן מזבחות ויקרב

עליהן

עליהן את החיות לפני יי: ויתחזק נמרוד ויקם מאחיו וילחם מלחמות אחיו מכל אויביהם מסביב ויתן יי את כל אויבי אחיו בידו: ויצליחהו יי כפעם בפעם בכל מלחמותיו וימלוך בארץ: על כן היה למשל בימים ההם כאשר יריק איש את חניכיו להלחם ויאמרו אליו כנמרוד אשר היה גבור ציד בארץ והצליח במלחמותיו אשר גבר מאחיו ויצילם מכף אויביהם כן יחזקנו ויצילנו יי היום הזה: ויהי בהיות נמרוד בן ארבעים שנה ובעת ההיא היתה מלחמה בין אחיו ובין בני יפת ויהיו אחיו תחת יד אויביהם: ויתחזק נמרוד בעת ההיא וילך ויקבוץ את כל בני כוש וכל משפחות חם כארבע מאות וששים איש: וישכור גם את כל אוהביו וכל יודעיו לפנים כשמונים איש ויתן שכרם וילך עמהם למלחמה: ויהי בדרך ויתחזק נמרוד את לב כל העם אשר הלכו אתו ויאמר אליהם אל תיראו ואל תערצו כי נתון ינתנו כל אויבנו בידינו ועשיתם להם כטוב בעיניכם: וילכו כל האנשים האלה כחמש מאות וארבעים איש וילחמו על אויביהם וישחיתום ויכניעום תחת ידם וישם נמרוד עליהם נציבים במקומותם: ויקח מבניהם לערבון ויהיו כלם עבדים לנמרוד ולאחיו ויפנו וישבו נמרוד וכל העם אשר אתו למקומותם: ויהי כאשר שב נמרוד מהמלחמה בשמחה כאשר נצח את כל אויביו: ויועדו כלם יחד כל אחיו וכל יודעיו לפנים וימליכוהו עליהם וישימו אתו כתר מלכות בראשו: וישם שרים ושופטים ומנהיגים על עבדיו ועל כל עמו כמשפט המלכים וישם שר צבאו את תרח בן נחור ויגדלוהו וינשאהו מעל כל

השרים

השרים אשר לו ויהי כאשר מלך ככל אות נפשו וכאשר
 נצח את כל אויביו מסביב ויתיעץ עם כל יועציו לבנות
 לו עיר לבית מלכותו ויעשו בן וימצאו בקעה גדולה
 מנגד למזרח השמש ויבנו לו שם עיר גדולה ורחבה מאד
 ויקרא נמרוד את שם העיר אשר בנה שנער כי נער יי
 את אויביו מפניו וילכדם וישב נמרוד בשנער וימלוך
 לבטח וילחם עם כל אויביו וכניעם ויצליח בכל מלחמותיו
 ותגדל מלכותו מאד וכל הגוים וכל הלשונות שמעו
 את שמעו ויתקבצו כלם יחד אליו ויביאו לו מנחות
 וישתחו לו ארצה ויודו לאדון ולמלך עליהם וישבו כלם
 אתו בעיר שנער וימלוך נמרוד בארץ על כל בני נח
 ויהיו כלם תחת ידו ותחת עצתו ותהי כל הארץ שפה
 אחת ודברים אחרים אך לא ההך נמרוד בדרכי יי
 וירשיע מכל האדם אשר היו לפניו מימי המבול עד
 הימים ההם ויעש אלהי עץ ואבן וישתחו להם וימרוד
 ביי וילמד את כל עבדיו וכל אנשי הארץ את כל דרכיו
 הרעים וגם מרדון בנו הרשיע מאד מאביו והיה כל אשר
 ישמע את מעשה מרדון בן נמרוד וענה ואמר עליו
 מרשעים יצא רשע עד כן היה למשל בכל הארץ לאמר
 מרשעים יצא רשע ויהי למשל בדברי כל האדם מהיום
 ההוא והלאה עד היום הזה ותרחה בן נחור שר צבא
 נמרוד היה גדול מאד בימים ההם בעיני המלך ובעיני
 כל עבדיו ויאהבוהו המלך והשרים וינשאוהו מאד
 ויקח תרה אשה ושמה אמת לאי בת כרנבו ותהר אשת
 תרה ותלד בן בימים ההם בן שבעים שנה היה תרה
 בלדת אותו ויקרא תרה את שם בנו הנולד לו אברם
 לאמר

לאמר כי הרימו המלך בימים ההם וינשאוהו מעל כל
 השרים אשר אתו
 פרשה ויהי כלילה ההוא עת הולדת את אברם ויבואו
 כל עבדי תרה וכל חכמי נמרוד וכל חרטומיו
 ויאכלו וישתו בבית תרה וישמחו עמו כלילה ההוא
 ויהי בצאת כל החכמים והחרטומים מבית תרה וישאו
 את עיניהם השמימה כלילה ההוא אל הכוכבים וידאו
 והנה כוכב אחד גדול מאד בא ממזרח שמש וירץ בשמים
 ויבלע ארבעה כוכבים מארבע רוחות השמים וירתמהו
 כר חכמי המלך וכל החרטומים מהמראה ההוא ויבינו
 החכמים את הדבר ההוא וידעו אודותיו ויאמרו איש
 אל רעהו אין זה כי אם הילד אשר נולד כלילה הזה
 לתרה אשר יגדל ויפרה וירבה מאד ויירש את כל
 הארץ הוא וכניו עד עולם ויהרוג הוא וזרעו מלכים
 גדולים ויירשו את ארצם וילכו ויבואו כל החכמים וכל
 החרטומים כלילה ההוא איש לביתו ויהי בבקר וישכימו
 כלם יחד כל החכמים וכל החרטומים ויועדו כלם בבית
 מועדם וידברו ויאמרו איש אל רעהו הנה המראה אשר
 ראינו אמש נעלם מהמלך לא נודע אליו והיה אם יודע
 הדבר למלך באחרית הימים ואמר אלינו למה העלמתם
 את הדבר ממני ומתנו כלנו ועתה לכו ונגידה למלך
 את המראה אשר ראינו ואת פתרון הדברים ונקינו
 אנתנו ויעשו בן וילכו כלם ויבואו אל המלך וישתחו
 לו ארצה ויאמרו יחי המלך יחי המלך : אנתנו שמענו
 אשר נולד בן לתרה בן נחור שר צבאך ונבוא אמש
 כלילה אל ביתו ונאכל לחם ונשתה ונשמת עמו כלילה
 ויהי

ויהי כאשר יצאו עבדיך מבית תרה ללכת לביתנו ללון
איש בביתו כמלוננו ונשא את עינינו השמימה ונראה
והנה כוכב אחד גדול מאד בא ממזרח השמש וירץ
הכוכב ההוא במרוצה גדולה ויבלע ארבעה כוכבים
גדולים מארבע רוחות השמים ויתמהו עבדיך על
המראה ההוא אשר ראינו ויתבהלו מאד ונשפוט את
המראה ונדע בהבמתינו את פתרון המראה ההוא על
נכונה כי על הילד היולד לתרה היה הדבר ההוא אשר
יגדל וירבה מאד ועצם וימית את כל מלכי הארץ ויירש
את כל ארצם הוא ובניו וזרעו עד עולם ועתה אדוננו
המלך הנה הזרענוך את אשר ראינו על הילד הזה על
נכונה אם על המלך טוב לתת לאביו מחיר בילד ההוא
ונהרגהו טרם אשר יגדל וירבה בארץ ותרבה רעתו
עלינו בארץ ואבדנו כלנו אנחנו ובנינו וזרענו ברעתו
וישמע המלך את דבריהם וייטבו בעיניו וישלח ויקרא
אל תרה ויבא תרה לפני המלך ויאמר המלך אל תרה
הגד הוגד לי אשר נולד לך בן אמש וכזאת וכזאת נראה
בשמים במולדו ועתה תנה לי את הילד ההוא ונהרגהו
טרם תצמח עלינו רעתו ואתן לך מחירו מלא ביתך
כסף וזהב ויען תרה את המלך ויאמר אליו שמעתי
אדוני המלך את דבריך כל אשר יחפוץ אדוני המלך
יעשה עבדו אולם אדוני המלך אגיד אליך את אשר
קרה לי אמש עד אשר אראה את עצת המלך אל עבדו
ואחר אשיב את המלך על דבריו ויאמר המלך דבר
ויאמר תרה אל המלך כי אעיון בן מורד בא אלי אמש
אל ביתי כלילה לאמר תנה לי את הסוס הגדול הטוב

אשר

אשר נתן לך המלך ואתן לך מחירו כסף וזהב ומלוא
ביתך תבן ומספוא ואומר אליו עד אשר אראה את
אדוני המלך על דבריך והיה הדבר אשר ידבר אלי
המלך אותו אעשה ועתה אדוני המלך הנה גליתי את
אזנך על הדבר הזה והיה העצה אשר יתן אדני המלך
את עבדו אותה אעשה וישמע המלך את דברי תרה
ויחר אפו ויחשבהו לכסיל ויען המלך את תרה ויאמר
אליו הכסיל ובער אתה או חסר תבונה כי תעשה את
הדבר הזה כי תתן את סוסך הטוב בכסף או בזהב ואף
אם בתבן ומספוא החסר כסף וזהב אתה עד אשר אין
לך תבן ומספוא למאכל סוסך כי תעשה את הדבר הזה
ומה לך בכסף או בזהב ואף בתבן ומספוא כי תתן את
סוסך הטוב אשר נתתי לך אשר אין סוס כמודהו בכל
הארץ ויכל המלך לדבר ויען תרה את המלך לאמר
כדבר הזה דבר אדוני המלך אל עבדו כי אדוני המלך
מה הדבר הזה אשר דברת אלי לאמר תנה בנך ונמיתהו
ואתן לך מחירו כסף וזהב מה אעשה בכסף או בזהב
אחרי מות בני כי מי יירשני אחרי והיה במותי ושב
הכסף והזהב ההוא אל אדוני המלך אשר נתנו ויהי
כשמוע המלך את דברי תרה ואת המשל אשר הביא
על המלך ויחר למלך מאד ויקצוף על הדבר הזה וחמתו
בערה בו וירא תרה כי חרה אף המלך עליו ויען ויאמר
אל המלך הנה כל אשר לי ביד המלך אשר יחפוץ
אדוני המלך לעשות לעבדו יעשה ואף בני הנה הוא
ביד המלך בלא מחיר הוא ושני אחיו הגדולים ממנו
ויאמר המלך אל תרה לא כי קנה אקנה את בנך הקטן

כמחיר

במחיר ויען תרח את המלך לאמר בי אדוני המלך
ידבר נא עבדך דבר לפניך וישמע המלך את דבר עבדו
ויאמר המלך דבר כי שומע אני ויאמר תרח יתן לי
אדוני המלך זמן שלשה ימים עד דברי אל נפשי ואל ביתי
את דברי אדוני המלך ואפצר כס על הדבר הזה וישמע
המלך אל תרח ויעש כן ויתן לו זמן שלשת ימים ויצא
תרח מאת פני המלך וילך ויבוא אל ביתו וידבר אליהם
את כל דברי המלך וייראו האנשים מאד ויהי ביום
השלישי וישלח המלך אל תרח לאמר שלח לי את בנך
במחיר כאשר דברתי לך והיה אם לא תעשה את
הדבר הזה ושלחתי והמיתו גם את כל אשר בכיתך ולא
ישאיהו לך עד משתיך בקיר וימהר תרח כי היה דבר
המלך נחוץ אליו ויקח את הילד אחד מעבדיו אשר
ילדה לו שפחתו ביום ההוא אשר יולד את אברם ויבא
תרח את הילד ההוא אל המלך ויקח את מחירו ויהי
י את תרח בדבר הזה לבלתי המית נמרוד את אברם
והמלך לקח את הילד מיד תרח וינפץ את מוחו ארצה
בידו וימת אותו כי השב כי אברם הוא ויסתר הדבר
מהיום ההוא והלאה וישכח מלב המלך כי מאת יי היה
זה לבלתי מות אברם ותרח לקח את אברם בנו כסתר
ואת אמו ואת מיניקתו ויחביאם במערה ויתן להם
מחיתם מדי חדש בחדשו ויהי יי את אברם במערה
ההיא ויגדל ויהי אברם במערה עשר שנים והמלך וכל
שריו ועבדיו וכל החרטומים וחכמים אשר למדך חשבו
כי המית המלך את אברם והרן בן תרח אחי אברם
הגדול ממנו לקח אשה בימים ההם בן שלשים ותשע
שנים

שנים היה הרן בקחתה ותהר אשת הרן ותלד לו בן
ויקרא את שמו לוט ותהר עוד ותלד בת ותקרא את
שמה מלכה ותהר עוד ותלד בת ותקרא את שמה שרי
בן ארבעים ושתיים שנים היה הרן בלדתו את שרי היא
שנת עשר לחיי אברם בימים ההם יצאו אברם ואמו
ומניקתו מהמערה כאשר שכחו המלך ועבדיו את
אודות אברם ויהי כצאת אברם מהמערה וילך לו אל
נח ושם בנו וישב עמהם בביתם ללמוד את מוסר יי ואת
דרכיו ואיש לא ידע את אברם וישרת אברם את נח ואת
שם בנו ימים רבים ויהי אברם בבית נח שלשים ותשע
שנים וידע אברם את יי מבן שלש שנים וילך בדרכי יי
עד יום מותו כאשר הורהו נח ושם בנו וכל בני הארץ
פשעו ביי מאד בימים ההם וימרדו בו ויעבדו אלהים
אחרים וישכחו את יי אשר בראם בארץ ויעשו להם כל
בני הארץ איש אלוהו בימים ההם אלהי עץ ואבן אשר
לא ישמעו ולא ידברו ולא יצילו ויעבדום בני האדם ויהיו
להם לאלהים והמלך וכל עבדיו ותרח וכל ביתו היו
ראשונה בימים ההם לכל העובדים עץ ואבן ויהיו
לתרח שנים עשר אלהים גדולים אלהי עץ ואבן לשנים
עשר חדשים ויעבוד כל אחד חדשו ויהי מדי חדש
בחדשו יקריב תרח מנחה ונסכים לאלהיו וישרתחורה
להם ויעבוד אותם ככה יעשה תרח כל הימים וגם כל
הדור ההוא רע בעיני יי ויעשו ככה איש אלהיו ואת יי
אשר בראם עזבו ולא נמצא איש בימים ההם בכל
הארץ אשר ידע את יי כי עבדו כלם איש את אלהיו
זולתי נח וביתו וכל אשר היה תחת עצתם ידעו את יי
בימים

בימים ההם ואברם בן תרח הולך וגדל בימים ההם בבית
נח ואיש לא ידע זיי עמו ויתן יי לאברם לב שומע
ותבונה וידע את כל אשר יעשו כל הדור ההוא שהוא
הבל וגם את כל אלהיהם אשר יעבדו להם הבל הסואן
בם מועיל וירא אברם את השמש בארץ ויאמר אברם
אל לבו אך עתה השמש הזאת אשר זרחה על כל הארץ
הוא האלהים ולו אעבוד ויעבוד אברם את השמש
ביום ההוא ויתפלל אליו ביום ההוא ויהי בערב ותבוא
השמש כמשפט ויאמר אברם בלבו אך עתה אין זה
אלוה וידבר אברם עוד בלבו מי הוא אשר עשה את
השמים ואת הארץ ומי אשר ברא כל האדם הזה על
הארץ איפה הוא ויחשך עליו הלילה וישא עיניו ימה
וצפונה ונגבה ומזרחה וירא והנה כל השמש שקטה מעל
הארץ ויחשך היום וירא אברם את הירח ואת הכוכבים
לפניו ויאמר אך עתה הנה זה אלוה אשר ברא כל הארץ
וכל האדם והנה עבדיו אלה הם לפניו ויעבוד אברם
את הירח ויתפלל אליו כל הלילה ההוא ויהי בבוקר
ויאר היום ותזרח השמש על הארץ כמשפט וירא
אברם את כל הדברים האלה אשר עשה יי אלהים
בארץ ויאמר אברם בלבו אך עתה אין אלה אלוהות
אשר עשו את הארץ וכל האדם כי אם עבדי אלהים
המה וישב אברם בבית נח וידע אברם שם את יי ואת
דרכיו ויהי אברם עובד את יי כל ימי חייו וכל הדור
ההוא שכחו את יי ויעבדו אלהים אחרים עץ ואבן
וימרדו ביי כל הימים והמלך נמרוד מלך לבטח ותהי
בל הארץ תחת ידו ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים

אחדים

אחדים ויתיעצו כל שרי נמרוד וכל גדוליו בעת ההיא
פוט ומצרים וכוש וכנען למשפחותיהם ויאמרו איש
אל רעהו הבה נבנה לנו עיר ובתובה מגדל ומבצר הזק
וראשו בשמים ונעשה לנו שם למען היותנו מושלים על
כל העולם ולמען תחדל רעת אויבינו מעלינו ונמלוך
עליהם בחזקה ולא נפוץ על פני כל הארץ ממלחמותיהם
וילכו ויבואו כלם לפני המלך ויגידו את הדברים האלה
אל המלך והודה להם המלך על הדבר הזה ויעשו כן

ויתקבצו כל המשפחות בשש מאות ^{אלם לב' סכתוב וימלאו בקעה כי}
^{מבקשים ס'ו}

אלף איש וילכו לבקש ארץ רחבה

מאד לבנות את העיר ואת המגדל ויבקשו בכל הארץ
ולא מצאו כי אם בקעה אחת מקדם בארץ שנער מהלך
שנתים ימים ויסעו כלם אליה וישבו שם ויחלו ללבון
הלבנה ולשרוף לשריפה להנוב את העיר ואת המגדל
אשר זממו ויהי להם בנין המגדל לפשע וחטאה ויחלו
לבנותו ויהי הם בונים וימרדו ביי אלהי השמים ויחשבו
בלבכם להלחם בו ולהעלות השמימה ויתחלקו כל
האנשים האלה וכל המשפחות לשלשה חלקים ותאמר
האחת נעלה השמימה ונלחם בו והשנית אמרה נעלה
השמים ונעמיד שם את אלהינו ונעבדם שם והשלישית
אמרה נעלה השמים ונכה אותו בקשתות ורמחים וידע
האלהים את כל מעשיהם ואת כל מחשבותם הרעה
וירא את העיר ואת המגדל אשר הם בונים
ויהי כהיותם בונים ויבנו להם עיר גדולה ומגדל בתובה
גבוה וחזק מאד מאד כי מרוב הגבהות לא יגיע החומר
והלבנים אצל הבונה בעלותם אליו עד מלאת לעולים

שנה

שנה תמימה ואחרי כן יגיעו אל הבונים ויתנו להם החומר והלבנים ככה יעשו להם ככל יום ויהיו אלה עולים ואלה יורדים כל היום ויהי כאשר תפול לבנה מידם ותשבר ויבכו כלם עליה וכאשר יפול אדם וימת אין מביט אליו מהם וידעו את מחשבותם ויהי עת בונים ויזרקו החצים אל השמים ויפלו כל החצים עליהם מלאים דם ויהי כראותם ויאמרו איש אל רעהו אך הנה הרגנו את כל אשר בשמים כי מאת יי היה זה למען התעם ולמען הכחידם מעל פני האדמה ויבנו את המגדל ואת העיר ויעשו כדבר הזה יום יום עד מלאת להם ימים רבים ושנים ויאמר האלהים אל שבעים המלאכים העומדים ראשונה לפניו הקרובים אליו לאמר הבה נרדה ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו ולא יבינו איש שפת רעהו ויעש להם כן ויהי מהיום ההוא והלאה שכתו איש שפת רעהו ולא יבינו לדבר כלם יחד בשפה אחת ויהי כאשר יאמר איש אל רעהו תנה לי אבן לבנות ויתן לו חומר וכאשר יאמר תנה חומר ויתן לו אבן ויהי כאשר יקה הבונה מיד רעהו את החומר או את אבן אשר לא אמר וישליכם הבונה מידו ויפילם על רעהו וימת ויעשו כדבר הזה ימים רבים וימותו מהם הרבה בדבר הזה ויי הכה את שלשת החלקים אשר היו שם וייסרם כמפעלותם וכמחשבותיהם אשר אמרו נעלה השמים ונעבוד את אלהינו שם היו לקופים ושנהבים ואשר אמרו נכה השמים בחצים המיתם יי איש כיד רעהו והשלישית אשר אמרה נעלה השמים ונלחם בו הפיצם יי ככל הארץ והנשארם

כהם

כהם כאשר ידעו והבינו את הרעה אשר באה עליהם ויעזבו את הבנין ויפוצו גם הם על פני כל הארץ ויהדלו לבנות את העיר ואת המגדל עד כן קרא למקום ההוא ככל כי שם בלל יי שפת כל הארץ הנה מקדם לארץ שנער והמגדל ההוא אשר בנו בני האדם פתחה הארץ את פיה ותבלע את שלישייתו ותרד גם אש מן השמים ותשרוף את השלישית האחרת והשלישית ממנו נשאר עד היום הזה ויהי ממנו אשר תלוי ברוח השמים ויהי מהלך צלו שלשה ימים וימותו רבים מבני האדם במגדל ההוא בשנה ההיא עם אשר אין להם מספר ופלג בן עבר מת בימים ההם בשנת שמונה וארבעים לחיי אברהם בן נחור ויהיו כל ימי פלג תשע ושלושים שנה ומאתים שנה וימת ויהי כאשר הפיץ יי את בני האדם בעון המגדל על פני כל הארץ ויפוצו לחלקים רבים ויתפרדו כל בני האדם לארבע רוחות כל הארץ ויהיו כל המשפחות משפחה ומשפחה ללשונה ולארצה ועריה ויבנו בני האדם ערים רבים למשפחותיהם ככל המקומות אשר הלכו שמה וככל הארץ אשר הפיצם יי ויהי מהם אשר בנו עריהם במקומות אשר נוטשו שמה ויקראו לערים ההם על שמותם או על שמות בניהם או על שם אודותיהם וילכו בני יפת בן נח ויבנו להם ערים במקומות אשר נפוצו שם ויקראו את כל הערים בשמותם ויתחלקו בני יפת על פני הארץ לחלקים וללשונות רבים ואלה שמות כל משפחותיהם לכל עריהם אשר בנו להם בימים ההם אחר המגדל ואלה בני יפת למשפחותיהם גומר ומגוג ומדי ויון ותובל ומשך ותירס אלה בני יפת

לתולדותם

לתולדותם ויהי בני גומר לעריהם הם פרנקוס היושבים
 בארץ פרנצה על נהר פרנצה על נהר סינה ובני ריפת
 הם ברטונים היושבים בארץ ברטניה על נהר לידה
 השופך את מימיו בים הגדול גיחון הוא אוקינוס ובני
 תוגרמה הם עשר משפחות ואלה שמותם בוזר ופרצינך
 וכולגר ואליקנוס ורגביב וטורקי וכוז וזביך ואונגל
 וטילמיץ ויהי מהם בוזר ואליקנוס ורגביב וטורקי וכוז
 וזביך וטילמיץ כל אלה נפוצו ויחנו צפונה ויבנו להם
 ערים ויקראו את שמות הערים על שמותם הם החונים
 על נהרי היתלהו ואיטלך עד היום אך אנגרי וכולגר
 ופרצינך הם חונים על הנהר הגדול נהר דוכני ושמות
 עריהם גם הם על שמותם ובני יון הם היונים היושבים
 בארץ קנדיא ומדי הם ארזלוס היושבים בארץ כורסן
 ובני תובל הם היושבים על ארץ תושקנה על נהר פשיאה
 ובני משך הם שובשני תירס הם רושש כושני ואנגלים
 כל אלה הלכו ויבנו להם ערים הם הערים היושבים על
 ים יבוס על נהר בירא השופך על נהר טרגאן ובני אלישה
 הם אלמנייא וילכו גם הם ויבנו להם ערים הם הערים
 היושבים בין הר יוב ושיבתמו ויהיו מהם אנשי לומברדי
 היושבים מעבר לנהרי יוב ושיבתמו ויכבשו את ארץ
 איטלייא וישבו בה עד היום ובני כתים הם הרומיים החוני
 בבקעת כנפיא על ים תיבראיו ובני דודנים הם היושבים
 תוך ערי ים גיחון בארץ בארדנה אלה הם משפחות בני
 יפת לעריהם וללשונותם אחר המגדל אשר נפוצו שם
 ובני חם בן נח הלכו גם הם ויבנו להם ערים במקומות
 אשר נפוצו שם ויקראו גם לשמות עריהם על שמותם

ועל

ועל אודותם ואלה שמות כל עריהם לכל משפחותיהם
 אשר בנו להם כימים ההם אחר המגדל ויהיו בני חם כוש
 ומצרים ופוט וכנען לתולדותם ולעריהם כל אלה הלכו
 ויבנו להם ערים כאשר מצאו ויקראו את עריהם על שמות
 אבותם כוש ומצרים ופוט וכנען ויהיו בני מצרים הם
 לודים וענמים ולהבים ונפתוחים ופתרוסים וכסלוחים
 וכפתורים שבעה משפחות כל אלה הם חונים על יאור
 שחור הוא נחל מצרים ויבנו להם ערים ויקראו לעריהם
 על שמותם ויתחתנו בני פתרוס ובני כסלוח זה עם זה
 ויצאו מהם את הפלשתים ואת הגררים ואת העזתים
 ואת הגתים ואת העקרונים כל משפחות חמשה גם
 אלה בנו להם ערים ויקראו את עריהם בשמות אבותם
 עד היום הזה ובני כנען גם הם בנו להם ערים ויקראו
 לעריהם בשמותם אחת עשרה ערים וחצריהם אין מספר
 וילכו ארבעה אנשים ממשפחת חם ויבאו כלם ארץ
 הכנע ואלה שמות האנשים סדום ועמורה אדמה
 וצבויים ויבנו האנשים האלה להם ארבעה ערים בארץ
 הכנע ויקראו את שמות עריהם על שמותם וישבו
 בערים האלה הם וכניהם וכל אשר להם זיפרו וירבו מאד
 וישבו לבטח וילך שעיר בן חור בן חוי בן כנען וימצא
 בקעה נגד הר פארן ויבן שם עיר וישב שם הוא ושבעה
 בניו וכיתו ויקרא לעיר אשר בנה שעיר על שמו היא
 ארץ שעיר עד היום הזה אלה הם משפחות בני חם
 ללשונות ולעריהם אשר נפוצו שם לארצות אחר המגדל
 ובני שם בן חם אבי כל בני עבר הלכו מהם גם הם ויבנו
 עריהם במקומו אשר נפוצו שם ויקראו לעריהם בשמותם

ויהיו

ויהיו בני שם עילם ואשור וארפכשד ולוד וארם ויבנו להם ערים ויקראו את שמות כל עריהם על שמותם ויצא אשור בן שם הוא ובניו ובני ביתו בעת ההיא עם רב מאד וילכו ויתרחקו אל ארץ אשר מצאו וימצאו בקעה רחבה מאד בארץ אשר הלכו שם ויבנו שם ערים ארבעה ויקראו להם שמות על שמותם ועל שמות אודותיהם ואלה שמות כל הערים אשר בנו להם בני אשור את נינוה ואת רסן ואת כלה ואת רחובות עיר וישבו שם בני אשור עד היום הזה ובני ארם הלכו גם הם ויבנו להם עיר ויקראו את שם העיר עויץ כשם אחיהם הבכור וישבו בה היא ארץ עויץ עד היום ויהי בשנה השנית אחר המגדל ויצא איש מארץ נינוה מבית אשור ושמו בלע וילך לגור באשר ימצא הוא וביתו ויבואו עד נגד ערי הכנען מול סדום וישבו שם ויקם האיש ויבן עיר קטנה שם ויקרא שמה בלע על שמו היא ארץ צוער עד היום הזה אלה הם כל משפחת בני שם ללשונותם ולכל עריהם אשר נפוצו שם בארץ אחר המגדל וכל מדינה ומדינה עיר ועיר משפחה ומשפחה מכל משפחות בני נח בנו להם ערים רבים אחרי כן וימליכו עליהם מלכים בכל עריהם להתנהג על פיהם ככה יעשו כל משפחות בני נח עד עולם ונמרוד בן כוש עודנו בארץ שנער וימלוך עליה וישב שם ויבנה שם ערים בארץ שנער ואלה שמות הערים אשר בנה ארבע ערים ויקרא להן שמות על אודות אשר קרא להן בכנין המגדל ויקרא את שם האחת בבל לאמר כי שם בבל יי שפת

כל

כל הארץ ואת שם השנית קרא ארך לאמר כי משם הפיצם יי והשלישית אכד לאמר מלחמה גדולה היתה במקום ההוא והרביעית כלנה לאמר כי שם תמו וכלו כל שריו וגבוריו ויפוצו מהם מעליו וימרדו בו ויהי כאשר בנה נמרוד את הערים ההם בארץ שנער ויושב בהם את יתר עמו ושריו וגבוריו אשר נשארו אתו במלכותו ונמרוד ישב בכבל ויחדש שם את מלכותו עם יתר עבדיו וימלוך לבטח ויקראו כל עבדי נמרוד ושריו את שמו אמרפל לאמר כי נפלו כל שריו וכל אנשיו בכנין המגדל ועל אודותיו

ובכל זאת לא שב נמרוד אל יי ויוסף עוד להרשיע וללמד רשעה לכל בני האדם וגם מרדון בנו הרשיע מאביו ויוסף לעשות ולהוסיף על כל תועבות אביו ויחטיא את בני האדם על כן יאמרו מרשעים יצא רשע כן בעת ההיא נהיתה מלחמה בין משפחות בני חם כאשר ישבו בארצותם אשר בנו להם ויצא כדור לעמר מלך עילם מתוך משפחות בני חם וילחם את משפחות בני חם ויכניעם תחת ידו וילך אל חמשת ערי הכנען וילחם בהם ויכניעם ויהיו תחת ידו ויעבדוהו שתים עשרה שנה ויתנו לו מס בכל שנה בעת ההיא מת נחור בן שרוג בשנה ההיא היא שנת תשע וארבעים שנה לאברם בן תרח ויהיו כל ימי נחור שמונה וארבעים שנה ומאת שנה וימת ויהי בשנת החמשים שנה לחיי אברם בן תרח ויצא אברם מבית נח וילך בית אביו

א"ה אפסר כי ארך כמו ויחריכו הכדוש ספרים הרד"ק ו'ל בספר הכרעים שמענו אותם כלפי חן ואכד לשון מלחמה ולשון כדור אש סר'ל טינני אש והמלחמה היא כאש בוערת קנאה ופנאה וכיוצא ווי ספירס ל' דבר יותר נכון עליו תבא ברטה :

א"ה ע"ס ועל אודותיו הוא מ'ס ח"ל שאמר והפיל אברהם לכנען האש ועל טיבם נקרת כן :

ואברם ידע את יי וילך בדרכיו ובמוסר יי ויי אלהיו עמו
 ותרם אביו עודנו שר צבא למלך נמרוד בימים ההם
 ועודנו הולך אחרי דרכי נמרוד לעבוד אלהים אחרים
 עץ ואבן ויבוא אברם בית אביו וירא את אלהי אביו
 שנים עשר אלוהות עומדים כלם בבית אביו בהיכליהם
 ויחר אף אברם בראותו את הצלמים האלה בבית אביו
 ויאמר אברם חי יי אם יעמדו הצלמים האלה כמעמדם
 בבית אביו כה יעשה לי אלהים אשר בראני וכה יוסיף
 אם לא לשלשת ימים אשר את כלם ויצא אברם
 מאתם וחמתו בערה בו וימהר אברם ויצא מן החדר
 אל הצר אביו החיצונה וימצא את אביו יושב בחצר וכל
 עבדיו אתו ויבא אברם וישב לפני אביו וישאל אברם
 את אביו לאמר הודיעני אבי איה האלהים אשר ברא
 את השמים ואת כל הארץ ואשר ברא אל כל בני האדם
 על הארץ ואשר בראך ואשר בראני גם אני בארץ ויען
 תרם את אברם בנו ויאמר אליו הנה אשר ברא כל אלה
 אתנו בבית ויאמר אברם אל אביו הראם נא לי אדוני
 ויבא תרם את אברם בנו אל החצר הפנימית אל החדר
 וירא אברם והנה כל החדר מלא אלוהות עץ ואבן שנים
 עשר צלמים גדולים ואחרים קטנים עמהם אין מספר
 ויאמר תרם אל בנו הנה אלהים אשר עשו את כל אשר
 ראית בכל הארץ והם אשר בראו אותי ואותך וכל
 האדם בארץ וישתחוה תרם לכל אלהיו ויצא משם
 ואברם בנו יצא אותו משם ויהי בצאת אברם משם וילך
 וישב לפני אמו ויאמר לאמו הנה אבי הראני את אשר
 עשו את השמים ואת הארץ ואת בני האדם ועתה מהר

וקח

וקח נא לי גדי עזים מן הצאן ועשית אותו מטעמים
 והבאתי את המטעמים ההם לאלהי אביו למנחה לאכול
 אולי ארצה לפניהם ותעש אמו כן ותקח גדי עזים
 ותעשהו מטעמים ותביא אותם אל אברם ויקח אברם
 את המטעמים מיד אמו ויביאם לפני אלהי אביו ויגש
 אליהם לאכול ותרם אביו לא ידע ויהי הוא יושב אתם
 ביום ההוא וירא אותם אברהם והנה אין קול להם ואין
 קשב ואין תנועה ואין אחד מהם שולח יד לאכול ויהתל
 בהם אברם ויאמר אך עתה כי המטעמים אשר עשיתי
 לא הטיבו בעיניהם או מעט הם להם על כן לא יאכלו
 ועתה אעשה להם מחר מטעמים אחרים טובים ורבים
 מזה עד אשר אראה מה אחריתם ויהי ממחרת ויצו
 אברם אל אמו אל המטעמים ותקם אמו ותקח שלש
 גדיים טובים מן הצאן ותעש אותם מטעמים טובים כאשר
 אהב בנה ותתן את המטעמים ביד אברם בנה ותרם
 אביו לא ידע ויקח אברם את המטעמים מיד אמו
 ויביאם החדרה לפני אלהי אביו ויגש אליהם לאכול
 ויתן לפני כלם וישב אברם לפניהם כל היום ההוא אולי
 יאכלו וירא אברם אותם והנה אין קול להם ואין קשב
 ואין שולח יד מהם אל המטעמים לאכול ורוח אלהים
 לבשה את אברם אחרי כן ביום ההוא בערב בתוך הבית
 ההוא ויקרא ויאמר אוי והוי על אביו ועל כל הדור הרע
 הזה אשר נטול להם יחד אחרי ההבל ויעבדו להם אלילים
 כאלה עץ ואבן אשר לא יאכלו ולא יריחו ולא ישמעו
 ולא ידברו פה להם ולא ידברו עינים להם ודא יראו בהם
 אזנים להם ולא ישמעו ידיהם ולא ימישון לאכול רגליהם

ולא

ולא יהלכו כמוהם יהיו כל עושיהם וכל אשר בוטח בהם
 וכל אשר יעבדם וישתחוה להם: ויהי כראות אברם
 את כל הדברים האלה ואת כל המעשים הרעים ויחר
 אפו מאד על אביו: וימהר וילך ויקח את הקרדומות
 בידו ויבוא החדרה אל אלהי אביו וישבר את כל אלוהות
 אביו: ויהי אחריו כן ככלותו לשבר את הצלמים ויתן את
 הקרדומות ביד האלוה הגדול אשר היה שם לפניהם
 ויצא: ותרח אביו בא אל ביתו וישמע את קול מכת
 הקרדומות מפתח הבית ויבא תרח הביתה לדעת מה
 זה ועל מה זה: וישמע תרח את קול הקרדומות בחדר
 הצלמים וירץ תרח החדרה אל הצלמים וימצא את אברם
 בנו כצאתו משם: ויבא תרח החדרה וימצא את כל
 האלילים נופלים כלם נשברים והקרדומות ביד הגדול
 שבהם כי לא נשבר והמטעמים אשר עשה אברם בנו
 עודנו לפניהם: וירא תרח את המעשה הזה ויחר אפו
 מאד וימהר ויצא מן החדר אל אברם: וימצא את אברם
 בנו עודנו יושב בבית ויאמר אליו מה המעשה הזה
 אשר עשית אל כל אלהי: ויען אברם את תרח אביו
 ויאמר לא אדוני כי מטעמים הבאתי לפניהם: ויהי
 כאשר הגשתי את המטעמים לפניהם לאכול וישלחו
 כלם ידם לאכול טרם ישלח ידו הגדול מהם לאכול:
 וירא הגדול את מעשיהם אשר עשו לפניו ויחר אפו
 מאד עליהם: וילך ויקח את הקרדומות אשר בבית ויבא
 אליהם וישבר את כלם והנה הקרדומות עודנו בידו
 כאשר ראית: ויחר אף תרח על אברם בנו בדברו הדבר
 הזה ויאמר תרח אל אברם בנו בחמתו מה הדבר הזה

אשר

אשר דברת שקר אתה דובר אלי: היש באלהים האלה
 רוח ונפש וכה לעשות את כל אשר דברת אלי והלא עץ
 ואבן המה ואני עשיתי אותם: ואיך תדבר אלי כובים
 לאמר האלוה הגדול אשר אתם הכה אותם ותתן את
 הקרדומות בידו לאמר הוא הכה אותם כלם: ויען אברם
 את אביו ויאמר אליו ואיך תעבוד את האלילים האלה
 אשר אין בהם כח לעשות דבר: ההצל יצילוך האלילים
 האלה אשר אתה בוטח בהן אם שמוע ישמעו את
 תפלתך בעת קראך אליהם: המלט ימלטוך מיד כל
 שונאך אם לחוס ילחמו לך את מלחמותיך באויבך כי
 תעבוד עץ ואבן אשר לא ידברו ולא ישמעו: ועתה לא
 טוב לכם לעשות את הדברים האלה אתה וכל בני אדם
 הרעים הנלוים אליך: הכסילים אתם או אוילים אתם
 אשר אין בכס תבונה לעבוד את העץ ואת האבן ולעשות
 כדבר הזה: ותשכחו את יי האלהים אשר עשה את
 השמים ואת הארץ ואשר ברא אתכם בארץ ותביאו
 רעה גדולה על נפשותיכם בדבר הזה לעבוד עץ ואבן
 הלא בדבר הזה חטאו אבותינו מימי קדם ויביא יי אלהי
 כל הארץ עליהם את מי המבול וישחית את כל הארץ
 ואיך אתם תוסיפו לעשות הדבר הזה ותעבדו אלהים
 אחרים עץ ואבן אשר לא ישמעו ולא ידברו ולא יצילו
 מצרה לספות חרון אף אלהי כל הארץ עליכם: ועתה
 אני חדל לך מזה ולא תביא רעה על נפשך ועל נפש
 ביתך מזה: וימהר אברם וידלג לפני אביו ויקח את
 הקרדומות מיד אלוה אביו הגדול וישכרהו כה אברם
 וירץ לו: וירא תרח את כל אשר עשה לו אברם בנו

וימהר

וימהר ויצא מביתו וילך אל המלך ויבא לפני נמרוד
 ויעמוד לפניו וישתחו למלך ויאמר לו המלך מה לך
 ויאמר בי אדוני יגד יולד לי היום חמשים שנה וכזאת
 וכזאת וכזה עשה לי מאלהי וכזה וכזה דבר ועתה אדוני
 המלך שלח נא ויבוא לפניך ושפטהו במשפטיך למען
 נוצל מרעתו וישלח המלך שלשה אנשים מעבדיו וילכו
 ויביאו את אברם לפני המלך נמרוד וכל שריו ועבדיו
 יושבים לפניו ביום ההוא ותרח ישב לפניהם ויאמר
 המלך אל אברם מה המעשה הזה אשר עשית לאביך
 ואל כל אלהיו ויען אברם את המלך כדברים אשר
 דבר אל אביו ויאמר האלוה הגדול אשר היה אתם
 בבית עשה להם את אשר שמעת ויאמר המלך אל
 אברם היש בהם כח לדבר ולאכול ולעשות ככל אשר
 דברת ויען אברם את המלך לאמר ואם אין בהם כח
 למה תעבדם ולמה תתעה את כל בני האדם בהליך
 התחשוב לך כי הצל יצילוך או יעשו דבר מקטון ועד
 גדול כי תעבדום ולמה לא תעבדו אלהי כל הארץ אשר
 ברא אתכם ואשר נפשותיכם בידו להמית ולהחיות הוי
 מלך אויל כסיר ובער אוי לך עד עולם אמרתי כי אתה
 תורה דרך הישר אל כל עבדיך ואולם אתה לא בן
 עשית ותמלא כל הארץ בעונותיך ובעונות כל אנשיך
 אשר הלכו בדרכיך הלא ידעת אם לא שמעת כי
 כמעשה הזה הרע אשר אתם עושים בו חטאו אבותינו
 מימי קדם ויביא אלהי כל העולם עליהם את מי המבול
 וישחית את כלם וגם כל הארץ שחת בעבורם ותקם
 אתה ואנשיך אלה היום תרבות אנשים חטאים ותעשו

כמעשה

כמעשה הזאת לספות על חרון אפי אלהי עולם ולהביא
 רעה עליכם ועל כל הארץ ועתה הסר מעליך את כל
 המעשה הרע הזה אשר אתם עושים ועבדו את אלהי
 עולם אשר נפשך בידו וטוב לך ואם אין לך הרע יאבה
 לשמוע את דברי לעזוב את כל דרכיך הרעים ולעבוד
 את אלהי עולם בחרפה תמות באחרית הימים אתה
 וכל אנשיך וכל הנלוים אליך וכל השומעים את דבריך
 וכל ההולכים בדרכיך הרעים ויכל אברם לדבר את כל
 דבריו לפני המלך והשרים וישא אברם את עינו
 השמימ ויאמר יראי את כל הרשעים וישפוטו ויהי כשמוע
 המלך את כל דברי אברם ויצו ויתנוהו אל בית הסוהר
 ויהי אברם בבית הסוהר ימים עשרה ויהי מקץ הימים
 ההם וישלח המלך ויקבצו את כל השרים אשר למלך
 ובלשרי המדינות והחכמים ויבאו כלם לפני המלך וישבו
 כלם לפניו ואברם עודנו שם בבית הכלא ויאמר המלך
 אל כל השרים ואל כל החכמים השמעתם את כל אשר
 עשה בן תרח לאביו כזה וכזה עשה לו ואשלח ויביאוהו
 לפני וכזאת וכזאת דבר אלי ולא פחד ולכבו לא נע
 ממני והנה הוא אסור בבית הסוהר ועתה שפטו נא
 מה משפט יש לאיש הזה אשר קלל את המלך ואשר
 דבר ואשר עשה את כל הדברים האלה אשר שמעתם
 ויענו כלם את המלך ויאמרו איש אשר יקלל את המלך
 יתלה על העץ ואולם בעבור אשר עשה את כל הדברים
 האלה אשר דבר ויכזה את אלהינו באש ישרף כי בן
 המשפט על הדבר הזה אם על המלך טוב לעשות את
 הדבר

הדבר הזה ישלח נא את עבדיו ויבערו את כבשן הלבנים
 אשר לך ג' ימים לילה ויום ואחר נשליך את האיש ההוא
 בו ויעש המלך כן ויצו את עבדיו ויתנו אש בכבשן המלך
 אשר בכשדים שלשה ימים ושלשה לילות : ויצו המלך
 להוציא את אברם מבית הכלא ולהביאו לשורפו באש
 וכל עבדי המלך וכל השרים והגבורים אשר למלך וכל
 הפחות והשופטים כתשע מאות אלף איש וכל יושבי
 הארץ נזכים שם נגד הכבשן לראות את אברם : וכל
 הנשים וכל הטף נאספו כלם אל הגנות ואל המגדלים
 לראות כאברם ויתיצבו כלם יחד מרחוק לא נותר אדם
 אשר לא בא ביום ההוא לראות : ויהי כבוא אברם ויראו
 אותו הרטומי המלך וכל החכמים : ויצעקו אל המלך
 ויאמרו אדוני המלך הלא זה האיש ידענו כי הוא הילד
 אשר בלע הכוכב הגדול ארבעה כוכבים כמולדתו אשר
 דברנו אל המלך זה חמשים שנה היום : ועתה הנה אביו
 גם הוא מרה את פיך ויהתלך כהביאו אליך ילד אחר
 ותהרגהו : ויהי כשמוע המלך את דבריהם ויחר אפו
 מאד ויצו ויבא תרח לפני המלך : ויאמר המלך השמעת
 את אשר דברו החכמים ועתה הגד נא לי נכונה איך
 עשית והיה אם אמת תדבר ונמלטת אתה : וירא תרח
 את המלך כי חרה אפו מאד ויאמר תרח אל המלך
 אמת שמעת אדוני המלך ואשר דברו חכמך נכונה
 הוא : ויאמר המלך ואיך תעשה הדבר הזה ותמרה את
 פי ותתן לי את הילד אשר לא ילדת ולקחת מחירו : ויען
 תרח את המלך ויאמר כי נכמר ורחמי על בני בעת ההיא
 ואקה את בן שפחתי ואביאהו אל המלך : ויאמר המלך

ומי

ומי אשר יעץ עליך הדבר הזה הגד נא לי אל תכתד
 ממני דבר ולא תמות : וירא תרח מאד מלפני המלך
 ויאמר אל המלך הרן בני הגדול הוא אשר יעצני הדבר
 הזה והרן היה בימים ההם אשר יולד אברם בן שלשים
 ושתים שנה : והרן לא יעץ את אביו מאומה כי תרח
 דבר את הדבר אל המלך בעבור הציל את נפשו מן
 המלך כי ירא מאד : ויאמר המלך אל תרח הרן בנך אשר
 יעצך הדבר הזה ימות באש עם אברם כי משפט מות
 עליו על אשר מרה את פי המלך בעשותו הדבר הזה
 והרן נטה בעת ההיא אחרי אברם אך הסתיר את הדבר
 בלבו : ויאמר הרן אל לכו אך עתה הנה המלך תפש את
 אברם על הדברים האלה אשר עשה אברם והיה אם
 יגבר אברם מן המלך והלכתי אחריו ואם יגבר המלך
 עליו והלכתי אחרי המלך : ויהי כאשר דבר תרח על
 הרן בנו את הדבר הזה אל המלך ויצו המלך ויתפשו גם
 את הרן עם אברם : ויביאו את שניהם לפני המלך ויצו
 המלך לאסור את שניהם את אברם ואת הרן אחיו
 ולהשליך אותם אל האש : וכל יושבי הארץ ועבדי
 המלך והשרים וכל הנשים והטף עומדים שם ביום ההוא
 עליהם : ויקחו עבדי המלך את אברם ואת הרן אחיו
 ויפשיטום מכתנותיהם ומכל בגדיהם רק מנכסיהם היו
 עליהם : ויאסרו את ידיהם ואת רגליהם בחבלי בויץ
 וישאום עבדי המלך וישליכו אותם יחד אל הכבשן :
 ויקנא יי על אברם ויחמול עליו זירד יי ויצל את אברם
 מן האש ולא נשרף : אך כל החבלים אשר אסרוהו
 בהם נשרפו כלם ויוותר אברם ויתהלך בתוך האש והרן

בהשליכם

בהשליכם אותו מת באש וישרף ויהי לאפר כי לא היה
 לכבו שלם את יי והאנשים אשר השליכו אותם אל
 האש עלה להב האש אליהם וישרפו כלם בשביב האש
 וימותו מהם כשנים עשר איש ויהי אברהם מתהלך
 בתוך האש שלשה ימים ושלשה לילות ויראו אותו כל
 עבדי המלך מתהלך בתוך האש ויבאו כל עבדי המלך
 ויגידו למלך לאמר הנה ראינו את אברהם הולך ובא
 בתוך האש וגם המכנסים אשר עליו לא נשרפו באש
 אך חבל מאסרו נשרף וניתר ויהי כשמוע המלך את
 דבריהם ויפג לבו בדבריהם ולא האמין אליהם וישלח
 שרים אחרים נאמנים לראות את הדבר הזה וילכו ויראו
 ויגידו למלך ויקם המלך וילך לראות וירא את אברהם
 הולך ובא בתוך האש וירא את גויית הרן שרופה באש
 ויתמה המלך מאד מזה ויצו המלך להוציא את אברהם
 מתוך האש ויגשו עבדי המלך להוציאו ולא יכולו כי
 שביב האש והלהב עולה לקראתם מן הכבשן וינוסו
 עבדי המלך ממנו ויגער המלך בכל עבדיו לאמר מהרו
 והוציאו את אברהם מן האש ולא תמותו ויגשו עבדי
 המלך להוציא את אברהם ויעל הלהב אליהם וישרוף את
 פניהם וימותו מהם שמונה אנשים ויהי כראות המלך
 כי לא יכלו עבדיו לגשת אל האש פן ישרפו ויקרא המלך
 אל אברהם לאמר צא אברהם עבד האלהים אשר בשמים
 מתוך האש ובא הנה לפני וישמע אברהם בקול המלך
 ויצא אברהם מתוך האש ויבא ויעמד לפני המלך ויהי
 כאשר יצא אברהם ויראו המלך וכל עבדיו את אברהם
 בא במכנסיו עליו לפני המלך כי לא נשרפו אך חבל

מאסורו

מאסרו נשרף ויאמר המלך אל אברהם איך לא נשרפת
 באש ויאמר אברהם אל המלך אלהי השמים והארץ
 אשר בטחתי בו ואשר הכל בידו הוא אשר הצילני מן
 האש אשר נתתני בו והרן אחי אברהם נשרף באש ויהי
 לאפר ויבקשו את גוייתו וימצאוה שרופה באש והרן
 בן שמונים שנה ושתיים שנה כמותו באור כשדים ויראו
 המלך והשרים וכל יושבי הארץ כי ניצול אברהם מן האש
 ויבאו כלם וישתחוו אל אברהם ויאמר אליהם אברהם
 אל תשתחוו אלי אך השתחוו לאלהי העולם אשר עשה
 אתכם ועבדוהו ולכו בדרכיו כי הוא אשר הצילני מתוך
 האש הזאת והוא אשר ברא את נפש כל אדם ואת
 רוחו ויצר האדם בכטן אמו והוציאו לארץ והוא יציל
 כל הבוטח בו מכל מחלה ויפלא הדבר הזה מאד בעיני
 המלך והשרים כי הוצל אברהם מן האש והרן נשרף ויתן
 המלך לאברהם מתנות רבות ויתן לו ב" עבדים הגדולים
 בבית המלך שם האחד עוגי ושם השני אליעזר וגם
 כל שרי המלך ועבדיו נתנו לאברהם מתנות רבות כסף
 וזהב וכדולה וישלחוהו המלך והשרים וילך מאתם
 לשלום ואברהם יצא מאת המלך בשלום וילכו אחריו
 אנשים רבים מעבדי המלך וידבקו בו כשלש מאות איש
 וישב אברהם ביום ההוא וילך בית אביו וכל האנשים
 אשר הלכו עמו ויעבוד אברהם את יי אלהיו כל ימי חייו
 וילך בדרכיו ובתורתו ויטה אברהם את לב בני האדם
 בימים ההם לעבוד את יי מהיום ההוא והלאה ויהי
 בעת ההיא ויקחו נחור ואברהם אחיו להם נשים בנות
 הרן אחיהם שם אשת נחור מלכה ושם אשת אברהם שרי

וישרי

ושרי אשת אברם היתה עקרה אין לה ולד בימים ההם
 והיו מקץ שנתים ימים לצאת אברם מן האש היא שנת
 שתיים וחמשים שנה לחיי אברם והמלך נמרוד וישבע על
 כסא המלוכה בכבל ויישן המלך ויחלום והנה עומד
 עם חייליו וצבאותיו בעמק נגד כבשן האש אשר למלך
 וישא עיניו וירא והנה איש דמות אברם יצא מתוך
 הכבשן ויבא ויעמוד לפני המלך וחרבו שלופה בידו
 וירץ האיש ההוא אל המלך בחרבו וינס המלך מהאיש
 ההוא כי ירא והי בנוסו וישלך האיש על ראש המלך
 ביצה ותהי הביצה לנהר גדול ויטבעו כל חילו בנהר
 ההוא וימותו כלם והמלך ברח עם שלשה אנשים אשר
 היו לפניו וימלט ויבט המלך באנשים ההם והנה לבושם
 לבוש מדכות כבנדי המלך והם כתואר ובקומה כתואר
 המלך ויהי בכרהם וישב הנהר ההוא לביצה כבתחלה
 נגד המלך ויצא מהביצה ההיא אפרוח קטן ויבא לפני
 המלך ויעף על ראש המלך וינקר את עין המלך ויחרד
 המלך מהמראה ההוא וייקץ משנתו ותתפעם רוחו
 ויירא יראה גדולה מאד ויהי כבקר ויקם המלך
 ממשכבו כבהלה ויצו ויביא לפניו כל החכמים וכל
 החרטומים ויספר להם המלך את החלום ויען חכם
 אחד מעבדי המלך ושמו אנוקו את המלך לאמר אין
 זה כי אם רעת אברם וזרעו אשר תצמה על אדוני המלך
 באחרית הימים הנה ימים באים אשר יבוא אברם
 וזרעו וכני ביתו להלחם עם אדוני המלך ויכו את כל
 צבאות המלך וחייליו ואשר ראית אשר ברכת עם
 שלשת אנשים אשר כמוך ונמלטת זה אשר תוצל לכרך

עם

עם ג' מלכים ממלכי הארץ אשר יהיו עמך במלחמה
 ואשר ראית את הנהר אשר שב לביצה כבתחלה וינקר
 אפרוחה את עין המלך אין זה כי אם זרע אברם אשר
 יהרוג את המלך באחרית הימים זה חלום אדוני המלך
 וזה פתרונו ואמת החלום ונכון הפתרון אשר פתר לך
 עבדך עתה אדוני המלך הלא ידעת כי זה שתיים וחמשים
 שנה היום אשר ראו חכמך את הדבר הזה כמולד אברם
 ולמה יהיה אדוני המלך את אברם בארץ לרעת אדוני
 המלך כי כל הימים אשר אברם חי בארץ לא תבון
 אתה ומלכותך כי טרם נודע זה במולדו ולמה לא ימיתו
 המלך ותחדל רעתו מעליך באחרית הימים וישמע
 נמרוד בקול אנוקו וישלח המלך מעבדיו בסתר ללכת
 לתפוש את אברם ולהביאו לפני המלך להמיתו
 ואליעזר עבד אברם אשר נתן לו המלך היה בעת ההיא
 שם לפני המלך וישמע את אשר יעץ אנוקו את המלך
 ואת אשר דבר המלך להמית את אברם וימהר אליעזר
 ויצא משם וירץ וילך אל אברם טרם הגיע עבדי המלך
 אל אברם ויאמר אליעזר לאברם מהר קום המלט על
 נפשך ולא תמות ביד המלך כי כזה וכזה ראה המלך
 בחלום על אודותיך וכזה וכזה פתרו לו אנוקו וכזאת
 וכזאת יעץ אנוקו את המלך עליך וישמע אברם בקול
 אליעזר וימהר אברם וירץ בנפשו אל בית נח ושם בנו
 ויתחבא שם וימלט ועבדי המלך באו בית אברם ויבקשו
 את אברם ולא מצאוהו ויבקשו בכל הארץ ואין וילכו
 ויבקשו בכל הדרך ואין ויהי כאשר לא מצאו עבדי
 המלך את אברם וישונו אל המלך לדרךם ותשבך חמת

המלך

המלך מאת אברם כאשר לא מצאוהו וישכה המלך את דבר אברם מלבו ויסתר אברם בבית נח חדש ימים עד שכוח המלך את דברו ואברם עודנו ירא מן המלך על הדבר ההוא ויבא תרח לראות את אברם בנו בבית נח בסתר ותרח גדול בעיני המלך מאד ויאמר אברם אל אביו הלא ידעת כי המלך מתנחם להרגני ולאבד את שמי מן הארץ בעצת יועצי הרשע אשר לו עתה מי לך פה ומה לך פה בארץ הזאת קומו ונלכה כלנו יחד ארצה כנען ונמלטנו מידו פן תספה גם אתה ברעתו באחרית הימים הלא ידעת אם לא שמעת כי לאמאהבה נתן לך נמרוד את כל הכבוד הזה אשר אתה בו כי אם לטוב לו עשה לך את כל הטובה הזאת וגם אם יעשה לך עוד טובה הרבה כהנה וכהנה אין זה כי אם הבלי העולם כי לא יועיל הון ועושר ביום עברה וזעם עתה שמע בקולי ונקומה ונלכה ארצה כנען מרעת נמרוד ועבוד את יי אשר בראך בארץ וטוב לך ועזוב מעליך את כל ההבל אשר אתה רודף אחריו ויכל אברם לדבר ויען נח ושם בנו ויאמרו אל תרח אמת הדבר אשר אמר אברם אליך וישמע תרח בקול אברם בנו ויעש תרח את כל אשר דבר אברם כי מיי היתה לו לבלתי המית המלך את אברם ויקח תרח את אברם בנו ואת לוט בן חרן בן בנו ואת שרי כלתו אשת אברם בנו ואת כל נפשות ביתו ויצאו אתם מאור כשדים מבבל ללכת ארצה כנען ויבואו עד ארץ חרן וישבו שם כי מצאו הארץ טובה מאד ורחבת ידים לכל האדם אשר ברגליהם ויראו אנשי ארץ חרן את אברם טוב

וישר

וישר עם אלהים ואנשים ויי אלהיו עמו ויבאו אליו גם מאנשי חרן וידבקו באברם וילמדם את מוסר יי ואת דרכיו וישבו האנשים עם אברם בביתו וידבקו בו וישב אברם בחרן שלש שנים וירא יי אל אברם ויאמר אליו אני יי אשר הוצאתיך מאור כשדים ואשר הצלתיך מכף כל אויבך ועתה אם שמוע תשמע בקולי ושמרת את מצותי וחוקותי ותורותי והפלתני את אויבך לפניך והרביתני את זרעך ככוכבי השמים והשלחתי את ברכתי בכל מעשה ידיך ולא תחסר דבר עתה קום קח את אשתך ואת כל אשר לך ולך לך ארצה כנען וישבת שם בארץ כנען ושם אהיה לך לאלהים ואברך ויקם אברם ויקח את אשתו ואת כל אשר לו וילך ארצה כנען כאשר דבר אליו יי ואברם בן חמשים וחמש שנים בצאתו מחרן ויבא אברם ארצה כנען וישכבתוך העיר ויט שם אהלו בתוך בני הכנעני וישב הארץ וירא יי אל אברם בבואו ארצה כנען ויאמר אליו זאת הארץ אשר נתת לי ולזרעך אחרוך עד עולם ושמתי את זרעך ככוכבי השמים ונתתני לזרעך את כל הארצות האל אשר אתה רואה לרשת אותם ויבן אברם מזבח במקום אשר דבר אתו יי ויקרא שם אברם בשם יי בעת ההיא מקצה שלש שנים לשבת אברם בארץ וימת נח בשנה ההיא שנת חמשים ושמונה שנה לחיי אברם ויהיו כל ימי נח אשר חי תשע מאות שנה וחמשים שנה וימת וישב אברם בארץ כנען הוא ואשתו וכל אשר לו וכל האדם אשר ברגליו וכל הנלוים אליו מבני הארץ רק נחור אחי אברם ותרח אביו ולוט בן חרן וכל אשר להם

להם ישבו בחרן בשנת חמש שנים לשבת אברם בארץ כנען פשעו אנשי סדום ועמורה וכל ערי הכנען מתחת יד כדרלעמר מלך עילם כי שתים עשרה שנה עבדו כל מלכי ערי הכנען את כדרלעמר ויתנו לו מס שנה בשנה וימרדו בו בימים ההם שלש עשרה שנה ובשנת עשר שנים לשבת אברם בארץ כנען היתה מלחמה בין נמרוד מלך שנער ובין כדרלעמר מלך עילם כי שמע נמרוד כי פשעו אנשי סדום מתחת יד כדרלעמר ויבא נמרוד להלחם עם כדרלעמר להכניעו תחת ידו כי משרי צבאות נמרוד היה כדרלעמר בימים ההם וכאשר נפלו כל אנשי המגדל ונפוצו הנשארים על פני כל הארץ וילך כדרלעמר ארץ עילם וימלוך עליה וימרוד באדונו ויהי בימים ההם כשמוע נמרוד כי פשעו בו בכדרלעמר כל ערי הכנען ויבוא להלחם עם כדרלעמר בגאווה ובוז ויקבוץ נמרוד את כל שריו ועבדיו כשבעת אלפי איש וילך לקראת כדרלעמר וכדרלעמר יצא לקראתו בחמשת אלפי איש ויערכו מלחמה בבקעת כנען אשר בין עילם ובין שנער וילחמו כל המלכים האלה במקום ההוא וינגף נמרוד וכל עמו לפני אנשי כדרלעמר ויפול מאנשי נמרוד במלחמה ההיא כשש מאות איש ויפול גם מרדון בן המלך עמהם ויברח נמרוד וישב אל ארצו בכושיה וכלימה ויכנע לפני כדרלעמר ימים רבים וכדרלעמר שב אל ארצו וישלח את שרי צבאותיו אל המלכים אשר סביבותיו אל אריוך מלך אלסר ואלתדעל מלך גוים ויכרות עמם ברית ויסירם כלם אל משמעתו ויהי בשנת חמש עשרה שנה לשבת אברם בארץ היא

שנת

שנת שבעים שנה לחיי אברם וירא יי אל אברם בשנה ההיא ויאמר אליו אני יי אשר הוצאתיך מאור כשדים לתת לך את הארץ הזאת לרשתה עתה התהלך לפני והיה תמים ושמרת את משמרתתי כי לך ולזרעך אתן את הארץ הזאת לרשתה מנהר מצרים עד הנהר הגדול נהר פרת ואתה תבוא אל אבותיך בשלום ובשיבה טובה ודור רביעי ישבו הנה בארץ הזאת ויירשוה לעולם ויבן אברם מזבח ויקרא בשם יי הנראה אליו ויעל עולות במזבח ליי כעת ההיא שב אברם וילך חרנה לראות את אביו ואת בית אביו ואת אמו וישב אברם הוא ואשתו וכל אשר לו חרנה וישב שם בחרן חמש שנים וילכו עוד אחרי אברם אנשים רבים מאנשי חרן כשבעים ושנים איש וילמדם אברם את מוסר יי ואת דרכיו וילמד אותם לדעת את יי בימים ההם נראה יי אל אברם בחרן ויאמר אליו הלא דברתי אליך זה עשרים שנה לאמר

פרשת לך לך

לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר הראיתך לתת אותה לך ולבניך כי שם בארץ ההיא אברכך ושם אעשך לגוי גדול ואגדלה שמך ונברכו בך כל משפחות האדמה עתה קום צא לך מן המקום הזה ואלה אתה ואשתך וכל אשר לך וגם כל ילידי ביתך וכל הנפש אשר עשית בחרן הוצא אתך מזה וקום שוב ארצה כנען ויקם אברם ויקח את שרי אשתו ואת כל אשר לו ואת כל ילידי ביתו ואת כל הנפש אשר

עשו

עשו בחרן ויצא ללכת ארצה כנען: וילך וישב אברם
 ארצה כנען כדבר יי וילך אתו לוט בן הרן אחיו ואברם
 בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן לשוב ארצה
 כנען ויבואו ארצה כנען כדבר יי אל אברם ויט אברם
 אהלו וישב באלוני מורה ולוט בן אחיו וכל אשר לו עמו
 וירא יי אל אברם עוד ויאמר לזרעך אתן את הארץ
 הזאת ויבן שם מזבח ליי הנראה אליו עודנו באלוני מורה
 עד היום: בימים ההם היה בארץ שנער איש חכם
 ומשכיל בכל חכמה ויפה תאר מאד אך היה איש עני
 ורש אין כל ושמו רקיון וייצר לאיש מאד על מחייתו
 ויועץ ללכת מצרימה אל אשוריש בן ענם מלך מצרים
 להראות למלך את חכמתו אולי ימצא חן בעיניו לגדלו
 ולתת לו את מחייתו ויעש רקיון כן ויהי כבוא רקיון
 מצרימה וישאל את יושבי מצרים בעבור המלך ויגידו לו
 יושבי מצרים את משפט מלך מצרים: כי משפט מצרים
 בימים ההם שלא יצא המלך מהיכלו מארמון המלך ולא
 יראה בארץ כי אם יום אחד בשנה ואחרי כן יבוא עוד
 המלך אל היכלו לשבת שם והיה ביום אשר יצא המלך
 ושפט את כל הארץ ביום ההוא וכל איש אשר לו דבר
 יבוא לפני המלך ביום ההוא ועשה לו את כל אשר ישאל
 מאת המלך: והיה כשמוע רקיון את משפט מצרים וכי
 לא יוכל לבוא לפני המלך ויתעצב מאד ויחר לו על
 ככה: והיה בערב וילך רקיון וימצא בית חרב מבתי
 האופים אשר למצרים וילן שם במר נפש וברעב ותדר
 שנתו מעיניו וידבר רקיון עם לבו מה יעשה בעיר עד
 ראות המלך ואיכה יוכל לכלכל את נפשו בעיר ויקם

בבקר

בבקר ויתהלך בעיר ויקר מקרהו במוכרי הירק וישאל
 אליהם ויגידו לו אשר הם מכלכלים את נפשם
 בירק ובזרעונים אשר יקנו וימכרו ליושבי הארץ:
 ויהפוך רקיון לעשות כמעשהם בעבור החיות את נפשו
 בעיר אך לא ידע את משפט אנשי הארץ ויהי כסומא
 בתוכם: וילך ויקח ירק גם הוא למכור למחייתו ויתקבצו
 עליו בני בליעל וילעגו בו ויחטפו ממנו את כל הירק לא
 השאירו לו דבר: ויקם משם במר נפש ואנהה וילך אל
 בית האופים אשר לן בו וישכב שם בלילה השנית:
 ויתיעץ עוד בחכמתו בלילה ההוא איכה יוכל להמלט
 את נפשו וימצא עלילה מה לעשות על ככה: וישכם
 בבקר ויעש בחכמה וילך וישכור שלשים איש גבורי היל
 וכני בליעל וכלי מלחמתם בידם ויוליכם אל מערות קבר
 מצרים ויושיכם שם ויצום לאמר כה אמר המלך התחזקו
 והיו לכני היל ואל תעזבו כל איש מת להקבר פה עד
 נותנם עליו מאתים כסף ואחרי כן יקבר: ויעשו האנשים
 כדבר רקיון לכל אנשי מצרים כל השנה ההיא: ויהי
 לשמונה חדשים ויאספו רקיון ואנשיו עושר רב וכסף
 וזהב ואבני שוהם ובדולה לאין מספר: ויקח רקיון סוסים
 ובהמות לרוב וישכור עוד אנשים ויתן להם סוסים ויהיו
 עמו ויהי לתקופת השנה לעת צאת המלך אל העיר
 ויתקבצו כל יושבי מצרים ויועדו יחד אל יום צאת המלך
 לדבר אליו על מעשה רקיון ואנשיו: ויצא המלך ביום
 המועד ויבאו לפניו כל מצרים ויצעקו אליו לאמר: יהי
 המלך לעולם מה הדבר הזה אשר תעשה לעבדיך בעיר
 לבלתי תת אישמת להקבר עד נתון עליו כסף וזהב

הנהיה

הנהיה כדבר הזה בכל הארץ גם בימי המלכים הראשונים אשר היו לפנינו בארץ מימי אדם עד היום הזה לבלתי קבור את המת כי אם במחיר ידענו כי משפט המלך ליקח מס מן החיים שנה שנה ואתה לא כן תעשה כי אם גם מאת המתים תקח המס יום יום ועתה המלך לא נוכל עוד לדבר הזה כי נשחתה כל העיר בדבר הזה ואתה לא ידעת ויהי כשמוע המלך את כל דבריהם ויקצוף מאד ותבער בו חמתו בדבר הזה כי לא ידע דבר: ויאמר המלך מי הוא זה ואיזה הוא אשר מלאו לבו לעשות הדבר הרע הזה בארצי אשר לא צויתיו הלא תגידו לי: ויגידו לו את כל מעשה רקיון ואנשיו ויחר אף המלך וישלח להביא רקיון ואנשיו לפניו. ורקיון לקח כאלף ילדים בנים ובנות וילבישם שש ומשי ורקמה. וירכיבם על סוסים וישלחם למלך ביר אנשיו. ויקח גם הוא מנחה למלך כסף וזהב ואבני שוהם וכדולה לרוב וסוס עצום מאד וטוב ויבוא לפני המלך וישתחו למלך ארצה. ויתמה המלך ועבדיו וכל יושבי מצרים ממעשה רקיון ויראו את כל עושרו ואת מנחתו אשר הביא למלך וייטב בעיני המלך מאד ויפלא ממנו. וישב רקיון לפני המלך וישאלהו המלך על כל מעשיו וידבר רקיון את כל דבריו בחכמה לפני המלך ואנשיו וכל יושבי מצרים. ויהי כשמוע המלך את דברי רקיון וחכמתו וישא רקיון חן וחסד לפניו וגם כל עבדי המלך ויושבי מצרים נשא חן וחסד לפניהם על חכמתו ועל טוב דבריו. ויאחבוהו אהבה עזה מהיום ההוא והלאה. ויען המלך ויאמר לרקיון לא יקרא עוד שמך

רקיון

רקיון כי אם פרעה יהיה שמך אחרי אשר פרעת מס מן המתים ויקראו את שמו פרעה. והמלך ועבדיו אהבו את רקיון על חכמתו ויתיעצו עם כל יושבי מצרים להמליכו תחת יד המלך. ויעשו כן כל יושבי מצרים וחכמיה ותנתן דת במצרים וימליכו עליהם את רקיון פרעה תחת יד אשורוש מלך מצרים. וימלוך רקיון פרעה על מצרים כל השנה לשפוט את כל העיר יום יום ואשורוש המלך ישפוט את הארץ יום לשנה בעת אשר יצא להראות. ויקח רקיון פרעה את מלכות מצרים בחזקה ובערמה ויפרע את כל יושבי מצרים על כן קראו שמו פרעה. ויאהבו מאד כל יושבי מצרים את רקיון פרעה ויכתבו מכתב וחוק לקרות לכל מלך אשר ימלוך עליהם ועל זרעם במצרים פרעה. על כן כל מלכי מצרים אשר ימלכו במצרים מהיום ההוא והלאה יקראו שמם פרעה עד היום הזה:

ויהי בשנה ההיא ויהי רעב כבד בכל ארץ כנען ולא יכלו יושבי הארץ לשבת כה מפני הרעב כי כבד הוא מאד. ויקם אברם הוא וכל אשר לו וילכו וירדו מצרימה מפני הרעב ויהיו בנחל מצרים וישבו על הנחל ימים לנוח מפני הדרך. ויתהלכו אברם ושרי אשתו על שפת נחל מצרים ויבט אברם אל המים וירא את שרי אשתו כי יפה היא מאד מאד. ויאמר אברם אל שרי אחרי אשר בראך האלהים במראה הטוב הזה ירא אני את המצריים פן יהרגוני ולקחו אותך כי אין יראת אלהים במקומם. אך זה אשר תעשי עמי אמרי נא לי אחותי את לכל אשר ישאלו אותך עלי למען ייטב לי ונחיה

ונהיה ולא נמות: ויצו אברם גם לכל האנשים אשר באו אתו מצרימה מפני הרעב וגם אל לוט בן אחיו צוה לאמר כי ישאלו אתכם המצריים אל שרה ואמרתם אחות אברם היא: ובכל זאת לא בטח אברם בהם בדברים האלה אך לקח את שרי ויתנה בתיבה ויסתירנה תחת הכלים אשר להם כי ירא מאד אל שרי מפני רעת המצריים: ויקם אברם וכל אשר אתו מנחל מצרים ויבואו מצרימה: המה באו בשערי העיר וכל שוערי העיר עמדו עליהם לאמר תנו מעשר המלך על אשר בידכם ואחר תבואו העירה ויעש אברם והאנשים אשר אתו בן: ויבוא אברם והאנשים אשר אתו מצרים ויהי בכואם וישאו את התבה אשר שרי בתוכה ויראו המצרים את התבה: ויגשו כל עבדי המלך אל אברם לאמר מה יש אתך בתבה הזאת אשר לא גראינו עתה פתח נא את התבה ונתת את מעשר המלך מכל אשר בתוכה: ויאמר אברם התבה הזאת לא תפתח אך כל אשר תאמרו אלי אתן עליה: ויענו שרי פרעה את אברם לאמר תבת אבני שוהם וכדולת היא תנה לנו את מעשרה ויאמר אברם כל אשר תאמרו אלי אתן רק פתוח לא תפתחו את התבה: ויאיצו כל שרי המלך באברם ויגשו אל התבה ויפתחו את התבה בחזקה ויראו והנה אשה יפת תאר מאד בתבה: ויהי כראות שרי המלך את שרי ויתמהו מאד מזופיה ויתקבצו יחד כל השרים וכל עבדי פרעה לראות את שרה כי יפה היא מאד: וירוצו שרי המלך ויגידו אל פרעה את כל הדברים אשר ראו ויהללו את שרי אל המלך וישלח פרעה ויקחה

ויקחה ותבוא האשה לפני המלך: וירא פרעה את שרי ותיטב מאד: ובעיניו ויתמה מאד מזופיה וישמח המלך בה: מאד ויתן מתנות לכל המבשרים אותו בה: ותקח האשה בית פרעה בימים ההם ויחר לאברם מאד על אודות אשתו ויתפלל אל יי להצילה מיד פרעה: ותתפלל גם שרי בעת ההיא ותאמר יי אלהים אתה אמרת לאדוני אברם ללכת מארצו ומבית אביו ארצה כנען ותבטיחחו להטיב לו כי יעשה את דבריך: עתה הנה עשינו את אשר צויתנו ונעזוב את ארצנו ואת משפחותינו ונלך אל ארץ נכריה ואל עם אשר לא ידענו תמול שלשום: ונבואה בארץ הזאת להציל את בתינו מן הרעב ויבוא עלי הפגע והמקרה הרע הזה: ועתה יי אלהים הצילני נא והושיעני מיד הצר הצורך הזה ועשה אתי טובה למען חסדך: וישמע יי בקול שרי וישלח יי מלאך להציל את שרי מיד פרעה: והמלך בא וישב לפני שרי והנה מלאך יי עומד עליהם וירא אל שרי ויאמר אליה אל תיראי כי שמע יי את תפלתך: ויגש המלך אל שרי ויאמר אליה: האיש אשר הביאך הנה מה הוא לך ותאמר אחי הוא ויאמר המלך: ועלינו לגדלו ולנשאו מאד ולעשות לו ככל הטוב אשר תצוה אתה עלינו: וישלח המלך לאברם בעת ההיא כסף וזהב ואבני שוהם וכדולת הרבה מאד וצאן ובקר ועבדים ושפחות: ויצו המלך ויביאו את אברם וישב בחצר בית המלך ויגדל המלך את אברם כגילה: והוא מאד: והמלך נגש לדבר את שרי וישלח ידו לגעת אליה ויכהו המלאך מכה רבה ויכהל ויחדל מגעת אליה ויהי כאשר יקרב המלך אל שרי והכהו המלאך על

הארץ

הארץ ויעש לו כמעשה הזה כל הלילה ויבהל ויחרד המלך מזה וגם כל עבדי פרעה וכל ביתו הכה המלאך כלילה ההוא מכה רבה על דבר שריותהי צעקה גדולה בכל אנשי בית פרעה כלילה ההוא וירא פרעה את כל הרעה הבאה עליו ויאמר אך הנה על האשה הזאת בא אלי הדבר הזה ויתרחק ממנה וידבר על לבה דברים טובים ויאמר המלך אל שרי הגד נא לי אודות האיש אשר באת עמו הנה ותאמר שרי האיש ההוא אישי הוא ואומרה אליך אחי הוא כי יראתי פן תמיתוהו ברעתכם ויחדל המלך מעל שרי ויחדלו ממנו ומביתו מכות מלאך ויודע פרעה כי בעבור שרי הוכה ויתמה המלך מאד מזה ויהי בבקר ויקרא המלך לאברם ויאמר מה זאת עשית לי למה אמרת אחותי היא ואקח אותה לי לאשהותביא עלי ועל ביתי מכה רבה מאד : עתה הנה אשתך קח וךך לך מארצנו פן נמות כלנו בעבורה : ויקח פרעה עוד צאן ובקר ועבדים ושפחות וכסף וזהב ויתן לאברם וישב לו את שרי אשתו : ויקח המלך גם את נערה אחת אשר לו אשר ילדה לו פילגשו ויתנה אל שרי לשפחה ויאמר המלך אל בתו טוב לך בתי אשר תהיה לשפחה בבית האשה הזאת מהיותך גבירה בביתי אחרי אשר ראינו את הרעה הבאה עלינו בעבור האשה הזאת : ויקם אברם ויעל ממצרים הוא וכל אשר לו ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אותו ואת כל אשר לו וישב אברם ארצה כנען אל מקום המזבח אשר עשה אשר נטה שם אהלו בתחלה וגם לוט בן הרן אחי אברם היה לו מקנה כבד צאן ובקר ואהלים כי הטיב יי לו בעבור אברם : ויהי

כשבת אברם בארץ ויריבו רועי מקנה לוט עם רועי מקנה אברם כי היה רכושם רב משבת בארץ ודא יכלה הארץ לשאת אותם מפני מקניהם : וגם כל רועי מקנה אברם כאשר ילכו לרעות לא יגעו בשדות אנשי הארץ ורועי מקנה לוט לא פן יעשו כי יעזבום לרעות בשדות אנשי הארץ : ויראו אנשי הארץ את הדבר הזה יום יום ויבאו אל אברם ויריבו עמו על אודות רועי מקנה לוט : ויאמר אברם אל לוט מה המעשה הזה אשר עשית לי להבאישני ביושבי הארץ אשר תצוה את רועי מקנך לרעות בשדות אחרים הלא ידעת כי אני גר בארץ הזאת בתוך בני כנען ולמה תעשה להם זה וירב אברם בלוט על הדבר הזה יום יום ולא שמע לוט בקול אברם ויוסף לעשות כדבר הזה ויבאו יושבי הארץ ויגידו לאברם : ויאמר אברם אל לוט עד מתי תהיה לי ארתה למוקש עם יושבי הארץ : עתה אל נא תהי מריבה ביני וכיניך כי אנשים אחים אנחנו : אך הפרד נא מעלי לך נא ובחר לך מקום אשר תשב בו אתה ומקנך וכל אשר לך אך רחק נא מעלי אתה וכייתך ואתה אל תירא כי תלך מאתי והיה אשר יעשה לך רעה והגדת לי ונקמתי ממנו אך רחק נא מעלי ויהי כדבר אברם אל לוט את כל הדברים האלה ויקם לוט וישא עיניו נגד כבד הידרן וירא את המקום ההוא כלו משקה וטוב לאדם ולמרעה המקנה וילך לוט מעם אברם אל המקום ההוא ויש שם אהלו ויגר בסדום ויפרדו איש מעל אחיו ואברם ישב לו באלוני ממרא אשר בחברון ויש שם אהלו וישב אברם במקום

א"ס ב"י למה רנה אטע"ס להכרד
ובין אחיו בעבור עריבת הרועים
אלא כי סיס לו למוקש עם יושבי הארץ

ההוא ימים רבים ושנים בעת ההיא שלח כדרלעמו
 מלך עילם אל כל המלכים אשר סביבותיו אל נמרו
 מלך שנער אשר היה תחת ידו ואל תדעל מלך גוים ואל
 אריוך מלך אלסר אשר כרת אתם ברית לאמר על
 אלי ועזרוני ונכה את כל ערי סדום ואת יושביה כי פשע
 בי היום שלש עשרה שנה ויעלו ארבעה מלכים האלו
 עם כל מחניהם יחד כשמונה מאות אלף איש ויתהלכו
 באשר הם ויכו את כל האדם אשר מצאו על דרכם וכל
 מלכי סדום ועמורה חמשת מלכיהם שנאב מלך אדמו
 ושמאבר מלך צבויים וברע מלך סדום וברשע מלך
 עמורה ובלע מלך צוער יצאו לקראתם ויתחברו כלם
 יחד עמהם בעמק השדים וילחמו תשעה מלכים האלה
 בעמק השדים וינגפו כל מלכי סדום ועמורה לפני מלכי
 עילם ועמק השדים מלא בארות חמר וירדפו
 מלכי עילם את מלכי סדום וינוסו כל מלכי סדום עם
 מחניהם ויפלו בבארות החמר וכל הנשארים עלו אל
 ההר להמלט ויבאו אחריהם חמשת מלכי עילם וירדפום
 עד שער סדום ויקחו את כל אשר בסדום ויכוזו את כל
 ערי סדום ועמורה וגם את לוט בן אחי אברם לקחו אותו
 ואת רכושו וישבו את כל רכוש ערי סדום וילכו להם
 ויבא עוגי עבד אברם אשר היה במלחמה דהיא ויגד
 לאברם את כל אשר עשו המלכים האלה אל ערי סדום
 ואת אשר נשברה לוט בן אחיו עמהם וישמע אברם
 הדבר הזה ויקם הוא והאנשים אשר אתו כשלש מאות
 ושמונה עשר איש וירדוף אחרי ארבע המלכים האלה
 בלילה ההוא וירדפם ויכם ויפלו כלם לפני אברם ולפני

אנשיו

אנשיו ולא נותר מהם איש כי אם ארבעה מלכים לבדם
 ברחו וילכו איש לדרכו וישב אברם את כל רכוש סדום
 וגם את לוט ורכושו השיב ונשיהם וטפם וכל אשר להם
 לא נחסר דבר ללוט ויהי בשובו מהכות את המלכים
 האלה ויעבור הוא ואנשיו מעמק השדים אשר נלחמו
 שם כל המלכים ויצא ברע מלך סדום ויתר אנשיו ואשר
 אתו מבארות החמר אשר נפלו שם לקראת אברם
 ואנשיו וגם אדוני צדק מלך ירושלם הוא שם יצא עם
 אנשיו לקראת אברם ואנשיו כלחם ויין וישבו שם יחד
 בעמק המלך ויברך אדוני צדק את אברם ויתן לו אברם
 מעשר מכל אשר הביא משלל אויביו כי היה אדוני
 צדק כהן לפני אלהים ויגשו מלכי סדום ועמורה אשר
 היו שם הם ועבדיהם אל אברם ויתחננו אליו לאמר
 לתת להם השבי אשר שבה מעבדיהם ולקחת לו את
 כל הרכוש ויען אברם את מלכי סדום לאמר חיי
 אשר כרא את השמים ואת הארץ ואשר פדה נפשי
 מכל צרה ואשר הצילני מאויבי היום ויתנם בידי אם אקח
 דבר מכל אשר לכם ולא תתהללו מחר לאמר מרכושנו
 אשר הציל אברם העשיר כי יי אלהי אשר בטחתי
 בו דבר אלי לאמר לא תחסר דבר כי ברך אברך
 בכל מעשה ידיך אשר תעשה עתה הנה כל אשר לכם
 קחו ולכו חיי לא אקח מכם מנפש ועד שרוך נעל ועד
 חוט זולתי אשר אכלו הנערים היוצאים אתי למלחמה
 וגם חלק האנשים אשר הלכו עמי ענר אשכול וממרא
 הם ואנשיהם וגם אשר ישבו על הכלים לשמור הם יקחו
 חלקם מהשלל ויתנו מלכי סדום לאנשי אברם ככל

אשר

אשר אמר ויפצרו בו לקחת הוא מכל אשר יבחר ולא
אבה וישלח את מלכי סדום ואת יתר אנשיהם ויצום אל
לוט וילכו למקומם וגם את לוט בן אחיו שלח עם כל
קנינו וילך עמהם: וישב לוט למקומו סדומה ואברם
ואנשיו שבו אל מקומם אל אלוני מורה אשר בחברון
בעת ההיא נראה יי אל אברם עוד בחברון ויאמר אליו
אל תירא שכרך הרבה מאוד לפני: כי לא אעזבך עד
אם הרביתי אותך ואברכך ושמתי את זרעך ככוכבי
השמים אשר לא ימד ולא יספר: ונתתי לזרעך את כל
הארצות אשר אתה רואה בעיניך להם נתתי אותם
לדשתם עד עולם אך חזק ואל תירא התהלך לפני והיה
תמים: ויהי בשנת שבעים שנה ושמונה שנים לחיי
אברם וימת רעו בן פלג בשנה ההיא ויהיו כל ימי רעו
מאתים שנה ותשע ושלושים שנה וימת: ושרי בת הרן
אשת אברם עודנה עקרה בימים ההם ולא ילדה לאברם
לא בן ולא בת: ויהי כראותה כי לא ילדה ותקה את
הגר שפחתה אשר נתן לה פרעה ותתן אותה לאברם
אישה לאשה כי הגר למדה את כל דרכי שרי כאשר
למדה אותה שרי לא הסרה מכל דרכיה הטובים מאומה
ותאמר שרי לאברם הנה שפחתי הגר בא אליה ותלד
על ברכי ואבנה גם אנכי ממנה: ותתן שרי את הגר
לאברם מקץ עשר שנים לשבת אברם בארץ כנען היא
שנת חמש ושמונים שנה לחיי אברם: וישמע אברם
לקול שרי אשתו ויקח את הגר שפחתו ויבא אליה
אברם ותהר לו: ותרא הגר כי הרתה ותשמח מאד
ותקל גברתה בעיניה ותאמר בלבה אין זה כי אם אנכי

טובה לפני יי משרי גבירתי: כי כל
הימים אשר גבירתי עם אדוני לא
הרתה ואני בימים אחדים נתן לי יי

הריון ממנו: ותרא שרי כי הרתה הגר לאברם ותקנא
שרי בשפחתה ותאמר שרי בלבה אין זה כי אם היא
טובה ממני מאד: ותאמר שרי לאברם חמסי עליך כי
בעת אשר התפללת לפני יי על הזרע למה לא התפללת
עלי לתת יי לי זרע ממך: וגם כי אדבר אל הגר בפניך
ותבזה את דברי בעבור אשר הרתה ולא תדבר אליה
מאומה ישפוט יי ביני וביניך על אשר עשית לי ויאמר
אברם אל שרי הנה שפחתך כידך עשי לה הטוב בעיניך
ותענה שרי ותברח הגר מפניה אל המדבר וימצאה מלאך
יי במקום אשר ברחה שמה ויאמר אליה אל תיראי כי
הרבה ארבה את זרעך: כי הנך יולדת בן וקראת שמו
ישמעאל עתת שוכי אל שרי גבירתך והתעני תחת ידיה
ותקרא הגר למקום הבאר ההוא באר לחי רואי הנה בין
קדש ובין כדד: ותשב הגר בעת ההיא בית אברם אדוניה
ויהי מקץ ימים ותלד הגר לאברם בן: ויקרא אברם את
שמו ישמעאל ואברם בן שמונים ושש שנים בלדתה אותו
ויהי בימים ההם בשנת אחת ותשעים שנה לחיי אברם
וילחמו בני כתים את בני תובל כי בהפיץ יי את בני
האדם על פני כל הארץ יצאו בני כתים ויהיו לאגודה
וילכו בקעת כנפיא ויבנו שם להם ערים וישבו שם על
נהר תיבראיו: ובני תובל ישבו בתושבנה ויהיו גכולם
עד נהר תיבראיו: ויבנו בני תובל עיר בתושבנה ויקראו
את שמה סכינה על שם סכינה בן תובל אביהם וישבו

ח'ס ולפ' אומר ותרא כי הרתה
ותקל גברתה וכו' ר'צ כי סיתה
בעיניה ובטרפה שרי כאלהת הקלות
וכרקות שלין זכות ביקן:

בה עד היום הזה : ויהי בעת ההיא וילחמו בני כתים את בני תוכל וינגפו בני תוכל לפני בני כתים ויפילו בני כתים מבני תוכל בשלש מאות ושבעים איש : וישבעו בני תוכל בעת ההיא אל בני כתים לאמר לא יתחתנו ונבנו ואיש אל יתן בתו אל בני כתים : כי כל בנות תוכל היו נערות יפות בימים ההם כי לא נמצאו שם נשים יפות בימים ההם כבנות תוכל בכל הארץ : והיה וכל איש אשר יחפוץ בתואר האשה והלך אל בנות תוכל ולקח מהם אשה מכל אשר יחפוץ : וכל בני האדם והמלכים והשרים לוקחים מבנות תוכל בימים ההם כל אשר יחפוץ בתואר האשה מאד : ויהי מקץ שלש שנים אחרי אשר נשבעו בני תוכל על בני כתים לבלתי תת להם בנותם לנשים וילכו מבני כתים כעשרים איש לקחת מבנות תוכל ולא מצאו : כי שמרו בני תוכל את שבועתם לבלתי התחתן בם ולא אבו להפר את שבועתם : ויהי בימי הקציר וילכו בני תוכל אל שדותיהם לקצור קצירם : ויתקבצו כל בחורי בני כתים וילכו אל עיר סבינה ויחטפו כל איש נערה מבנות תוכל ויביאום אל עריהם : וישמעו בני תוכל ויבואו עליהם למלחמה ולא יכלו להם כי שגב מהם ההר מאד : ויראו כי לא יכלו עליהם וישכרו להם מבני ויהי לתקופת השנה וילכו בני תוכל וישכרו להם מבני האדם ומכל הערים הקרובים אליהם כעשרה אלף איש וילכו אל בני כתים למלחמה : וילכו בני תוכל להלחם בבני כתים ודהפיל את כל ארצם ולהצר עליהם : ויגברו בני תוכל על בני כתים בפעם הזאת : ויראו בני כתים כי

כי צר להם מאד ויעלו את כל הילדים אשר ילדו בני כתים מבנות תוכל על החומה אשר בנו לעיני בני תוכל ויאמרו אליהם בני כתים הבאתם למלחמה עם בניכם ועם בנותיכם ולא עצמכם ובשרכם אנחנו מאז ועד עתה ויהי כשמוע בני תוכל את הדבר הזה ויחדלו להלחם בבני כתים וילכו וישובו אליהם אל עריהם ויתקבצו בני כתים בעת ההיא ויבנו להם ערים שתיים עלהים ויקראו את שם האחת פורטו ושם השנית אריצה : ואברם בן תרח היה בימים ההם בן תשעים ותשע שנים : בעת ההיא נראה אליו יי ויאמר אליו ואתנה בריתי ביני וביניך וארבה את זרעך במאד מאד : וזאת הברית אשר נתתי ביני וביניך המול לכם כל זכר אתה וזרעך אחרריך ובן שמונת ימים ימולו והיתה זאת בריתי בבשרם לברית עולם : ואתה לא יקרא עוד שמך אברם כי אם אברהם וגם את שרי אשתך לא תקרא שמה שרי כי אם שרה כי ברך אברך אתכם והרכיתי את זרעכם אחריכם והייתם לגוי גדול ומלכים מכם יצאו : ויקם אברהם ויעש את כל אשר צוה אותו אלהים ויקח את כל אנשי ביתו ומקנת כספו וימל אותם כאשר צוהו יי : ולא נשאר אחד מהם אשר לא מל : וגם אברהם וישמעאל בנו מלו בשר ערלתם בן שלש עשרה שנה היה ישמעאל בהמולו בשר ערלתו : ויהי ביום השלישי ויצא אברהם מאהלו וישב פתח האהל להתחמם כחום השמש מכאב בשרו :

פרשת וירא

וירא אליו יי באלוני ממרא וישלח אליו שלשה מלאכים ממשרתיו

ממשרתיו לבקרו ויהי הוא יושב פתח אהלו וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים באים מרחוק ויקם וירץ לקראתם וישתחו להם ויביאם אל ביתו ויאמר אליהם אל נא אם נא מצאתי חן בעיניכם סודו נא ואכלו פת לחם ויפצר בם ויסורו אליו ויתן מים וירחצו רגליהם ויושבו תחת העץ פתח האהל וירץ אברהם ויקח עגל בן בקר רך וטוב וימהר וישחטה והויתנהו אל עבדו אליעזר לעשותו ויבא אברהם אל האהל אל שדה ויאמר אליה מהרי שלש סאים ועשי קמה סלת לושי ועשי עוגות לכסות ציר הבשר ותעש כן וימהר אברהם ויבא לפניהם חמאת בקר וחלב צאן ויתן לפניהם לאכול טרם בשל את בשר העגל ויאכלו ואחרי כן הביא את בשר העגל אשר עשה וישם לפניהם ויאכלו ויהי כאשר כלו לאכול ויאמרו אליו שוב אשוב אליך כעת חיה והנה בן לשרה אשתך ואחרי כן קמו משם האנשים וילכו להם לדרכם אשר נשלחו אליה בימים ההם היו כל אנשי סדום ועמורה וכל חמשת הערים האל רעים וחטאים ליי מאד ויכעיסו את יי בכל תועבותיהם ויגבהו ויעשו תועבות ונאצות לפני יי ותגדל רעתם וצעקתם מאד לפני יי בימים ההם ותהי להם בקעה בארצם רחבה מאד כמהלך יום וחצי ובה עינות מים ודשאים הרבה על המים והלכו שמה כל אנשי סדום ועמורה ארבעה ימים בשנה הם ונשיהם וכניהם וכל אשר להם ושמו שמה בתופים ובמתולות ויהי בעת שמחתם ועמדו יחד והחזיקו איש באשת רעהו ואיש בכת רעהו הכתולה והתעללו בה ושכבו אתהן וראוה כל איש את אשתו

ואת

ואת בתו כיד רעהו ואין אומר דבר ויעשו להם ככה מהבקר עד הערב ושבו אחרי כן איש לביתו ואשה לאהלה בערב ככה יעשו להם כל הימים ארבעה ימים בשנה גם כאשר יבוא איש נכרי בעריהם והביא את סחורתו אשר יקנה אותה או אשר יהפויץ למוכרה והתקבצו עליו כל אנשי הערים האלה אנשים ונשים ומן נערים וזקנים ונגשו כלם אל האיש ולקחו בחזקה מכל הסחורה מעט מעט לאחד עד תום כל הסחורה מיד בעלה אשר הביאה בארץ והיה כאשר יריב בעל הסחורה אתם לאמר מה המעשה הזה אשר עשיתם לי ונגשו כלם אליו אחד אחד והראה לו אחד אחד את המעט אשר לקח ויאמר לא לקחתי מאתך מאומה כי אם מעט אשר נתת לי וכשמוע הסוחר את הדבר הזה וקם והלך מאתם בעצב ובמר נפש ועמדו כלם עליו והלכו אחריה וגרשו אותו והציאוהו מן העיר בצעקה ומהומה רבה ויהי איש אחד מארץ עילם ויבוא בדרך ללכת אל הפצו ועמו חמור אחד הבוש נושא שמיכה אחת טובה צבועה בכל מין ממיני הצבע והשמיכה קשורה בחבל על החמור ויעבור האיש לדרך ותבא לו השמש בערב ברחוב סדום וישב שמה ללון ואין איש מאסף אותו הביתה ושם היה בסדום בימים ההם איש רע ובליעל וערום לרע ושמו הידור וישא עיניו וירא את האיש האורה ברחוב העיר ויבוא לפניו ויאמר לו מאין תבוא ואנה תלך ויאמר אליו האיש עובר אנכי מחברון עד עילם משם אנכי ואעבור עד פה ותבוא עלי השמש פה ואשב ברחוב ואין איש מאסף אותי הביתה וגם

לחם

להם ומים יש לי וגם תבן ומספוא יש לחמורי אין מחסור
 דבר: ויען הידור ויאמר לו רק כל מחסורך עלי אך
 ברחוב אל תלין ויביאהו הידור לביתו ויורידו השמיכה
 מעל החמור עם החבל ויקתם הידור ויחביאם בביתו
 ויתן תבן ומספוא לחמור ויאכל וישת האיש האורה
 בבית הידור בלילה ההוא וילן שם ויהי בבקר ויקם
 האורה וישכם ללכת לדרך ויאמר אליו הידור שב סעד
 לבך פת לחם ואחר תלך ויעש האיש כן וישב עמו
 ויאכלו שניהם יחדו וישתו ביום ההוא ויקם האיש ללכת
 ויאמר אליו הידור הנה נא רפה היום לערוב הואל נא
 וילן וייטב לבך ויפצר בו וישב וילן שם וישכם ביום
 השני ללכת ויחזק בו הידור לאמר סעד לבך פת לחם
 ואחר תלך וישב ויאכל עמו גם ביום השני ויקם האיש
 ללכת לדרך ויאמר לו הידור הנה נא פנה היום עתה
 לין פה וייטב לבך ובבקר השכם והלכת לדרך: ולא
 אבה האיש ללון ויקם ויחבוש את חמורו ויהי הוא
 חובש את חמורו ותאמר אשת הידור אליו הנה זה האיש
 ישב בבית שני ימים אתנו אוכל ושותה: ולא נתן לנו
 מאומה את דמי מאכלו ומשקהו: עתה ילך מאתנו בלא
 דבר ויאמר לה הידור דום לך: ויחבוש האיש את חמורו
 ללכת ויאמר אל הידור לתת לו את החבל ואת השמיכה
 לקשרם על החמור: ויאמר אליו הידור מה תאמר ויאמר
 אליו האיש כי יתן לי אדוני החבל והשמיכה הצבועה
 בכל צבע אשר לי אשר החבאת אתך בבית לשמרם:
 ויען הידור ויאמר אל האיש זה פתרון חלומך אשר ראית
 את החבל הייך יאריכו בארץ מאד כחבל: ואשר ראית

שמיכה

שמיכה צבועה בכל צבע כרם יהיה לך ונטעת בו עץ
 כל פרי: ויען האיש האורה ויאמר לא אדוני כי בהקיץ
 נתתי לך חבל ושמיכה אחת ארוגה בכל מיני הצבע
 אשר נשאת מעל החמור להחביאה: ויען הידור ויאמר
 הלא אמרתי לך פתרון חלומך לטוב הוא וכזאת וכזאת
 פתרונו: עתה בני האדם יתנו לי ארבעה כסף בשכרי
 על פתרי חלומותי ואני לא בקשתי מידך כי אם שלשה
 כסף: ויקצוף האיש על דברי הידור ויצעק צעקה גדולה
 ומרה: ויבא האיש את הידור אל שופט סדום אל שרק:
 וידבר האיש את דבריו את לפני שרק השופט ויענהו
 הידור ויאמר לא כי כזה וכזה היה הדבר: ויאמר השופט
 אל האיש האורה אמת יאמר לך האיש הידור כי ידוע
 הוא בערים האל כי מפותרי חלומות על נכונה הוא:
 ויצעק האיש מדברי השופט ויאמר לא אדוני כי ביום
 נתתי לו חבל ושמיכה אחת היתה על החמור להחביאה
 בביתו: ויריבו שניהם לפני השופט זה אומר ככה היה
 הדבר וזה אומר ככה היה הדבר: והידור אומר אל האיש
 עתה תנה לי ארבעה כסף אשר אני לוקח על פתרי
 חלומות לא אניה לך דבר ותן לי את דמי כל ארבע
 הסעודות אשר אכלת בביתי: ויאמר האיש אל הידור
 אמת תאמר אני אשלם לך את אשר אכלתי בביתך
 אך תנה את החבל ואת השמיכה אשר החבאת בביתך
 ויען הידור לפני השופט ויאמר אל האיש הלא אמרתי
 לך זה פתרון חלומך חבל יאריכו ימך כחבל והשמיכה
 כרם יהיה לך ונטעת בו עץ כל פרי: זה פתרון חלומך
 על נכון אך תנה לי ארבעה כסף אשר אני לוקח בשכרי

כי

כי לא אניה לך דבר : ויצעק האיש על דברי הידוד ויריבו שניהם עוד לפני השופט ויצו השופט את עבדיו ויגרשום ויוציאום מאתו בבהלה : ויצאו מאת השופט כאשר הם מריבים וישמעו אותם כל אנשי סדום ויתקבצו עליהם ויצעקו כלם על האיש האורה ויגרשוהו בבהלה מן העיר וילך האיש לדרכו על חמורו כמר נפש ובעצב ובכביה הלוך ילך ובכה על אשר נעשה לו בסדום החרבה ויהיו לערי סדום שופטים ארבעה לארבעת הערים ואלה שמותם את שרק לעיר סדום ואת שרקר לעמורה ובנגד לאדמה מנון לצבויים : וישם להם אליעזר עבד אברהם שמות וישם לשרק שקרא ולשרקר שקרורא ולזבנד בזבן ולמנון מצלי דין : ויעשו להם כל אנשי סדום ועמורה על פי ארבעה שופטיהם מטות בנויות ברחוב העיר : והיה כל איש אשר יבא הלך אל הערים האל ועמדו עליו והחזיקו בו והביאו אותו אל אחת מהמטות ההן והשכיבוהו עליהן בחזקה : והיה בשכבו ועמדו עליו שלשה אנשים על ראשו ושלשה אנשים על רגליו והחזיקו בו ומדדו אותו על המטה ההיא והיה אם האיש ההוא קצר מהמטה ההיא ומשכוהו ששת האנשים ההם אלה מזה ואלה מזה ויצעק אליהם ולא יענוהו : ואם יהיה האיש ההוא ארוך בקומה מהמטה ומשכוהו משתי צלעות המטה מצדיה אלה מזה ואלה מזה עד הגיע האיש ההוא לשערי מות : והיה בצעקו אליהם וענו אותו ואמרו לו ככה יעשה לאיש אשר יבוא בארצנו : ויחדלו מעליהם כל האדם לכלתי בוא אל עריהם בשמעם את כל הדברים אשר יעשו כל אנשי ערי סדום : והיה בבוא

אביון

אביון אל ארצם ונתנו לו כסף וזהב והעבירו קול בכל העיר לכלתי תת לו פת לחם לאכול : והיה אם ישב האביון בארץ ימים ומת ברעב כי לא ימצא פת לאכול ובמותו יבואו כל אנשי העיר ולקחו את כספם ואת זהבם אשר נתנו לו : והיה כל איש אשר ידע את כספו ואת זהבו אשר נתן לו יקה והלך לו : וגם כל בגדי העני וכל לבושו יפשיטו מעליו במורתו ונלחמו כלם עליהם והיה אשר יחזק על רעהו יקה אותם ואחרי כן ישאווהו ויקברוהו ערום תחת אחד השיחים אשר כמדברות ככה יעשו כל הימים לכל הבא אליהם אשר ימות בארצם ויהי מימים ותשלה שרה את אליעזר סדומה אל לוט לפקדו בשלום ולראותו : וילך אליעזר סדומה וימצא איש אחד מסדום נלחם עם איש נכרי עני ויפשוט הסדומי את העני מכל בגדיו וילך לו : ויצעק העני ההוא לפני אליעזר ויתחנן אליו על אודות אשר עשה לו האיש הסדומי : וירץ אליעזר אל האיש הסדומי ויאמר לו למה תעשה כה לאיש האביון אשר בא בארצכם : ויען הסדומי את אליעזר לאמר האחיך הוא האיש ההוא או הלשופט נתנוך אנשי סדום היום כי תדבר על האיש ההוא : וירב אליעזר עם האיש הסדומי על אודות העני ויגש אליעזר לקחת מאת האיש הסדומי את בגדי העני וימהר האיש ויך את אליעזר באבן במצחו : ויצא דם רב ממצח אליעזר וירא האיש הדם במצח אליעזר ויהזק האיש באליעזר לאמר : תנה את שכרי על הדם : והוא הרע אשר הוצאתי לך ממצחך כי כן החוק והתורה בארצנו : ויאמר אליו אליעזר הפצוע פצעתני וגם אתן לך שכר ולא אכה

אליעזר לשמוע אל דברי הסדומי ויחזק האיש באליעזר
ויביאהו אל שופט סדום אל שקרא למשפט וידבר
האיש אל השופט ויאמר בי אדוני כזאת וכזאת עשה
לי האיש הזה ואכהו באבן ויצא דם רע ממצחו ולא
אבה לתת שכרי ויאמר השופט אל אליעזר אמת
יאמר לך האיש הזה תנה לו שכרו כי כן המשפט אתנו
בארץ וישמע אליעזר את דברי השופט וישא אליעזר
אבן אחת ויכה את השופט ותטבע האבן במצחו ויצא
דם רב ממצח השופט ויאמר אליעזר וכן משפטכם
בארץ אשר אתן לאיש הזה תנהו אתה לו כי כן משפטך
אתה חרצת ויעזוב אליעזר את האיש הסדומי עם
השופט ויצא וילך לו לדרכו ויהי כאשר נלחמו מלכי
עילם את מלכי סדום וישבו מלכי עילם את כל רכוש
סדום וישבו גם את לוט ואת כל רכושו עמהם ויוגד
לאברהם וילך וילחם את מלכי עילם ויצל מידם את כל
רכוש לוט עם רכוש סדום בעת ההיא ילדה אשת לוט
לו בת ויקרא את שמה פלטיה כי אמר כי פלטו אלהים
ואת כל ביתו ממלכי עילם ותגדל פלטיה בת לוט
ויקחה אחד מאנשי סדום ותהי לו לאשה ויבא בעיר
איש עני לבקש את מחייתו וישב בעיר ימים ויעבירו
כל אנשי סדום קול כמשפטם לבלתי תת לאיש ההוא
פת לחם לאכול עד ימות בארץ ויעשו כן ותרא פלטיה
בת לוט את האיש ההוא מושלך ברחוב העיר ברעב
ואיןנותן לומאזמה למחייתו ונפשו קרבה לצאת ותמלא
נפשה חנינה על האיש העני ההוא ותכלכלהו בלחם
בסתר ימים רבים ותחי נפש האיש ההוא ויהי מדי

צאתה

צאתה לשאוב מים ותשם את הלחם בכד המים ויהי
בבואה אל מקום העני ותוציא את הלחם מכדה ורתן
לעני ויאכל ככה עשתה לו ימים רבים ויתמהו כל אנשי
סדום ועמורה על האיש ההוא מדוע היה ברעב ימים
רבים ויאמרו איש אל רעהו אין זה כי אם אוכל ושותה
הוא כי לא יוכל האדם לחיות מן הרעב ימים רבים
כאשר היה זה ופניו לא סרו ויתחבאו שלשה אנשים
במקום מושב העני ההוא בסתר לרעת מי יביא הלחם
לאיש ההוא לאכול ותצא פלטיה בת לוט כיום לשאוב
מים ורתן את הלחם בכד המים ותלך לשאוב מים ותט
אל מקום האיש העני ותוציא את הלחם מכדה ורתן
לעני ויאכל ויראו שלשת האנשים את הדבר אשר
עשתה פלטיה לאיש העני ההוא ויאמרו אך עתה הנה
היא כלכלתהו על כן לא הרעיב ופניו לא סרו ולא מת
כראשונים ויצאו שלשת האנשים מן המקום אשר
התחבאו שמה ויתפשו את פלטיה ותאת הלחם ביד העני
ההוא ויקחו את פלטיה ויביאו אותה לפני שופטיהם
ויאמרו אליהם כזאת וכזאת תעשה והיא אשר כלכלה
את האיש ההוא בלחם על כן לאמת ימים רבים עתה דברו
לנו מה משפט האשה הזאת על אשר עברה את דתינו
ויתקבצו כל אנשי סדום ועמורה ויבערו את האש ברחוב
העיר ויביאו את האשה וישליכוה באש ותשרף ותהי
לאפר וגם בעיר אדמה היתה נערה אחת בת איש
עשיר מאנשי אדמה ועשו לה כדבר הזה ויבא הלך
בעיר אדמה ללון בעיר ומחר ילך לביתו וישב נגד פתח
בית אבי הנערה ללון שם כי בא לו השמש במקום ההוא

ותראהו

ותראהו הנערה ההיא יושב בפתח הבית וישאל להמים
לשתות ותאמר לו מי אתה ויאמר אליה אנכי באתי
היום מדרכי ותבא אלי השמש פה ואלין בזה עד למחר
והשכמתי בבקר והלכתי לדרכי ותבא הנערה ההיא
הביתה ותוציא לאיש ההוא לחם ומים לאכול ולשתות
ויודע הדבר ההוא לאנשי אדמה ויתקבצו כלם ויביאו
את הנערה לפני השופטים לשפטה על הדבר הזה
ויאמר השופט יש לנערה הזאת משפט מות על אשר
הפרה את דתינו וכזה וכזה משפטה ויתקבצו כל אנשי
הערים ההם ויוציאו את הנערה ההיא וימשחו אותה
בדבש מכף רגדה ועד קדקדה כאשר דבר השופט ויתלו
אותה לפני עדת הדבורים במקום מקבצם ויבואו עליה
כל הדבורים ויעקצו אותה ויצבו את כל בשרה ותצעק
הנערה מפני הדבורים ואין מביט אליה ואין מרחם
עליה ותעל צעקתה השמימה ויקנא יי על הדבר הזה ועל
כל מעשה ערי סדום אשר יעשו יען שבעת לחם ושלות
השקט היה להם ובכל זאת יד עני ואביון לא החזיקו
ותגדל רעתם וחטאתם לפני יי מאד בימים ההם וישלח
יי את שני המלאכים אשר באו בית אברהם אל סדום
ואל כל ערוה לשחתה ויקומו המלאכים ההם מפתח
אהל אברהם כאשר אכלו ושתו ויבואו סדומה בערב
ולוט וישב בשער סדום בעת ההיא וירא אותם ויקם
לקראתם וישתחו להם ארצה ויפצר בם מאד ויביאם
אל ביתו וישם להם לחם ויאכלו וילינו בכיתו ויאמרו
המלאכים אל לוט קום צא מן המקום הזה אתה וכל
אשה לך פן תספה בעון העיר כי משחית יי את המקום

הזה

הזה ויחזיקו המלאכים ביד לוט וביד אשתו וביד בנותיו
וכל אשר לו וישליכוהו ויניחוהו מהוץ לערים ויאמרו
לו המלט על נפשך וינס ויברח הוא וכל אשר לו בעת
ההיא המטיד יי על סדום ועמורה ועל כל הערים האלו
גפרית ואש מאת יי מן השמים ויהפוך את כל הערים
ואת כל הכנר ואת כל יושבי הערים ואת צמח האדמה
ותבט עירית אשת לוט בהפיכת הערים לראות כי נכמרו
רחמיה אל בנותיה הנשארות בסדום כי לא יצאו עמה
ויהי כאשר הביטה אחריה ורתי נציב מלה עודנה
במקום ההוא עד היום הזה וילחכו אותה כל השוורים
העוברים במקום ההוא יום יום עד אנבעות הרגלים
ובבקר יצמח אשר לחכו בה עד היום הזה וינוסו לוט
ושתי בנותיו הנשארות עמו וימלטו אל מערת עדולם
וישבו שם ימים וישכם אברהם בבקר לראות את ערי
סדום מה נעשה בם וישקף וירא והנה עלה עשן כל
הערים כעשן הכבשן ויהי בשבת לוט כמערה עם שתי
בנותיו וישקו את אביהן וישכבו עמו כי אמרו אין איש
בארץ לחיות זרע מהן כי חשבו כי אבדה כל הארץ
וישכבו שתייהן עם אביהן ותהרין שתייהן מאביהן ותלדנה
בנים ותקרא הנכידה את שם בנו מואב לאמר כי
מאביה ילדתו הוא אבי מואב עד היום הזה והצעירה
קראה גם היא את בנה בן עמי הוא אבי בני עמון עד
היום הזה ויהי אחרי כן ויסע לוט הוא ושתי בנותיו
משם וישב בעבר הירדן עם שתי בנותיו ובניהן ויגדלו
בני לוט וילכו ויקחו להם נשים מארץ כנען וילדו להם
בנים ויפרו וירבו מאד ויהי בעת ההיא ויסע אברהם

מאלוני

מאלוני ממרא וילך ארץ פלשתים ויגר בגרר: בשנה
 חמש ועשרים שנה לשבת אברהם בארץ כנען היא שנת
 מאה שנה לחיי אברהם בא אברהם ארץ פלשתים
 גררה: ויהי בכואם אל הארץ ויאמר אל שרה אשתו
 אמרי לי אחותי את לכל אשר ישאל אותך למען נצול
 מדעת יושבי הארץ ויהי כשבת אברהם בארץ פלשתים
 ויראו עבדי אבימלך מלך פלשתים את שרה כי יפה
 היא מאד: וישאלו עליה לאברהם ויאמר אחותי היא
 וילכו עבדי אבימלך ויהללו את שרה אל המלך לאמר
 בא איש מארץ כנען לגור בארץ ואחות לו יפה מאד:
 וישמע אבימלך את דברי כל עבדיו אשר הללו את
 שרה אליו וישלח אבימלך את שריו ויקחו את שרה
 ויביאוה למלך: ותבא שרה בית אבימלך וירא המלך
 את שרה כי יפה היא ותיטב בעיניו מאד: ויגש אליה
 ויאמר לה מה הוא לך האיש אשר באת עמו אל ארצנו
 ותען שרה ותאמר אחי הוא ונבוא מארץ כנען לגור
 באשר מצאנו: ויאמר אבימלך אל שרה הנה ארצי
 לפניך בטוב בעיניך הושב את אחיך בארץ אך עלינו
 לנשאו ולגדלו על כל הארץ אחרי אשר הוא אחיך:
 וישלח אבימלך ויקרא אל אברהם ויבא אברהם לפני
 המלך: ויאמר אבימלך אל אברהם הנה צויתי לכבודך
 בארץ כטוב בעיניך בעבור שרה אחותך ויצא אברהם
 מאת המלך ותצא אחריו משאת המלך: ויהי לעת
 הערב טרם ישכב האדם והמלך יושב על כסאו ותפול
 תרדמה עליו וישכב על הכסא וירדם עד הבקר: ויחלוס
 ודהנה מלאך יי בא אליו וחרבו שלופה בידו ויעמוד
 המלאך

המלאך על אבימלך ויבקש להרגו בחרב: ויחרד אבימלך
 בחלוס ויאמר אל המלאך מה הטאתי לך כי באת אלי
 להמיתני בחרבך: ויען המלאך ויאמר אל אבימלך הנך
 מת על האשה אשר הבאת אמש לביתך כי היא בעולת
 בעל אשת אברהם אשר בא לביתך: עתה השב אשת
 האיש ההוא כי אשתו היא ואם אינך משיב דע כי מות
 תמות אתה וכל אשר לך: וכלילה ההוא היתה צעקה
 גדולה בארץ פלשתים ויראו כל יושבי הארץ כצורת איש
 עומד וחרבו שלופה בידו ויך את כל יושבי הארץ בחרב
 הלך והכות אותם: וינגע מלאך יי את כל ארץ פלשתים
 כלילה ההוא ותהי בהם מהומה גדולה מאד כלילה
 ההוא ומחרתו: ויעצר להם כל כהם וכל מוצאם ותהי בם
 יד יי על דבר שרה אשת אברהם אשר לקח אבימלך
 ויהי בבקר וישכם אבימלך ברעדה ונבהלה ונחרדה
 גדולה וישלח ויקרא לכל עבדיו ויספר להם את חלומו
 וייראו האנשים מאד: ויען איש אחד הנצב על עבדי
 המלך ויאמר אל המלך אדוני המלך השב האשה הזאת
 אל בעלה כי אישה היא: כן קרה גם כן לפרעה מלך
 מצרים בכוא האשה הזו מצרימה ויאמר על אשתו אחותי
 היא כי כן דרכו לעשות בכואו לגור בארץ אשר ילך
 שמה: וישלח פרעה ויקח את האשה הזאת לאשה ויבא
 יי עליו מכות נמרצות עד אשר השיבו את האשה אל
 אישה ועתה אדוני המלך הלא ידעת מה קרה אמש לכל
 הארץ כי היו במהומה גדולה מאד וכאב גדול וצעקה
 ונדע כי זה הוא על דבר האשה אשר לקחת: ועתה השב
 את האשה הזאת אל אישה פן יקרה לנו כמקרה פרעה

מלך מצרים ועבדיו ולא נמות : וימהר אבימלך ויקרא
אל שרה ותבוא לפניו וישלח ויקרא גם לאברהם ויבא
לפניו : ויאמר אבימלך אליהם מה המעשה הזה אשר
עשיתם לי באמרוכם אתים אתם ואקח את האשה הזאת
לאשה : ויאמר אברהם כי אמרתי פן אמרת על אשתי
ויקה אבימלך צאן ובקר ועבדים ושפחות ואלף כסף
ויתן לאברהם וישב לו את שרה : ויאמר אבימלך לאברהם
הנה כל הארץ לפניכם בטוב בעיניכם תשבו : ויצא
אברהם ושרה אשתו מאת פני המלך בכבוד ויקר וישבו
בארץ גרר : וכל יושבי ארץ פלשתים ועבדי המלך עודם
נכאבים מאד במכות המלאך אשר הכה בהם כל הלילה
ועל דבר שרה וישלח אבימלך אל
אברהם לאמר התפלל נא בעד עבדיך
אל יי אלהיך ויסר מעלינו את המות
הזה ויהפיל אברהם בעד אבימלך
ובעד עבדיו וישמע יי את תפלת אברהם וירפא יי את
אבימלך ואת כל עבדיו : ויהי בעת ההיא מקץ ימים
וארבעה חדשים לשבת אברהם בארץ פלשתים בגרר :
ויפקוד אלהים את שרה ויזכרה יי ותהר ותלד לאברהם
בן ויקרא אברהם את שם בנו הנולד לו אשר ילדה לו
שרה יצחק : וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת
ימים כאשר צוה אלהים לאברהם לעשות לזרעו
אחריו : ואברהם בן מאת שנה ושרה אשתו בת תשעים
שנה בהולד להם את יצחק : ויגדל הילד ויגמל ויעש
אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק : ויבואו שם
ועבר וכל גדולי הארץ ואבימלך מלך פלשתים וכל

עבדיו

א"ס בוס מובן במקומו כי אחר סהטיב
לו טרה אשתו ונמסה נתן לו למה הולך
עוד להתפלל אברהם בעדו שיתרפא
וכרי הוא טב בתשובה אלף כי עדין
כאב המכות טכר הוכו מקודם עדיין
היו נכאבים וכדברי הספר דוק

בדיו ופיכל שר צבאו לאכול ולשתות ולשמוח במשתה
אשר עשה אברהם ביום הגמל את יצחק בנו : וגם תרה
אבי אברהם ונחור אחיו באו מחרן הם וכל אשר להם
וישמחו מאד בשמעם כי הולד בן לשרה : ויבאו אל
אברהם ויאכלו וישתו במשתה אשר עשה אברהם ביום
הגמל את יצחק : וישמחו תרה ונחור עם אברהם וישבו
עמו בארץ פלשתים ימים רבים : בעת ההיא מת שרוג
בן רעו בשנה הראשונה ללדת יצחק בן אברהם : ויהיו
כל ימי שרוג מאתים שנה ותשע ושלשים שנה וימת
וישמעאל בן אברהם גדל בימים ההם בן ארבע עשרה
שנה היה בלדת שרה את יצחק לאברהם : ויהי אלהים
את ישמעאל בן אברהם ויגדל וילמד קשת ויהי רובה
קשת : ויהי בהיות יצחק בן אברהם בן חמש שנים וישב
עם ישמעאל בפתח האהל : וירא ישמעאל את יצחק
יושב לנגדו ויקח הקשת וימשוך בה ויתן אליה את החץ
ויאמר להכות את יצחק : ותרא שרה את המעשה אשר
בקש ישמעאל לעשות ליצחק בנה וירע בעיניה מאד
על בנה : ותשלח ותקרא לאברהם ותאמר לוגרש
האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בנה עם בני כזה
וכזה בקש לעשות לו היום : וישמע אברהם בקול שרה
וישכם בבקר ויקח שתים עשרה כברי לחם וחמת מים
ויתן אל הגר וישלחה עם בנה : ותלך לה הגר עם בנה
המדברה וישבו במדבר פארן עם יושבי המדבר והי
ישמעאל רובה קשת וישב במדבר ימים רבים : וילכו
אחרי בן הוא ואמו לארץ מצרים וישבו שם ותקח הגר
לכנה אשה ממצרים ושמה מריסה ותהר אשת ישמעאל

ותלד

ותלד לו ארבעה בנים וכת אחת ויסע ישמעאל אחרי
 בן הוא ואמו ואשתו ובניו וכל אשר לו וילכו וישבו
 המדברה ויעשו להם אהלים כמדברות אשר ישבו בהן
 ויהיו נוסעים ותונים תמיד מדי חדש ומדי שנה וירתן
 אלהים לישמעאל צאן ובקר ואהלים בעבור אברהם
 אביו ויפרוץ האיש מאד מאד במקנה וישב ישמעאל
 כמדברות באהלים נוסע ותונה ימים רבים לפני אברהם
 אביו לא ראה ויהי מימים ויאמר אברהם אל שרה
 אשתו אלך לי ואראה את ישמעאל בני כי התאויתי
 אליו לראותו כי לא ראיתיו זה ימים וירכב אברהם על
 גמל אחד מגמליו וילך המדבר לבקש את ישמעאל
 בנו כי שמע כי הוא יושב באהל כמדבר עם כל אשר לו
 וילך אברהם המדברה ויגיע אל אהל ישמעאל בהצות
 היום וישאל על ישמעאל וימצא את אשת ישמעאל
 יושבת באהל עם בניה וישמעאל אישה ואמו אין עמה
 וישאל אברהם את אשת ישמעאל לאמר אנא פנה
 ישמעאל ותאמר הלך השדה לצוד ציד ואברהם עודנו
 רוכב על הגמל ולא ירד מעליו ארצה כאשר נשבע לשרה
 אשתו אשר לא ירד מעל הגמל ארצה ויאמר אברהם
 אל אשת ישמעאל בתי תנה לי מעט מים ואשתה כי
 יגע ועיף אני מהדרך ותען אשת ישמעאל ותאמר
 לאברהם אין לנו לא מים ולא לחם ותשב באהלה ולא
 הביטה אל אברהם ולא שאלה אותו מי הוא אך מכה
 את בניה באהל ותקללם ותקלל גם את ישמעאל בעלה
 ותחרפהו וישמע אברהם את כל דברי אשת ישמעאל
 לא בניה ויחר לו מאד וירע בעיניו ויקרא אברהם אל

האשה

האשה לצאת אליו מאהלה ותצא האשה ותעמוד נגד
 אברהם ואברהם עודנו רוכב על הגמל ויאמר אברהם
 אל אשת ישמעאל כבוא ישמעאל אישך הנה ודברת
 אליו כדברים האלה בא הנה איש זקן מאד מארץ
 פלשתים לבקש אותך וכזה וכזה מראהו ותארו ולא
 שאלתיהו מי הוא וירא כי אינך פה וידבר אלי ויאמר
 כבוא ישמעאל אישך ואמרת אליו כה אמר האיש ההוא
 כבואך הסר את יתד האהל הזה אשר נתת פה ושמת
 תחתיה יתד אחרת ויכר אברהם לצוות את האשה
 ויפן וילך על הגמל וישב לדרכו ויהי אחרי כן ויבא
 ישמעאל מצידו הוא ואמו וישב אל אהלו ותדבר אליו
 אשתו כדברים האלה בא הנה איש זקן מאד מארץ
 פלשתים לבקש עליך וכזה וכזה מראהו וקא שאלתיהו
 מי הוא וירא כי אינך הנה ויאמר אלי לאמר כבוא
 אישך הנה ואמרת אליו כה אמר האיש הזקן הסר את
 יתד האהל אשר נתת פה ושמת תחתיה יתד אחרת
 וישמע ישמעאל את דברי אשתו וידע כי הוא אביו
 ואשר לא כבדה אותו אשתו ויבן ישמעאל את דברי
 אביו אשר דבר וישמעאל בקול אביו ויגרש ישמעאל
 את האשה ההיא ותלך לה וילך ישמעאל אחרי כן
 ארצה כנען ויקח אשה אחרת ויביאה אל אהלו במקום
 אשר היה שם ויהי מקץ שלש שנים ויאמר אברהם
 אלך לי עוד ואראה את ישמעאל בני ואבואה כי לא
 ראיתיהו זה ימים רבים וירכב על גמלו וילך המדבר
 ויגיע אל אהל ישמעאל בהצי היום וישאל על ישמעאל
 ותצא לו אשתו מן האהל ותאמר איננו פה אדוני כי

הלך

הלך לצוד השדה ולרעות את הגמלים ותאמר האשה
אל אברהם סורה אדוני אל האהל ואכלת לפת לחם כי
עיפה נפשך מן הדרך ויאמר אליה אברהם לא אשב
כי מהר אנכי ללכת לדרכי אך תנה לי מעט מים
ושתיתי כי צמאתי ותמהר האשה ותרץ ותבוא האהלה
ותוציא מים ולחם אל אברהם ותתן לפניו ותפצר בו מאד
לאכול ויאכל וישת וייטב לבו ויברך את ישמעאל בנו
ויכל לאכול ויברך את יי ויאמר אל אשת ישמעאל לבכא
ישמעאל ואמרת אליו כדברים האלה בא הנה איש
זקן מאד מארץ פלשתים וכזה וכזה מראהו ויאמר אלי
בבוא ישמעאל הנה ואמרת אליו כה אמר האיש הזקן
היתר ששמת פה באהל טובה מאד אל תסירנה מן
האהל ויכל אברהם לצוות את האשה וירכב וילך לו
לדרכו ארץ פלשתים ויבוא ישמעאל אל אהלו ותצא
אשתו לקראתו בשמחה ובטוב לבב ותאמר אליו בא
הנה איש אחד זקן מארץ פלשתים וישאל עליך ואין
ואוציא לו לחם ומים ויאכל וישת וייטב לבו וידבר אלי
כדברים האלה בבוא ישמעאל אישך הנה ואמרת אליו
יתר האהל אשר לך טובה מאד אל תסירנה מן האהל
וידע ישמעאל כי הוא אביו וכי כבדה אותו אשתו ויברך
ישמעאל את יי ויקם בעת ההיא ישמעאל ויקח את
אשתו ואת בניו ואת מקנהו ואת כל אשר לו ויסע משם
וילך ארץ פלשתים אל אביו ויספר אברהם לישמעאל
בנו על אודות האשה הראשונה אשר לקח ישמעאל
שכזאת וכזאת עשתה וישב ישמעאל ובניו עם אברהם
ימים רבים בארץ ואברהם ישב בארץ פלשתים ימים

רבים

רבים וירכו הימים ויהיו עשרים ושש שנים ויהי אחרי
כן וילך אברהם עם עבדיו וכל אשר לו ויצאו מארץ
פלשתים וירחיקו ממנה מאד ויבואו עד קרוב לחברון
וישבו שם ויחפרו שם עבדי אברהם בארות מים וישב
שם אברהם וכל אשר לו על המים וישמעו עבדי אבימלך
מלך פלשתים לאמר חפרו עבדי אברהם בארות מים
בגבול הארץ ויבואו ויריבו עם עבדי אברהם ויגזלו
להם את הבאר הגדול אשר חפרו וישמע אבימלך מלך
פלשתים את הדבר הזה ויבוא הוא ופיכל שר צבאו
ועשרים מאנשיו אל אברהם וידבר אבימלך אל אברהם
על אודות עבדיו ויזכיר אברהם את אבימלך על אודות
הבאר אשר גזלו עבדיו ממנו ויאמר אבימלך אל אברהם
הי יי אשר ברא את כל הארץ לא שמעתי את הדבר
אשר עשו עבדי לעבדיך בלתי היום ויקח אברהם שבע
כבשות ויתן לאבימלך לאמר קח נא מידי בעבור תהיה
לי לעדה כי חפרתי את הבאר הזה ויקח אבימלך את
שבע כבשות הצאן אשר נתן לו אברהם וגם צאן ובקר
נתן לו הרבה וישבע אבימלך לאברהם על אודות הבאר
על בן קרא לבאר ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם
עליו ויזכרתו ברית שניהם בבאר שבע ויקם אבימלך
ופיכל שר צבאו וכל אנשיו וישבו ארץ פלשתים ואברהם
וכל אשר לו ישבו להם בבאר שבע ויהיו שם בארץ
ההיא ימים רבים ויטע אברהם אשל גדול בבאר שבע
וישם לו שם ארבעה שערים לארבע רוחות העולם ויטע
בו כרם למען כאשר יבוא הלך אל אברהם ובא לו
משער אשר יהיה נגד דרכו וישב שמה ואכל ושתה

וישבע

ושבע והלך לו: כי בית אברהם פתוח תמיד לכל בני האדם לעוברים ולשבים אשר יבואו יום יום לאכול ולשתות בבית אברהם תמיד: ויהי כל איש רעב אשר יבוא בבית אברהם ונתן לו אברהם לחם ואכל ושתה ושבע: וכל הבא אל ביתו ערום יכסנו בבגדים כרצונו ונתן לו כסף וזהב והודיעו את יי אשר בראו בארץ ככה יעשה אברהם כל הימים: וישבו אברהם ובניו וכל אשר לו בכאר שבע ויאהל עד חברון: ונחור אבי אברהם ואביו וכל אשר להם ישבו להם בחרן כי לא באו עם אברהם ארצה כנען: ויולדו לנחור בנים בחרן אשר ילדה לו מלכה בת הרן אחות שרה אשת אברהם: ואלה שמות הילודים לו עויץ וכוז וקמואל וכשד וחזו: פלדש וידלף ובתואל בנים שמונה אלה בני מלכה אשר ילדה לנחור אחי אברהם: ותהי לנחור פילגש ושמה ראומה ותלד גם היא לנחור טבח וגחם ורתחש ומעכה בנים ארבעה: ויהיו כל בני נחור אשר יולדו לו בנים שנים עשר מלבד בנותיו ויולדו גם להם בנים בחרן: ויהי בני עויץ בכור נחור אביחרף וגדין ומילום

א"ה אפסר כי זה הוא אביו של אברהם
בן ברכאל הבני ומשפחת רם שאנו
לעו"י די לינאשי די אברהם:

ונעמת ושוח ומדני: ובני קמואל ארם ורחוב: ובני כשד ענמלך ומישר ובנון זיפעי: ובני חזו פלדשומיכיועפר ובני פלדשערווד ואמורם ומריד ומילוך ובני ידלף מושן וכישן ומוצא: ובני בתואל שחר ולבן ורבקה אחותם אלה משפחות בני נחור אשר נולדו להם בחרן: וילך ארם בן קמואל ורחוב אחיו מהר אה חרנה וימצאו בקעה בארץ על נהר פרת: ויבנו שם עיר

ויקראו

ויקראו את שם העיר כשם פתור בן ארם הוא אדם נהרים עד היום הזה ובני כשד הלכו גם הם לגור באשר ימצאו וילכו וימצאו בקעה מנגד לארץ שנער וישבו שם: ויבנו שם להם עיר ויקראו את שם העיר כשד כשם אביהם היא ארץ כשדים עד היום: וישבו הכשדים בארץ ההיא ויפרו וירבו מאד: ותרח אבי נחור ואבי אברהם הלך ויוסף ויקח אשה אחרת לעת זקנתו ושמה פלילה: ותהר ותלד לו בן ויקרא את שמו צובא: ויהי תרח אחרי הולידו את צובא חמש ועשרים שנה

א"ה נמאן רחיה לטעם הנקרא הספר
הוא בן לפי סכל דברו כס על המדר
סלל כס דברי הסקדמה ודוק:

וימת תרח בשנה ההיא היא שנת חמש ושלשים שנה ללידת יצחק בן אברהם

ויהיו ימי תרח חמש שנים ומאתים שנה וימת ויקבר בחרן: וצובא בן תרח חי שלשים שנה ויולד את ארם ואת אכלוז ואת מריק: ותהיינה לארם בן צובא בתרח שלש נשים ויולד שנים עשר בנים ושלש בנות: ויתן יי לארם בן צובא עושר ונכסים ומקנה רב וכבוד צאן ובקר ויפרוץ האיש מאד מאד: ויסע ארם בן צובא הוא ואחיו וכל ביתו מחרן וילכו לגור באשר ימצאו: כי היה רכושם רב משבת בחרן ולא יכלו לשבת בחרן עם בני נחור אחיהם יחד: וילך ארם בן צובא ואחיו וימצאו בקעה מהלאה לארץ קדם וישבו שם: ויבנו שם גם הם עיר ויקראו את שמה ארם כשם אחיהם הנכור היא ארם צובא עד היום הזה: ויצחק בן אברהם הולך וגדל בימים ההם וילמדהו אברהם אביו את דרך יי לדעת את יי ויי עמו: ויהי בהיות יצחק בן שלשים שנה ושבע שנים וישמעאל אחיו הולך ובא עמו באהל: ויתפאר ישמעאל

על

על יצחק לאמר בן שלש עשרה שנה הייתי כאשר דבר
 יי אל אבי למול אותנו: ואעש את דבר יי אשר דבר אל
 אבי ואתן את נפשי אל יי ולא עברתי את דברי אשר
 צוה את אבי: ויען יצחק את ישמעאל לאמר למה
 התפאר עלי בדבר הזה על מעט בשר מבשרך אשר
 צוך יי להסיר אותו מעליך: הי יי אלהי אברהם אבי כי
 אם יאמר יי לאבי קח נא את יצחק והעלהו לפני עולה
 לא מנעתי את נפשי כי אעשה את הדבר בשמחה
 וישמע יי את הדבר אשר דבר יצחק אל ישמעאל וייטב
 בעיני יי ויאמר לנסות את אברהם בדבר הזה: ויהי היום
 ויבואו בני האלהים להתיצב על יי ויבא גם השטן
 בתוכם להתיצב על יי להשטין את בני האדם לפני יי
 ויאמר יי אל השטן מאין תבוא ויען השטן את יי ויאמר
 משוט בארץ ומהתהלך בה: ויאמר יי אל השטן מה
 דברך אלי על כל בני הארץ ויען השטן את יי ויאמר כי
 ראיתי את כל בני הארץ אשר יעבדוך ויזכרוך בעת
 בקשם מלפניך דבר: והיה כאשר תתן להם את הדבר
 ההוא אשר יבקשו מלפניך ושבו להם ועזבוך ולא יוסיפו
 לזכור אותך עוד: הראית את אברהם בן תרה אשר
 בתהלה לא היו לו בנים ויעבדך ויבנה אליך מזבחות
 בכל אשר ילך שם והקריב עליהן קרבנות ויקרא בשמך
 לכל בני הארץ תמיד: ועתה כאשר נולד לו יצחק בנו
 ויעזוב אותך ויעש משתה גדול לכל יושבי הארץ ואת
 יי שכה כי מכל אשר עשה לא הקריב לפניך קרבן עולה
 או שלמים שור אחד או כשב או עז אחד מכל אשר
 שחט ביום הגמל את בנו: גם מיום אשר נולד בנו היום

שלשים

שלשים ושבע שנה לא בנה לפניך מזבח ולא הקריב
 אליך עליו קרבן כי ראה כי נתת לו אשר בקש מלפניך
 ויעזובך: ויאמר יי אל השטן השמת לבך אל עבדי
 אברהם כי אין כמוהו בארץ אישתם וישר לפני וירא
 אלהים וסר מרע: הי אני כי אם אמרתי לו הקרב נא את
 יצחק בנך לפני לעולה לא ימנעו ממני ואף כי אומר
 אליו הקרב לפני עודה מן הצאן או מן הבקר: ויען השטן
 את יי ויאמר כי אדוני דבר נא אל אברהם כדבר הזה
 אשר דברת אם לא יעבור וימיר את דבריך היום: בעת
 ההיא היה דבר יי אל אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר
 הנני ויאמר קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את
 יצחק ולך לך אל ארץ המוריה והעלהו שם לעולה על
 אחד ההרים אשר יראה לך בו שם ענן וכבוד: ויאמר
 אברהם כלבו איך אעשה עד אשר אפריד את יצחק בני
 משרה אמו להעלותו לפני יי לעודה: ויבא אברהם
 האהלה וישב לפני שרה אשתו וידבר אליה כדברים
 האלה: בננו יצחק גדל ולא למד עבודת אלהיו זה ימים
 עתה אלך לי למחר ואביאנו אל שם ואל עבר בנו ושם
 ילמד את דרכי יי כי ילמדוהו לדעת את יי ולדעת כאשר
 יתפלל לפני יי בכל עת ויענהו ולדעת שם את דרך עבודת
 יי אלהיו: ותאמר שרה טוב דברת לך אדוני ועשה לו
 כאשר דברת: ואולם אל תרחיק את בני מעלי ולא
 ישב שם ימים רבים כי נפשי קשורה בנפשו מאד: ויאמר
 אברהם אל שרה בתי חלה נא את פני יי אלהינו אשר
 יעשה עמנו טובה: ותקח שרה את יצחק בנה וילן אתה
 בלילה ההוא ותשקהו ותחבקוהו ותצוהו עד הבקר:

ותאמר

ותאמר לו בני איך תוכל נפשי להפרד ממך ותשקוהו ותחבקהו עוד ותבך עמו ותצוה את אברהם אביו עליו ותאמר שרה לאברהם כי אדוני השמר נא בבנך וישים את עיניך עליו כי אין לי בן אחר ולא בת כי אם הוא : אל נא תעזבנו אם ירעיב האכילהו לחם ואם יצמא השקהו מים ואל תניחהו ללכת ברגליו ולא לישב בשמש וגם אל תעזבהו ללכת בדרך לבדו ולא תאנסהו מכל אשר ידבר ועשית לו ככל אשר יאמר אליך : ותבך שרה עוד בכי גדול אל יצחק כלילה ההוא ותצוהו עד הבקר ויהי בבקר ותקה שרה בגד טוב ונאה מאד מן הבגדים אשר אתה בבית מאשר נתן לה אבימלך : ותלבש את יצחק בנה ותשם לו מצנפת על ראשו ותשם אבן יקרה על המצנפת : ותתן להם צדה לדרך ויצא וילכו יצחק ואברהם אביו וילכו עמהם מעבדיהם לשלחם בדרך : ותצא גם שרה עמהם ותלך בדרך אתם לשלחם ויאמרו לה שוב לך האהלה : ותשמע שרה את דברי יצחק בנה ותבך בכי גדול ויבך גם אברהם אישה עמה : ויבך גם יצחק בנה עמה בכי גדול מאוד וגם אשר הלכו לשלחם בכו בכי גדול עד מאד : ותחזק שרה ביצחק בנה ותאחזהו בין זרועותיה ותחבקהו ותשקהו ותוסף עוד לבכות עמו : ותאמר שרה מי יודע אם אראה אותך עוד בני מהיום הזה : ויבכו עוד בכי גדול ואברהם ושרה ויצחק וגם אשר הלכו עמהם בדרך לשלחם בכו בכי גדול עמהם : ותשב לה אחרי כן שרה מעל יצחק בבכיה רבה וישובו כל שפחותיה ועבדיה עמה האהלה ואברהם הלך עם יצחק בנו להעלותו עולה

פני

לפני יי כאשר צוהו : ויקח אברהם גם את שני נעדריו עמו את ישמעאל בן הגר ואת אליעזר עבדו וילכו יחד עמהם : ויהי הם הולכים בדרך וידברו הנערים ביניהם כדברים האלה : ויאמר ישמעאל אל אליעזר הנה אברהם אבי הולך את יצחק להקריבו עולה ליי כאשר צוהו : והיה כשזכו ונתן לי את כל אשר לו לרשתו אחריו כי אני בנו בכורו ויען אליעזר את ישמעאל ויאמר אליו הלא אברהם גירש אותך ואת אמך וישבע לבלתי הוריש לך מכל אשר לו מאומה : ולמי יתן את כל אשר לו ואת כל חמודותיו הלא לעבדו הנאמן בביתו אשר עבדתיו יומם ולילה ואעש כל אשר יאמר אלי כי לי יודיש את כל אשר לו אחרי מותו : ויהי כלכת אברהם עם יצחק בנו בדרך ויבא השטן וידמה לאברהם כתואר איש זקן מאד עניו ושפל רוח מאד : ויגש אל אברהם ויאמר אליו הכסיל או בער אתה אשר אתה הולך לעשות הדבר הזה היום מבנך יחידך : כי נתן לך האלהים בן באחרית ימך לעת זקנתך ותלך ותשחטהו היום על לא חמס והאבדת את נפש בנך יחידך מן הארץ : הלא ידעת אם לא שמעת כי אין הדבר הזה מאת יי כי לא יעשה יי לאיש כרעה הזאת בארץ לאמר לו לך שחוט את בנך : וישמע אברהם את הדבר הזה וידע כי דבר השטן הוא אשר בקש להתעותו מדרך יי : ולא אבה אברהם לשמוע בקול השטן ויגער בו אברהם וילך לו : וישב השטן ויבא אצל יצחק וידמה ליצחק כתואר איש בחור יפה תואר ויפה מראה מאד : ויגש אל יצחק ויאמר אליו הלא ידעת אם לא שמעת כי אביך הזקן והכסיל

הזה

הזה מביאך לשחטך היום חנם עתה בני לא תשמע אליו ולא תאבה לו כי הזקן הוא כסיל ולא תאכר את נפשך היקרה ואת תארך הנאה מן הארץ וישמע יצחק את הדבר הזה ויאמר לאברהם אביו השמעת אבי את אשר דבר אלי האיש הזה כזה וכזה דבר ויען אברהם את יצחק בנו ויאמר אליו השמר לך ממנו ואל תשמע אל דבריו ואל תאבה לו כי שטן הוא לנו להעבירנו ממצות אלהינו היום ויגער אברהם עוד בשטן וילך לו השטן מעליהם וירא כי לא יכול להם ויסתר לו מפניהם וילך ויעבור לפניהם אל הדרך ויהי להם כנחל גדול מלא מים על הדרך ויגיעו אברהם ויצחק ושני נעריו עד המקום ההוא ויראו נחל גדול ועצום מאד במים אדירים ויבואו בתוך הנחל ויעברו בו והמים עוברים לרגליהם וילכו בנחל ההוא הלוך וטבוע ויגיעו המים עד צואריהם ויבהלו כלם יחד מהמים ויהי הם עוברים בנחל ויכר אברהם את המקום ההוא וידע כי אין שמה מים במקום ההוא ויאמר אברהם אל יצחק בנו יודע אני את המקום הזה אשר אין בו לא נחל ולא מים עתה השטן הוא אשר יעשה לנו את כל אלה להעביר אותנו ממצות אלהינו היום הזה ויגער אברהם בשטן ויאמר אליו יגער יי בך השטן לך נא מעלינו כי במצות אלהינו הלכנו ויפחד השטן מקול אברהם וילך לו מעליהם וישב המקום ההוא ליבשה כאשר היה בתחלה וילך אברהם ויצחק אל המקום אשר אמר לו האלהים ויהי ביום השלישי וישא אברהם את עיניו וירא את המקום אשר אמר לו האלהים מרחוק וירא עליו

עליו עמוד אש מן הארץ ועד השמים וענן כבד על ההר וכבוד יי בענן ויאמר אברהם אל יצחק בנו הראית בהר ההוא אשר אנחנו רואים מרחוק את אשר אני רואה עליו ויען יצחק ויאמר אל אביו ראיתי והנה עמוד אש וענן וכבוד יי נראה בענן עליו וידע אברהם כי יצחק בנו נרצה לעולה לפני יי ויאמר אברהם אל אליעזר ואל ישמעאל בנו הראיתם גם אתם את אשר ראינו בהר ההוא מרחוק ויענו ויאמרו לא ראינו דבר רק הר כהרי כל הארץ ראינו וידע אברהם כי לא נרצה לפני יי ללכת עמהם ויאמר אליהם אברהם שבו לכם פה עם החמור ואני ויצחק בני נלכה לנו עד ההר ההוא ונשתחוה שם לפני יי ונשובה אליכם וישבו שמה אליעזר וישמעאל במקום ההוא כאשר צום אברהם ויאברהם לקח עצים לעולה וישיטם על יצחק בנו ויקחו את האש ואת המאכלת וילכו שניהם אל המקום ההוא ויהי בלכתם ויאמר יצחק אל אביו הנה אש והעצים אתנו ואיה השה להקריב לפני יי לעודה ויען אברהם את יצחק בנו לאמר בני בך בהר יי להיות לו לעולה תמימה תחת השה ויאמר יצחק אל אביו כל אשר דבר אליך יי אבי אעשה בשמחה ובטוב לב ויאמר אברהם עוד אל יצחק בנו בני היש בלכך מחשבת דבר בזה או עצה אשר איננה נכונה הגד נא לי בני אל תכחד ממני ויען יצחק את אברהם אביו ויאמר אליו חי יי אבי וחי נפשך אם יש בלבי להימין ולהשמיל על הדבר אשר דבר אליך יי וגם עצם מעצמי ובשר מבשרי לא זע ולא נד מהדבר הזה

א"ס על כבוד ארז' עם שדומה לטווי
כי אחר שלל ראו דבר נמשל
בכסמות ודוק :

הזה וגם מחשבת כל דבר או עצה רעה אין בלבי בדבר
 הזה: כי אם לב שמח וטוב נפש אני בדבר יי אך אמרתי
 ברוך יי אשר חפץ ביהיום לעולה לפניו וישמח אברהם
 מאד בדברי יצחק וילכו ויבואו שניהם אל המקום ההוא
 אשר דבר יי ויגש אברהם לבנות את המזבח במקום
 ההוא ויהי אברהם בונה ויצחק יתן בידו אבנים וחומר
 עד אשר כלו לבנות המזבח ויקח אברהם את העצים
 ויערבם על המזבח ההוא אשר בנה ויקח את יצחק
 בנו ויאסרהו לשומו על העצים אשר על המזבח לשוחטו
 לעולה לפני יי ויאמר יצחק אל אביו אבי עקדני מאד
 וקשור אותי ואחר תשימני על המזבח פן אשוב ואנוע
 ואנתק מחוקת המאכלת אשר בכשרי ואחלל את
 קרבן העולה ויעש אברהם כן ויאמר עוד יצחק אל
 אביו אבי בעת אשר תשחטני ותשרפני לעולה קח
 עמך הנשאר מאפרי והבאת לשרה אמי ואמרת אליה
 זה ליצחק ריח אך לא תדבר אליה את הדבר הזה
 בשבתה לפני כאר או במקום גבוה פן תשליך את נפשה
 עלי ותמות וישמע אברהם את דברי יצחק וישא
 אברהם את קולו ויבך בדבר יצחק הדברים האלה וירדו
 דמעות אברהם על יצחק בנו וגם יצחק ככה מאד
 ויאמר אל אביו מהרה חושה אבי ועשה כירצון יי להיני
 כאשר צוך ויהי לב אברהם ויצחק שמח בדבר הזה
 אשר צום יי אך עין במר תבכה ולב שמח ויעקוד
 אברהם את יצחק בנו וישם אותו על המזבח ממעל
 לעצים ויפשוט יצחק את צוארו לפני אביו על המזבח
 וישלח אברהם את ידו לקחת את המאכלת לשחוט את

בנו

בנו לעולה על המזבח ויגשו מלאכי רחמים בעת ההיא
 לפני יי וידברו אליו בעבור יצחק לאמר: אנא יי מלך
 רחום והנון אתה על כל אשר בראת בשמים ובארץ
 ואתה מחיה את כלם: תנה כופר ופדיון תחת יצחק
 עבדך וחון ורחם על אברהם ועל יצחק בנו אשר עשו
 את דברך היום הראית יי אשר יצחק בן אברהם עבדך
 עקוד וקשור לזבח על המזבח כבהמה עתה יהמו נא
 רחמיך יי עליהם בעת ההיא נראה יי אל אברהם
 ויקרא אליו מן השמים ויאמר אליו אל תשלח ידך אל
 הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא
 אלהים אתה בעשותך את הדבר הזה ולא השכת את
 בנך את יחידך ממני וישא אברהם את עינו וירא והנה
 איל נאחו בסכך בקרניו הוא האיל אשר ברא יי אלהים
 בארץ ביום עשותו ארץ ושמים ויכן יי אלהים את
 הכבש ההוא מהיום ההוא והלאה להיותו תחת יצחק
 לעולה והאיל ההוא הלך וקרב לפני אברהם ויאחו בו
 השטן ויסבך את קרניו בסכך ובלתי קרב אל אברהם למען
 אשר ישחט אברהם את בנו וירא אברהם את האיל ההוא
 הלך וקרב לפני אברהם והשטן יחדלנו וילך אברהם
 ויקחהו ויביאהו לפני המזבח ויתר את יצחק בנו ממאסרו
 וישם תחתיו את האיל ההוא וישחט אברהם את
 האיל על המזבח ויעלהו לעולה תחת יצחק בנו ויז
 אברהם מדם האיל על המזבח ויקרא ויאמר זה תחת
 בניו זה יחשב היום כדם בני לפני יי והיה כל הדבר
 אשר יעשה אברהם בכבש ההוא על המזבח וקרא
 ואמר זה תחת בניו זה יחשב היום לפני יי על בני ויכל

אברהם

אברהם את כל העבודה על המזבח ותרצה העבודה לפניי ותחשב כי צחק ויברך יי את אברהם ואת זרעו ביום ההוא וילך השטן אל שרה וידמה אליה כתואר איש זקן שפל ועניו מאוד ואברהם עורנו מקריב העולה ליי ויאמר אליה הלא ידעת את כל המעשה אשר עשה אברהם לי צחק בנך היום כי לקח את יצחק ויבן מזבח וישחטו ויקריב אותו על המזבח ויהי יצחק צועק ובוכה לפני אביו ואין מביט אליו ואין מרחם עליו וידבר השטן את הדברים האלה עוד לשרה פעמים וילך לו מלפניה ותשמע שרה את כל דברי השטן ותחשב כי איש זקן הוא מכני האדם אשר היה אצל בנה ויבא ויגד לה בדברים האלה ותשא שרה את קולה ותנח ותצעק צעקה גדולה ומרה על בנה ותפל את נפשה לארץ ותזרוק עפר על ראשה ותאמר בני יצחק בני מי יתן מותי אני תחתך היום הזה ותוסף עוד לבכות ותאמר צר לי עליך כי גדלתיך וטפחתיך ויהפך ששוני עליך לאבל כי היתה תאותי אליך לצעקה ותפלה עד אשר ילדתיך לתשעים שנה ועתה היית למאכלת ולאש היום הזה למנה אך מתנחמת אנכי עליך בדבר יי בני כי מצות אלהיך עשית כי מי יוכל לעבור את דברי אלהינו אשר נפש כל חי בידו צדיק אתה יי אלהינו כי כל מעשיך טובים וישרים כי שמחה גם אני בדבריך אשר צוית אך עיני במר תבכה ולב שמח ותתן שרה את ראשה בחיק אחת משפחותיה אחר כן ותרומם כאבן ותקם אחרי כן ותלך הלוך ושאלה ותלך עד חכרון ותשאל את כל הולכי הדרך אשר תפגע בדרך ואין דובר אליה

אליה דבר לאמר מה נעשה בכנה ותבוא עם שפחותיה ועבדיה בקרית ארבע היא חכרון ותשאל על בנה ותשב שמה ותשלח מעבדיה לבקש אנה הלכו אברהם ויצחק וילכו לבקש אותם בית שם ועברו לא מצאו ויבקשו בכל הארץ ואין והנה השטן בא אל שרה בדמות איש ויבא ויעמוד לפניו ויאמר אליה שקר דברתי אליך כי לא שחט אברהם את יצחק בנו ולא מת ויהי כשמעיה הדבר ותשש ותשמח מאד מאד אל בנה ותצא נפשה משמחתה ותמת ותאסף אל עמיה ואברהם בכלותו את עבודתו וישב עם יצחק בנו אל נעריו ויקומו וילכו יחדיו בארה שבע אל ביתם ויבקשו את שרה ולא מצאוה וישאלו עליה ויאמרו אליהם הלוך הלכה עד חכרון לבקש אתכם אנה הלכתם כי כזה וכזה הוגד לה וילכו אברהם ויצחק אליה חכרונה וימצאוה כי מתה וישאו כדם את קולם ויבכו עליה בכי גדול ויפול יצחק על פני אמו ויבך עליה ויאמר אמי אמי עזבתני ותלך אנה ואנה ואיכה עזבתני ויבכו אברהם ויצחק בכי גדול וכל עבדיהם בכו אתם אל שרה ויספרו עליה מספד גדול וכבד

פרשת חיי שרה

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים וכו' ותמת שרה וכו' ויקם אברהם מעל פני מתו לבקש קבר לקבור את שרה אשתו וילך וידבר אל בני חת יושבי הארץ

הארץ לאמר: גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחוזת קבר בארצכם ואקברה את מתי מלפני: ויאמרו בני חת אל אברהם הנה הארץ לפניך במבחר הארץ קבור מתך כי לא ימנעך איש מקבור מתך: ויאמר אליהם אברהם אם יש את נפשכם בדבר הזה לכו ובקשו לי מעפרון בן צוחר לאמר: ויתן לי את מערת המכפלה אשר בקצה שדהו ואקנה אותה ממנו כאשר הפיץ בה: ועפרון יושב בתוך בני חת וילכו ויקראו אליו ויבא לפני אברהם ויאמר עפרון אל אברהם הנה כל אשר תחפוץ לפניך אותו יעשה עבדך ויאמר אברהם לא כי קנה אקנה המערה והשדה אשר לך במחיר לאחוזת קבר עד עולם ויען עפרון ויאמר הנה השדה והמערה לפניך את אשר תחפוץ תן: ויאמר אברהם כי בכסף מלא אקנה אותה מידך ומיד באי שער עירך ומיד זרעך עד עולם: וישמע עפרון וכל אחיו לדבר הזה וישקול אברהם לעפרון ארבע מאות שקל כסף ביד עפרון וכיבד כל אחיו: ויכתוב אברהם את הדבר הזה בספר ויחתום ויעד ארבעה עדים: ואלה שמות העדים אמיגל בן אבישוע החתי אליהורף בן אשונש החוי עדון בן אחירע הגרדי עקדיל בן אבודיש הצידוני: ויקח אברהם את ספר המקנה וישימהו באוצרותיו: ואלה הדברים אשר כתב אברהם בספר לאמר: כי המערה והשדה קנה אברהם מאת עפרון החתי וזרעו ויוצאי עירו וזרעם עד עולם: לאברהם למקנה ולזרעו וליוצאי יריכו לאחוזת קבר עד עולם ויחתום ויעד עדים: ויקם השדה והמערה אשר בו וכל המקום ההוא לאברהם ולזרעו אחריו מאת בני חת הנה

לפני

לפני ממרא בחברון אשר בארץ כנען: ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו במקום ההוא: ויהי המקום ההוא וכל גבולו לאברהם ולזרעו לאחוזת קבר: ויקבור אברהם את שרה בכבוד כקבור את המלכים ותקבר בכנדים טובים ויפיים עד מאד: ויהיו שם על ממתה שם בן נח ועבר בנו ואלימלך וענר ואשבור וממרא וכל גדולי הארץ הולכים אחרי המטה: ויהיו ימי שרה מאת שנה ועשרים שנה ושבע שנים ותמת: ויעש אברהם לשרה אשתו מספד גדול וכבד מאד ויעש אבל שבעת ימים: וינחמו כל יושבי הארץ את אברהם ואת יצחק בנו על שרה: ויעברו ימי בכיתה וישלח אברהם את יצחק בנו ויך בית שם ועבר ללמוד את דרכי יי ואת מוסרו וישב שם יצחק שלש שנים: ויהי בעת ההיא ויקם אברהם וכל עבדיו וילכו וישובו להם בארה שבע אל ביתם וישב אברהם וכל עבדיו בבאר שבע ויהי לתקופת השנה וימת אבימלך מלך פלשתים בשנה ההיא בן מאת שנה ושלוש ותשעים שנה היה במותו: ויך אברהם עם אנשיו ארץ פלשתים וינחמו את כל בית אבימלך וכל עבדיו ויפן וישב אל ביתו: ויהי אחרי מות אבימלך ויקחו כל אנשי גרר את בנמלך בנו והוא בן שתים עשרה שנה וימליכוהו תחת אביו: ויסבו את שמו אבימלך כשם אביו כי בן משפטים לעשות בגרר: וימלך אבימלך על אבימלך תחת אביו וישב על כסאו: וגם לוט בן חרן מת בימים ההם בשנת תשע ושלשים שנה לחיי יצחק בן אברהם ויהיו כל ימיו אשר חי מאת שנה ושתים וארבעים שנה וימת

ואלה

א"ס ביה פוקן כי למה כסאמר ינסק על רבקה אחותי היא למה לא זכר כי בן כבד עשה אברהם אביו לו לענמו אלף כי הוא בנו:

ואלה בני לוט אשר יודרו לו מכנותיו שם הכבוד מואב
ושם השני בן עמי וילכו שני בני לוט ויקחו להם נשים
מארץ כנען ויולדו להם בנים ויהיו בני מואב ער ומעיון
ותרסיון וקנויל בנים ארבעה הם אבות לבני מואב עד
היום ובני בן עמי גרים ועישון ורבת וצלון ועינון ומיוב
בנים ששה הם אבות לבני עמון עד היום הזה וילכו כל
משפחות בני לוט לגור באשר ימצאו כי פרו ורכבו מאד
וילכו ויבנו להם ערים בארץ אשר ישבו שם ויקראו את
שמות הערים אשר בנו על שמותם ונחור בן תרח אחי
אברהם מת בימים ההם בשנת ארבעים שנה לחיי יצחק
ויהיו כל ימי נחור מאת שנים ושבעים ושתים שנה וימת
ויקבר בחרן וישמע אברהם כי מת אחיו ויחר לו מאד
ויתאבל על אחיו ימים רבים אז קרא אברהם אל אליעזר
עבדו הגדול הפקיד על ביתו ויבא לפניו ויעמוד לפניו
ויאמר אליו אברהם הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי
כי באתי בימים עתה קום לך ולקחת אשה לבני
ממשפחתי ומבית אבי מחרן ואשביעך ביי אדהי
השמים אשר לא תקח אשה לבני מן המקום הזה ומן
הארץ הזאת מכנות הכנעני אשר אנחנו יושבים
בקרנם כי אם אר ארצי ומולדתי תלך ולקחת אשה
לבני משם ויי אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לקחתי
מבית אבי ויביאני אל המקום הזה ויאמר אלי לזרעך
אתן את הארץ הזאת לרשתה עד עולם הוא ישלח
מלאכו לפניך והצליח דרכך ולקחת אשה לבני
ממשפחתי ומבית אבי ויען העבד את אברהם אדוניו
ויאמר הנה אנכי בא אל מולדתך ואד בית אביך ולקחתי

לבנד

לבנד משם אשה והיה אם לא תאבה האשה ללכת
אחרי אל הארץ הזאת ההשב אשיב את בנד אל ארץ
מולדתך ויאמר אליו אברהם השמר לך פן תשיב את בני
שמה כי יי אשר התהלכתי לפניו הוא ישלח מלאכו
לפניך והצליח דרכך ויעש אליעזר כאשר צוה אותו
אברהם וישבע אליעזר אל אברהם אדוניו על הדבר
הזה ויקם אליעזר ויקח עשרה גמלים מגמלי אדוניו
ועשרה אנשים מעבדי אדוניו עמו ויקומו וילכו חרנה
עיר נחור ותרח לקחת אשה ליצחק בן אברהם משם
ויהי בלכתם וישלח אברהם בית שם ועבר ויביאו משם

א"ה אספר כי ז"ל וימק ב"ה זכור
ופו מ"ל ש"ה זכור שם ועבר אל
ב"ה ש"ה :

את יצחק בנו ויבוא יצחק בית אביו
בארה שבע ואליעזר ואנשיו באו
חרנה וישבו מהויץ לעיר לפני המימה

ויברך את הגמלים על המים וישבו שם ויתפלל אליעזר
עבד אברהם ויאמר יי אלהי אדוני אברהם הקרה נא
לפני היום טוב ועשה חסד עם אדוני אשר תבין היום
אשה לבן אדוני ממשפחתו וישמע יי בקול אליעזר
בעבור אברהם עבדו ויקר מקרהו בית בתואל בן מלכה
אשת נחור אחי אברהם ויבא אליעזר אל ביתם ויספר
להם אליעזר את כל אודותיו וכי הוא עבד אברהם
וישמחו עליו מאד מאד ויברכו כלם את יי אשר עשה
את הדבר הזה ויתנו לו את רבקה בת בתואל ליצחק
לאשה והנערה טובת מראה מאד בתולה ואיש לא
ידעה בת עשר שנים היתה רבקה בימים ההם ויעשו
בתואל ולבן ושחר ובניו משתה כלילה ההוא ויבואו
אליעזר ואנשיו ויאכלו וישתו וישמחו שם כלילה ההוא

וימם

ויקם אליעזר בבקר הוא והאנשים אשר אתו ויקראו אל כל בית בתואל לאמר שלחוני ואלכה לאדוני ויקומו וישלחו את רבקה ואת דבורה בת עויץ מניקתה ויתנו לה כסף וזהב ועבדים ושפחות ויברכו אותה וישלחו את אליעזר עבד אברהם ואת אנשיו ויקח העבד את רבקה וילך וישב ארצה כנען אל אדוניו ויקח יצחק את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה ויביאה האהלה ויצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה בת בתואל דודו לאשה ויהי בעת ההיא וילך אברהם ויוסף ויקח אשה אחרת לעת זמנתו ושמה קטורה מארץ כנען ותלד לו זמרון ויקשן ומדן ומדין וישבק ושוח בנים ששה ויהיו בני זמרון אביהם ומוליך ומריה ובני יקשן שבא ודהן ובני דהן אמידע ויוב וגוהי ואלישע ונותה ובני מדין עיפה ועפר וחנוך ובידן ודועה ובני ישבע מכירי ובידוע וסתור ובני שוח בלדד וחמדד מושן ומיכן כל אלה משפחות בני קטורה הכנענית אשר ולדה לאברהם העברי וישלה אברהם את כל אלה ויתן להם מתנות וילכו מעל יצחק בנו לגור באשר ימצאו וילכי כל אלה הר הקדם ויבנו להם שש ערים וישבו בהם עד היום הזה אך בני שבה ודהן ובני יוקשן עם בניהם לא ישכועם אחיהם בעריהם ויהיו נוסעים וחונים בארצות ומדברות עד היום הזה ובני מדין בן אברהם הלכו מזרחה לארץ כוש וימצאו שם בקעה גדולה בארץ הקדם וישבו שם ויבנו עיר וישבו בה היא ארץ

א"ס לפ"ז בא על נכון חלת ויוסף כי אשה אחרת היא אשר יוסף על הגר שאתרו ו'ל' שהלך יצחק והביאה לו ויאסר כי על שתיים קאמר הפלגים ודוק

א"ס אספר כי זה הוא בלדד הסוסי

מדין עד היום וישב מדין בעירו אשר בנה הוא וחמשת בניו וכל אשר לו ואלה שמות בני מדין לשמותם בעריהם עיפה ועפר וחנוך ואבידע ואלדעה ויהיו בני עיפה מיחה ומישר ואוי וצלוע ובני אפר עפרון וצור ואלירון ומידון ובני חנוך רעואל ורקם ועזי ואליושב וחלד ובני בירע חור ומולר וקרזיל ומלחי ובני דועה ויכיר ורבע ומלחום וגבל אלה משפחות המדינים למשפחותם ואחר נפוצו משפחות מדין בארץ מדין ואלה תולדות ישמעאל בן אברהם אשר ילדה הגר המצרית שפחה שרה לאברהם ויקח ישמעאל אשה מארץ מצרים ושמה ריבה היא מריסה ותלד ריבה לישמעאל את נביות ואת קדר ואת אדביאל ואת מנשם ואת בשמת אחותם ויגרש ישמעאל את ריבה ותלך מאתו ותשב מצרימה בית אביה כי היתה רעה מאד בעיני ישמעאל ובעיני אברהם אביו ויקח ישמעאל את בניו ויקם וילך ארצה כנען אל אברהם אביו וישב שם ואחר לקח ישמעאל אשה מארץ כנען ושמה מלכית ותלד לו את משמע ואת דומה ואת משא ואת חדר ואת תימה ואת יטור ואת נפיש ואת קדמה אלה הם בני ישמעאל ואלה שמותם שנים עשר נשיאים לאומותם ואחר נפוצו משפחות ישמעאל ויקח ישמעאל את בניו ואת כל רכושו אשר רכש ואת נפשות ביתו ואת כל אשר לו וילכו לגור באשר ימצאו וילכו וישכנו אצל מדבר פארן ויהי מושבם מחוילה עד שור אשר על פני מצרים כואכה אשורדה וישב ישמעאל ובניו בארץ ההיא ויולדו להם בנים ויפרו

וידבו מאוד ואלה שמות בני נביות בכור ישמעאל מיעוד
וסועד ומעיון ובני קדר עליון וקצם וחמד ועלי ובני אדכיא
חמוד ויובין: ובני מבשם עבדיה ועבד מלך ויעוש אלה
משפחות בני ריבה אשת ישמעאל: ויהיו בני משמע בן
ישמעאל שמוע וזכריון ועובד: ובני
דומה קצם ועלי ומחמד ועמאר
ובני משא מלון ומולה ועבד אדון: ובני
חדד נאצר ומינצאר ועבד מלך ובני
תימא סעיד וסעדון ויכול: ובני יטור מריק ויעיש ועלוי
ופחית ובני נפיש עבד תמיר ואביוסף ומיר: ובני קדמה
כליף ותחתי ועמיר אלה היו בני מלכית אשת ישמעאל
למשפחותם: כל אלה משפחות ישמעאל לתולדותם
וישבו להם בארצות אשר בנו להם עד היום: ורבקה
בת כתואל אשת יצחק בן אברהם עקרה בימים ההם
אין לה ולד: וישב יצחק את אברהם אביו ארצה כנען
ויהי יי את יצחק ואת אברהם אביו: וארפכשד בן שם
בן נח מת בימים ההם בשנת ארבעים ושמונה לחיי
יצחק ויהיו כל ימי ארפכשד אשר חי ארבע מאות שנה
ושלשים ושמונה שנה וימת:

פרשת תולדות יצחק

ויהי בשנת תשע והמשים שנה לחיי יצחק בן אברהם
ורבקה אשתו עודנה עקרה בימים ההם: ותאמר
רבקה אל יצחק הלא שמעתי אדוני כי גם שרה אמך
היתה עקרה בימיה עד אשר התפלל עליה אדוני אברהם
אביך

אביך ותהר לו: עתה עמוד והתפלל אל האלהים גם
אתה וישמע את תפלתך ויזכור אותנו למען חסדיו:
ויען יצחק את רבקה אשתו לאמר כבר התפלל עלי
אברהם אבי אל אלהינו להרבות זרעי עתה ממך היה
העקרות הזה אלינו: ותאמר לו רבקה אך עתה קום
והתפלל עלי גם אתה וישמע יי את תפלתך ונתן לי
בנים: וישמע יצחק אל דברי אשתו ויקומו וילכו יצחק
ורבקה ארץ המוריה להתפלל שם ולדרוש שם את יי

ויבואו עד המקום ההוא ויעמוד יצחק
ויתפלל לנוכה אשתו אל יי כי עקרה
היא: ויאמר יצחק יי אלהי השמים
והארץ אשר טובך ותסדך מלאו כל הארץ: אתה אשר
לקחת את אבי מבית אביו ומארץ מולדתו ותביאהו אל
הארץ הזאת ותאמר לו לך ולזרעך אתן את הארץ:
ותבטיח אותו ותאמר לו ארבה את זרעך ככוכבי השמים
וכחול הים עתה יאמנו דבריך אשר דברת אל אבי: כי
אתה יי אלהינו עינינו עליך לתת לנו זרע אנשים כאשר
הבטחתנו כי אתה אלהינו ועליך עינינו: וישמע יי אל
תפלת יצחק בן אברהם ויעתר לו יי ותהר רבקה אשתו
ויהי בשבעה חדשים ויתרוצצו הבנים בקרבה ויצר לה
מאד מאד ותקץ מפניהם: ותאמר אל כל הנשים אשר
היו אתה בארץ הנהיה לכם כדבר הזה אשר נעשה לי
ויאמרו אליה לא: ותאמר אליהן למה זה אנכי היה לי
הדבר הזה מכל הנשים אשר היו בכל הארץ: ותלך ארץ
המוריה לדרוש את יי על הדבר הזה: ותלך אל שם ואל
עבר בנו לשאול ולדרוש מאתם על הדבר הזה ולבקש
עליה

עליה מלפני יי בדבר הזה: ותשאל גם את אברהם לכקש ולדרוש את יי על כל הדבר אשר קרה לה: וידרשו כלם את יי על הדבר הזה וישבו אליה דבר מאת יי: ויאמרו אליה שני ילדים בבטןך ושני לאומים יקומו מהם ולאום מלאום יאמץ ורב יעבוד צעיר: וימלאו ימיה ללדת ותכרע והנה תאומים בבטנה כאשר דבר אליה יי: ויצא הראשון אדמוני כלו כאדרת שער ויקראו כל הארץ שמו עשו לאמר כי שלם זה מהבטן: ואחרי כן יצא אחיו ותאחו ידו בעקב עשו על כן קרא שמו יעקב ויהי יצחק בן אברהם בן ששים שנה בלדת אותם: ויגדלו הנערים עד חמש עשרה שנה ויבאו באנשים ויהי עשו איש מחשבות ומרמות ויודע לצוד ציד בשדה ויעקב היה איש תם ורחם יושב אהלים ורועה צאן ולומד מוסר יי ומצות אביו ואמו: ויגר יצחק עם בניו וביתו עם אברהם אביו בארץ כנען כאשר צוה אותם אלהים וישמעאל בן אברהם ובניו וכל אשר להם הלכו וישכנו שם בארץ החוילה וישבו שם: וגם כל בני הפילגשים אשר לאברהם הלכו כאשר יגורו אל ארץ הקדם כי שלחם אברהם מעל יצחק בנו ויתן להם מתנות וילכו להם: ויתן אברהם את כל אשר לו אל יצחק בנו וגם את כל המודותיו נתן לו: ויצוהו לאמר הלא ידעת ושמעת כי יי הוא האלהים בשמים ובארץ ואין עוד מלבדו: והוא אשר לקחני מבית אבי וממולדתי ויצילני מאור כשדים ומעצת רשעים כי בטחתי בו: ויביאני אל המקום הזה ויתן לי את כל חמדת הארץ הזאת לא חסרתי דבר: ויבטיחני ויאמר לי לזרעך אתן את כל

הארץ

הארץ הזאת והמה יירשוה בשמרם את מצותי ואת חוקותי ואת תורותי ואת משפטי אשר צויתי אותך ויבטחך אצוה אותם: ועתה בני שמע בקולי ושמור את מצותי יי אלהיך אשר צויתי אותך לא תסור מן הדרך הישר ימין ושמאל למען ייטב לך ולבניך אחרך עד עולם: וזכור את נפלאות יי וחסדיו אשר עשה עמנו ואשר הצילנו מכף אויבינו ויפילם יי אלהינו בידינו ועתה כל אשר צויתך תשמור וממצות אלהיך לא תסור ולא תעבוד אחר זולתו למען ייטב לך ולזרעך אחרך ולמדת את בניך ואת זרעך את מוסר יי ואת מצותיו והוריתם הדרך הישרה אשר ילכו בה למען ייטב להם עד עולם: ויען יצחק את אביו ויאמר אליו אשר צוה אדוני אעשה וממצות יי אלהי לא אסור ככל אשר צויתני אשמור: ויברך אברהם את יצחק בנו ואת בניו וילמד אברהם את יעקב מוסר יי ודרכיו: ויהי בעת ההיא וימת אברהם בשנת חמש עשרה שנה לחיי יעקב ועשו בני יצחק: ויהיו כל ימי אברהם שבעים וחמש שנים ומאת שנה וימת ויאסף אל עמו בשיבה טובה זקן ושבע ימים ויקברו אותו ויצחק וישמעאל בניו ויהי כאשר שמעו כל יושבי ארץ כנען כי מת אברהם ויבאו כלם עם מלכיהם ושריהם וכל אנשיהם לקבור את אברהם ויבאו כל יושבי ארץ הרן וכל משפחות בית אברהם וכל השרים והגדולים וכל בני הפלגשים אשר לאברהם כי שמעו כי מת אברהם ויגמלו חסד לאברהם וינחמו כלם את יצחק בנו ויקברו את אברהם במערה אשר קנה מאת עפרון החתי ובניו לאחוזת קבר: ויבכו כל יושבי ארץ

כנען

בנען וכל יודעי אברהם את אברהם שנה תמימה ויספרו עליו אנשים ונשים וגם כל הילדים קטנים וכל יושבי הארץ ככו כלם על אברהם כי היה אברהם טוב עם כלם וכי היה ישר עם אלהים ועם אנשים ולא יקם עוד ירא אלהים כאברהם אשר ירא את אלהיו מנעוריו ועבוד יי וילך בכל דרכיו מעודו קטן כל ימי חייו עד יום מותו ויהי יי עמו ויצילהו מעצרת נמרוד ואנשיו וילחם עם ארבעה מלכי עילם וינצחם ויקרב את כל בני הארץ לעבודת האלהים וילמד את דרכי יי לכר בני הארץ ויודיעם את יי ויעש אשל ויטע בו כרם ויערוך לחם באהלו תמיד לכל באי הארץ לאכול ולשתות ולשבוע בביתו ויצל יי את כל הארץ בעבור אברהם ויושיעם יי מחרון אפו אשר חרה אפו עליהם בימים ההם בעבור אברהם ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו ואת בניו ויהי יי עם יצחק כאשר היה עם אברהם אביו כי שמר יצחק את כל מצות יי כאשר צוהו אברהם אביו לא נטה מן הדרך הישר אשר צוהו אביו ימין ושמאל וילך עשו בעת ההיא אחרי מות אברהם לצוד ציד בשדה כפעם בפעם להביא ונמרוד מלך ככל הוא אמרפל הלך כפעם בפעם עם גבוריו לצוד ציד גם הוא בשדה ולהתהלך לרוח היום עם אנשיו ויהי נמרוד עויין את עשו כל הימים כי נפלה קנאה בלב נמרוד אל עשו כל הימים ויהי ביום ההוא וילך עשו לצוד בשדה וימצא את נמרוד מתהלך במדבר עם שני אנשיו וכל גבוריו ואנשיו היו עמו במדבר אך רחקו ממנו וילכו מעליו הנה והנה לצוד ויתחבא עשו אל נמרוד ויארוכ

לו

לו במדבר ונמרוד והאנשים אשר אתו לא ידעו ויתהלך נמרוד ואנשיו בשדה לרוח היום כפעם בפעם ולדעת איפה אנשיו צודים בשדה ויבא נמרוד ושני אנשיו אשר היו אתו עד המקום אשר עשו שם ויקם עליו עשו פתאום מהמארב אשר ארכ לו שם וישלוף חרבו וימהר וירץ אל נמרוד ויכרות את ראשו מעליו וילחם עשו עם שני האנשים אשר היו עם נמרוד מלחמה רבה ויצעקו עליו ויפן עשו אליהם ויכס וימיתם בחרבו וישמעו כל גבורי נמרוד אשר הלכו מאתו המדברה את קול הצעקה מרחוק ויכירו את קול שני האנשים ההם וירוצו לדעת מה זה ועל מה זה וימצאו את מלכם ושני אנשיו אשר עמו נופלים מתים במדבר ויהי כאשר ראה עשו את כל גבורי נמרוד באים מרחוק וינס ויברח וימלט ויקח עשו את בגדי נמרוד החמודות אשר לנמרוד אשר הורישו אביו אשר בהם גבר נמרוד על כל הארץ וירץ בהם עשו ויחביאם בביתו ויקח עשו את הבגדים ההם וירץ העירה מפני אנשי נמרוד ויבא בית אביו עיף ויגע מפני הפחד ותקצר מאד נפשו למות ויצר לו מאד וירא עשו כי קצרה נפשו למות וכי צר לו ויגש אל יעקב אחיו וישב לפניו ויאמר אל יעקב אחיו הנה אנכי הולך למות היום הוזה ולמה זה לי בכורה ויתחכם יעקב אל עשו בדבר הוזה וימכור את בכורתו ליעקב כי מייחיתתה לו וגם חלק עשו אשר לו במערת שדה המכפלה אשר קנה אברהם מאת בני חת לאחוזת קבר

א"ל בזה שונן מס' הנה אנכי הולך למות כי למה נתיירא או מן המות ולמה מכר את בכורתו אלל כי נתיירא פן יהרג בסנת מיתת נמרוד או פן יארכבו בשדה אוהבי נמרוד ומיתותיהם בלכתו לגוד יד ולכ' הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכורה ודוק וכן מס' כי עיף אנכי כי אותנו העייפות בזה לו מהמלחמה שעשה והרג שלשה אנשים וכל לביתו כס וברח :

פרשת חולדות יצחק

מכר עשו ליעקב ויקנה יעקב את כל אלה מאת עשו אחיו במחיר: ויכתוב יעקב את כל אלה בספר ויעד עדים על זה ויחתום ויהי הספר ביד יעקב: ונמרוד בן כוש כאשר מת וישאו אותו אנשיו ויביאוהו בכלה ויקברוהו בעירו: ויהיו כל ימי נמרוד אשר חי חמש עשרה שנה ומאתים שנה וימות והימים אשר מלך נמרוד על כל אנשי

הארץ חמש ושמנים ומאת שנה ומת נמרוד כחרב עשו כחרפה וכבוז וימיתו זרע אברהם כאשר ראה בחלומו ויהי כאשר מת נמרוד ותהלק מלכותו לחלקים רבים ויוסבו כל ממשלות נמרוד לכר מלכי הארץ ויקחום אחרי מות נמרוד ויהיו כל אנשי בית נמרוד עבדים לכל מלכי הארץ ימים רבים: ויהי בימים ההם אחרי מות אברהם ויביא יי על הארץ בשנה ההיא רעב גדול וכבד ויהי בהיות הרעב בארץ כנען ויקם יצחק לרדת מצרימה מפני הרעב כאשר עשה אברהם אביו וירא יי אל יצחק בלילה ההוא ויאמר אדוני אל תרד מצרימה קום רך גררה אל אבימלך מלך פלשתים ושש שם עד תם הרעב ויקם יצחק וילך גררה כאשר צוה אותו יי וישב שם יצחק שנה תמימה: ויהי כבוא יצחק גררה ויראו אנשי הארץ את רבקה אשתו כי טובת מראה היא: וישאלו כל אנשי גרר את יצחק לאשתו ויאמר אהותי היא כי ירא לאמר אשתו פן יחרגוהו עלויה אנשי הארץ וילכו שרי אבימלך ויהללו את האשה אל אבימלך ולא ענה אותם אבימלך דבר ולא שת לבו את דבריהם: אך שמע כי הגידו לו כי אמר האיש אהותי היא וידע המלך את

א"ה הוהיל ולא נזכר פה הלחם והנזיר נראה כי לא ידעו המכירה בהם ולפי זה אחי ספיר מס' ויעקב נתן לעשו לחם וכו' אחד סבב זכר גמר המכירה ודוק ולב' נתן ר"ל מתנה חנם לא נזכר המכירה כי לא יעבור על אל חנוט א"ה אל אחיו שנסן כן הסכל ימיינהו ודוק

פרשת תולדות יצחק

את הדבר הזה בלבו: ויהי מקץ שלשה חדשים לשבת יצחק בארץ וישקף אבימלך בעד החלון וירא והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו: כי ישב יצחק בבית המלך החיצונה ותהי בית יצחק נגד בית המלך: ויאמר המלך אל יצחק מה הדבר הזה אשר עשית לנו באמרך על אשתך אהותי היא כמעט שכב אחד העם הגדוליהם את אשתך והבאת עלינו אשם: ויאמר יצחק אל

א"ה כל ימי ננטעתי על חפסוק במקומו כי היף יזכרם שבעבור ששקף בעד החלון שירא יצחק מצחק את רבקה אשתו ועוד היף אפשר שלחק יצחק עם אשתו לעין כל כי בנות גדולותו אלף כי להיות בבית המלך החיצונה ובית נגד בית א"ה כן התייחד שיראה כן והוא יוסב בתוך הבית ואפשר כי החלון הסוף מנחה שם החלון קטן בין בית לבית כנחלת העזר ומכאן ראה כן בהשקפו

אבימלך כי יראתי פן אמות על אשתי על כן אמרתי אהותי היא בעת ההיא צוה אבימלך לכל שריו וגדוליו ויקחו את יצחק ואת רבקה אשתו ויביאום לפני המלך: ויצו המלך וילבישו את שניהם לבוש מלכות וירכיבום ברחוב העיר ויקראו לפניהם בכל הארץ לאמר זה האיש וזאת אשתו כל הנוגע באיש הזה וכאשתו מות יומת: וישב יצחק ואשתו בית המלך ויהי יי את יצחק וילך הלך וגדל לא הסר דבר: ויתן יי את יצחק לחן בעיני אבימלך ובעיני כל עבדיו ויעש אבימלך עם יצחק טובה: כי זכר אבימלך את השבועה ואת הברית אשר היה בין אביו ובין אברהם ויאמר אבימלך אל יצחק הנה כל הארץ לפניך בטוב בעיניך שב עד אשר תשוב אל ארצך: ויתן אבימלך ביד יצחק שדות וכרמים ומיטב ארץ גרר לזרוע ולקצור ולאכול את פרי האדמה עד אשר יכלו ימי הרעב: ויזרע יצחק בארץ ההיא ומצא בשנה ההיא מאה שערים ויברכהו יי: ויגדל האיש ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבודה רבה: ויהי כאשר כלו ימי הרעב וירא

וירא

וירא יי אל יצחק ויאמר אליו קום צא מן המקום הזה
 ושוב אל ארצך ארצה כנען ויקם יצחק וישב חברונה
 אשר בארץ כנען הוא וכל אשר לו כאשר צוהו יי ויהי
 אחרי כן וימת שלח בן ארפכשד בשנה ההיא שנת
 שמונה עשרה שנה לחיי יעקב ועשו ויהי כל ימי שלח
 אשר חי שלש ושלשים שנה וארבע מאות שנה וימת
 בעת ההיא שלח יצחק את יעקב בנו הקטן ביתה שם
 ועבר ללמוד את מוסר יי ואת תורתו לדעת את יי וילך
 יעקב בית שם ועבר וילמוד את מוסר יי וישב יעקב
 בבית שם ועבר שלשים ושתים שנה ועשו אחיו לא
 הלך כי לא אבה ללכת וישב בבית אביו ארצה כנען
 ויהי עשו הולך השדה כל הימים לצוד ציד בשדה להביא
 ככה יעשה עשו כל הימים ועשו היה איש מחשבות
 ומרמות וצודה את לב כל האדם וגונב את דעתם ויהי
 עשו גבור חיל בשדה ויהי מימים וילך עשו ארץ שעיר
 לצוד כפעם בפעם וילך ויבא עד שדה שעיר הוא שדה
 אדום וישב שם עשו בארץ שעיר לצוד כשד ימים וארב
 חדשים וירא שם עשו בארץ שעיר בת איש כנעני ושמה
 יהודית בת בארי בן עפר ממשפחת חת בן כנען ויקחה
 עשו לאשה ויבוא אליה בן ארבעים שנה היה עשו
 בקחתו אותה ויביאה חברונה ארץ מגורי אביו וישב
 שם ויהי בימים ההם בשנת מאה ועשר שנים לחיי יצחק
 היא שנת חמשים שנה לחיי יעקב בעת ההיא מת שם
 בן נח בשנה ההיא בן שש מאות שנה היה שם במורתו
 ויהי כאשר מת שם וישב יעקב אל אביו חברונה אשר
 בארץ כנען ובשנת חמשים ושש שנים לחיי יעקב
 באו

באו אנשים מחרן ויגידו לרבקה על אודות לבן בן בתואל
 אחיה כי אשת לבן היתה עקרה בימים ההם ולא ילדה
 וגם כל אמהותיו לא ילדו לו ויזכור יי את עדינה אשת
 לבן אחרי כן ותהר ותלד שתי בנות תאומות ויקרא
 לבן את שמות בנותיו את שם הבכירה לאה ושם הקטנה
 רחל ויבואו האנשים ההם ויגידו לרבקה את הדברים
 האלה ותשמח רבקה מאד כי פקד יי את אחיה ויהיו לו
 בנים ויצחק בן אברהם זקן בא בימים ועיניו כבדו
 מזקן ותכהין ולא יכול לראות בעת ההיא קרא יצחק
 אל עשו לאמר שא נא בליך תליך וקשתך וקום צא
 השדה וצודה לי צידה ועשה לי מטעמים והבאת לי
 ואכלה בעבור אברכך בטרם מותי כי אני זקנתי ושכתי
 ויעש עשו בן וישא את כליו ויצא השדה לצוד ציד
 כפעם בפעם להביא אל אביו כאשר צוהו בעבור אשר
 יברך אותו ותשמע רבקה את כל הדברים אשר דבר
 יצחק אל עשו ותמהר ותקרא ליעקב בנה לאמר כזה
 זכזה דבר אביך אל עשו אחיך וכה וכה שמעתי עתה
 מהר אתה ועשה את אשר אדבר אליך קום ולך נא אל
 הצאן ולקחת לי משם שני גדיי עזים טובים ואעשה אותם
 מטעמים לאביך והבאת את המטעמי לאביך ואכל בטרם
 יבא אחיך מצידו בעבור אשר יברכך אביך וימהר יעקב
 ויעש כאשר צוהו אותו אמו ויעש מטעמים ויביאם לפני
 אביו טרם יבא עשו מצידו ויאמר יצחק אל יעקב מי
 אתה בני ויאמר אני בכורך עשו עשיתי כאשר צויתני
 עתה קום נא שבה ואכלת מצידו בעבור אשר תברכני
 נפשך כאשר דברת אלי ויקם יצחק ויאכל וישת וייטב

לכו ויברך את יעקב ויצא יעקב מלפני אביו: ויהי כאשר
ברך יצחק את יעקב ויצא מאתו והנה עשו אחיו בא
מצידו מן השדה: ויעש גם הוא מטעמים ויבא לאביו
לאכול ולברכו: ויאמר יצחק אל עשו ומי איפה הצד
ציד ויבא לי בטרם תבוא אתה ואברכהו וידע עשו כי
יעקב אחיו עשה את הדבר הזה: ויחר אף עשו ביעקב
אחיו כי עשה לו את הדבר הזה: ויאמר עשו הכי קרא
שמו יעקב ויעקבני זה הפעמים את כבודתי לקח ויבך עשו
בכי גדול: וישמע יצחק את קול עשו בנו בוכה ויאמר
יצחק אל עשו מה אעשה לך בני בא אחיך במרמה ויקח
ברכתך: וישטום עשו את יעקב אחיו על הברכה אשר
ברכו אביו ויחר אפו עליו מאד: ויירא יעקב מאד מפני
עשו אחיו ויקם ויברח בית עבר בן שם ויסתר שם מפני
אחיו: ויעקב בן ששים שנה ושלוש שנים כצאתו מארץ
כנען מחברון: ויתחבא יעקב בבית עבר מפני עשו אחיו
ארבע עשרה שנה וילמוד שם עוד יעקב את דרכי יי ואת
מצותיו: ועשו ראה כי ברח יעקב וימלט מידו וכי לקח
יעקב את הברכה בערמה: ויתעצב מאד עשו ויחר לו
גם על אביו ועל אמו ויקם גם הוא ויקח את אשתו וילך
ארצה שעיר מפני אביו ואמו וישב שם: וירא שם עשו
עוד אשה מבנות הת ושמה בשמת בת אילון החרתי
ויקחה לו לאשה על אשתו: ויקרא עשו את שמה עדה
לאמר עדה ממנו הברכה בעת ההיא: וישב עשו בארץ
שעיר ששה חדשים מפני אביו ואמו לא ראה: ויהי אחרי
כן ויקח עשו את נשיו ויקם וישב ארצה כנען: ויושב עשו
את שתי נשיו הברונה בית אביו ותהיינה נשי עשו

מבעינים

מבעינים ומקציפים את יצחק ואת רפקה כמעשיהם:
כי לא הלכו בדרכי יי ויעבדו אלהי אביהן עץ ואבן אשר
למדום אביהן וירשיעו מאד מאבותם: וילכו אחרי
שרירות לבם הרע ויזכחו ויקטרו לבעלים ויקוצו מפניהם
יצחק ורבקה: ותאמר רבקה אל יצחק קצתי בחיי מפני
בנות הת אם לוקח יעקב אשה מבנות הת כאלה מבנות
הארץ למה לי חיים: ויהי בימים ההם ותהר עדה אשת
עשו ותלד לו בן ויקרא עשו את שם בנו הנולד לו אליפז
ועשו בן ששים וחמש שנים בלדת אותו: וישמעאל בן
אברהם מת בימים ההם בשנת ששים וחמש שנים לחיי
יעקב: ויהיו כל ימי ישמעאל אשר חי שבע ושלושים שנה
ומאת שנה וימת: וישמע יצחק כי מת ישמעאל ויספדהו
ויתאבל עליו יצחק ימים רבים: ויהי מקץ ארבע עשרה
שנה לשבת יעקב בית עבר ויתאוה יעקב את פני אביו
ואמו ויבא יעקב לבית אביו ואמו חברונה ועשו שבה
בימים ההם את אשר עשה לו יעקב אחיו על הברכה
אשר לקח מאתו בימים ההם: ויהי כראות עשו כי בא
יעקב אל אביו ואל אמו ויזכור את אשר עשה לו יעקב
ויחר אפו עליו מאד ויבקש להרגו: ויצחק בן אברהם זקן
מאד בא בימים ויאמר עשו עתה הנה ימי אבי הרבו למות
והיה במותו ואהרנה את יעקב אחי ויוגד לרבקה את
הדבר הזה ותמהר ותשלח ותקרא ליעקב בנה ותאמר טו
קום ברח לך הרנה אל לבן אחי: וישבת עמו ימים אחדים
עד שוב תמת אחיו ממך ואחר תבוא: ויקרא יצחק אל
יעקב ויצוהו ויאמר לו לא תקח אשה מבנות כנען: כי כה
צוה אברהם אבינו אותנו בדבר יי אשר צוהו לאמר

לזרעך

דזרעך נתתי את הארץ הזאת אם ישמרו בניך בריתי
 אשר כרתי אתך ושמרתי גם אני לבניך את אשר דברתי
 אליך ולא אעזבם: ועתה בני שמע בקולי לכל אשר אצוך
 וחדל לך לקחת אשה מבנות כנען קום דך לך חרנה ביתה
 בתואל אבי אמך וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי
 אמך: ולכן השמר דך פן תשכח את יי אלהיך ואת כל
 דרכיו בארץ אשר אתה הולך שמה: ונגזית אל אנשי
 הארץ ורדפת אחרי ההבל ועזבת את יי אלהיך: אך
 כבואך אל הארץ ועבדת שם את יי לא תסור מן הדרך
 אשר צויתך ואשר למדת לנטות ימין ושמאל: ואר שדי
 יתן לך רחמים לפני אנשי הארץ ולקחת אשה כחפצך
 שמה טובה וישרה בדרכי יי ויתן לך האלהים את ברכת
 אברהם אביך לך ולזרעך ויפרך וירכך והיית לקהל
 עמים בארץ אשר אתה הולך שם: והשיבך יי אל הארץ
 הזאת ארץ מגורי אביך בבניס ובעושר רבכשמה ובטובה
 ויכל יצחק לצוות את יעקב ולברכו ויתן לו מתנות רבות
 ובסף וזהב וישלחם: וישמע יעקב אל אביו ואל אמו
 וישק להם ויקם וילך פדנה ארם: ויעקב בן שבעים שנה
 ושבע שנים בצאתו מארץ כנען מבאר שבע: ויהי בצאת
 יעקב ללכת חרנה ויקרא עשו אל אליפו בנו וידבר אליו
 בסתר לאמר עתה מהר וקח חרכך בידך ורדפת אחרי
 יעקב ועברת לפניו אל הדרך וארבת לו והרגתו בחרכך
 באחד ההרים ולקחת את כל אשר לו ובאת: ואליפו בן
 עשו איש מהיר ויודע קשת כאשר הורהו אביו ויודע
 לצוד ציד בשדה וגבור חיל: ויעש אליפו כאשר צוהו
 אביו ואליפו בן שלש עשרה שנה בעת ההיא ויקם ליפו

וילך

וילך ויקח עשרה אנשים אחי אמו אתו וירדוף אחרי
 יעקב: וידבק את יעקב ויארוב לו בגבול ארץ כנען מול
 עיר שכם: וירא יעקב את אליפו רודף אחריו הוא ואנשיו
 ויעמוד יעקב במקום אשר הלך בו לדעת מה זה כי לא
 ידע הדבר: וישלוף אליפו את חרכו וילך הלוך וקרוב הוא
 ואנשיו מול יעקב: ויאמר אליהם יעקבמה לכם כי באתם
 עד הלום ומה תרדפו בחרבכם: ויקרב אליפו מול יעקב
 ויען ויאמר אליו כה וכה צוה לי אבי ועתה לא אעבור
 עד מצותו אשר צוני וירא יעקב כי דבר עשו חזקה אל
 אליפו בנו ויגש יעקב ויתחנן לאליפו ולאנשים אשר אתו
 לאמר: הנה כל אשר לי ואשר נתנו לי אבי ואמי קח לך
 ולך מעלי ואל תמיתני והיה לך הדבר הזה אתי לצדקה
 ויתן יי את חן יעקב בעיני אליפו בן עשו ואנשיו וישמעו
 בקול יעקב ולא המיתוהו: ויקחו אליפו ואנשיו את כל
 אשר ליעקב ואת הכסף ואת הזהב אשר הוציא עמו
 מבאר שבע לא השאירו לו דבר: וילכו מעליו אליפו
 ואנשיו וישבו בארה שבע אל עשו: ויגידו לו את כד
 אשר קרה להם עם יעקב ויתנו לו את כל אשר לקחו
 מאת יעקב: ויקצוף עשו על אליפו בנו ועל האנשים
 אשר אתו על אשר לא המיתו את יעקב ויענו ויאמרו
 אל עשו כי התחנן לנו יעקב על הדבר הזה לבלתי המית
 אותנו ויכמרו רחמינו אליו ונקח את כל אשר לו ונבוא:
 ויקח עשו את כל הכסף ואת הזהב אשר לקח אליפו מיד
 יעקב ויתנם בביתו בעת ההיא בראות עשו כי ברך
 יצחק את יעקב וכי צוהו לאמר לא תקח אשה מבנות
 כנען וכי רעות בנות כנען בעיני יצחק ורבקה: וילך הוא

לובימים ההם ויהי בכורו בעור ומשנהו אדוב והשלישי מורש : ויתן יי ללכן עושר וכבוד ובנים ובנות ויפרוץ האיש מאד מאד בעבור יעקב ויעקב היה עובד את לבן אחי אמו בימים ההם ככל מלאכה וכל עבודה כבית ובשדה ויהי ברכת יי בכל אשר ללכן בבית ובשדה ובשנה החמישית מתה יהודית בת בארי אשת עשו בארץ כנען ובנים לא היו לה כי אם בנות ואלה שמות בנותיה אשר ילדה לעשו שם הגדולה מרצית ושם הקטנה פועית ויהי כאשר מתה יהודית וינחם עשו ויקם ויקך שעירה לצוד ציד בשדה כפעם בפעם וישב עשו בארץ שעיר ימים רבים ובשנה הששית לקח עשו את אהליכמה בת ענה בת צבעון החוי על נשיו לו לאשה ויביאה עשו ארצה כנען ותהר אהליכמה ותלד לעשו את יעוש ואת יעלם ואת קרח בנים שלשה ותהי מלחמה בימים ההם בארץ כנען בין רועי מקנה עשו ובין רועי מקנה יושבי הארץ הכנעני כי היה מקנה עשו ורכשו רב מאד משבת בארץ כנען בבית אביו ולא יכלה ארץ כנען לשאת אותו מפני קנינו ויהי כראות עשו כי גדלה מלחמתו עם יושבי הארץ הכנעני ויקם ויקח את נשיו ואת בניו ואת בנותיו ואת כל אשר לו ואת מקנה קנינו ואת כל רכושו אשר רכש בארץ כנען וילך אל ארץ שעיר מפני יושבי הארץ וישב עשו הוא וכל אשר לו בארץ שעיר : אך

שעיר

א"ה בזה מובן מ"ה ויש עשויים
הוא לדרו שעירה והי כשאלך
מאתו יעקב לחון נשאר עשו בארץ
כנען אלף שפוח בדברי סספר הזה

שעיר החורי : ויתן את מרצית בתו הגדולה לענה בן צבעון אחי אשתו ואת פועית נתן לאצר בן בלהן החורי וישב עשו בהר שעיר הוא ובניו ויפרו וירבו מאד ויהי בשנה השביעית ותתום עבודת יעקב אשר עבד את לבן ויאמר יעקב אל לבן תנה את אשתי כי מלאו ימי עבודתי ויעש לבן כן : ויאספו לבן ויעקב את כל אנשי המקום ההוא ויעשו להם משתה ויהי בערב ויבא לבן אל הבית אשר בא יעקב שמה עם אנשי המשתה ויכבה לבן את כל הנרות אשר היו שם בבית ההוא ויאמר יעקב אל לבן למה תעשה לנו הדבר הזה ויען לבן ויאמר כה משפטנו לעשות בארץ הזאת : ואחרי כן דקח לבן את לאה בתו ויבא אותה אל יעקב ויבא אליה ויעקב לא ידע כי לאה היא ויתן לבן ללאה בתו את זלפה שפחתו לשפחה : וכל בני המשתה ידעו את כל אשר עשה לבן ליעקב אך לא הגידו הדבר ליעקב : ויבואו כל המרעים האלה בלילה ההוא בית יעקב ויאכלו וישתו וישמחו : ויצחקו לפני יעקב כלילה ההוא בתופים ובמחולות ויאמרו במענם לפני יעקב היללה היללה : וישמע יעקב את דבריהם ולא הבין את לשונם אך אמר ככה משפטם לעשות בארץ הזאת וידברו המרעים בדבר הזה כל הלילה ההוא לפני יעקב וכל הנרות אשר בבית כבה אותם לבן כלילה ההוא : ויהי בבקר ויאמר היום ויפן יעקב אל אשתו וירא והנה לאה שוכבת בתוך יקו ויאמר יעקב הנה עתה ידוע ידעת את אשר יאמרו המרעים אמש היא

א"ה בזה מובן כי אין יעקב לא ידע
כי היא לאה עד הבקר ובבית מסתם
וזופת חתנים אין ספק כי יהיו כמש
נרות וכנסים ואין לה ראה אותם
לאור הנר אלף כי כבה אותם לבן
כל הנרות

א"ה בזה מובן מ"ה ויהי בבקר ויהי
היא לאה כי גם כללה היתה לאה
א"ה דר"ל כי בבקר הבין דבר
המרעים היללה כי היתה לאה וק"ל

לאה היא לאה יאמרו ואני לא ידעתי ויקרא יעקב
אל לבן ויאמר אליו מה זאת עשית לי הלא
ברחל עבדתך ולמה רמיתני ורתת לי לאה :
ויען לבן את יעקב לאמר לא יעשה כן במקומנו לתת
הצעירה לפני הבכירה ועתה אם תחפוץ לקחת גם את
אחותה קח לך בעבודה אשר תעבדני עוד שבע שנים
אחרות ויעש יעקב כן ויקח גם את רחל לאשה ויעבוד
את לבן עוד שבע שנים אחרות ויבא יעקב גם אל
רחל ויאהב גם את רחל מלאה ויתן לה לבן את בלהה
שפחתו לשפחה וירא יי כי שנאה לאה ויפתח את
רחמה ותהר ותלד ליעקב בימים ההם בנים ארבעה
ואלה שמותם ראובן שמעון לוי ויהודה ותעמוד מלדת
אחרי כן ותהי רחל עקרה בעת ההיא ולא ילדה ותקנא
רחל בלאה אחותה ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב
ותקח את בלהה שפחתה ורתת אותה ליעקב לאשה
ויבוא יעקב אל בלהה ותהר ותלד ליעקב שני בנים את
דן ואת נפתלי ותרא גם לאה כי עמדה מלדת ורתקה
גם היא את זלפה שפחתה ורתת אותה ליעקב לאשה
ויבא יעקב גם אל זלפה ותלד גם היא ליעקב שני בנים
את גר ואת אשר ותוסף עוד לאה ותהר ותלד ליעקב
בימים ההם שני בנים ובת אחת ואלה שמותם יששכר
זבולון ודינה אחותם ורחל עודנה עקרה בימים ההם
ותתפלל רחל אל יי בעת ההיא ותאמר יי אלהים זכרני
נא ופקדני נא כי עתה יגרשני אישי כי לא ילדתי לו בנים
עתה יי אלהים שמע נא את תחנוני לפניך וראה עניי
ונתת לי בנים כאחת השפחות ולא אשמע חרפתי עוד
וישמע

וישמע אלהים בקול רחל ויזכרה אלהים ויפתח את
רחמה ותהר רחל ותלד בן ותאמר אסף אלהים את
חרפתי ותקרא את שמו יוסף לאמר יוסף יי לי בן אחר
ויעקב בן תשעים ואחת שנה בלדת אותו בעת ההיא
שלחה רבקה אם יעקב מארץ כנען את דבורה בת
עוץ מניקתה ושני אנשים מעבדי יצחק
אל יעקב ויבאו אל יעקב חרנה
ויאמרו אליו כי רבקה שלחתנו אליך
לשוב בית אביך ארצה כנען וישמע להם יעקב לדבר
הזה אשר דברה אמו ובעת ההיא תמו שבע שנים :
האחרות אשר עבד יעקב את לבן ברחל : ויהי מקץ
ארבע עשרה שנה אשר ישב יעקב בחרן ויאמר יעקב
אל לבן תנה את נשי ושלחני ואלכה אל ארצי כי הנדה
אמי שלחה אלי מארץ כנען לשוב לי
אל בית אבי ויאמר אליו לבן אל נא
אסנא מצאתי חן בעיניך אדנא תעזוב
אותי נקבה שכרך עלי ואתנה וישבת עמי ויאמר יעקב
זה הדבר אשר תתן לי בשכרי אשר אעבוד היום ככל צאנך
ואסיר מהם כל שהנקוד וטלוא וחוס כבשבים ובעזים והיה
שכרי והיה אם תעשה לי הדבר הזה אשובה לי ארעה
צאנך אשמור כאשר בתחלה ויעש לבן כן ויסר לבן
מצאנו כל אשר אמר יעקב ויתן לו ויתן יעקב את כל
אשר הסיר מצאן לבן ביד בניו ויעקב רועה את צאן
לבו הנותרות והיה כאשר ראו עבדי יצחק אשר שלח
אל יעקב כי לא שב יעקב אתם בעת ההיא ארצה כנען
אל אביו וילכו הם מאתו וישבו אל ביתם ארצה כנען
ודבורה

א"ס בזה מובן מ"ס ונתת דבורה
מנקת רבקה והרי יעקב כשינא מנא
שבע ינא יקדי וזו עדין לא בל אלל
אביו ואס כן עי קביל לדבורה שם
עם יעקב אלל שהו כדברי הספר

א"ס בזה מובן כי למע יעקב רנה
ללכת מיד מעם לבן והוא מטופל
בבנים ואין לו בניה לפרנסם אלל כי
להיות משלם או אמו בעדו לבן אחר
שלחני ואלכס אל מקומי וכו'

ודבורה ישבה עם יעקב בחרן ולא שבה עם עבדי יצחק
ארצה כנען ותשב דבורה עם נשי יעקב ועם בניו בחרן
ויעבוד יעקב את לבן בצאן שש שנים אחרות והיה
בעת לדת הצאן ויסד יעקב מהן את הנקודות ואת
הטלואות כאשר דבר עם לבן ויעש יעקב כן אל צאן
לבן שש שנים ויפרוץ האיש מאד מאד ויהי לו צאן
ושפחות ונמלים וחמורים ותהיינה ליעקב מאתים אלף
עדרי צאן וצאנו היו גדולות קומה ויפות תואר מאד
ונתנות את פרוץ הרבה מאד ויתאנו כל משפחות
בני האדם לקחת להם מצאן יעקב כי טובות ומעליחות
מאד מאד ויבואו מכל בני האדם לקחת מצאן יעקב
ויתן להם יעקב צאן אחד בעבד או
באמה או בתמור או בגמל ככל אשר
יחפוץ יעקב מהם ונתנו לו ויהי
ליעקב עושר וכבוד ונכסים במעשה
הזה אשר יעשה את בני האדם
ויקנאו אותו בני לבן מהכבוד הזה ויהי מימים וישמע את
דברי בני לבן אומרים לקח יעקב את כל אשר לאבינו
מאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה וירא יעקב את
פני לבן ובניו והנה איננו עמו כתמול שלשום כימים ההם
מקץ שש שנים וירא יעקב ויאמר לוקים צאמן הארץ
הזאת ושוב אל ארץ מולדתך ואהיה עמך ויקם יעקב בעת
ההוא וישא את בניו ואת נשיו ואת כל אשר לו על
הנמלים ויצא ללכת ארצה כנען אל יצחק אביו ולבן
לא ידע כי הלך יעקב מאתו כי הלך לבן ביום ההוא
לגזו את צאנו ורחל גנבה את התרפים אשר לאביה

ותקחם

ותקחם ותחביאם על הגמל ותשב ותלך לה וזה מעשה
התרפים אשר יקחו איש אשר יהיה בכור וישחטו אותו
וימרטו את ראשו ולקחו את המלה והמליהו את
הראש ומשחו אותה בשמן ולקחו לוח נחשת קטנה
אולוח זהכוכתבו עליה את השם ונתנו את הלוח ההיא
תחת לשונו ולקחו את הראש ההיא ואת הלוח אשר
תחת הלשון ושמו בבית והדליקו לו נרות והשתחוו לו
והיה בעת אשר ישתחוו לו וידבר אליהם ככל אשר
ישאלו מאתו ככה השם אשר כתוב בה ויש אשר יעשו
אותם כצורת אדם מזהב ומכסף בשעות ידועות אליהם
וקבל התואר ההוא את כח הכוכבים ודבר אליהם
עתידות וכמעשה הזה היו התרפים אשר גנבה רחל

מאביה ותגנוב רחל את התרפים ההם
אשר לאביה בעבור אשר לא ידע לבן
מהם אנה דרך הלך יעקב ויבא לבן
אל ביתו וישאל על יעקב וביתו ואין
ויבקש לבן את תרפיו לדעת אנה הלך
יעקב ולא מצאו ילך אל תרפים אחרים וישאל בהם ויגירו
לו כי ברה יעקב מאתו ארצה כנען אל אביו ויקם לבן בעת
ההיא ויקח את אחיו ואת כל עבדיו ויצא וירדוף את
יעקב וידבק אותו בהר גלעד ויאמר לבן ליעקב מה
זאת עשית לי לברוח ותגנוב את לבבי ותנהג את בנותי
ואת בניהן כשבויות חרב ולא נטשתני לנשק להם
ולשלחם בשמחה ותגנוב את אלהי ותלך ויען יעקב את
לבן לאמר כי יראתי פן תגזול את בנותיך מאתי ועם
אשר תמצא את אלהיך ימות ויבקש לבן את התרפים

א"ס מכתב ידענו טעם גניבת התרפים
כי רש"י וז' כתב להפריש אבינו מנ"ל
נתכוננו וקשה פי מי טעשה אותם
יעקב לו אחרים ועבדס אלף כדי
שלא יגירו לו אנה הלך יעקב בחוסר
כי אז בעת שהיא אין להעוד תרפים
אחרים וביני בני ימלט יעקב

וימשש בכל האהלים אשר ליעקב וככל כליהם ולא
מצא ויאמר לבן ליעקב לכה ונכרתה יחד ברית והיה
לעד ביני וביניך : אם תענה את בנותי ואם תקח נשים
על בנותי אלהים יהיה עד ביני וביניך בדבר הזה ויקחו
אבנים ויעשו גל ויאמר לבן הגל הזה עד ביני וביניך
היום על כן קרא שמו גלעד ויזבחו יעקב ולבן זבח בהר
ויאכלו שם על הגל וילינו שם בהר וישכם לבן ויקם
בבקר ויבך עם בנותיו וישק אתהן וילך למקומו וגם
יעקב הלך לדרכו ויהי כאשר שב לבן אל ארצו וימהר
וישלח את בעור בנו והוא בן שבע עשרה שנה ועמו
אביהורף בן עוץ בן נחור ועמהם עשרה אנשים וימהרו
וילכו ויעברו הדרך לפני יעקב ויבאו בדרך אחר ארצה

א"ל בזה נבין מ"ה וגם הולך לקראתך
וארבע נשות איש עמו כי לא היה נשוא
עמו לדעת כי יעקב בא אחר על כן ילך
לקראתו אלף כי לבן שלח להודיעו

ישעיר ויבאו אל עשו ויאמרו לו כה
אמר אחיך וקרובך ואחי אמך לבן
בן בתואל לאמר השמעת את אשר
עשה לי יעקב אחיך אשר בא לי בתחלה ערוסוריק ואצא
לקראתו ואביאהו אל ביתי בכבוד ואגדלהו ואתן את
שתי בנותי לנשים ואת שתי שפחותי ויברך אלהים
אותו לרגלי ויפרוץ מאד ויהיו לו בנים ובנות ושפחות
וגם צאן ובקר וגמלים וחמורים היו לו מאתי הרבה מאד
עד אין מספר גם כסף וזהב הרבה ויהי כראותו כי עצם
הילו ויעזוב אותי כאשר הלכתי לגוז צאני ויקם ויברח
בהחבא וישא את נשיו ואת בניו על הגמלים וינהג את
כל מקנהו ואת כל רכושו אשר רכש בארצי וישם פניו
ללכת אל יצחק אביו ארצה כנען ולא נטשני לנשק לבני
ולבנותי וינהג את בנותי כשבויות חרב ויגנוב גם את

אלהי

אלהי ויברח ועתה הנה עזבתיהו בהר נחל יבוק הוא
וכל אשר לו לא חסר דבר אם יש את נפשך ללכת אליו
לך ושם תמצאהו ועשית לו כאשר תאוה נפשך ויבאו
מלאכי לבן ויגידו לעשו את כל הדברים האלה וישמע
עשו את כל דברי מלאכי לבן ויחר אפו על יעקב מאד
ויזכור את שנאתו וחמתו בערה בו וימהר עשו ויקח את
בניו ואת עבדיו ואת כל נפשות ביתו ששים איש וילך
ויקבוץ את כל בני שעיר החורי וכל אנשיהם שלש
מאות וארבעים איש ויקח את כל המחנה הזאת ארבע
מאות איש שולף חרב וילך לקראת יעקב להכות אותו
ויחלק עשו את כל המחנה הזאת לשבעה חלקים ויקח
את בניו ואת כל נפשות ביתו ששים איש לראש אחד
ויתנם ביד אליפז בנו הבכור ואת ששה ראשים
הנשארים נתן ביד ששה בני שעיר החורי וישם כל איש
ואיש מהם על תולדותיו ועל בניו ותלך כל המחנה
הזאת כאשר היא וילך עשו בתוך כלם לקראת יעקב
ויוליכם במרוצה ומלאכי לבן יצאו מאת עשו וילכו
ארצה כנען ויבאו בית רפקה אם יעקב ועשו ויגידו לה
לאמר הנה עשו בנך ערך לקראת יעקב אחיו ארבע
מאות איש כי שמע אשר הוא בא וילך להלחם
עמו ולהכותו ולקחת כל אשר לו ותמהר ותשלח רבקה
אנשים מעבדי יצחק שבעים ושתיים איש לקראת יעקב
בדרך כי אמרה אולי ילחם עשו בדרך במוצאו אותו
וילכו המלאכים האלה לקראת יעקב בדרך ויפגעו בו
בדרך הנחל נגד מעבר נחל יבוק ויאמר יעקב כאשר
ראם מחנה זה מאת האלהים לעזור לי ויקרא יעקב את

שם

שם המקום ההוא מחנים: ויכר יעקב את כל אנשי אביו וישק להם ויחבק להם ויבך עמהם וישאלם יעקב על אביו ועל אמו ויאמרו שלום: ויאמרו המלאכים האלה אל יעקב כי רבקה אמך שלחה אותנו אליך לאמר שמעתי בני כי עשו אחיך יצא לקראתך בדרך עם אנשים מבני שעיר החורי: בני שמע בקולי וראה בעצתך מה תעשה והיה בכואו אליך התחנן לו ואל תדבר אליו קשות ותן לו ברכה מאשר תמצא ירך ומאשר חנן טהים אותך: והיה כאשר ישאלך עד כל דברך ואודותיך אל תסתיר ממנו דבר אולי ישוב מחרון אפו עליך והצלת את נפשך אתה וכל אשר קך כי עליך הדבר לגדלו כי הוא אחיך הגדול: ויהי כשמוע יעקב את דברי אמו אשר דברו אליו המלאכים ויוסף יעקב וישא את קולו ויבך בכי גדול ויעש כאשר צוה אותו אמו בעת ההיא

פרשת וישלח יעקב

וישלח יעקב בעת ההיא מלאכים אל עשו אחיו ארצה שעיר לקראתו ולדבר אליו דברי תחנונים ויצו אותם לאמר כה תאמרון לאדוני לעשו כה אמר עבדך יעקב אל יחשוב אדוני כי עמדה לי ברכת אבי אשר ברך אותי כי עם לבן הייתי זה עשרים שנה וירימני ויחלף את משכרתי עשרת מונים ככל אשר הוגד לאדוני: ואעבוד אותו בביתו עבודה קשה מאד וירא אלהים עניי ועמלי ויגיע כפי אחרי כ

ויתנני

א"ס בזה מובן כי אחר שפגשו 13 מחנה אלהים למה לו לשלוח מלאכים לעשו להיות מחויב באוני כלב אלא כי כבר היה בא לקראתו ולכן לא סמך שפגשו עמו דבר ועד אליו מנחה כי כן צוה רבקה אמו ע"י מלאכים

ויתנני לרחמים ולחן בעיניו: ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה אחרי כן מחמלת אלהים עלי ומחסדו הגדול ועתה הנני באתי אל ארצי ואל מקומי אל אבי ואל אמי אשר בארץ כנען ושלחתי להגיד את כל אלה לאדוני למצוא חן בעיניו ולמען אשר לא יחשוב אדוני כי קניתי חיל או עמדה לי ברכת אבי אשר ברך אותי: ויילכו

א"ס בזה מובן אומרו עם לבן גרתי ויהי לי שור וכו' דר"ל כי עבד אותו ולכן היה לו שור וחמור אחר כתיב ויבא זמן באופן כי לא מברכת אבי עמדה לו ודוק

המלאכים ההם אל עשו וימצאו אותו בקצה ארץ אדום הולך לקראת יעקב ועמו ארבע מאות איש שולף חרב מבני שעיר החורי ויגידו מלאכי יעקב לעשו את כל דברי יעקב אשר דבר אליהם אל עשו ויען עשו אותם בגאווה וכוז ויאמר אליהם הלא שמעתי והלא הוגד לי את אשר עשה יעקב אל לבן אשר גדלו בביתו ויתן לו את בנותיו לנשים ויולד בנים וכנות ויפרוץ בחיל ובעושר מאד בבית לבן מאתו: וירא כי עצם חילו וכי רב עושרו ויברח הוא וכל אשר לו מבית לבן וינהג בנות לבן כשבויות חרב מאת פני אביהן ולא הגיד לו: וגם לא ללבן עשה זאת יעקב כי גם לי עשה כזאת ויעקבני פעמים ואדום: ועתה הנני באתי היום במחנותי לקראתו ועשיתי לו את אשר היה עם לבני: וישובו המלאכים ויבאו אל יעקב ויגידו לו לאמר באנו אל אחיך אל עשו ונגד לו את כל דברך וכזאת וכזאת השיבנו והנה הוא בא לקראתך בארבע מאות איש: עתה דע וראה מה תעשה והתפלל לפני אלהיך להצילך ממנו: ויהי כשמוע יעקב את דברי אחיו אשר דבר אל מלאכי יעקב וירא יעקב ויצר לו: ויתפלל יעקב אל יי אלהיו ויאמר אנא יי

אלהי

אלהי אבי אברהם ויצחק אתה אמרת לי בצאתי מבית אבי לאמר: אני יי אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק לך אתן את הארץ הזאת ולזרעך אחריך. ושמתי את זרעך כבוכבי השמים ופרצת לארבע רוחות השמים ונברכו בכך כל משפחות האדמה ובוזרעך. ותקם את דבריך ותתן לי עושר ובנים ומקנה ככל אשר היה עם לבבי נתת לעבדך וכל אשר שאלתי ממך נתת לי לא חסרתי דבר ותאמר אלי אחרי כן שוב אל אבותיך ולמולדתך ואיטיבה עוד עמך מאד: ועתה הנני באתי ותצילני מלכך ואפול ביד עשו אחי ויהרגני אם על בנים. עתה יי אלהים הצילני נא גם מיד עשו אחי כי ירא אנכי ממנו מאד ואם אין צדקה בי עשה עמי למען אברהם אבי ויצחק: כי אני ידעתי כי בחסדך וברחמך קניתי את החיל הזה ועתה הצילני נא היום הזה בחסדך וענני. ויכל יעקב להתפלל אל יי ויחץ את העם אשר אתו והצאן והמקנה לשתי מחנות: ויתן החצי ביד דמשק בן אליעזר עבד אברהם למחנה עם בניו: ואת החצי נתן ביד אלינוס בן אריעזר אחיו למחנה עם בניו: ויצו אותם לאמר התרחקו במחנותיכם זה מזה מאד ואל תתקרבו זה לזה מאד והיה אם יבא עשו אל מחנה אחת והכה אותה והיה המחנה האחרת הרחוקה ממנה לפליטה מידו: וילן יעקב בדירה ההוא במקום ההוא ויצו את עבדיו כל הדילה ההוא על החיל ועל בניו וישמע יי את תפלת יעקב ביום ההוא ויצל יי את יעקב בעת ההיא מיד עשו אחיו: וישלח יי שלשה מלאכים ממלאכי מרום וילכו

א"ה בום מובן מש"ה וזהו המחנה הנשאר לפליטה שהיה יקויב להיות הנשאר לפליטה והרי אסתר שפולגם השני ק"ז וע"כ פי' רש"י ז"ל על כרחו שאלקם עמו ועדיין יקשה כי ערבך ערבך נריך אלף כי גם ב' המחנות זה רחוק מזה מאד

וילכו לפני עשו ויבואו אליו וידמו המלאכים האלה לפני עשו ואנשיו כטאפים ומאות אנשי רוכבים על סוסים ויחגרו כל כלי מלחמה ויתחלקו לארבע מחנות לארבע ראשים בעיני עשו ובעיני כל אנשיו כאשר נדמה בעיניהם ותלכנה אליהם המחנה האחת וימצאו את עשו וארבע מאות איש אשר אתו הולך ובא לקראת יעקב אחיו ותרץ המחנה ההיא לקראת עשו ואנשיו ויבהלו אותם ויפול עשו מעל הסוס בבהלה ויפוצו מעליו כל אנשיו במקום ההוא כי יראו מאד: ותצעק עליהם כל המחנה בברחם מעל עשו: ויענו כל אנשי המלחמה בקול רם לאמר: הלא אנחנו עבדי יעקב עבד האלהים ומי יוכל לעמוד נגדנו. ויאמר עשו אליהם אהה אדוני יעקב אדוניכם אחי הוא וזה לי עשרים שנה לא ראיתיו ואלך לראותו היום ותעשו אלי כלכם כמעשה הזה ויענוהו המלאכים לאמר חי יי כי לולי יעקב אשר אמרת אחי הוא לא השארנו ממך ומאנשיך איש אולם בעבור יעקב לא נעשה לכם דבר. ותעבור המחנה הזאת מאת עשו ואנשיו ותלך לה. ועשו ואנשיו הלכו מאתם כמהלך פרסה והנה המחנה השנית באה לקראתו בכל כלי חרב ויעשו גם הם לעשו ואנשיו כאשר עשתה להם המחנה הראשונה. ויעבדוהו עוד ללכת והנה המחנה השלישית באה לקראתו ויבהלוהו ויפול עשו מעל הסוס: ותצעק עליו כל המחנה ויאמרו הלא אנחנו עבדי יעקב עבד אלהים ומי יוכל לעמוד נגדנו. ויען עשו עוד אותם לאמר אהה אדוני יעקב אדוניכם אחי הוא וזה עשרים שנה לא ראיתני פניו. ואשמע היום כי בא ואלך לראותו

לראותו היום ותעשו אלי כמעשה הזה ויענו אותו
 ויאמרו אליו חיי כי לולא יעקב אשר אמרת אחיך הוא
 לא השארנו ממך ומאנשיך שריד ואולם בעבור יעקב
 אשר אמרת אחיך הוא לא נעשה לך ולאנשיך דבר
 ותעבור גם המחנה השלישית מאתם וילך עוד לדרכו
 הוא ואנשיו לקראת יעקב והנה המחנה הרביעית
 באה לקראתו ויעשו גם הם לו ולאנשיו כאשר עשו לו
 הראשונות וירא עשו את כל הרעה אשר עשו לו
 ארבעה המלאכים ההם ולאנשיו וירא מאד מפני יעקב
 אחיו וילך לקראתו בשלום ויכס עשו את שנאת יעקב
 ממנו כי ירא מאד לנפשו מפני יעקב אחיו כי חשב כי
 הארבעה המחנות אשר פגע כי עבדי יעקב הם ויעקב
 לן בלילה ההוא עם עבדיו במחנותיו ויתיעץ עם עבדיו
 לתת לעשו אחיו מנחה מכל הבא בידו ומכל מקנהו
 ויעש כן ויקם יעקב בבקר הוא ואנשיו ויבחרו מכל
 המקנה מנחה לעשו ואלה מספר כל המנחה אשר בחר
 יעקב ממקנהו לתת לעשו אחיו ויבחר מכל הצאן
 ארבע מאות וארבעים צאן ויבחר מן הגמלים והחמורים
 שלשים ושלשה ומן הבקר בחר חמשים בקר וישם את
 הכל לעשרה עדרים ויתן כל מין אל מינו ויתנם ביד
 עשרה מעבדיו עדר עדר לבדו ויצא ויאמר אליהם
 הרחיקו לכם זה מזה ושמתם ריוח בין עדר ובין עדר
 והיה כי יפגש אתכם עשו ואשר אתו ושאלו אתכם
 לאמר למי אתם ואנה תלכו ולמי כל אלה אשר לפניכם
 ואמרתם אליהם עבדי יעקב אנחנו ונלך לקראת עשו
 אחיו לשלום והנה יעקב בא אחרינו ואשר לפנינו

מנחה

מנחה היא שלוחה מאת יעקב אל עשו אחיו והיה כי
 יאמרו אליכם למה יאחר הוא אחריכם ללכת לקראת
 אחיו לראות את פניו ואמרתם אליהם אך הנה הוא
 בא אחרינו לקראת אחיו בשמחה כי אמר אנפרה פניו
 במנחה ההולכת אליו ואחרי כן אראה פניו אולי ישא
 פניו ותעבור כל המנחה הזאת ביד עבדיו ותלך לפניו
 ביום ההוא והוא לן בלילה ההוא עם מחנותיו על שפת
 נחל יבוק ויקם בחצי הלילה ויקח את נשיו ואת שפחותיו
 ואת כל אשר לו ויעבירם בלילה ההוא את מעבר יבוק
 והיה כאשר העביר את כל אשר לו אל הנחל ויותר לבדו
 ויפגשו איש ויאבק האיש עמו בלילה עד עלות השחר
 ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו ויהי בעלות השחר
 ויעזוב האיש את יעקב שם ויברכהו וילך לו ויעקב עבר
 את הנחל בעלות השחר והוא צולע על ירכו ויזרח לו
 השמש כאשר בלה לעבור את הנחל ויבא עד מקום
 מקנהו ובניו וילכו עד הצות היום והיה הם הולכים
 והמנחה עברה לפניהם וישא יעקב את עיניו וירא
 והנה עשו בא מרחוק ועמו אנשים רבים ארבע מאות
 איש וירא יעקב מאד מאחיו וימהר יעקב ויחץ את
 בניו על נשיו ועל שפחותיו ואת דינה בתו נתן בתיבה
 אחת ויתנה ביד עבדיו ויעבור הוא לפני בניו ונשיו
 לקראת אחיו וישתחו ארצה הלך והשתחוו שבע
 פעמים עד גשתו עד אחיו ויתן אלהים את יעקב לחן
 ולרחמים בעיני עשו ואנשיו כי שמע אלהים אל תפלת
 יעקב והפול יראת יעקב ופחדו על עשו אחיו כי ירא
 עשו מיעקב מאד על אשר עשו מלאכי אלהים לעשו

ותהפך

ותהפך המת עשו לרחמים על יעקב וירא עשו את יעקב רץ לקראתו וירץ גם הוא לקראתו ויחבקהו ויפול על צואריו וישקהו ויבכו וגם כל האנשים אשר באו עם עשו נתן האלהים יראה ורחמים כלבם על יעקב וישקו את יעקב גם הם ויחבקהו : וגם אליפז בן עשו וארבעת אחיו בני עשו ככו עם יעקב וישקהו ויחבקהו כי נפלה יראת יעקב על כלם וישא עשו את עיניו וירא את הנשים ואת הילדים בני יעקב הולכים אחרי יעקב ומשתחווים בדרך אל עשו : ויאמר עשו אל יעקב מי אלה לך אחי הבניך הם או עבדיך ויען יעקב את עשו ויאמר בני הם אשר הנן אלהים את עבדיך ויהי כדבר יעקב אל עשו אחיו ותגיע מחנה יעקב לפני עשו ואנשיו וירא עשו את כל המחנה ויאמר אל יעקב מאין לך כל

המחנה הזאת ואשר פגשתי אמש : א"ל בזה אני מבין מ"ס כל החמקה
סוף אשר פגשתי כי אמרו סוף סוף
מורה בלשונם ואומרו אשר פגשתי ר"ל
בעבר א"ל מ"ל מ"ל מ"ל קתני כדבר ס"ס
סוף ודוק :

את עבדיך ותבא המחנה לפני עשו ויפצר יעקב בעשו לאמר קח נא את מנחתי אשר הובאת לאדוני מאתי : ויאמר עשו למה זה אחי יהי לך אשר לך ויאמר יעקב עלי אנכי לתת לך את כל אלה אחרי אשר ראיתי את פניך כי עוודך חי בשלום : וימאן עשו לקחת המנחה ויאמר אליו יעקב כי אדוני אם נא מצאתי הן בעיניך ולקחת מנחתי מידי כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלהים ותרצני ויקח עשו את המנחה ההיא וגם כסף וזהב וכדולח נתן יעקב לעשו ויפצר בו ויקח ויחלק עשו את כל המקנה אשר במנחה ויתן חציה לאנשים אשר

באו

באו אתו כי בשכר באו וחציה נתן ביד בניו : ואת הכסף ואת הזהב ואת הכדולח נתן ביד אליפז בנו בכורו ויאמר עשו ליעקב נעמוד אתך ונלכה לנו לאט אתך עד בואכה עמי אל מקומי לגור שם שנינו יחד : ויען יעקב את אחיו ויאמר בן אעשה כאשר אדוני דובר לי אך אדוני יודע כי הילדים בני רכים ודהצאן והבקר ועולליהם אשר אתי לאט ילכו והיה כי ילכו במרוצה ומתו כלם כי אתה ידעת את משאם ואת טרחם ולכן יעבור נא אדוני לפני עבדו ואני אלכה לי לאט בעבור הילדים והצאן עד אשר אבוא אל אדוני אל מקומו שעירה : ויאמר עשו אל יעקב האציגה עמך מן העם אשר אתי לעורך בדרך ולשאת את טרחך ואת משאך ויאמר למה זה אדוני אמצא הן בעיניך הנה אנכי בא אריך שעירה לשבת שם יחד כאשר דברת ואתה לך לך עם אנשיך כי הנני בא אחריך ויעקב אמר כדבר הזה אל עשו למען הרחיק מעליו את עשו ואת כל אנשיו ואחר ילך יעקב בית אביו ארצה כנען וישמע עשו בקול יעקב וישב עשועם ארבע מאות איש אשר אתו לדרך אל שעיר ויעקב וכל אשר לו הלך ביום ההוא עד קצה ארצה כנען בגבולה וישב שם ימים ויהי מימים ויסע יעקב מגבול הארץ ויבאו בארץ שלם היא עיר שבם אשר בארץ כנען ויחן את פני העיר ויקן את חלקת השדה אשר שם מאת בני חמור אנשי הארץ בחמשת שקלים ויבן לו יעקב בית שם וישם אהלו ולמקנהו עשה סוכות על כן קרא שם המקום ההוא סוכות וישב יעקב בסוכות ימים שנה וששה חדשים בעת דהיא יצאו מנשי

יושבי

יושבי הארץ עיר שכם לחול במחולות ולשמוח
 בשמחת בנות אנשי העיר ויהי בצאתן ותצאן רחל
 ולאה נשי יעקב עם שפחותיהן לראות בשמחת
 בנות העיר ותצא גם דינה בת יעקב
 עמהן ויראו את בנות העיר וישבו שם
 לפני בנות העיר וכל אנשי העיר
 עומדים עליהם לראות בשמחתם וכל
 גדולי העיר שם וגם שכם בן חמור
 נשיא הארץ עומד שם לראות וירא
 שכם את דינה בת יעקב וישבת עם
 אמה לפני בנות העיר ותישר הנערה בעיניו מאוד
 וישאל שכם את רעיו ואת אנשיו לאמר בת מי הנערה
 והיא היושבת בן הנשים אשר לא ידעתי אותה בעיר
 הזאת ויאמרו אליו וזאת בת יעקב בן אברהם העברי היושב
 בעיר הזאת זה ימים ותשמע כי בנות הארץ יצאו
 לשמוח ותצא עם אמה ועם שפחותיה ותשב בתוכם
 כאשר ראית וירא שכם את דינה בת יעקב ויהי הוא
 רואה אותה ונפשו נקשרה בדינה וישלח ויקחה בחזקה
 ותבא דינה בית שכם ויאחזו בה בחזקה וישכב אותה
 ויענה ויאהבה מאד ויושיבה בביתו ויבאו ויגידו הדבר
 ליעקב וישמע יעקב כי טמא שכם את דינה בתו וישלח
 יעקב שנים מעבדיו להביא את דינה מבית שכם וילכו
 ויבאו בית שכם לקחת את דינה משם ויהי כבואם ויצא
 שכם אליהם עם אנשיו ויגרשום מביתו ולא נתנום לבא
 לפני דינה אך ישב שכם את דינה וינשקה ויחבקה
 לעיניהם ויבאו עבדי יעקב ויגידו לו לאמר כבואנו
 יגרשנו הוא ואנשיו וכזאת וכזאת עשה שכם לדינה
 ויגרשנו

א"ס בזה מתורגמ קס"א אחת כי
 א"ס הניס בתולה בת מלך לגדת לבדה
 והרי יעקב וכל ביתו גרמה בניקין כ"ס
 להניס לראות את בנות הארץ וללכת
 אל ביתם והרי פירנה קורא את הגנב
 וכמעט שאין להאשים כ"כ לשכם אם
 ראה בתולה בתוך ביתו נכנס' סס א"ס
 ס"א נכנסה כי אם לראות ונבנותיהם
 אלא כי גם רחל ולאה עם שפחותיהם
 הלכו עמה לראות בשמחת העיר שטעו'
 ברחוב העיר בסומי ודוק :

לעינינו וידע עוד יעקב כי טמא שכם את בתו אך לא
 דבר מאומה ובניו היו רועים את מקנהו בשדה ויחריש
 יעקב עד בואם וישלח יעקב טרם בא בניו שתי נערות
 מבנות עבדיו לשמור את דינה בבית שכם ולשבת אתה
 ושכם שלח שלשה אנשים מרעיו אל חמור בן חדקם בן
 פרד אביו לאמר קח לי את הנערה הזאת לאשה ויבא
 חמור בן חדקם החוי בית שכם בנו וישב לפניו ויאמר
 חמור אל שכם בנו האין בכנות עמך אשה אשר תקח
 אשה עברית אשר לא מעמך היא ויאמר שכם אליו
 אותה קח לי כי היא ישרה בעיני ויעש חמור כדבר בנו
 כי הוא נכבד מאד בעיניו ויצא חמור אל יעקב לדבר
 אתו בדבר הזה ויהי בצאת חמור מבית שכם בנו טרם
 בואו אל יעקב לדבר אתו והנה בני יעקב באו מן השד ה
 כאשר שמעו את הדבר הזה אשר עשה שכם בן חמור
 ויתעצבו האנשים מאד על הדבר הזה ויחר להם מאד
 על אודות אחותם ויבאו כלם כחרי אף טרם עת האסף
 המקנה ויבאו וישבו לפני אביהם וידברו אליו כחרי אף
 לאמר הלא משפט מות לאיש ההוא ולכיתו כי יי אלהי
 כל הארץ צוה את נח ואת בניו לבלתי יגזול ולבלתי
 ינאף איש עד עולם והנה שכם גזל ונאף את אחותינו
 ואין דובר אליו דבר מכל אנשי העיר הלא ידעתם אם
 לא שמעתם כי משפט מות לשכם ולאביו ולכל העיר
 בדבר אשר עשה ויהי הם מדברים ויהי קושיא אחת וס"א
 כי אם שכם קטל אנשי העיר ע"ה קטלו
 אלא שהם לנס למקומו

בדבר אשר עשה ויהי הם מדברים ויהי קושיא אחת וס"א
 כי אם שכם קטל אנשי העיר ע"ה קטלו
 אלא שהם לנס למקומו

וידבר חמור אליהם לאמר שכם בני השקה נפשו בכתכם
 תנו נא אותה לו לאשה והתחתנו אותנו את בנותיכם
 תתנו לנו ואת בנותינו ניתן לכם וישבתם אתנו בארצנו
 והיינו לעם אחד בארץ כי הנה ארצנו רחבת ידים היא
 שבו וסחרו והאחזו בה ועשיתם בה כל הפצכם ואין
 דובר אליכם דבר ויכל חמור לדבר אל יעקב ואל בניו
 והנה שכם בנו בא אחריו וישב לפניהם וידבר שכם
 לפני יעקב ובניו לאמר אמצא חן בעיניכם אשר תתנו
 אלי בתכם ואשר תאמרו אלי אעשה לה הרבו עלי
 מאד מזה ומתן ואתנה ואשר תאמרו אלי אעשה ואשר
 ימרה את פיהם ימות ותנו לי את הנערה לאשה ויענו
 שמעון ולוי את חמור ואת שכם בנו במרמה לאמר כל
 אשר דברתם אלינו כן נעשה לכם והנה אחותינו
 בביתכם אך הרפו ממנו עד אשר נשלח אל יצחק אבינו
 על הדבר הזה כי לא נוכל לעשות דבר בלתי דברו
 כי הוא ידע את דרכי אברהם אבינו והיה הדבר אשר
 יאמר אלינו והגדנו אליכם לא נכחד מכם דבר ושמעון
 ולוי דברו את הדבר הזה אל שכם ואל אביו למען מצוא
 עלילה ולבקש עצה מה לעשות אל שכם ואל עירו בדבר
 הזה ויהי כשמוע שכם ואביו את דברי שמעון ולוי
 אליהם וייטב בעיניהם ויצאו שכם ואביו וילכו אל ביתם
 ויהי בלכתם וידברו בני יעקב אל אביהם לאמר הנה
 ידעת כי משפט מות יש לרשעים האלה ולעירם כיעברו
 את אשר צוה אלהינו את נח ואת בניו וזרעו אחריו וגם
 אשר עשה הדבר הזה לדינה אחותינו אשר טמא אותה
 כי לא תעשה הנבלה הזאת בתוכנו עד עולם עתה דעו

וראו מה תעשו ובקשו עצה ועלילה מה לעשות להם
 להמית את כל יושבי העיר הזאת ויאמר אליהם שמעון
 הנה לכם עצה נכונה אשר תאמרו אליהם להמול להם
 כל זכר כאשר אנהנו נמולים ואם לא יתפצו להם בדבר
 הזה ולקחנו את בתנו מאתם והלכנו והיה כאשר יאנו
 לעשות הדבר הזה ועשו אותו והיה בהיותם כואבים
 ובאנו כחרבנו עליהם על עם שוקט ובוטח והרגנו להם
 כל זכר ותיטב עצת שמעון בעיניהם ויאמרו שמעון
 ולוי לעשות להם כדבר הזה ויהי ממחרת ויבאו שכם
 וחמור אביו עוד אל יעקב ואל בניו לדבר על אודות
 דינה ולשמוע מה ישיבו אותם בני יעקב על דבריהם
 וידברו אליהם בני יעקב במרמה לאמר הגד לנו את
 כל דבריכם לאבינו ליצחק וייטבו דבריכם בעיניו אך
 דבר אלינו לאמר כה צוה אברהם אביו אותו מאת
 אלהינו אדון כל הארץ כי כל איש אשר לא מבניו
 אשר יחפוץ לקחת מבנותיו ומל לו כל זכר כאשר אנהנו
 נמולים ואחר ניתן לו את בתנו לאשה עתה הודענו
 לכם את כל דרכינו אשר דבר אלינו אבינו כי לא
 נוכל לעשות הדבר הזה אשר דברתם אלינו
 לתת את בתנו לאיש אשר לו ערלה כי חרפה היא לנו
 אך בזאת נאות לכם לתת לכם את בתנו ולקחת לנו את
 בנותיכם וישכנו אתכם והיינו לעם אחד כאשר דברתם
 אם תשמעו ותאבו אלינו להיות כמונו להמול לכם כל
 זכר כאשר אנהנו נמולים ואם לא תשמעו אלינו להמול
 כמונו כאשר צוינו אנהנו ובאנו אליכם ולקחנו את בתנו
 מאתכם והלכנו וישמעו שכם וחמור אביו את דברי

בני יעקב וייטב הדבר בעיניהם מאד : וימהר שכס וחמור
 אביו לעשות את דברי בני יעקב כי חפץ שכס בדינה
 מאד ונפשו דבקה בה : וימהרו שכס וחמור אביו וילכו
 אל שער עירם ויאספו את כל אנשי עירם וידברו אליהם
 דברי בני יעקב לאמר : באנו אל האנשים ההם בני יעקב
 ונדבר אליהם את כל אודות בתם ויאותו לנו האנשים
 ההם לעשות את כל דברינו וגם הם הנה ארצנו רחבת
 ידים לפניהם וישבו בה ויסחרו אותה והיינו לעם אחד
 עמהם בנותם נקח לנו ובנותינו ניתן להם לנשים אך
 בזאת יאותו לנו האנשים ההם לדבר הזה להמול לנו כל
 זכר באשר הם נמולים : כאשר צו באלהיהם והיה
 בעשותנו את כל דבריהם להמול לנו וישבו אתנו
 וכל מקניהם וקניינם לנו הוא והיינו לעם אחד אתם והי
 כשמוע כל אנשי העיר את כל דברי שכס וחמור אביו
 ויאותו להם כל אנשי עירם בדבר הזה : וישמעו להם
 להמול כי היו שכס וחמור אביו נכבדים בעיניהם מאד
 כי הם נשיאי הארץ : ויהי ממחרת וישכימו בבקר שכס
 וחמור אביו ויקבצו את כל אנשי עירם אל תוך העיר
 ויקראו אל בני יעקב וימולו להם כל זכר ביום ההוא
 ומחרתו : ואת שכס ואת חמור אביו מלו ואת חמשת
 אחי שכס ויקומו וילכו כל אחד בכיתו : כי מיי היה הדבר
 הזה לעיר שכס ומאת יי היתה עצת שמעון בדבר הזה
 למען תת יי את עיר שכס ביד שני בני יעקב : והי מספר
 כל זכר אשר היו בעיר אשר נמולו שש מאות וארבעים
 וחמשה איש והילדים מאתם ושבעים ושישה : אך חדקם
 בן פרד אבי חמור ושישה אחיו לא שמעו אל שכס ואל

חמור

חמור אביו ולא מלו כי היה דבר בני יעקב נמאס בעיניהם
 ויחר אפם מאד על הדבר הזה כי לא שמעו להם
 אנשי העיר והי ביום השני בערב וימצאו שמונה ילדים
 קטנים אשר לא מלו אותם כי החביאום אמותם מפני
 חמור ושכס בנו ומפני אנשי העיר : וישלחו אליהם שכס
 וחמור אביו להביאם לפניהם ולמולם וידלגו עליהם
 חדקם ושישה אחיו בהרבותיהם ויבקשו להמיתם ויבקשו
 להמית גם את שכס ואת חמור אביו ויבקשו להמית גם
 דינה עמהם על הדבר הזה : ויאמרו אליהם מה המעשה
 הזה אשר עשיתם האין בכנות כל אחיכם הכנענים
 אשר לא ידעתם לכם מכנות העברים אשר לא ידעתם
 תמול שרשום : ותעשו את כל המעשה הזה את אשר
 לא צו אתכם אבותיכם עד עולם : התחשבו כי תצליחו
 לכם במעשה הזה אשר עשיתם ומה תשיבו ותענו בדבר
 הזה לאחיכם הכנענים כי יבאומחר וישאלו אתכם בדבר
 הזה : והיה אם לא יישר ולא ייטב בעיניהם את מעשיכם
 ומה תעשו לכם על נפשותיכם ועל נפשותינו אנחנו
 אשר לא שמעתם בקולנו : וכי ישמעו כל יושבי הארץ
 וכל אחיכם בני חם את מעשיכם לאמר : בעבור אשר
 עברית עשו שכס וחמור אביו וכל יושבי עירם את אשר
 לא ידעו ולא צוום אבותיהם עד עולם : אנה תנוסו ואנה
 תוליכו את הרפתכם כל הימים לפני יושבי ארץ כנען
 אחיכם : ועתה לא נוכל לעמוד בדבר הזה אשר עשיתם
 ולא נוכל לסכול ולשאת את העול הזה עלינו אשר לא
 צו אבותינו לנו : הנה אנחנו למחר והלכנו ואספנו
 את כל אחינו הכנענים היושבים בכל הארץ ובאנו כלנו

יחד

46

יחד ונכה אתכם ואת אשר אתם בוטחים עליהם ולא נשאיר להם ולכם שריד ויהי כשמוע חמור ושכם בנו וכל אנשי העיר את דברי הדקם ואחיו ויפחדו ויראומאד לנפשם מדבריהם וינהמו על כל אשר עשו ויענו שכם וחמור אביו את הדקם אביהם ואחיו ויאמרו אליהם כל הדברים אשר דברתם אלינו נבונה הוא עתה אלתאמרו ותחשבו בלבבכם כי מאהכת העברים עשינו את המעשה הזה אשר לא צוו אותנו אבותנו : אך על כי ראינו כי לא היה לכם וחפצם לעשות דברינו על אורות בתם לקחתה לנו כי אם בדבר הזה ונשמע בקולם ונעש את המעשה הזה אשר ראיתם עד אשר נמצא את מבוקשנו מהם והיה כאשר נמצא את הפצנו אשר שאלנו מהם ושכנו עליהם ועשינו להם את הדבר אשר תאמרו אלינו ועתה חבו נא והתמהמהו עד אשר ידפא בשרנו ונתחזק והלכנו עליהם יחד ועשינו להם את אשר היה עם לבבינו ולבבכם ודינה ברת

א"ה נוס מותרין כי איך בני יעקב עושים דברים כאלו בלתי רשיון אביהם ולמה המיתוס אחר שגלו ורנו לפיות לעם אחד כי כמעט שנתגירו אלל כי נחשבותם לרע וחזרו בהם נומה שעשו והבא להרגך השכם להרגו

אתה עירם ותמהר ותשלח נערה אחת מנערותיה אשר שלח אביה לשמרה בבית שכם אל יעקב אביה ואל אחיה לאמר ותלך השפחה ותגד את כל דבריהם אל יעקב ואל בניו לאמר כזה וכזה יעץ הדקם ואחיו עליכם וכזאת וכזאת השיבו להם חמור ושכם ואנשי עירם ויהי כשמוע יעקב ובניו את הדברים האלה וימלאו חמה וקצף עליהם ויחר אפם עליהם מאד וישבעו

וישבעו

וישבעו שמעון ולוי ויאמרו חי יי אלהי כל הארץ כי כעת מחר לא ישאר בכל עיר שריד ופליט ויתחבאו עשרים בחורים ולא מלו וילחמו הכהורים ההם עם שמעון ולוי ויהרגו שמעון ולוי מהם שנים ושנים ברחו מהם וימלטו וילכו ויבאו אל בארות החמר אשר בעיר ויבקשו שמעון ולוי ולא מצאום ויוסיפו עוד שמעון ולוי ויתהלכו בעיר ויהרגו כל אנשי העיר לפי חרב לא השאירו שריד ותהי מהומה גדולה בתוך העיר ותעל צעמת כל אנשי העיר השמימה ויצעקו כל הנשים וכל הילדים ושמעון ולוי הרגו כל העיר לא השאירו זכר בכל העיר ואת חמור ואת שכם בנו הרגו לפי חרב ויוציאו את דינה מבית שכם ויצאו משם וילכו וישבו בני יעקב ויבאו על החללים ויבזו את כל חילם אשר בעיר ואת אשר בשרה ויהי הם בזוים את כל השלל ויעמדו עליהם כשלש מאות נשים וישליכו עליהם עפר ויכוס כאבנים ויפן אליהם שמעון ויהרוג את כלם לפי חרב וישב שמעון לפני לוי ויבזו את העיר ויבזו גם את צאן ואת הבקר וכל בהמה בזווגם את יתר הנשים ואת הטף וינהגו את כל אלה ויפתחו שער העיר ויצאו ויבאו אל יעקב אביהם בגבורה ויהי כראות יעקב אביהם את כל אשר עשו אל העיר וירא את הבזה אשר לקחו משם ויקצוף עליהם יעקב מאד ויאמר אליהם יעקב מה המעשה הזה אשר עשיתם לי אשר מצאתי לי מנוחה עם יושבי הארץ הכנעני ואין דובר אלי מהם דבר ועתה עשיתם הדבר הזה להבאישני ביושבי הארץ בכנעני וכפריו ואני מתי מספר ונאספו עלי כלם והכוני כי ישמעו את מעשיכם לאתיהם

לאתיהם

לאחיהם ונשמדתי אני וכל ביתי ויענו שמעון ולוי וכל אחיהם אתם את יעקב אביהם ויאמרו אליו הנה חיים אנחנו בארץ ויעשה שכם את כל זאת לאחותינו ולמה תהריש אתה על כל אלה אשר עשה שכם כי הכוונה בחוץ יעשה שכם את אחותינו ויהי מספר הנשים אשר שבו שמעון ולוי מעיר שכם אשר לא הרגו אותם שמונים וחמשה אשר לא ידעו איש וזהו בהן נערה קטנה ויפת תאר ויפת מראה מאד ושמה בונה ויקחה שמעון לקחתה לו לאשה ומספר כל זכר אשר שבו ולא הרגו ארבעים ושבעה איש והיותר הרגו ויהיו כל הנערים וכל הנשים אשר שבו שמעון ולוי מעיר שכם עבדים לפני יעקב ולבניהם אחריהם עד יום צאת בני יעקב מארץ מצרים ויהי כאשר יצאו שמעון ולוי מן העיר ויקומו שניהם בחורים אשר נשארו אשר התחכאו בכורות העיר כי לא מתו עם אנשי העיר ויעלו הכתורים ההם אל העיר ויתהלכו בה וימצאו את העיר הרבה ואין איש כי אם הנשים כוכות ויצעקו הכתורים ההם ויאמרו הנה זאת הרעה אשר עשו בני יעקב העברי לעיר הזאת אשר השמידו היום עיר מערי הכנעני ולא יראו לנפשם מכל יושבי ארץ כנען ויצאו האנשים ההם מהעיר וילכו אל עיר תפוח ויבאו שמה ויגידו ליושבי תפוח את כל הקורות אותם ואת אשר עשו בני יעקב לעיר שכם והגיע הדבר לישוב מלך תפוח וישלח אנשים אל עיר שכם לראות האמת דברי הכתורים ההם כי לא האמין להם המלך לדבר הזה לאמר אך שני אנשים יחריבו עיר גדולה כשכם ויבאו מלאכי ישוב ויגידו לו לאמר

באנו

באנו אל העיר הרבה אין איש כי אם נשים כוכות וגם צאן ומקנה אין שם כי כל אשר בעיר בזוו להם בני יעקב ויתמה ישוב על הדבר הזה לאמר איך שני אנשים יוכלו לעשות הדבר הזה להשמיד עיר גדולה ולא יוכל איש מהם להתיצב נגדם כי לא היה כדבר הזה מימי נמרוד ואף מימי קדם לא היתה כזאת ויאמר ישוב מלך תפוח אל כל עמו הזקו ונלכה להלהם בעברים ההם ולעשות להם כאשר עשו לעיר שכם וננקמה מהם נקמת כל אנשי העיר ויתיעץ ישוב מלך תפוח עם כל יועציו על הדבר הזה ויאמרו אליו כל יועציו לא תוכל לעברים האלה לבדך כי גבורה להם בעשותם המעשה הזה לכל העיר השנים מהם הרגו את כל העיר ולא עמד איש נגדם ואף אם תבא אתה עליהם כלם וקמו עלינו והשמידונו גם אנחנו אך שלח את כל המלאכים אשר סביבותינו ויבאו יחד ונלכה עמהם ונלחמה בבני יעקב אז תוכל להם וישמע ישוב אל דברי יועציו וייטבו דבריהם בעיניו ובעיני עמו ויעש כן וישלח ישוב מלך תפוח אל כל מלכי האמורי אשר סביבות שכם ותפוח לאמר עלו אלי ועזרוני ונכה את יעקב העברי ואת כל בניו ונשמידם מן הארץ כי כזה וכזה עשו לעיר שכם ואתם לא ידעתם וישמעו כל מלכי האמורי את כל הרעה אשר עשו בני יעקב לעיר שכם ויתמהו מאד מהם ויתקבצו כלם שבעת מלכי האמורי עם כל מחנותם יחד בעשרת אדפים איש שולף חרב ויבאו להלחם בבני יעקב וישמע יעקב כי התקבצו יחד מלכי האמורי להלחם עם בניו וירא יעקב מאד וייצר לו ויצעק יעקב על שמעון ועל לוי לאמר מה המעשה

הזה

הזה אשר עשיתם למה הרעותם לי להביא עלי את כל בני כנען להשמיד אותי ואת ביתי כי במנוחה הייתי גם אני גם כל ביתי ותעשו לי הדבר הזה ותקציפו עלי את כל יושבי הארץ במעשיכם ויען יהודה את אביו לאמר החנם הרגו שמעון ולוי אחי את כל יושבי שכם הלא על אשר ענה שכם את אחותינו ויעבור על מצות אלהינו את נח ואת בניו כי גזל ונאף שכם את אחותינו ויעש שכם את כל הרעה אשר עשה ואין איש מיושבי עירו דובר אליו דבר למה תעשה זאת הלא על זאת הלכו אחי ויכו את העיר ויתנה יי בידם על אשר עברו כל יושביה את מצות אלהינו החנם עשו אחי את כל אלה ועתה למה תירא ולמה יצר לך ולמה יירע לבבך על אחי ויחר אפך בהם והלא אלהינו אשר נתן בידם את עיר שכם ואת אנשיה הוא יתן בידנו גם את כל מלכי הכנעני הבאים עלינו ועשינו להם כאשר עשו אחי לשכם עתה דום לך מעליהם וחדל לך ואל תירא אך בטח ביי אלהינו והתפלל אליו בעדנו להושיענו ולהצילנו ולתת את אויבנו בידינו ויקרא יהודה אל עבד מעבדי אביו לאמר לך נא ראה איפה הם המלכים הבאים עלינו נצבים עם מחנותם וילך העבד ויבט מרחוק ויעל אל נגד הר שיאון וירא את כל מחנות המלכים עומדים בשדה וישב אל יהודה ויאמר הנה המלכים נצבים בשדה עם כל מחנותם עם רב מאד כחול אשר על שפת הים ויאמר יהודה אל שמעון ואל לוי ואר כל אחיו התחזקו לכם והייתם לבני היל כי יי אלהינו אתנו אל תיראום עמדו לכם וחגרו איש את כל כלי מלחמתו ואת קשתו ואת

חרבו

חרבו ונלכה ונלחמה הערלים האלה ויי אלהינו יושיענו ויקומו ויחגרו איש כלי מלחמתו גדולים וקטנים אחד עשר בני יעקב וכל עבדי יעקב עמהם וגם כל עבדי יצחק אשר עם יצחק בחברון באו כלם אליהם מלובשים בכל כלי מלחמה וילכו בני יעקב ועבדיהם לקראת המלכים שנים עשר ומאה איש וילך גם יעקב עמהם ובני יעקב שלחו אל יצחק בן אברהם אביהם חברונה קרית הארבע לאמר התפלל נא בעדנו אל יי אלהינו להציל אותנו מיד הכנעני הבאים עלינו ולתתם בידינו ויתפלל יצחק בן אברהם אל יי בעד בניו ויאמר יי אלהים אתה הבטחת את אברהם אבי לאמר ארבה את זרעך ככוכבי השמים ותבטיח גם אותי ותקם את דבריך ועתה הנה מלכי כנען באו יחד להלחם עם בני על אשר לא חמס בכפיהם ועתה יי האלהים אלהי כל הארץ סכל נא את עצת כל המלכים האלה לבלתי הלחם בבני ונתת את פחד בני בלב כל המלכים האלה וכל אנשיהם והשפלת את גאותם וישוּבו מעל בני והצלת את כל בני ועבדיהם מהם בידך החזקה וכוזרועך הנטויה כי בידך הכח והגבורה לעשות את כל אלה ובני יעקב ועבדיהם הלכו לקראת המלכים האלה ויבטחו ביי אלהיהם ויהי בלכתם ויתפלל גם יעקב אביהם אל יי ויאמר יי אלהים ואלהי האלהים הנשגב והנורא אשר משלת מימי קדם ומאז ועד עתה לעולם ואתה מעורר מלחמות ומשביתם ובידך הכח והגבורה לרומם ולהשפיל ועתה תפול נא תחנתי לפניך להפנות אלי ברחמיך לתת פחד בני בלב כל המלכים האלה לבלתי הלחם בם והשפלת את

גאון

גאון לב המלכים האלה עם אנשיהם והחרדת אותם
 ואת מחנותם: והצלת את כל הבוטחים עליך בחסדך
 הגדול כי אתה אשר תדבר עמים תהתינו ולאומים תחת
 ידינו: וכל מלכי האמורי באו ויתיצבו בשדה להתיעץ
 עם יועציהם מה לעשות עם בני יעקב כי עודם יראים
 מהם לאמר שנים מהם המיתו כל עיר שכס וישמע י אל
 תפלת יצחק ויעקב ויתן יי פחד גדיל ויראה בלב כל
 יועצי המלכים האלה ויראו מאד מפני בני יעקב וימס
 לבכם בקרבם: וידברו היועצים אל כל המלכים האלה
 לאמר פה אחד: הכסילים אתם היום אם אין לכם תבונה
 כי תלחמו עם העברים ולמה הפצתם במות כלכם היום
 הנה שנים מהם באו אל עיר שכס באין יראה ופחד
 ויהרגו כל יושבי העיר ולא עמד איש בפניהם ואיך
 תוכלו אתם להלחם עם כלם: והלא ידעתם כי אלהיהם
 חפץ בם מאד ויעש להם נוראות אשר לא נעשו מימי
 קדם ואין בכל אלהי העמים יוכל לעשות כנוראותיו
 והלא הוא הציל את אברהם אביהם העברי מיד
 נמרוד ומיד כל עמו אשר בקשו להמיתו פעמים רבים
 וגם מהאש הצילו אשר השליך אותו נמרוד המלך אליו
 ויצילו אלהיו ממנו ומי יוכל לעשות את כן אלה:
 אברהם אביהם הוא אשר המית חמשת מלכי עילם
 בנגעם כבן אחיו אשר היה יושב בסדום בימים ההם:
 ויקח את עבדו הנאמן בביתו ומעט אנשיו וירדפו אחרי
 מלכי עילם כלילה אחת ומיתום כלם וישב לבן אחיו את
 כל רכושו אשר לקחו לו: והלא ידעתם כי אלהי העברים
 האלה חפץ בם מאד וגם הם חפצו בו מאד כי ידעו כי

הצילם

הצילם מכל אויביהם והנה באהבתם את אלהיהם
 לקח אברהם אביהם את בנו יחידו והמודו ויאמר
 להעלותו עולה לאלהיו: ולולי אלהיו אשר מנעו
 מלעשות הדבר ההוא אז עשהו באהבתו את אלהיו
 וירא אלהיו את כל מעשיו וישבע לו ויבטיח אותו אשר
 יציל את בנו ואת כל זרעו מכל צרה אשר תבא עליהם
 על אשר עשה את הדבר ההוא על אשר לא חמל על
 בנו מאהבת אלהיו והלא שמעתם אשר עשה אלהיהם
 לפרעה מלך מצרים ולאבימלך מלך גרר בלקחם את
 אשת אברהם: אשר אמר עליה אהותי היא כי ירא פן
 יהרגוהו עליה ויאמרו לקחתה לאשה ויעש להם אלהיו
 ולאנשיהם את כל אשר שמעתם: והנה ראינו בעינינו
 אנהנו אשר בא עשו אחי יעקב אליו ועמו ארבע מאות
 איש ויאמר להשמידו: כי זכר לו את אשר לקח ברכתו
 מיד אביהם וילך לקראתו בכואו מפדן ארם להכות לו
 אם על בנים: ומי הצילו מידו הלא אלהיו אשר בטח בו
 הוא הצילו מיד אחיו ואף מיד אויביו הלא יוכל להצילו
 ומי יודע כי אלהיהם הוא אשר הגביד את שני בני יעקב
 לעשות לעיר שכס הרעה אשר שמעתם: הכנבורתם
 יוכלו שנים להמית עיר גדולה כשכם אם לא אלהיהם
 אשר בטחו בו הוא אשר עשה להם את כל זאת להמית
 את כל יושבי העיר בעירם ואף אתם אשר יצאתם כלכם
 מעירכם יחד ותבואו להלחם עם כלם התוכלו עליהם
 ואף אם יאספו לעזרתכם ככם אלק פעמים הלא תדעו
 הלא תשמעו כי לא עמהם באתם להלחם כי אם עם
 אלהיהם אשר בחר בם באתם להלחם ותבאו לאביד

כלכם

48

כלכם היום: ועתה חדלו לכם מהרעה הזאת אשר
 הפצתם לעשות לנפשותיכם וטוב לכם כי לא תוכלו
 להלחם בם ואף אם הם מתי מספר כי אלהיהם עמהם
 ויהי כאשר שמעו מלכי האמורי את כל דברי יועציהם
 וימלא לבכם פחד ויראה מבני יעקב ולא אבו להלחם
 בם וגם אל דברי יועציהם הטו את אזנם וישמעו את כל
 דבריהם וייטבו דברי היועצים בעיני המלכים מאד ויעשו
 כן וישבו ויחדלו המלכים האלה מעל בני יעקב כי לא
 יכלו לגשת אליהם למלחמה כי יראו מהם וימס לבבם
 בקרבם מאד מיראתם אותם כי מאת יי היתה זאת להם
 כי שמע יי אל תפלת יצחק ויעקב עבדיו כי בטחו בו
 וישבו כל המלכים האלה עם מהנותם איש לעירו ביום
 ההוא ולא הלחמו עם בני יעקב בעת ההיא ובני יעקב
 עמדו במעמדם נגד הר שיאון ביום ההוא עד הערב
 ויראו כי לא באו לקראתם המלכים האלה וישבו להם
 בני יעקב אל מקומם בעת ההיא נראה יי אל יעקב
 לאמר קום עדה בית אל ושב שם ועשה שם מזבח לאל
 הנראה אליך המציל אותך ואת כל בניך מצרה ויקם
 יעקב ובניו וכל אשר לו ויעלו ויבאו בית אל כדבר יי
 ויעקב בן תשעים ותשע שנים בעלותו בית אל וישב
 יעקב ובניו וכל העם אשר אתו בבית אל בלון ויבן שם
 יעקב מזבח ליי הנראה אליו וישבו יעקב ובניו בבית אל
 ימים וששה חדשים בעת ההיא מתה דבורה בת עוץ
 מינקת רבקה אשר היתה עם יעקב ויקברה יעקב מתחת
 לבית אל תחת האלון אשר שם וגם רבקה בת בתואל
 אם יעקב מתה בעת ההיא בחרון היא קרית הארבע
 ותקבר

ותקבר במערת המכפלה אשר קנה אברהם מאת בני
 חת ויהיו חיי רבקה מאת שנה ושלשים שנה ושלש
 שנים ותמת וישמע יעקב כי מתה רבקה אמו ויבך
 מאד על אמו ויעש לה מספד גדול הוא ודבורה מניקתה
 תחת האלון ויקרא שם המקום ההוא אלון בכות ולבן
 הארמי מת בימים ההם כי נגפו אלהים על אשר ענה
 הברית אשר היה בינו ובין יעקב ויהי יעקב בן מאת שנה
 וירא אליו יי ויברך אותו ויקרא את שמו ישראל ורחל
 אשת יעקב הרה בימים ההם ויסע יעקב וכל אשר לו
 בעת ההיא מבית אל לבא אל יצחק אביו חברונה וילכנו
 בדרך ויהי עוד כברת ארץ לבא אפרתה ותלך רחל בן
 ותקש בלדתה ותמת ויקברה יעקב בדרך אפרת בבית
 לחם ויצב מצבה על קבורתה עד היום ויהיו ימי רחל
 חמש שנים וארבעים שנה ותמת ויקרא יעקב את שם
 בנו הנולד לו אשר ילדה רחל בנימין כי בארץ הימין
 נולד לו ויהי אחרי מות רחל ויתן יעקב את אהלו באהל
 בלהה שפחתה ויקנא ראובן אל לאה אמו על הדבה
 הזו וימלא חמה ויקם בחמתו וילך ויבא אל אהם
 בלהה וינתק את משכב אביו משם בעת ההיא הוסרה
 מבני ראובן חלק הבכורה והמלכות והכהונה פי חלק
 יצועי אביו ותנתן הבכורה ליוסף וחמלכות ליהודה
 והכהונה ללוי על אשר חלק ראובן יצועי אביו ואלה תולדות
 יעקב אשר יולדו לו בפדן ארם ויהיו בני יעקב שנים עשר
 בני לאה הבכור ראובן ושמעון ולוי ויהודה ויששכר
 זבולון ודינה אחותם ובני רחל יוסף ובנימין ובני זלפה
 שפחת לאה נגד ואשר ובני בלהה שפחת רחל הן ונפתלי

אלה בני יעקב אשר יולדו לו בפדן ארם: ויסע יעקב ובניו
 וכל אשר לו ויבא ממרא קרית הארבע אשר בחברון
 אשר גרו שם אברהם ויצחק וישב יעקב ובניו וכל אשר
 לו עם יצחק אביו בחברון: ועשו אחיו ובניו וכל אשר
 לו הלכו ארץ שעיר וישבו שם ויאחזו בארץ שעיר ויפרו
 וירבו בני עשו: בארץ שעיר ואלה תולדות עשו אשר
 יולדו לו בארץ כנען ויהיו בני עשו חמשה: ותלד עדה
 לעשו את אליפז בכורו: ובשמת ילדה לו את רעואל:
 ואהליבמה ילדה לו את יעוש ואת יעדס ואת קרח אלה
 בני עשו אשר יולדו לו בארץ כנען ויהיו בני אליפז בן
 עשו תימן אומר צפו וגעתם וקנז ועמדק: ובני רעואל נחת
 וזרח שמה ומזה: ובני יעוש תמנע עלוח יתת: ובני יעדס
 אלה ופינון וקנז: ובני קרח תימן מכצר מגדיאל עירם
 אלה משפחות בני עשו לאלופיהם בארץ שעיר: ואלה
 שמות בני שעיר החורי וישיב ארץ שעיר לוטן ושוכל
 וצבעון וענה: ודישון ואצר ודישן בנים שבעה: ויהיו בני
 לוטן חורי והימם ותמנע אחותם: היא תמנע אשר
 באה אל יעקב ואל בניו ולא שמעו אליה ותלך
 ותהי פילגש לאליפז בן עשו ותלד לו את עמלק ובני
 שוכל עלון ומנחת ועיבל שפו ואונם: ובני צבעון איה
 וענה הוא ענה אשר מצא את הימים במדבר העמים
 ברעותו את החמורים לצבעון אביו: ויהי כהיותו רועה
 את החמורים לאביו ויוליכם המדברה כפעם בפעם
 לרעותן: ויהי היום ויוליכם אל מדבר אחד על שפת ים
 סוף נגד מדבר העמים: ויהי הוא רועה שם והנה רוח
 סערה חזקה מאד באה מעבר הים ותנח על החמורים

הרועים

הרועים שם ויעמדו כלם ואחרי כן יצאו מעבר הים מן
 המדבר בעשרים ומאה חיות גדולות ונוראות ויבאו כלם
 אל מקום החמורים ויתיצבו שם והחיות ההמה מחצים
 ולמטה כתואר בני האדם ומחצים ולמעלה מהם כדמות
 דובים ומהם כדמות קופים ולהן זנבות אחוריהן מבין
 כתפיהן ומטה לארץ כזנב הדוכיפת: ויבאו החיות הגהה
 ויעלו וירכבו על החמורים ויוליכום כלם וילכו להם עד
 היום הזה: ואחת מהחיות ההמה נגשה לפני ענה ותכהו
 בזנבה ותבריהו מן המקום ההוא: וירא המעשה הזה
 ויירא מאד לנפשו ויברח וימלט וינס שעירה: ויספר
 לאביו ולאחיו את כל אשר קרהו וילכו אנשים רבים
 לבקש את החמורים ולא מצאו: ולא יסף עוד ענה
 ואחיו ללכת אל המקום ההוא מהיום ההוא והלאה
 כי יראו לנפשותם מאד: ובני ענה בן שעיר דישון
 ואהליבמה אחותו: ובני דישון חמדן ואשבן ויתרן וכתן:
 ובני אצר בלהן וזעוון ועקן: ובני דישן עויץ וארן: אלה
 משפחות בני שעיר החורי לאלופיהם בארץ שעיר: וישב
 עשו ובניו בארץ שעיר החורי וישבי הארץ ויאחזו בה
 ויפרו וירבו מאד: ויעקב ובניו וכל אשר להם ישבו עם
 יצחק אביהם בארץ כנען כאשר צוה יי את אברהם
 אביהם: ויהי בשנת מאה וחמש שנים לחיי יעקב היא
 השנה התשיעית לשבת יעקב ובניו בארץ כנען כבואם
 מפדן ארם: ויסע יעקב ובניו בימים ההם מחברון וילכו
 וישבו עיר שכם הם וכל אשר להם וישבו שם כי מצאו
 להם בני יעקב בעיר שכם מרעה טוב מאד ושמן למקניהם
 ועיר שכם שבה ונכנתה כעת ההיא והיה בה כשלוש מאות

איש ואשה ויבאו יעקב ובניו וכל אשר להם וישבו
 בחלקת השדה אשר קנה יעקב מאת חמור אבי שכם
 בבאו מפרץ ארם טרם הכות שמעון ולוי את העיר וישמעו
 כל המלכים האלה מלכי הכנעני והאמורי אשר סביבות
 עיר שכם כי באו עוד בני יעקב שכמה וישבו בה ויאמרו
 העוד בני יעקב העברים יבאו העירה וישבו שם אחרי
 אשר הכו את יושביה וירשום ועתה ישובו וירשו גם
 את אלה היושבים בעיר ויהרגום ויתקבצו כל מלכי כנען
 עוד ויבאו כלם יחד להלחם עם יעקב ועם בניו וישלח
 ישוב מדרך תפוח גם אל כל המלכים אשר סביבותיו אל
 אילון מלך געש ואל איהורי מלך שילה ואל פרעתון
 מלך חצור ואל סוסי מלך סרטן ואל לבן מלך בית חורן
 ואל שביר מלך מחנימה לאמר עלו אלי ועזרוני ונכה
 את יעקב העברי ואת בניו ואת כל אשר לו כי באו עוד
 שכמה לרשת אותה ולהרוג את יושביה כבראשונה
 ויתקבצו יחד ויבאו כל המלכים האלה עם כל מחניהם
 עם רב מאד כחול אשר על שפת הים ויחנו כלם נגד
 תפוח ויצא ישוב מלך תפוח אליהם עם כל חילו ויחן
 עמהם נגד תפוח מחוץ לעיר ויתחלקו כל המלכים
 האלה לשבעה חלקים לשבע מחנות על בני יעקב וישלחו
 ספר אל יעקב ואל בניו לאמר צאו אלינו כלכם
 ונתראה עמכם פנים במישור ונגקמה מכם נקמת אנשי
 שכם אשר הרגתם אותם בעירם ותוסיפו עתה ותשובו
 אך עיר שכם ותשובו בה להרוג את כל אנשיה כבראשונ
 וישמעו בני יעקב את הדבר הזה ויחר אפם מאד מדברי
 מלכי כנען וימהרו ויקומו כל בני יעקב עשרה ויחגרו

אשי

איש כלי מלחמתו ועמהם מאה ושנים איש מעבדיהם
 מלובשים כלי מלחמה וילכו כל האנשים האלה בני
 יעקב עם עבדיהם לקראת כל המלכים ההם ויעקב
 אביהם עמהם ויעמדו כלם בתל שכם ויתפלל יעקב
 בעד בניו אל יי ויפרוש כפיו אל יי ויאמר יי אלהים אתה
 אל שדי אבינו אתה ואתה יצרתנו ומעשה ידך אנהנו
 הצל נא את בני ברחמיך מיד אויביהם הנאים היום
 להלחם בם והושעת אותם מידם כי בידך הכח והגבורה
 להושיע מעט מיד רב ונתת לעבדיך בני חוזק לב וגבורה
 להלחם באויביהם להכניעם תחת ידם והפלת את כל
 אויביהם לפניהם ולא ימותו בני ועבדי ביד כנען אך
 אם טוב בעיניך לקחת את נפשות בני ועבדי קחם נא
 ביד מלאכיך ברחמיך הרבים ואל ימותו היום ביד מלכי
 האמורי ויהי ככלות יעקב להתפלל אל יי ותרעש
 הארץ ממקומה ותחשך השמש ויתבהלו כל המלכים
 האלה ותבא בהם מהומה גדולה וישמע יי אל תפלת
 יעקב ויתן יי פחד בני יעקב ומוראם בלב כל המלכים
 וכלב צבאותיהם כי השמיע יי אותם קול רכב רב וקול
 סוס עצום מאת בני יעקב וקול מחנה כבד אתם וייראו
 המלכים האלה יראה גדולה מבני יעקב ויהי הם עומדים
 במעמדם והנה בני יעקב באים עליהם במאה
 ושנים עשר איש בקול עצום וכבד ויהי כראות
 כל המלכים האלה את בני יעקב באים
 לקראתם ותוסף להם יראה כלכם ויאמרו לשוב מעל בני
 יעקב כבראשונה לבלתי הלחם בם אך לא שבו להם
 כי אמרו הנה חרפה היא לנו לשוב מפני העברים זה

פעמים

פעמים וכני יעקב קרבו ויגשו נגד כל המלכים האלה
 ומחנותיהם ויראו והנה עם כבד מאוד כחול הים ויקראו
 בני יעקב אל יי ויאמרו הושיעה יי לנו הושיעה ועננו כי
 כך בטהנו ולא נמות ביד הערלים הבאים עלינו היום
 ויחגרו בני יעקב את כל מלחמתם ויקחו את המגינים
 בידיהם ואיש כידונו בידו ויגשו להלחם: וירץ וילך יהודה
 בן יעקב ראשונה לפני אחיו ועשרה אנשים מעבדיו עמו
 לקראת המלכים האלה ושוב מלך תפוח גם הוא יצא
 ראשונה עם חילו לקראת יהודה: וירא יהודה את ישוב
 ואת חילו יצאו ראשונה לקראתו ויחר אף יהודה מאד
 וחמתו בערה בו ויגש להלחם ויתן יהודה את נפשו למות
 וישוב וכל חילו הולך ובא לקראת יהודה והוא רוכב על
 סוס חזק ועצום מאד: וישוב איש גבור חיל מאד ויתכסה
 מראשו ועד רגליו בכרזל ונחשת: והוא מורה הצים
 בשתי ידיו מעל הסוס לפניו ולאחריו כמשפטו בכל
 מלחמותיו ולא יחטיא כמקום אשר יורה עליו החצים:
 ויהי כי בא ישוב להלחם ביהודה ויורה הצים רבים אל
 יהודה ויקשור יי את יד ישוב וישוב כל החצים אשר ירה
 על אנשיו: ובכל זאת ישוב הולך וקרב לפני יהודה
 להכותו בחצים אך היה מרחק בין שניהם כשלשים אמה
 וירא יהודה את ישוב מורה בחצים לפניו וירץ אליו
 יהודה כחמת כחו: וישא יהודה אבן גדולה מן האדמה
 ויהי משקלה כששים שקלים: וירץ יהודה לקראת ישוב
 ויכהו באבן ההיא על מגינו ויתכהל ישוב מן המכה ויפול
 מעל הסוס לארץ: וינתק המגן מיד ישוב וילך לו מחוזק
 המכה ההיא כמו חמש עשרה אמה ויפול המגן לפני
 המחנה

המחנה השנית: והמלכים אשר באו עם ישוב ראו
 מרחוק את גבורת יהודה בן יעקב ואשר עשה לישוב
 ויתכהלו מאד מפני יהודה: ויהודה רץ אל מחנה ישוב
 בכהלו אותו וישלוף יהודה את הרבו ויך ממחנה ישוב
 ארבעים ושנים איש: וינוסו כל מחנה ישוב מפני יהודה
 ואין איש עמד נגדו ויעזבו את ישוב וינוסו מעליו וישוב
 עודנו נופל לארץ: וירא ישוב כי ברחו מעליו כל אנשי
 מחנהו וימהר ויקם בכהלה לקראת יהודה ויעמוד על
 רגליו מול יהודה ויערוך ישוב לכדו מלחמה את יהודה
 וישם מגינו מול מגינו ואנשי ישוב ברחו כלם כי יראו מפני
 יהודה מאד: ויטל ישוב את הכידון בידו ויכה את יהודה
 על ראשו וימהר יהודה וישם מגינו על ראשו לנגד כידון
 ישוב ויקבל מגן יהודה את מכת כידון ישוב ויכרות את
 המגן לשנים: וירא יהודה כי נכרת מגינו וימהר וישלוף
 הרבו ויכה את ישוב בקרסולי הרגלים ויכרות את רגליו
 ויפול ישוב לארץ ויפול הכידון מידו: וימהר יהודה וישא
 את כידון ישוב ויכרתו בו את ראשו וישליכה אצל רגליו
 ויהי כראות כל בני יעקב את אשר עשה יהודה
 לישוב וירוצו כלם אל מערכות המלכים החם וילחמו בני
 יעקב במחנה ישוב ובמחנות כל המלכים אשר שם ויפלו
 מהם בני יעקב חמשה עשר אלף איש ויכו בהם כהכות
 במשואים ואת היותר ברהו לנפשם: ויהודה עודנו עומד
 על גויית ישוב ויפשוט את שריון ישוב מעליו וגם את
 הכרזל ואת הנחשת אשר על ישוב פשט יהודה: והנה
 תשעה אנשיו שרי ישוב באו לכדם נגד יהודה להלחם
 בו וימהר יהודה ויקח אבן מהארץ ויך בה את האחד על

ראשו ותבקע ראשו ותפול חציה על הסוס ותפול גם הגויה מעל הסוס לארץ ויראו השמונה השרים הנשואים את גבורת יהודה וייראו מאד וינוסו: וירדוף אחריהם יהודה ועשרה אנשיו וידבקו אותם ויהרגו אותם ובני יעקב עודם מכים במחנות המלכים ויהרגו מהם רבים ויברחו מהם רבים אך: המלכים האלה בנפשותם עמדו עם כל שריהם במעמדם ולא ברחו ממקומם ויצעקו על כל מחנותם הבורחים מפני בני יעקב ואין שומע אליהם כי יראו מאד לנפשותם פן ימותו: וישבו כל בני יעקב אחרי הכות במחנות המלכים ויבואו לפני יהודה ויהודה עודנו הורג את שמונת שרי ישוב ופושט את בגדיהם: וירא לוי את אילון מלך געש הולך וקרב נגדו עם ארבעה עשר שריו להכותו ולוי לא ידע ויגש עוד אילון עם שריו ויפן לוי אחריו וירא והנה לו המלחמה לאחור וירץ לוי עם שנים עשר מעבדיו וילכו ויהרגו את אילון ואת שריו לפי חרב: ואיהורי מלך שילה נגש לעזור את אילון ויגש מול יעקב וימשוך יעקב את הקשת אשר בידו ויך בחץ את איהורי וימיתו: ויהי כאשר מת איהורי מלך שילה וינוסו ארבעת המלכים הנשואים עם יהר שריהם ממקום מעמדם ויבקשו לברוח להם ויאמרו אין לנו עוד גבורה עם העברים אחרי אשר המיתו את שלשת המלכים ושריהם החוקים ממנו ובני יעקב כאשר ראו כי נתקו המלכים הנשואים ממעמדם וירדפו להם אחריהם: ויצאו בני יעקב מתל שכם מן המקום אשר עמדו שם וילכו אחרי המלכים ויגשו אליהם עם עבדיהם: והמלכים וכל השרים ויתר מחנותם ראו כי נגשו בני יעקב אליהם וייראו לנפשם וינוסו ויברחו ויכלו

וילכו עד עיר חצור: וירדפו אחריהם בני יעקב עד שער עיר חצור ויכו במלכים האלה ובמחניהם מכה רבה כארבעת אלפי איש: ויהי הם מכים במחנה המלכים ויעקב משך עוד בקשת ויכה במלכים לכדס ויהרגם כלם ויהרוג את פרעתון מלך חצור בשער עיר חצור: ואחרי כן הכה את סוסי מלך סרטן ואת לכן מלך בית חורון ואת שכיר מלך מחנימה ויהרגם כלם בחצים חץ לאחד ומתו: ויוסיפו בני יעקב ויערכו מלחמה עם מחנות המלכים האלה נגד שער חצור: והמחנות בראותם כי מתו כל מלכיהם וישכרו ויתנו עורף לנוס ויכו מהם בני יעקב עוד כארבע מאות איש: ויפלו מעבדי יעקב במלחמה ההיא שלשה אנשים: וירא יהודה כי מתו שלשה אנשים מעבדיו ויחר לו מאד ותבער בו חמתו עד האמורי: וכל האנשים הנשואים ממחנות המלכים יראו מאד לנפשם וירוצו וישכרו את שער חומת עיר חצור ויבאו כלם בתוך העיר להמלט: ויתחבאו כלם בתוך עיר חצור כי עיר חצור גדולה מאד מאד ורחבת ידים: ויהי כבוא כל המחנות האלה בתוך העיר וירוצו אחריהם בני יעקב אל העיר: ויצאו מהעיר ארבעה גבורים מלומדי מלחמה ויעמדו נגד פתח העיר והדבותיהם שלופות והגיתותיהם כידיהם ויתיצבו נכה בני יעקב ולא יכלו לבא העירה: וירץ אליהם נפתלי ויבא בתוכם ויכה בחרבו שנים מהם ויכרות את ראשם בפעם אחת: ויפן אל השנים האחרים והנה נסו וירדוף אחריהם וידביקם ויכס וימיתם: ובני יעקב באו העירה ויראו והנה חומה אחרת לעיר ויבקשו את שער החומה

ולא מצאו וידלג יהודה ויעל על קיר החומה ויעלו
 אחריו שמעון ולוי וירדו שלשתם מעל החומה אל תוך
 העיר ויהרגו שמעון ולוי את כל האנשים הנמלטים אל
 העיר וגם את כל יושבי העיר ונשיהם וטפם הרגו לפי
 חרב ותעל צעקת העיר השמימה וידלגו דן ונפתלי על
 החומה לראות מהקול הצעק כיייראו בני יעקב לאחיהם
 וישמעו את קול יושבי העיר דוכרים בככי ובתחנונים
 לאמר הנה אשר לנו בעיר מחו ולכו אך המת אל תמיתונו
 ויהי ככלות יהודה ואחיו להכות את כל יושבי העיר
 ויעלו עד החומה ויקראו אל דן ואל נפתלי אשר על
 החומה ואל יתר אחיהם ויודיעו להם שמעון ולוי את
 שער העיר ויבאו כל בני יעקב העירה לקחת את וכל
 השלל ויקחו בני יעקב את כל שלל עיר הצור הצאן
 והבקר והרכוש וישבו את יתר השביה ויצאו מן העיר
 ביום ההוא ויהי ביום השני וילכו בני יעקב סרטנה כי
 שמעו כי אנשי סרטן אשר נשארו בעיר נאספו בעיר
 להלחם אתם על אשר הרגו את מלכם וסרטן היתה
 עיר גבוהה מאד ובצורה הלה חיל עמוק סביב לעיר ועומק
 החיל כחמשים אמה ורחבו כארבעים אמה ולא היה
 לאיש מקום לבא אל העיר מפני החיל ויראו בני יעקב
 את חיל העיר ויבקשו בו דרך ולא מצאו כי היה דרך
 העיר מאחריה והיה כל איש אשר יבא לעיר ובא מן
 הדרך ההוא וסבב את כל העיר ואחר יבא העירה ויראו
 בני יעקב כי לא מצאו דרך העיר ויתר אפם מאד
 ויושבי העיר בראותם כי באו אליהם בני יעקב ויראו
 מאד מהם כי שמעו את אשר עשו לעיר הצור ולא יכלו

יושבי

יושבי העיר סרטן לצאת לקראת בני יעקב אחרי אשר
 נתקבצו בעיר להלחם בם כי יבאו בעיר אך כאשר ראו
 כי באו אליהם יראו מאד מפניהם כי שמעו את גבורתם
 ואת אשר עשו להצור וימהרו יושבי סרטן וישאו את
 גשר דרך העיר ממקומו טרם בא בני יעקב ויביאו אותו
 בתוך העיר ויבאו בני יעקב ויבקשו את דרך העיר ולא
 מצאו ויושבי העיר עלו מעל החומה ויראו והנה בני
 יעקב מבקשים את מבוא העיר ויתרפו יושבי העיר את
 בני יעקב מעל לחומה ויקללו אותם וישמעו בני יעקב
 את החרפה ויתר אפם מאד ותבער בם חמתם ויקצפו
 עליהם בני יעקב ויקומו וידלגו כלם את החיל בחווק
 גבורתם ויעברו את הארבעים אמה רוחב החיל
 בגבורתם ויהי בעוברם את החיל ויעמדו תחת חומת
 העיר וימצאו את כל שערי העיר סגורים בדלת ברזל
 ויגשו בני יעקב לשבור את דלתי שערי העיר ולא עזבו
 יושבי העיר כי היו משליכים עליהם אבנים וחצים ממעל
 לחומה ויהי מספר האנשים אשר היו על החומה
 כארבע מאות איש ויראו בני יעקב כי לא עזבו אנשי
 העיר לפתוח שערי העיר וידלגו ויעלו על קיר החומה
 ויעל יהודה ראשונה מזרחה העירה ויעלו אחריו גד
 ואשר מפאת העיר ימה ושמעון ולוי צפונה ודן וראובן
 נגבה והאנשים אשר מעל לחומה יושבי העיר בראותם
 כי עלו אליהם בני יעקב ויברחו כלם מעל החומה וירדו
 העירה ויתחבאו בעיר ויגשו יששכר ונפתלי הנשאים
 תחת החומה וישברו את שערי העיר וידליקו אש
 בשערי העיר וימס הברזל ויבאו כל בני יעקב העירה

הם

הם וכל אנשיהם וילחמו עם כל יושבי עיר סרטן ויכום לפי חרב ולא עמד איש בפניהם וינוסו כמאתים איש מן העיר וילכו כלם ויתחבאו במגדל אחד בעיר וירדוף יהודה אחריהם עד המגדל ההוא ויתוץ את המגדל ויפול על האנשים וימותו כלם ויעלו בני יעקב דרך גג המגדל ההוא וישקיפו ויראו והנה מגדל אחר מרחוק בעיר גבוה וחזק מאד וראשו בשמים וימהרו וירדו בני יעקב וילכו עם כל אנשיהם אל המגדל ההוא וימצאוהו מלא אנשים ונשים וטף בשלש מאות איש ואשה ויכו בני יעקב באנשים ההם מכה גדולה בתוך המגדל ויברחו וינוסו מהם וירדפו אחריהם שמעון ולוי ויצאו אליהם שנים עשר אנשים גבורים מאד וחזקים מהמקום אשר התחבאו שם ויערכו השנים עשר האנשים ההם מלחמה עצומה מול שמעון ולוי ולא יכלו שמעון ולוי עליהם ויכרתו הגבורים ההם את מגיני שמעון ולוי ויכה אחד מהם את לוי בחרבו על ראשו וימהר לוי וישם ידו על ראשו כי ירא מן החרב ותך החרב ביד לוי וכמעט אשר לא נחתך יד לוי וירתפוש לוי את חרב הגבור בידו האחרת ויקחנה בחזקה מיד האיש ויכהו בה על הראש ויסר את ראשו ואחד עשר האנשים נגשו להלחם עם לוי כי ראו כי מת אחד מהם וילחמו עם בני יעקב ולא יכלו להם בני יעקב כי חזקים האנשים מהם מאד ויראו בני יעקב כי לא יכלו עליהם ויצעק שמעון צעקה גדולה ומרה עד מאד ויתבהלו כל האחד עשר הגבורים מקול צעקת שמעון ויכר יהודה מרחוק את קול צעקת שמעון אחיו וירוצו נפתלי ויהודה במגיניהם

אל

אל שמעון וימצאו אותו נלחם בגבורים ההם ולא יכול להם כי נכרתו מגיניהם וירא נפתלי כי נכרתו מגיני שמעון ולוי וירץ ויקח שני מגינים מאת עבדיהם ויבא אותם אל שמעון ואל לוי וילחמו שמעון ולוי ויהודה שלשתם באחד עשר הגבורים ההם כיום ההוא עד עת נטות היום ולא יכלו להם ויוגר הדבר הזה ליעקב ויחר לו מאד ויתפלל אל ייזילך הוא ונפתלי בנו נגד הגבורים ההם ויגשיעקב וימשוך בקשת ויקרב אל הגבורים ההם ויהרוג מהם בקשת שלשה אנשים ויפנו השמונה הנשארים והנה המלחמה להם פנים ואחור ויראו מאד לנפשם ולא יכלו לעמוד לפני בני יעקב ויפרחו מפניהם ויהי בכרחם ויפגעו את דן ואת אשר באים לקראתם ויפלו עליהם פתאום וילחמו בהם ויהרגו מהם שנים אנשים ויהודה ואחיו רדפו אחריהם ויכו את הנשארים מהם וימיתום וישוכו כל בני יעקב ויתהלכו בעיר ויחפשו בה אם ימצאו בה איש וילכו וימצאו כעשרים בחורים במערה אחת בעיר והרגום כלם גד ואשר ואת יתר האנשים אשר נסו וימלטו מהמגדל השני פגעו בהם דן ונפתלי וילחמו בהם ויהרגום כלם ויהרגו בני יעקב את כל יושבי עיר סרטן אך הנשים והטף עזבו בעיר ולא הרגו אותם וכל יושבי עיר סרטן גבורים כלם אחד מהם ירדוף אלף ושנים לא ינוסו מפני רכבה מיתר האדם ויהרגום בני יעקב כלם לפי חרב ולא עמד איש מהם בפניהם ויעזבו את הנשים בעיר ויקחו בני יעקב את כל שלל העיר ומהשבי אשר בחרו

ויקחו

א"ס כן דבר רש"י וצ"ע על מ"ס
א"י נהמי לך וכו'
בסרבי ובקשתו

ויקחו את הצאן ואת הבקר ואת כל רכוש העיר ויעשו בני יעקב לסרטן וליושביה כאשר עשו לחצור וליושביה ויפנו ויצאו וילכו משם ויהי כצאת בני יעקב מעיר סרטן וילכו להם כמהלך מאתים אמה ויפגעו את יושבי תפוח יוצאים לקראתם כי יצאו להלחם אתם על אשר הכו את מלך תפוח ואת כל אנשיו ויצאו כל הנשאר בעיר תפוח להלחם את בני יעקב ויאמרו להציל מידם את השבי ואת המלקוח אשר לקחו מהצור ומסרטן וילחמו כל יתר אנשי תפוח עם בני יעקב במקום ההוא ויכוס בני יעקב ויכתום וינוסו לפניהם וירדפום עד עיר ארבל ויפלו כלם לפני בני יעקב וישבו בני יעקב ויבאו תפוח ויהי בכואם תפוח וישמעו כי יצאו להם אנשי ארבל לקראתם להציל את שבי אחיהם ויעזבו בני יעקב עשרה אנשים מאנשיהם בתפוח לבז את העיר ויצאו הם לקראת אנשי ארבל ואנשי ארבל יצאו הם וגם נשיהם להלחם את בני יעקב כי נשיהם היו מלומדות מלחמה ויצאו כארבע מאות איש ואשה ויצעקו עליהם כל בני יעקב בקול גדול וירוצו כלם לקראת יושבי ארבל בקול גדול ועצום וישמעו יושבי ארבל את קול צעקות בני יעקב ונהמותם כקול אריות וכנהמת ים וגליו ויפול פחד ויראה בלבם מבני יעקב ויראו מאד מפניהם וישבו אחוריהם וינוסו לפניהם אל העיר וירדפו בני יעקב אחריהם עד שער העיר ויבאו עליהם בעיר וילחמו בני יעקב אתם בתוך העיר וכל נשיהם קולעים בקלע אה בני יעקב ותהי המלחמת ביניהם חזקה ביום ההוא עד הערב כי לא יכלו עליהם

בני

בני יעקב וכמעט אשר לא מתו בני יעקב במלחמה ההיא ויצעקו בני יעקב אל יי ויתחזקו מאד לעת הערב ויכו בני יעקב את כל יושבי ארבל לפי חרב אנשים ונשים וטף וגם את יתר האנשים אשר נסו מסרטן הכוס בני יעקב בארבל ויעשו בני יעקב לארבל ולתפוח כאשר עשו לחצור ולסרטן ויהי בראותם כי מתו כל אנשיהם ויעלו כלם על גגות העיר ויכו את בני יעקב באבנים כמטר וימהרו בני יעקב ויבאו העיר וירתפשו את כל הנשים ויכוס לפי חרב וישבו בני יעקב את כל השביה ואת כל השלל צאן ובקר ומקנה ויעשו בני יעקב למחנימה כאשר עשו לתפוח ולחצור ולשילה ויפנו ויצאו משם אל דרכם ויהי ביום החמישי וישמעו בני יעקב כי התקבצו עליהם אנשי געש למלחמה על אשר הרגו את מלכם ואת שריהם כי ארבעה עשר שרים היו בעיר געש ויהרגום כלם בני יעקב במלחמה הראשונה ויחגרו בני יעקב איש כלי מלחמתו ביום ההוא וילכו למלחמה לקראת יושבי געש ובגעש עם רב ועצום מעם האמורי וגעש היתה עיר חזקה ובצורה מאד מכל ערי האמורי ולה שלש חומות ויבאו בני יעקב געש והיו מצאו שערי העיר סגורים וכחמש מאות איש נצבים מעל לחומה החיצונה ועם רב כחול אשר על שפת הים ארכו לבני יעקב מחוץ לעיר מאחריה ויגשו בני יעקב לפתוח את שער העיר והיה בגשתם והנה המארכים אשר אחרי העיר באו ממקומם ויסובכו את בני יעקב ויהיו בני יעקב לאנשי געש בתוך ותהי להם המלחמה פנים ואחור וגם כל האנשים אשר על החומה

משליכים

משליכים עליהם חצים ואבנים מעל החומה וירא יהודה כי כבדו עליהם כל אנשי געש ויצעק צעקה גדולה ומרה ויבהלו כל אנשי געש מקול צעקת יהודה ויפלו אנשים מן החומה מעוצם הצעקה ונס כל אשר מחוץ לעיר ואשר בעיר יראו מאד לנפשם ויגשו בני יעקב עוד לשבור דלתי העיר וישליכו עליהם אנשי געש מעל החומה אבנים וחצים ויבריחום מעל השער וישבו בני יעקב על כל אנשי געש אשר אתם מחוץ לעיר ויכו בהם מכה רבה מאד בהכות בקשואים ולא יכלו כלם לעמוד נוכח בני יעקב כי נפלה עליהם אימתה ופחד מפני צעקת יהודה ויהרגו בני יעקב את כל האנשים ההם מחוץ לעיר ויגשו עוד בני יעקב לפתוח העיר ולהלחם תחת חומת העיר ולא יכולו כי כל יושבי געש אשר נשארו בעיר סבבו כלם את חומת געש מפהומפה ולא יכלו בני יעקב לגשת אל העיר להלחם ויהיה כאשר יקרבו בני יעקב אל אחת מהפאות להלחם תחת החומה וישליכו עליהם יושבי געש חצים ואבנים כמטר ויבריחום מתחת החומה ויראו אנשי געש אשר על החומה כי לא יכלו עליהם בני יעקב מתחת החומה ויחרפו את בני יעקב כדברים האלה לאמר מדה לכם ולמלחמה אשר לא תוכלו עליה האף לגעש העיר החזקה וליושביה תוכלו כאשר עשיתם לערי האמורי אשר הם בלתי חזקים הלא דחלשים אשר בנו עשיתם הדבר הזה ותהרגום פתח העיר כי אין עמהם גבורה כי יראו מקול צעקתכם ועתה הבמקום הזה תוכלו להלחם הלא בזה אתם מתים כלכם וננקמה מכם נקמת

כל

כל הערים אשר החרבתם אותם ויחרפו מאד יושבי געש את בני יעקב ויקללום באלהיהם וישליכו עליהם חצים ואבנים עוד מעל החומה וישמע יהודה ואחיו את דברי יושבי געש ויחר אפם מאד ויקנא יהודה לאלהיו בדבר הזה ויקרא ויאמר יי הושיעה הושיעה יי לנו ולאחינו וירץ מרחוק בכל כחו וחרבו שלופה בידו וידלג ויעל בשמים וירכב על החומה בחמת כחו ותפול החרב מידו ויצעק יהודה על החומה ויתבהלו כל האנשים אשר על החומה ויפלו מהם לתוך העיר מעל החומה וימותו ואשר עודם על החומה כאשר ראו את גבורת יהודה יראו מאד וינסו מהם לנפשם אל תוך העיר להמלט ומקצתם התחזקו להלחם עם יהודה על החומה ויגשו להמיתו בראותם כי אין חרב ביד יהודה ויאמרו להפילו מעל החומה אל אחיו ויעלו אליהם בעשרים אנשים מהעיר לעזורם ויסובבו את יהודה ויצעקו כלם עליו ויגשו אליו בחרבות שלופות ויבהילו את יהודה ויצעק יהודה מעל החומה אל אחיו ויעקב ובניו משכו בקשת מתחת החומה ויכו באנשים אשר על החומה שלשה אנשים ויוסף יהודה ויצעק ויקרא יי עזרנו יי הלצנו ויצעק בקול גדול על החומה ותשמע הצעקה למרחוק ויהי בצעקו ויוסף עוד שנית לצעוק ויבהלו כל האנשים אשר סביבות יהודה על החומה וישליכו איש חרבו מידו מקול צעקת יהודה ומפתחו וינסו להם ויקח יהודה את החרבות אשר נפלו מידם וילחם בם יהודה ויהרג מהם עשרים איש על החומה ויעלו עוד מן העיר אל החומה כשמונים איש ואשה

ויסובבו

ויסובכו כלם את יהודה ויתן יי פחד יהודה בלבם ולא יכלו לגשת אליו ויעקב וכל אשר אתו משכו בקשת מתחת החומה ויהרגו עשרה אנשים על החומה ויפלו תחת החומה לפני יעקב ובניו ויראו אנשי החומה כי נפלו מהם שלשים איש וירוצו עוד אל יהודה בחרבות שלופות אך לא יכלו לגשת לפניו כי יראו מאד מגבורת יהודה ויגש גבור אחד מהם ושמו ערוד ויכה את יהודה בחרבו על ראשו וימהר יהודה וישם מגנו על ראשו ותך החרב במגן ויחלק לשנים והגבור ההוא בהכותו את יהודה רץ לנפשו מפחד יהודה וימעדו רגליו על החומה ויפול בתוך בני יעקב תחת החומה ויכוהו בני יעקב ומיתוהו ותכאב ראש יהודה ממכת הגבור וכמעט אשר לא מת יהודה במכה ההיא ויצעק יהודה מכאב המכה ההיא מעל החומה וישמע דן את קול צעקת יהודה ותבער בו חמתו ויקם גם הוא וילך מרחוק וירץ וידלג מהארץ ויעל על החומה בחמת כחו ויהי בעלות דן על החומה אצל יהודה ויברחו משם כל אנשי החומה אשר עמדו נגד יהודה ויעלו על החומה השנית וישליכו עוד חצים ואבנים מן החומה השנית אל דן ויהודה ויבקשו להבריחם מן החומה ויבאו החצים והאבנים בדן וביהודה וכמעט אשר לא מתו על החומה והיה למחוס אשר ינוסו דן ויהודה על החומה ויבאו עליהם חצים ואבנים מן החומה השנית ויעקב ובניו עודם פתח שער העיר תחת החומה הראשונה ולא היה להם מקום למישוך בקשת אל כל יושבי העיר כי לא היו נראים להם כי היו על החומה השנית ודן ויהודה

ויהודה כאשר לא יכלו לסכול את האבנים ואת החצים אשר ירדו להם מהחומה השנית וידלגו שניהם אל החומה השנית אצל אנשי העיר ויראו אנשי העיר אשר על החומה השנית כי באו דן ויהודה לפניהם לחומה השנית ויצעקו כלם וירדו בין החומות וישמע יעקב ובניו את קול צעקת אנשי העיר והם עודם פתח שער העיר ויראו מאד על דן ויהודה כי לא היו נראים להם כי הם על החומה השנית ויעל נפתלי בחמת כחו וידלג על החומה הראשונה לראות מה קול הצעקה אשר שמעו בעיר ויששכר וזבולון נגשו לשכור דלתי העיר ויפתחו את שערי העיר ויבאו כלם העירה ונפתלי קפץ מהחומה הראשונה אל השנית ויבא אצל אחיו לעזרם ויראו יושבי געש אשר על החומה כי עלה נפתלי שדישי לעזור לאחיו וינוסו ויברחו כלם וירדו אל תוך העיר ויעקב ובניו וכל נעריהם באו העירה אליהם ויהודה ודן ונפתלי ירדו מן החומה אל תוך העיר וירדפו אחרי יושבי העיר ושמעון ולוי היו מים לעיר ולא ידעו כי נפתח שער העיר ויעלו משם לחומה וירדו אל אחיהם תוך העיר ויושבי העיר ירדו כלם תוך העיר ויבאו עליהם כל בני יעקב מפה ומפה ותהי להם המלחמה פנים ואחור ויכו בהם בני יעקב מכה רבה עד מאד ויהרגו כעשרים אלף איש ואשה ולא עמד איש מהם בפני בני יעקב וירב הדם בעיר ויהי כנחל מים ויצא הדם כנחל עד חוץ לעיר ויגיע עד מורד בת חורון ויראו אנשי בית חורון מרחוק את הדם ויצא מעיר געש וירוצו מהם כשבעים איש לראות את הדם ההוא ויבאו עד

מקום הדם וילכו במסלות הדם ויבאו עד חומת בית
 געש ויראו הדם יוצא מן העיר וישמעו את קול צעקת
 יושבי געש עלתה השמימה והדם הולך ורב מאד לצאת
 כנחל מים וכל בני יעקב עודם מכים ביושבי געש ויהרגו
 בהם עד הערב כעשרים אלף איש ואשה ויאמרו
 האנשים ההם האחרונים אך זה מעשה העברים הוא
 כי עודם נלחמים בערי כל האמורי וימהרו האנשים
 ההם וירוצו בית חורון ויקחו איש כלי מלחמתו ויזעיקו
 לכל יושבי בית חורון ויחגרו גם הם כלי מלחמתם ללכת
 להלחם בבני יעקב ובני יעקב ככלותם להכות ביושבי
 געש ויתהלכו בתוך העיר לפשט את כל החללים ויבאו
 לפני מהעיר והלאה וימצאו שלשה אנשים גבורים מאד
 וחרב אין בידם ויבאו בני יעקב עד מקומם וירוצו
 הגבורים אליהם ויקח אחד מהם את זבולון כי ראהו נער
 קטן וקצר קומה ויפילהו ארצה בכחו וירץ יעקב אליו
 בחרבו ויכהו יעקב מתחת למתניו בחרב ויחלקו לשנים
 ותפול הגוייה על זבולון ויגש השני פתאום ויחזק ביעקב
 להפילו לארץ ויפן אליו יעקב ויצעק עליו וירוצו שמעון
 ולוי ויכוהו בחרבם אל השוקים ויפלוהו לארץ ויקם
 הגבור בחמת כחו מן הארץ וירץ אליו יהודה טרם עמדו
 ויכהו בחרב על ראשו ותבקע ראשו וימת והגבור
 השלישי בראותו כי מתו רעיו רץ לפני בני יעקב וירדפו
 אחריו בני יעקב כולם בתוך העיר ויהי בנוס
 הגבור וימצא חרב אחת מיושבי העיר וישאנה
 ויפן אל בני יעקב וילחם אתם בחרב ההיא וירץ הגבור
 אל יהודה להכותו בחרב על ראשו ומגן אין ביד יהודה

ויהי

ויהי בהכותו וימהר נפתלי ממנו וירתן מגנו על ראש
 יהודה ורתך חרב הגבור במגן נפתלי ויוצל יהודה מן
 החרב וירוצו שמעון ולוי על הגבור בחרבותם ויכוהו
 בחרבותם על ראשו בכח וירדו שני החרבות בגויית
 הגבור ויחלקו אותו לשנים באורך ויהרגו בני יעקב את
 שלשת הגבורים ההם בעת ההיא עם כל יושבי געש
 והיום נטה לערוב ויתהלכו בני יעקב בגעש ויקחו את
 כל שלל העיר אך הטף והנשים לא המיתו ויעשו בני
 יעקב לגעש כאשר עשו לסרטן ולשילה וינהגו בני
 יעקב את כל שלל געש ויצאו מהעיר לילה חמה יצאו
 וילכו עד מעלת בית חורון המה עלו המעלה ויושבי
 בית חורון עולים המעלה לקראתם וילחמו בני יעקב
 את יושבי בית חורון במעלת בית חורון בלילה ההוא
 וכל יושבי בית חורון גבורים כלם אחד מהם לא ינוס
 מפני אלף אנשים וילחמו בלילה ההוא עד המעלה
 בחשך ויצעקו כל אנשי בית חורון על המעלה ותשמע
 צעקתם בלילה ההוא למרחוק ותרעש כל הארץ
 מצעקתם ויראו כל בני יעקב מהאנשים ההם כי לא
 נסו להלחם בחשך ויבהלו מאד ויצעקו בני יעקב אל יי
 לאמר הושיעה לנו והצילנו ולא נמות ביד הערלים
 האלה וישמע יי בקול בני יעקב ויביא יי על אנשי בית
 חורון חרדה גדולה ובהלה וילחמו ביניהם אלה באלה
 במחשך הלילה ויכו אלה רבים ובני יעקב ידעו
 כי הביא יי בקרב האנשים ההם רוח עושים וילחמו איש
 ברעהו ויצאו בני יעקב מאגודת אנשי בית חורון וילכו
 עד מורד מעלת בית חורון והלאה וילינו שם עם נעריהם

בלילה

כלילה ההוא לכטה וכל אנשי בית חורון נלחמים כל הלילה איש באחיו ואיש ברעהו ויצעקו מפה ומפה על המעלה ותשמע צעקתם למרחוק ותרעש כל הארץ מקודם כי היו גבוהים מאד עד כל הארץ וישמעו כל יושבי עיר הכנעני ההתי והאמורי והחוי וכל מלכי כנען וגם אשר בעבר הירדן את קול הצעקה בלילה ההוא ויאמרו אך הנה מלחמות העברים אשר הם נלחמים בשבעת הערים הנגשים אליהם ומי יוכל לעמוד לפני העברים ההם וייראו כל יושבי ערי הכנעני וכל אשר בעבר הירדן מאד מפני בני יעקב כי אמרו הנה כאשר עשו לערים האלה יעשו לנו גם אנחנו כי מי יוכל לעמוד בפני גבורתם החזקה והחורונים גדלה צעקתם כלילה ההוא ויהיו הולכים וצועקים ויכו איש את רעהו עד אור הבקר וימותו מהם רבים ויאר הבקר בעלות השחר ויקומו כל בני יעקב ויעלו המעלה ויכו הנותרים מהחרונים מכה רבה וימותו כלם במעלה ההיא ויאר היום ביום הששי ויראו כל יושבי כנען מרחוק את כל אנשי בית חורון מתים ומושלכים במעלת בית חורון ככבשים וכעתודים מתים ובני יעקב נהגו את כל השביה אשר שבו מגעש וילכו בית חורון ויפאו בית חורון וימצאו העיר מלאה אנשים כחול וילחמו בהם ויכו בס בני יעקב עד עת הצהרים ויעשו בני יעקב אל בית חורון כאשר עשו לגעש ולתפוח וכאשר עשו לחצור ולסרטן ולשילה ויקחו בני יעקב את שבי בית חורון וכל שלל הערים עמם וילכו שכמה אד מקומם ביום ההוא ויבאו בני יעקב ביום הששי עיר שכם אל ביתם וישבו

וישבו מחוץ לעיר וינחו שם מהמלחמה בעת ההיא וילינו שם וגם כל עבדיהם וכל השלל אשר ילקחו מהערים הניחו מחוץ לעיר ולא באו אל תוך העיר כי אמרו פן תהיה מלחמה עוד עלינו ויבאו לצור עלינו בשכם וישבו יעקב ובניו ועבדיהם כיום ההוא ומחרתו בחלקת השרה אשר קנה יעקב מאת המור בחמשת שקלים וכל שביהם אתם ותהי כל השביה וכל השלל אשר בוזו בני יעקב בחלקת השרה כחול אשר על שפת הים אשר אין מספר ויושבי הארץ רואים מרחוק וייראו מאד כל יושבי הארץ מפני בני יעקב אשר עשו את הדבר הזה כי אין כל מלך מימי קדם עושה כדבר הזה ויועדו כל שבעת מלכי הכנעני להשלים עם בני יעקב כי יראו לנפשותם מאד מפני בני יעקב ויהי כיום ההוא יום השביעי וישלח יפיע מלך חברון בסתר אל מלך העי ואל מלך גבעון ואל מלך שלם ואל מלך עדולם ואל מלך לבישה ואל מלך חצור ואל כל מלכי הכנעני אשר תחת ידם לאמר: עזרו אתי ויבאו אלי ונלכה אל בני יעקב ונשלים אתם בשדום ובכרית פן תחרב כל ארצכם בחרבות בני יעקב כאשר עשו לשכם ולערים אשר סביבותיה כאשר שמעתם וראיתם והיה כבואכם אלי אל תבאו באנשים רבים רק כל מלך יביא את שלשה שריו הגדולים וכל שר יבא עם שלשה אנשים משרתיו וכאתם כלכם אלי חברונה וכאנו כלנו יחד אל בני יעקב ונתחנן לפניהם ויכרתו לנו ברית שלום ויעשו כל המלכים האלה כאשר שלח אליהם מלך חברון כי היו כלם תחת עצתו ומאמרו ויתקבצו כל מלכי

כנען ללכת אל בני יעקב לעשות עמהם שרם ובני
 יעקב שבו ויצאו אל חלקת השדה אשר בשכם כי לא
 האמינו במלכי הארץ: וישבו וישבו בני יעקב בחלקת
 השדה עשרה ימים ואין בא אליהם למלחמה: ויראו
 בני יעקב כי אין מלחמה ויאספו כלם ויבאו עיר שכם
 וישבו בני יעקב בשכם ויתקבצו כל מלכי האמורי מכל
 מקומותם מקץ ארבעים יום ויבאו כלם חברונה אל יפיע
 מלך חברון ויהי מספר המלכים אשר באו חברונה
 להשלים את בני יעקב עשרים ואחד מלכים ומספר
 השרים אשר באו אתם ששים ושלושה שרים ואנשיהם
 מאה ושמונים ותשעה איש ויחננו כל המלכים האלה
 ואנשיהם הר חברון ויצא אליהם מלך חברון עם שלשה
 שריו ותשעה אנשיהם עמהם ויתיעצו המלכים האלה
 יחד ללכת אל בני יעקב לשלום ויאמרו אל מלך חברון
 לך אתה לפנינו עם אנשיך ודברת אל בני יעקב בעדינו
 ואחר נבוא אחרריך ומלאנו את דברריך ויעש מלך חברון
 כן ובני יעקב שמעו כי התקבצו כל מלכי כנען ויחננו
 בחברון וישלחו בני יעקב מרגלים ארבעה עבדים
 מעבדיהם לאמר לכו ורגלו את המלכים האלה ודרשו
 וחקרו את אנשיהם ואם הם מעט או הרבה והיה אם
 תראום כמתי מספר וספרתם את כלם ובאתם וילכו
 עבדי יעקב בסתר אל המלכים האלה ויעשו כאשר צוום
 בני יעקב ויבאו אל בני יעקב ביום ההוא ויאמרו אליהם
 באנו אל המלכים האלה והנה הם מתי מספר ונספר את
 כלם והנה שמונים ושמונה ומאתים איש מלכים
 ואנשיהם ויאמרו בני יעקב מתי מספר הם ולא

נצא

נצא אליהם כלנו ויהי בכקר ויקומו בני יעקב
 ויבחרו מאנשיהם ששים ושתים איש ויצאו
 עמהם עשרה בני יעקב ויחגרו איש כלי
 מלחמתו כי אמרו למלחמה באים עלינו כי לא ידעו כי
 לשלום הם באים אליהם: ויצאו בני יעקב עם עבדיהם
 אל שער שכם לקראת המלכים האלה ויעקב אביהם
 אתם: ויהי כצאתם והנה מלך חברון ושלשה שריו
 ותשעה אנשים עמו באים בדרך מול בני יעקב וישאו
 בני יעקב את עיניהם ויראו מרחוק ויכירו את יפיע מלך
 חברון ושריו באים לקראתם ויתיעצו בני יעקב במקומם
 בשער שכם ולא הלכו: ומלך חברון הולך הלוך וקרב
 הוא ושריו עד הגעתו אל בני יעקב וישתחו להם ארצה
 עם שריו וישב מלך חברון עם שריו לפני יעקב ובניו
 ויאמרו לו בני יעקב מה לך מלך חברון למה באת אלינו
 היום מה תבקש מאתנו: ויאמר מלך חברון אל יעקב
 כי אדוני כי מלכי הכנעני באים פלם אליכם היום לעשות
 עמהם שלום וישמעו בני יעקב את דברי מלך חברון ולא
 אבו לדבריו כי לא האמינו לו בני יעקב כי חשבו כי
 במרמה דבר אליהם מלך חברון: וידע מלך חברון
 מדברי בני יעקב כי לא האמינו אג כל דבריו: ויגש עוד
 מלך חברון לפני יעקב ויאמר אליו כי אדוני כי כד
 המלכים האלה לשלום באים אליכם כי לא באו עם
 כל אנשיהם וגם כל כלי מלחמתם לא הביאו עליהם כיעל
 שלום מאת אדוני ובניו באו לבקש ויענו בני יעקב את מלך
 חברון לאמר שלח נא אתה ויבאו כל המלכים הטה לבדם
 לפנינו אם באמת תדבר אלינו והיה אם יבאו אלינו

כלא

בלא כלי מלחמתם ונדעה כי שלום יבקשו ממנו: וישלח
 יפיע מלך חברון אחד מאנשיו אל המלכים ויבאו כלם
 לפני בני יעקב וישתחו להם אפים ארצה: וישבו המלכים
 האלה לפני יעקב ולפני בניו וידברו אליהם לאמר:
 שמענו את כל אשר עשיתם למלכי האמורי בחרבכם
 הקשה ובזרועכם הגדולה מאד כי לא עמד איש מהם
 בפניכם: ונירא מאד לנפשותינו מכם פן יקראנו
 כמקריהם ונבוא אליכם לכרות לנו ברית שלום: ועתה
 כרתו לנו ברית ושלום אמת כאשר לא תגעו בנו ולא נגע
 בכם: וידעו בני יעקב כי באמת באו לבקש השלום
 מאתם וישמעו להם כל בני יעקב ויכרתו להם ברית
 שלום: וישבעו אליהם כל בני יעקב אשר לא יגעו בהם
 וגם כל מלכי הכנעני נשבעו להם: וישמום בני יעקב
 למס מהיום ההוא והלאה ואהרי כן באו כל שרי המלכים
 האדה עם כל אנשיהם לפני בני יעקב ומנחות בידיהם
 אל יעקב ואל בניו וישתחו להם אפים ארצה: ויפצרו
 המלכים האלה בכני יעקב ויתחננו אליהם להשיב את
 כל השביה אשר שבו משבעת ערי האמורי: ויעשו כן
 בני יעקב וישיבו את כל השביה את הנשים ואת הטף
 ואת כל הבהמה וכל השלל אשר לקחו וישלחו אותם
 וילכו איש לעירו: וישתחו כל המלכים האלה עוד אל
 בני יעקב וישלחו ויביאו אליהם מנחות רבות כימים ההם
 וישלחו בני יעקב את המלכים האלה ואת אנשיהם וילכו
 מאתם לשלום אל עריהם וגם בני יעקב שבו אל מקומם
 שכמה ויהי שלום מהיום ההוא והלאה בין בני יעקב ובין
 מלכי הכנעני עד בא בני ישראל ארץ כנען לנחלה:

פרשת

פרשת וישב

ויהי לתקופת השנה ויסעו בני יעקב משכם וישוכו
 ויבאו חברונה אל יצחק אביהם וישבו שם: אך
 צאנם ובקדם וכל אשר להם רועים בשכם יום יום כי
 מרעה טוב ושמן היה בשכם כימים ההם: וישב יעקב
 ובניו וכל ביתם בעמק חברון: ויהי כימים ההם בשנה
 ההיא שנת מאה ושש שנים לחיי יעקב בשנה העשירית
 לבא יעקב מפדן ארם: ותמת לאה אשת יעקב בשנה
 ההיא בת אחת וחמשים שנה במותה בחברון: ויקברו
 אותה יעקב ובניה במערת שדה המכפלה אשר בחברון
 אשר קנה אברהם מאת בני חת לאחוזת קבר: ובני
 יעקב ישבו עם אביהם בעמק חברון וידעו כל יושב
 הארץ את גבורתם ויהי שמעם בכל הארץ: ויוסף בן
 יעקב ובנימין אחיו בני רחל אשת יעקב עודם קטנים
 כימים ההם ולא יצאו את אחיהם במלחמותם בכל
 ערי האמורי: וירא יוסף את גבורת אחיו וגדולתם וישבה
 אותם ויהללם אך גדל את נפשו עליהם ויתנשא כנפשו
 אליהם: וגם יעקב אביו אהב אותו מכל בניו כי בן זקונים
 הוא לו ויעש לו כתנת פסים באהבתו אותו: וירא יוסף
 כי אותו אהב אביו מכל אחיו ויוסף עיד ויתנשא יוסף
 על אחיו ויבא לאחיו דבה רעה עליהם: ויראו בני יעקב
 את כל מעשה יוסף אחיהם אתם וכי אהב אותו אביהם
 מכלם וישנאו אותו ולא יכלו דברו לשלום כל הימים
 ויהי יוסף בן שבע עשרה שנה והוא עודנו גדל את נפשו
 על אחיו ויאמר להתנשא עליהם: בעת ההיא חלם

חלום ויבא אל אחיו ויגד להם את חלומו ויאמר ליהם חלום חלמתי והנה כלנו מאלמים אלומות בשדה ותקם אלומתי ותתיצב בארץ ויסבכוה אלומותיכם וישתחו לה ויענו אותו אחיו ויאמרו לו מה החלום הזה אשר חלמת התאמר בלבבך למרוך או למשול עלינו ויבא עוד ויגד הדבר ליעקב אביו וינשק יעקב את יוסף כשמעו את הדברים מפיו ויברך יעקב את יוסף ויראו בני יעקב כי ברך אביהם את יוסף וינשק אותו ויאחבהו מאד ויקנאו בו מאד וישנאו אותו עוד ויהי אחרי כן ויחלום עוד יוסף חלום אחר ויספר את החלום לאביו לעיני אחיו ויאמר יוסף אל אביו ואל אחיו הנה חלמתי חלום עוד והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחיים לי וישמע אביו את דברי יוסף ואת חלומו וירא כי אחיו שונאים את יוסף בדבר הזה ויגער יעקב ביוסף לפני אחיו על הדבר הזה לאמר מה החלום הזה אשר חלמת ותגדל את נפשך על אחיך הגדולים ממך התחשוב בלבבך אשר בוא נבוא אני ואמך ואחד עשר אחיך להשתחוות אליך כי תדבר בדברים האלה ויקנאו בו אחיו על כל דבריו וחלומותיו ויוסיפו עוד שנאו אותו ויעקב שמר את החלומות בלבו ויהי היום וילכו בני יעקב לרעות צאן אביהם בשכם כי עודם רועים בשכם בימים ההם ויהי בהיות בני יעקב רועים בשכמה ביום ההוא ויתמהמהו ויעבור עת האסף כל המקנה ולא באו וירא יעקב כי התמהמהו בניו בשכם ויאמר יעקב בלביפן יקומו עליהם אנשי שכם להלחם בם על כן התאחר בואם היום

היום הזה ויקרא יעקב אל יוסף בנו ויצוהו לאמר הלא אחיך רועים בשכם היום והנה לא באו עד עתה לך נא וראה איפה הם והשיבני דבר את שלום אחיך ואת שלום הצאן וישלח יעקב את יוסף בנו מעמק חברון ויבא יוסף אל אחיו שכמה ולא מצאם וילך יוסף בשדה אשר אצל שכם לראות אנה פנו אחיו וילך ויתעה בדרך במדבר ולא ידע אנה ילך וימצאהו מלאך יי תועה בדרך בשדה ויאמר אליו יוסף אנה תלך ומה תבקש ויאמר יוסף אל מלאך יי את אחי אנכי מבקש הלא שמעת איפה הם רועים ויאמר מלאך יי אל יוסף ראיתי את אחיך רועים פה ושמעתי אומרים ללכת להם לרעות בדותן וישמע יוסף בקול מלאך יי וילך דותינה אל אחיו וימצאם בדותן רועים הצאן ויבא יוסף אל אחיו ובטנם יקרב לפניהם ויראוהו אחיו מרחוק ויתיעצו עליו להמיתו ויאמר שמעון אל אחיו הנה בעד החלומות בא אלינו היום הזה ועתה לכו ונדרגדהו ונשליכהו באחד הבורות אשר במדבר הזה והיה בבקשו אותו אבינו ממנו ואמרנו היה רעה אכלתהו וישמע ראובן את דברי אחיו על יוסף ויאמר אליהם אל תעשו הדבר הזה ואיך נשא פנינו לפני יעקב אבינו אך השליכו אותו אל הבור הזה למות שם ויד אל תשלחו בו לשפוך דמו וראובן אמר כן למען הצילהו מידם להשיבו אל אביו ויהי כאשר בא יוסף אל אחיו וישב לפניהם ויקומו עליו ויחזיקו בו ויכוהו לארץ ויפשיטוהו מכתנת הפסים אשר עליו ויקחוהו וישליכו אותו

הבורה

א"ס בזה מוכן על מה ועל מה רש לרע את שלום הכל והרי היום ההוא נסעו משם כי קרוב הדרך בין חברון לשכם ומה נתחדש עתה ליעקב אלף כי עבר עת האסף המקנה וסעד יעקב עמו עלקמה

הבורה והקבור ריק אין בו מים כי אם נחשים ועקרבים וירא יוסף מפני הנחשים והעקרבים אשר בכור ויצעק יוסף בקול גדול ויסתר יי את הנחשים ואת העקרבים בקירות הכור ולא הרעו ליוסף ויקרא יוסף מתוך הכור אל אחיו ויאמר אליהם מה עשיתי לכם ומה הטאתי לא תיראו מפני יי בעדי הלא אנכי למה עצמכם ובשרכם ויעקב אביכם אבי הוא ולמה תעשו לי הדבר הזה היום ואיך תשאון פניכם לפני יעקב אבי ויהי צועק וקורא אל אחיו מתוך הכור ויאמר יהודה ראובן שמעון ולוי אחי שאוני ממחשכים אשר שמתם אותי בו וראו היום את פני יי ואת פני יעקב אבי ואם אני הטאתי לכם הלא בני אברהם יצחק ויעקב אתם אשר אם ראו יתום עליו ירחמו ואם רעב יאכילוהו לחם ואם צמא ישקוהו מים ואם ערום יכסוהו ואיך אתם לא תרחמו על אחיכם כי עצמכם ובשרכם אני ואם הטאתי אליכם הלא תעשו בעבור אבי ויוסף מדבר את כל הדברים האלה מתוך הכור ולא שמעו אחיו אליו ולא הטו את אזניהם לכל דברי יוסף ויהי צועק ובוכה בתוך הכור ויאמר יוסף מי יתן וידע אבי היום את המעשה אשר עשו לי אחי ואת הדברים אשר דברו אלי היום וישמעו כל אחיו את צעקתו ואת בכייתו בתוך הכור וילכו אחיו ויתרחקו מן הכור למען לא ישמעו את צעקת יוסף ואת בכייתו בכור וילכו וישבו מנגד הרחק כמטחוי קשת וישבו שם לאכול לחם ויהי המה אוכלים ויתיעצו יחד מה לעשות לו אם להמיתו ואם להשיבו אל אביו המה מתיעצים וישאו עיניהם ויראו

והנה

והנה ארחת ישמעאלים באה מרחוק מדרך גלעד הולכים לרדת מצרימה ויאמר אליהם יהודה מה בצע כי נהרוג אנחנו את אחינו פן ידרשנו אלהים ממנו זאת היא העיצה היעוצה עליו אשר תעשו לו והנה ארחת הישמעאלים הזאת הבאה עלינו הולכת דרך מצרים עתה לכו ונמכרוהו אליהם וידינו אל תהי בו והם יוליכוהו אל דרכם ואבד בין אנשי כל הארץ והמת לא נמיתהו אנחנו בידינו וייטב הדבר בעיני אחיו ויעשו בדבר יהודה ויהי הם מדברים בדבר הזה ובטרם באה נגדם ארחת הישמעאלים ויעברו מאצלם שבעה אנשים מדינים סוחרים ויהי בעברם ויצמאו מים וישאו עיניהם ויראו את הכור אשר יוסף שם ויראו והנה עליו כל עוף למינהו וירוצו האנשים המדינים ההם אל הכור לשתות מים כי חשבו כי מים בו ויבאו לפני הכור וישמעו את קול יוסף צועק ובוכה בכור וישקיפו אל הכור ויראו והנה נער יפה תאר ויפה מראה מאד ויקראו לו ויאמרו לו מי אתה ומי הביאך הלום ומי שמך בכור

הזה במדבר ויתנו כלם את ידם וישאו את יוסף וימשכוהו ויעלוהו מן הכור ויקחוהו וילכו להם לדרכם ויעברו מאצל אחיו ויראו אחיו את יוסף ביד המדינים ויאמרו אליהם למה תעשו את הדבר הזה לקחת את עבדנו מאתנו ותלכו לכם הלא אנחנו אשר שמנו את הנער הזה בכור כי מרד בנו ותבאו אתם ותעלו אותו

ותוליכו

א"כ אחר קריאתך כל ענין א"כ הנזכר עד סופו תבין ותדע איך זה הספר הולך ונכתב בלבוש טיב לפרש ז"ל מן המדינים ויהי הם מדינים ויהי בהר"פ ז"ל על רש"י ז"ל ותרצה כמה נדקדקו רש"י ז"ל והר"ב ז"ל והר"מ ז"ל כלל העולה כי המדינים העלו יוסף מן הכור ולהם נמכר פעם ראשונה ודלא כפי רש"י ז"ל שאמר ומשכו בני יעקב את יוסף וכו' רק המדינים העלוהו ואחיו ראוהו ראשונה החושי שמואל ולהם חשבו למכרו ונתגלגל הדבר כי מכרוהו למדינים והמדינים מכרוהו א"כ לישמעאלים והם וישמעאלים מכרוהו למדינים אחר כך והמדינים

ותוליכו אותו ועתה תנו לנו את עבדנו ויענו המדינים ויאמרו אל בני יעקב הזה הוא עבדכם או הזה ישרת אתכם אולי אתם כלכם עבדים לו כי הוא יפה תואר ויפה מראה וטוב רואי הוא מכלכם ולמה תדברו כלכם אלינו בזבים ועתה לאנשמע לדבריכם ולא נאזין אליכם כי אנחנו מצאנו את הנער בכור במדבר ונקחהו ונלך ויגשו אליהם כל בני יעקב ויקומו עליהם ויאמרו אליהם תנו לנו את עבדינו ולמה תמותו כלכם לפי חרב ויצעקו עליהם המדינים וישליפו כלם את הרבותיהם ויגשו להלחם בבני יעקב והנה שמעון קם ממושבו עליהם וידלג בארץ וישלוף את הרבו ויגש אל המדינים ויצעק צעקה גדולה לפניהם ותשמע צעקתו למרחוק ותרעש הארץ מצעקת שמעון וייראו המדינים מפני שמעון ומקול צעקתו ויפלו על פניהם ויבהלו מאד ויאמר אליהם שמעון הלא אנכי שמעון בן יעקב העברי אשר החרבתי את כל עיר שכם לבדי ואת ערי האמורי עם אחי כה יעשה לי אלהים וכה יוסיף פי אם באו אתכם כל אנשי מדין אחיכם וגם מדכי כנען אתכם לא יוכלו להלחם בי ועתה תנו את הנער אשר לקחתם פן אתן את בשרכם לעוף השמים ולבהמת הארץ וייראו עוד המדינים מפני שמעון ויגשו אל בני יעקב בפחד ואימה ובדברי רכה לאמר הלא כי אמרתם עבדכם הוא הנער הזה וימרוד בכם עד כן שמתם

מכרוסו אחרונה לפוטיפר ובהניכולו מדומק שמש ז'ל דוק ותסכם ואפטר כי זש"ה על שלשה פסעי ישראל וכו' ר"ל כי הג' פעמים שנמכר יוסף כלם הם פסעי ישראל כי הם פסכה סוף וחולס הם אפטר שימחל להם כלם אמנם על ד' ר"ל על פעם הד' שנמכר לחזרים הם קשה מכלם כי עבד הנמכר הם קשה להשיבו אל מקומו כי מערכת מנרים תקיב לבלתינאלת משם אלז אנו לא השיבנו בתמי הושיעור הכתוב כך על ג' פסעי ישראל ועל ד' ר"ל סבה וכשהם גם כן ד' שהם כלם פסעי ישראל חולס הג' לחד שאינם קשים כ"כ והד' יותר קשה מפלס וכי לא השיבנו מהגלות סוף ח' ופירר אותם מ'ס על מנרס בכסף נדק וכו'

שמתם אותו בכור ומה תעשו לכם בעבד אשר ימרוד באדוניו : עתה מכרו אותו לנו ונתנה לכם כל אשר תחפצו בו ויי חפץ לעשות הדבר הזה לבלתי המית בני יעקב את אחיהם : ויראו המדינים את יוסף יפה תואר ויפה מראה ויחמדו אותו בלכם ויתחזקו לקנות אותו מאת אחיו וישמעו בני יעקב אל המדינים וימכרו אליהם את יוסף אחיהם בעשרים כסף וראובן אחיהם אין אתם ויקחו המדינים את יוסף וילכו להם לדרכם גלעדה המה הולכים בדרך וינחמו המדינים על אשר עשו אשר קנו את הנער : ויאמרו איש אל רעהו מה הדבר הזה אשר עשינו אשר לקחנו מאת העברים הנער הזה אשר הוא יפה תאר ויפת מראה : אולי כי גנוב גונב זה מארץ העברים ולמה עשינו הדבר הזה והיה אם יבוקש ונמצא בידינו ומתנו בו . והלא אנשים קשים וחזקים כאשר ראיתם היום את גבורת אחד מהם מכרו אותו אלינו אולי כי בכחם ובזרועם הקשה גנבוהו מארצו על כן מכרו אותו במחיר מעט אשר נתתם להם : ויהי בדברם הדבר הזה ויראו והנה ארחת הישמעאלים הבאה בתחלה אשר ראו בני יעקב הולכת ובאה לקראת המדינים . ויאמרו המדינים איש אל רעהו לכו ונמכור את הנער הזה לארחת הישמעאלים הבאים לקראתנו ונקח בו אף את המחיר המעט אשר יתנו בו ונוצל מרעתו ויעשו כן ויגיעו עד הישמעאלים ההם וימכרו המדינים את יוסף לישמעאלים בעשרים כסף אשר נתנו בו לאחיו : וילכו המדינים לדרכם גלעדה ויקחו הישמעאלים את יוסף

וירכבוהו

וירכיבוהו על הגמלים ויוליכוהו מצרימה וישמע יוסף
 כי הולכים הישמעאלים מצרימה ויצעק יוסף ויבכה
 על הדבר הזה כי התרחק מארץ כנען מאביו ויבך יוסף
 מאד על הגמל אשר רכב עליו וירא אותו איש אחד
 מהם ויורידהו מעל הגמל וילך ברגליו ובכל זאת היה
 יוסף צועק ובוכה ויאמר אבי אבי ויקם עליו איש אחד
 מהישמעאלים ההם ויכה את יוסף על הלחי ויוסף עוד
 יוסף לבכות וילאה יוסף בדרך ולא יכול ללכת ממר
 נפשו ויכודהו כלם ויענדהו בדרך ויפחידו אותו למען
 יחריש מהבכי וירא יי את עוני יוסף ואת עמלו ויורד יי
 על האנשים ההם חשך ובהלה ותיבש יד כל מכהו
 ויאמרו איש אל רעהו מה הדבר הזה אשר עשה אליהם
 לנו בדרך הזאת והם לא ידעו כי בעבור יוסף קרה להם
 הדבר הזה וילכו האנשים בדרך ויעברו מדרך אפרת
 אשר עם קבורת רחל ויגיע יוסף עד קבר אמו וימהר
 וירץ יוסף אל קבר אמו ויפול על הקבר ויבכה ויצעק
 יוסף על קבר אמו ויאמר אמי אמי יולדתני עורי וקומי
 וראה את בנך איך נמכר לעבד ואין מרחם קומי וראה
 בנך והביטי אליו וראה את דמעות עיני הנוזלות על
 לחיי אמי אמי עורה והקיצה קומי וראה את בנך ובכי
 עמו על צרתו וראה את לב אחי האכזרי עורי אמי עורי
 והקיצה משנתך עמדי וערכי מלחמותיך נגד אחי איכה
 הפשיטו אותי מכתנתי וימכרו אותי לעבד זה פעמים
 ויפרידו אותי מאבי ואין מרחם עורי וערכי את
 טענותיך נגדם לפני האלהים וראי את מי יצדיק האלהים
 במשפט ואת מי ירשיע קומי אמי קומי והקיצה

משנתך

משנתך וראי את אבי איכה נפשו ולכו עלי ביום הזה
 עמדי ונחמהו ודברי על לבו ויוסף עוד לדבר כדברים
 האלה ויצעק ויבך יוסף בכי גדול על קבר אמו ויבך
 לדבר וידום כאבן על הקבר ממר לבו וישמע יוסף את
 קול מדבר אליו מתחת הארץ ויענדהו בלב מר ובקול
 בכי ותחנה כדברים האלה בני בני יוסף בני שמעתי
 את קול בכייתך ואת קול צעקותיך ראיתי את דמעיתך
 ידעתי את צרתך בני ויצר לי עליך ותוסף לי יגון רב על
 יגוני ועתה בני יוסף בני חבה את יי והתחולל לו ואל
 תירא כי יי עמך הוא יציל אותך מכל צרה קום בני ולך
 לך מצרימה עם אדוניך ואל תירא כי האלהים עמך בני
 ותוסף לדבר אל יוסף כדברים האלה ותרום וישמע
 יוסף את הדבר הזה ויתמה מאד מזה ויוסף עוד לבכות
 וירא אותו אחרי כן אחד מהישמעאלים ההם צועק
 בוכה על הקבר ויחר אפו עליו ויגרשהו משם ויבהו
 ויקללהו ויאמר יוסף אל האנשים אמצא חן בעיניכם
 אשר תשיבוני בית אבי והוא יעשיר אתכם עושר רב
 ויענהו לאמר הלא עבד אתה איפה אביך ואם יש לך
 אביך לא תמכר לעבד במעט מחיר זה פעמים ויחר
 אפם עליו עוד ויוסיפו להכותו ולייסרו עוד ויבך יוסף
 בכי גדול וירא יי את עוני יוסף ויוסף יי ויך את האנשים
 וייסרם וישלח יי עליהם רוח חזק מאד ותחשך עליהם
 הארץ ויברקו ברקים וירעמו רעמים ותרעש הארץ מקול
 הרעם והרוח החזק ויבהלו האנשים ולא ידעו אנה ילכו
 ויעמדו הבהמות וכל הגמלי וינהגום ולא יכלו ללכת ויכו
 אותם וירבצו לארץ ויאמרו איש אל רעהו מה זאת עשה

אלהים

אלהים לנו מה פשעינו ומה הטאתינו כי קרה לנו הדבר הזה היום: ויען האחד ויאמר אליהם אולי מעון העבד העני הזה קרה לנו את הדבר הזה היום ועתה חלו נא את פניו ופצרו בו וימחול לנו ואז נדע באשר למי הרעה הזאת לנו: והיה אם רחם ירחמנו האלהים וידענו כי מעון העבד הזה היה לנו כלזה: ויעשו האנשים כן ויתחננו אל יוסף ויפצרו בו למחול להם ויאמרו הטאנו לוי ולך עתה הואל ובקש נא מאלהיך ויסר מעלינו המות הזוה כי הטאנו לו: ויעש יוסף כדבריהם וישמע יי אל יוסף ויסר יי מעל האנשים ההם את המכה אשר הכה אותם בעבור יוסף: ויקומו הבהמות מהארץ וינהגום וילכו ויעמוד הרוח מזעפו ותנח הארץ וילכו האנשים לדרךם לרדת מצרימה: וידעו האנשים ההם כי בעבור יוסף היה להם המקרה ההוא: ויאמרו איש אל רעהו הנה ידענו כי מאת העבד הזה היתה לנו הרעה הזאת ועתה מה לנו להביא על נפשותינו את המות הזה עוצו לנו עצה מה לעשות לעבד הזה: ויען האחד ויאמר הלא כי אמר לנו להשיבו אל אביו: עתה לכו ונשובה ארתו ונבואה אל המקום אשר יאמר ולקחנו מביתו את המחיר אשר נתנו בו ונלכה לנו: ויען האחד ויאמר הנה כי העצה הזאת טובה מאד אך לא נוכל לעשות כן כי רחוק ממנו הדרך מאד ולא נוכל לשוב מדרכינו: ויען האחד ויאמר אליהם זאת העצה היעוצה בזה וממנה לא נסור: הנה אנהנו באים היום מצרימה והיה בבואנו מצרים ומכרנו אותו שם במהיר רב ונוצל מרעתו: וייטב הדבר הזה בעיני האנשים

האנשים ויעשו כן וילכו לדרךם מצרימה עם יוסף ובני יעקב כאשר מכרו את יוסף אחיהם אל המדינים ויך את לבם עליו וינחמו על מעשיהם ויבקשו לדכת להביאו ולא מצאוהו: וראובן שב אל הכור אשר היה יוסף בו לשאת אותו להשיבו אל אביו: ויעמוד ראובן על הכור ולא שמע דבר ויקרא יוסף יוסף ואין עונה ואין דובר דבר: ויאמר ראובן אך כי מת יוסף מיראה או כי נחש המיתו: וירד ראובן עד תוך הכור ויבקש את יוסף ולא מצא אותו בכור ויעל: ויקרע ראובן את בגדיו ויאמר הילד איננו ומה אשיב את אבי עליו אטמת וילך אל אחיו וימצא אותם עצבים עד דבר יוסף ומתיעצים יחד איכה ישיבו את אביהם עליו: ויאמר ראובן אל אחיו באתי אל הכור והנה אין יוסף שם ומה נאמר לאבינו כי אין אבי מבקש את הילד כי אם מעמי: ויענוהו אחיו לאמר כזה וכזה עשינו ויך לבנו על המעש הזה אחר כן ונשב לבקש עלילה מה נשיב את יעקב אבינו על ככה ויאמר אליהם ראובן מה המעשה היה אשר עשיתם להוריד שיבת אבינו ביגון שאולה לא טוב הדבר אשר עשיתם וישב ראובן אתם ויקומו כלם וישבעו איש את אחיו לבלתי הגיד את הדבר הזה ליעקב ויאמרו כלם כל איש אשר יגיד את הדבר הזה לאבינו ולביתו או אשר ישמיע את הדבר הזה לכל בני הארץ ועמדנו כלנו עליו ונהרגו בחרב: וייראו בני יעקב איש מאת אחיו כקטן כגדול על הדבר הזה ואין דובר דבר ויסתירו את הדבר בלבם: וישבו אחרי כן בארץ יחד להתיעץ ולבקש עלילה מה יאמרו אל יעקב אביהם על כל הדברים האלה: ויאמר אליהם

יששכר הנה לכם עצה אם טוב בעיניכם לעשות כדבר
 הזה: קחו לכם את הכתנת אשר ליוסף וקרעו אותה
 ושחטו שעיר עזים וטבלתם אותה בדמו ושלתם אותה
 לאבינו והיה בראותו אותה ואמר היה רעה אבלתהו
 על בן קרעה את כתנתו והנה דמו בכתנתו
 והיה בעשותכם הדבר הזה ונקינו אנחנו מתלונת
 אבינו ורתישר בעיניהם עצת יששכר וישמעו אליו
 ויעשו כדבר יששכר אשר יעץ אותם וימהרו ויקחו את
 כתנת יוסף ויקרעוה וישחטו שעיר עזים ויטבלו את
 הכתנת בדם השעיר וירמסוה בעפר וישלחו את
 הכתנת ביד נפתלי אל יעקב אביהם ויצווהו לאמר
 כדברים האלה אנחנו אספנו את המקנה ונבוא עד
 דרך שכס והלאה ונמצא את הכתנת הזאת במדבר
 על הדרך טבולה בדם ובעפר ועתה הכר נא הכתנת
 בנך היא אם לא וילך נפתלי ויבא אל אביו ויתן לו את
 הכתנת וידבר אליו את כל דברי אחיו אשר צוו אותו
 וירא יעקב את כתנת יוסף ויכירה ויפול על פניו ארצה
 וידום כאבן ויקם אחרי בן ויצעק בקול גדול ובככי
 ויאמר כתנת יוסף בני הוא וימהר יעקב וישלח אל בניו
 עבד מעבדיו וילך אליהם וימצאם באים בדרך עם
 הצאן ויבאו בני יעקב אל אביהם בערב והנם קרועים
 בגדים ואדמה על ראשם וימצאו את אביהם צועק וכוכה
 בקול גדול ויאמר יעקב אל בניו הלא תגידו לי מה
 הרעה הכאה עלי פתאום ביום הזה ויענו את יעקב
 אביהם לאמר אנחנו באים היום כאשר נאספו הצאן
 ונבא עד עיר שכס במדבר על הדרך ונמצא את

הכתנת

הכתנת הזאת מלאה דם בארץ ונכיר אותה ונשלח
 אותה אליך התוכל להכירה וישמע יעקב את דברי
 בניו ויצעק בקול גדול ויאמר כתנת בני היה רעה
 אבלתהו טרוף טרוף יוסף כי אנכי שלחתיהו אליכם
 היום לראות את שלומיכם ואת שלום הצאן להשיבני
 דבר מאתכם וילך כאשר צויתיהו ורתקראן אותו
 כאלה היום הזה ואני אמרתי כי אתכם הוא בני ויענו
 ויאמרו בני יעקב לא בא אלינו ולא ראינו אותו מעת
 צאתנו מאתך עד פה ויהי כשמוע יעקב את דבריהם
 ויצעק עוד צעקה גדולה ויקם ויקרע שמלותיו וישם שק
 במתניו ויבך בכי גדול ויספור וישא את קולו בככי
 ויקרא ויאמר כדברים האלה יוסף בני בני יוסף שלוח
 שלחתיך היום אל שלום אחיך והנה נטרפת מידי היתה
 זאת לך בני צר לי עליך יוסף בני צר לי עליך מה מתקת
 לי בחיים ועתה מה מרה עלי מותך מאד מי יתן מותי
 תחתיד היום בני יוסף כי צר לי עליך מאד בני בני
 יוסף בני אנה אתה ואיפה נפשך עורה עורה ממקומך
 ובאוראה את צרתי עליך בני יוסף בא נא וספור דמעות
 עיני הנזלות על פני והעליתם לפני יי וישוב אפו ממני
 איך נפלת יוסף בני ביד אשר לא נפל אדם למיום היות
 עולם עד היום הזה כי מכת אויב הוכית מוסר אכזרי
 אך ידעתי כי על רוב עונותי היה לך הדבר הזה בני
 עורה נא וראה מה מרה עלי צרתך בני ואף לא גדלתיך
 ולא טפחתיך וגם רוח ונפש לא נתתי בך כי אם הלאהים
 אשר יצר אותך והוא בנה את עצמותיך ויתן עליהם
 בשר מלמעלה ויפה באפך נשמת חיים ויתן אותך אלי

ואולם

ואולם האלהים אשר נתנך אלי הוא אשר לקח אותך ממני ותקראן אותך כאלה היום הזה וכל מעשה האלהים טוב ויוסף יעקב לדבר על יוסף כדברים האלה ויבך בכי גדול ויפול לארץ וידום ויראו כל בני יעקב את צרת אביהם וינחמו על אשר עשו ויבכו גם הם בכי גדול ויקם יהודה ויקח את ראש אביו מעל הארץ וישם אותה בין ברכיו ויסר את דמעות אביו מלחיו ויבך יהודה בכי גדול מאד וראש אביו על ברכיו ודומם כאבן ויראו בני יעקב את צרת אביהם וישאו את קולם ויוסיפו עוד לבכות ויעקב עודנו נופל בארץ כאבן דומם ויקומו כל בניו וכל עבדיו וכל בנות עבדיו ויסובכוהו לנחמו וימאן להתנחם ויקומו כל בית יעקב ויספרו מספר גדול על יוסף ועל צרת אביהם: ויגע הדבר ליצחק בן אברהם אבי יעקב ויבך בכי גדול על יוסף הוא וכל ביתו: ויבא מהמקום אשר גר שם בחברון ואנשיו עמו וינחם את יעקב בנו וימאן להתנחם ויהי אחרי כן ויקם יעקב מהארץ ודמעותיו נוזלות על פניו ויאמר אל בניו קומו וקחו חרבותיכם וגם קשתותיכם וצאו השדה ובקשו אולי תמצאו גויית בני והבאתם אותה אלי וקברתיה ואתם בקשו נא בעד החיות וצודו אותם ואשר תמצאו לקראתכם בראשונה ותפשתם אותה והבאתם אותה אלי: אולי יראה יי בעניי היום הזה והכין לכם את אשר טרף אל בני והבאתם אלי ואנקום נקמת בני: ויעשו בניו כאשר צוה אביהם וישכימו בבקר ויקחו איש חרבו וקשתו בידו ויצאו השדה לצוד החיות: ויעקב עודנו צועק ובוכה הולך ובא בבית ומכה כף אל כף ויאמר

יוסף

יוסף בני יוסף בני וכני יעקב הלכו המדברה אל החיות לתפשם והנה לקראתם זאב אחד ויתפשוהו ויביאוהו אל אביהם ויאמרו אליו זאת מצאנו בראשונה ונביא אותו אליך כאשר צויתנו ואת גויית בנך לא מצאנו ויקח יעקב את החיה מיד בניו ויצעק עוד בקול גדול ובככי וכידו החיה ויאמר כמר לב ונפש אך החיה מדוע אכלת את יוסף בני ואיך לא יראת מאלהי הארץ ומצרת יעקב בני: ותאכל את בני חנם על לא חמס ותשימיני עליו ולכן האלהים יבקש את נרדף ויפתח יי אהפי החיה בעבור נחם את יעקב בדבריה ותען את יעקב ותדבר אליו כדברים האלה חי האלהים אשר בראנו בארץ וחי נפשך אדוני לא ראיתי את בנך ולא טרפתיהו אך מארץ רחוקה באתי לבקש את בני גם אני כי כאשר קרה לך עם בנך קרה לי עם בני גם אני: כי זה עשרה ימים אשר באתי בארץ הזאת מבקש את בני אשר הלך מאתי היום שנים עשר יום ולא ידעתי אנה הוא ואם מת ואם חי הוא ואבא היום בשדה לבקש את בני וימצאו אותי בניך ויתפשוני ויוסיפו לי יגון על יגוני ויביאו אותי אליך היום ואדבר אליך את כל דברי ועתה בן אדם הנני כי דך ועשית לי כטוב בעיניך היום אך חי האלהים אשר בראנו בארץ לא ראיתי את בנך ולא טרפתיהו ולא בא אל פי בשר אדם כל ימי חיי ויהי כשמוע יעקב את דברי החיה ויתמה מאד וישלח מידו את החיה ותלך לדרכה: ויעקב עודנו צועק ובוכה על יוסף יום יום ויתאבל יעקב על יוסף ימים רבים ובני ישמעאל אשר קנו את יוסף מאת המדינים מאת אחיו

הלכו

לך את הכנור אשר בכית ונגן בידך ואשמע את דבריך
 ויאמר אליה מה יפו ומה נעמו דברי בדברי את שבה
 אלהי ואת תהלתו ותאמר אליו מה יפה מאד שער
 ראשך הנה מסרק הזהב אשר בכית קה נא דך והסרק את
 שער ראשך ויאמר אליה עד מתי תדברי אלי בדברים
 האלה עזוב לך את כל הדברים האלה מעלי וקום ועשה
 לך את כל דברי ביתך ותאמר אליו אין דבר בכיתי ואין
 מאמר כי אם דבריך ומאמריך וככל זאת לא הביט יוסף
 אליה ולא נשא את עיניו בה ויתן את עיניו בארץ למטה
 ותאהב זליכה את יוסף בלבה לשכב עמה והיה בעת
 אשר ישב בכית לעשות מלאכתו ותבא זליכה ותשב
 לפניו ותזיתו כדברים יום יום לשכב עמה
 או להביט אליה ולא אבה יוסף לשמוע אליה
 ותאמר אליו אם לא תעשה את דברי אייסרך
 במשפט מות ואתנה עליך עול ברזל ויאמר אליה יוסף
 הלא האלהים אשר ברא את האדם הוא מתיר אסורים
 והוא אשר יציל אותי ממאסריך וממשפטיך ויהי
 כאשר לא יכלה עליו לפתותו ונפשה דבקה
 בו ותפול זליכה בחולי כבד מתאותו ויבואו כל נשי
 מצרים לבקרה ויאמרו אליה מדוע את ככה דלה ורזה
 ואת לא חסרה דבר הלא אשת שר נכבד וגדול בעיני
 המלך את החסרת דבר מכל אשר תאווה נפשך ותען
 זליכה אתן לאמר היום יודע לכן על מה היה לי הדבר
 הזה אשר ראיתם אותי בו ותצו את נערו תיה ושימו
 לחם לכל הנשים ויעשו כן ותעש להן משתה ויאכלו
 כל הנשים בכית זליכה ותתן בידם אתרוגים ותתן להן

סכינים

סכינים לקלף האתרוגים לאכלם ותצו וילכישו את
 יוסף בנגדים יקרים ולהביאו לפניהם ויבא יוסף לפניהם
 ויביטו כל הנשים כיוסף ויראו את יופיו ולא הפנו את
 עיניהם ממנו ויהתכו כלם את ידיהם בסכינין אשר
 בידיהן וימלאו כל האתרוגים אשר בידיהן בדםם ולא
 ידעו את אשר עשו אך הביטו לראות כיופי יוסף ולא
 הפנו ממנו את עפעפיהן ותרא זליכה את אשר עשו
 ותאמר אליהן מה המעשה הזה אשר עשיתן הלא
 אתרוגים נתתי לפניכם לאכול ותחתכו אתם כלכם את
 ידכן ויראו כל הנשים את ידיהן והנה מלאים דם וירד
 דמן על כל בגדיהן ויאמרו אליה כי זה הענד אשר לך
 בביתך הרהיבנו ולא יכולנו להסיר עפעפינו ממנו
 מיופיו ותאמר אליהם הלא ברגע אשר ראיתם אורנו
 קרה לכם הדבר הזה ולא יכולתם להתאפק עליו ואף
 אנכי אשר הוא בכיתי תמיד ואראה אותו יום יום הולך
 ובא בכיתי ואיך לא אדל ולא אמות מזה ויאמרו אליה
 אמת תדברי כי מי יוכל לראות את התואר הזה בכיתו
 ויתאפק ממנו והלא ענדך הוא ומשרת את ביתך ולמה
 לא תדבר אליו את אשר עם לבבך ותעזוב את נפשך
 למות בדבר הזה ותאמר אליהם מתחזקת אנכי בכל
 יום להסיתו ולא אבה אל דברי ואבטיחהו בכל טובה
 ולא מצאתי בו דבר על כן דלותי כאשר ראיתם אורתי
 וזליכה חלתה מאד מתאות יוסף ויכבד עליה חוליה
 מאהבתו וכל אנשי בית זליכה ואישה לא ידעו את
 הדבר הזה וכי חלתה זליכה מאהבת יוסף וישאלוה
 כל אנשי ביתה לאמר מדוע את ככה דלה וחולה ואת

לא

לא חסרת דבר: ותאמר אליהם לא ידעתי את הדבר
 הזה אשר בא יום יום אלי: וכל הנשים וכל מאהבותיה
 באות יום יום לראותה ולדבר עמה ותאמר אליהן אין
 זה כי אם מאהבת יוסף: ותאמרן אליה פתי איתו והחזיקן
 בו בסתר אולי ישמע אליך ויסיר מעליך רק את המות
 הזה: ותוסף זליכה לחלות מאהבת יוסף ותלך הלך
 ודלה עד כי לא היה ברה כח לעמוד: ויהי היום ויוסף
 עושה מלאכת אדוניו בבית ותבא זליכה בסתר ותפול
 עליו פתאום ויקם יוסף עליה וירתחוק ממנה ויושיבה
 לארץ: ותכבה עליו זליכה מהתאוה אשר בלכבה אליו
 ותתחנן לפניו בכביה ודמעוניה יורדות על פניה: ותדבר
 אליו בקול תחנה ובמר נפש לאמר: הראית או השמעת
 או הידעת אשה יפה כמוני או טובה ממני אשר אדבר
 אליך יום יום ואדל מאהבתך ואעש לך את כל הכבוד
 הזה ולא שמעת בקולי: ואם על אשר יראת מאדוניך
 פני יסר אותך חי המלך אם יקרך עון בדבר הזה מאדוניך
 ועתה שמע נא אלי ועשה נא למען הכבוד אשר כבדתך
 והסר מעלי את המות הזה ולמה אמות בעבוריך: ותכל
 לדבר ויען יוסף אותה לאמר חדל לך מעלי ועזוב את
 הדבר הזה חלילה חלילה לי מעשות את הדבר הזה
 לאדוני: הן אדוני לא ידע אתי מה בבית וכל אשר יש לו
 נתן בידי: ואיך אעשה את הדברים האלה בבית אדוני
 כי גם הוא כבדני מאד בביתו וגם הפקיד אותי על ביתו
 וינשאני: אין איש גדול בבית הזה ממני ולא חשך אדוני
 ממני מאומה כי אם אותך באשר את אשתו ואיך
 תדבר אלי כדברים האלה ואיך אעשה הרעה הגדולה

הזאת

הזאת וחטאתי לאלהים ולאישך: ועתה חדל לך עוד
 מעלי ואל תדבר אלי עוד בדברים האלה כי אינני שומע
 אל דבריך: וזליכה לא שמעה אל יוסף בדברו אליה את
 הדברים האלה: אך מסיתה אותו יום יום לשמוע אליה
 ויהי אחרי כן ויתמלא נחל מצרים על כל גדותיו ויצאו
 כל יושבי מצרים וילכו לראות את הנחל בכל כלי שיר
 כמשפטם בארץ מצרים: וגם המלך והשרים יצאו לראות
 בתופים ובמחולות כי שמחה גדולה היא למצרים ויום
 טוב בעת אשר יתמלא ים שיהור והלכו שם לשמוח על
 המים: ויהי בצאת המצרים אל היאור לשמוח כמשפטם
 ויצאו גם כל אנשי בית פוטיפר אתם אך זליכה לא יצאה
 לה כי אמרה חולה אנכי ותשב בבית לבדה בעבור
 המצא לה יוסף ביום ההוא: ויהי בצאתם ותשאר זליכה
 בבית לבדה ואין אחר בבית אתה: ותקם ותעל אל
 הבית אל היכלה ותלבש בגדים כבגדי מלכות: ותשם
 על ראשה אבנים יקרות מאבני שיהם משובצים זהב
 וכסף ותיפה את פניה ואת בשרה בכל תמרוקי הנשים
 ותקטיר את ההיכל ואת הבית בקרה ולבונה ותפור
 בכל ההיכל מור ואהלול: ותשב אחרי כן בפתח היכלה
 על דרך הבית במקום אשר יעבור משם יוסף לעשות
 מלאכתו: והנה יוסף בא מהשדה ויבא הביתה לעשות
 מלאכת אדוניו: ויבא עד המקום אשר יעבור משם
 וירא את כל מעשה זליכה וישב אחרונית: ותרא זליכה
 את יוסף שב אחרונית מפניה ותקרא לו לאמר מה לך
 יוסף בא אל מלאכתך והנני פניתי את הדרך עד עברך
 אל מושביך: וישב יוסף ויבא הבית ויעבור משם אל

מקום מושבו וישב לעשות מלאכת אדוניו כמשפט והנה זליכה באה אליו ותעמוד לפניו בכגדי מלכות וריה שלמותיה יצא למרחוק ותמהר ותחוק ביוסף ובכגדיו ותאמר אליו חי המלך אם אינך עושה דברי כי היום תומת ותמהר ותשלח את ידה האחרת ותשלוף את החרב מתחת כגדיה ותתן על צוואר יוסף ותאמר קום ועשה את דברי ואם אין אתה מת היום: וירא יוסף מלפניה בעשותה את הדבר הזה ויקם לברוח מלפניה והיא תפשה את כגדו ממול פניו ויהי כברחו ככהלה ותקרע הכגד אשר החזיקה בו זליכה ויעזוב יוסף הכגד ביד זליכה וינס ויצא החוצה כי ירא ותרא זליכה כי נקרעו כגדי יוסף ויעזבם בידה וינסיתפחד לנפשה מאד פן ישמע עליה הדבר ותקם ותעש בערמה ותסר את הכגדים אשר לבשה אותם ותלבש את כגדיה ותקח את כגדי יוסף ותנח אצלה ותלך ותשב במקום מושב חוליה אשר ישבה שם טרם צאת אנשי ביתה אל היאור ותקרא את נער אחד קטן אשר היה בבית ותצוהו לקרוא אל אנשי ביתה ויבאו אנשי הבית אליה ויהי בראותה אותם ותאמר אליהם בקול גדול וכצעקה ראו אשר הביא אלי אדוניכם איש עברי אל הבית כי בא היום לשכב עמי: ויהי כצאתכם ויבא הביתה וירא כי אין אחד בבית ויבא אלי ויחזק בי לשכב עמי ואחזיק בכגדיו ואקרעם ואקרא עליו בקול גדול ויהי כהרימי קולי וירא לנפשו ויעזוב כגדו לפני ויצא וינס החוצה ולא דברו אנשי ביתה מאומה אך חרה אפם מאד ביוסף וילכו אל אדוניו וידברו לו את דברי אשתו: ויבא

פּוּטִיפֶר

פּוּטִיפֶר אֶל בֵּיתוֹ בַּחֲרוֹן אַף וַתְּצַעֵק עָלָיו אִשְׁתּוֹ לֵאמֹר מִה הַדְּבָר אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לִּי לְהַבְיֵא אֶל בֵּיתִי עֶבֶד עֲבָרִי כִּי בָא אֵלַי הַיּוֹם לְצַחֵק בִּי וְכִזְאֵת וְכִזְאֵת עָשָׂה לִּי הַיּוֹם וַיִּשְׁמַע פּוּטִיפֶר אֶת דְּבָרֵי אִשְׁתּוֹ וַיֵּצֵא לְהַכּוֹת אֶת יוֹסֵף בְּמַכּוֹת נִמְרָצוֹת וַיַּעֲשׂוּ לוֹ כֵּן וַיְהִי בַּהַכּוֹתָם אוֹתוֹ וַיְצַעֵק יוֹסֵף בְּקוֹל גְּדוֹל וַיִּשָּׂא עֵינָיו אֶל הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר יְיָ אֱלֹהִים אַתָּה יָדַעְתָּ כִּי אֲנִי נָקִי מִכָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְלֹמָה אֲמוֹת הַיּוֹם עַל שֶׁקֶר בִּיד הָעֲרָלִים הִרְשָׁעִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתִּי אוֹתָם: וַיְהִי מְדֵי הַכּוֹת אֲנָשִׁי פּוּטִיפֶר אֶת יוֹסֵף וַיְצַעֵק וַיִּבְכֶּה עוֹד וַיְהִי שֵׁם עֶבֶד אֶחָד מֵעַבְדֵי פּוּטִיפֶר בֶּן עֲשָׂתֵי עֶשֶׂר חֲדָשׁ וַיִּפְתַּח יְיָ אֶת פִּה הַיֶּלֶד וַיְדַבֵּר לִפְנֵי אֲנָשֵׁי פּוּטִיפֶר הַמְּכִיִּם אֶת יוֹסֵף כְּדַבְרֵי הָאֵלֶּה לֵאמֹר מִה לָכֶם בְּאִישׁ הַזֶּה וְעַל מַה תַּעֲשׂוּ לוֹ אֶת הָרַעָה הַזֹּאת שֶׁקֶר אָמַר דוֹבֵרֵת וְכֹזֵב תֹּאמַר כֹּזֵב וְכֹזֵב הִיָּה הַדְּבָר וַיִּגַּד לְיָהוָה הַיֶּלֶד אֶת כָּל הַדְּבָרִים עַל נֶכּוֹן וְאֶת כָּל דְּבָרֵי זְלִיכָה לְיוֹסֵף יוֹם יוֹם הִגִּיד אֲלֵיהֶם וַיִּשְׁמְעוּ כָּל הָאֲנָשִׁים אֶת דְּבָרֵי הַיֶּלֶד וַיִּתְמַהוּ מְאֹד מִכָּל דְּבָרֵי הַיֶּלֶד וַיִּכַּר לְדַבֵּר הַיֶּלֶד וַיִּדּוּם וּפּוּטִיפֶר נִכְלַם מְאֹד מִדְּבָרֵי בְנוֹ וַיֵּצֵא אֶת אֲנָשָׁיו לְבַלְתֵּי הַכּוֹת אֶת יוֹסֵף עוֹד וַיַּהַדְּלוּ הָאֲנָשִׁים מִהַכּוֹת אֶת יוֹסֵף וַיִּקַּח פּוּטִיפֶר אֶת יוֹסֵף וַיֹּאמֶר לְהַבְיֵאוּ בְּמִשְׁפַּט לִפְנֵי הַכֹּהֲנִים הַשּׁוֹפְטִים אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ לְשַׁפְּטוֹ עַל הַדְּבָר הַזֶּה וַיִּבֹא פּוּטִיפֶר וַיּוֹסֵף לִפְנֵי הַכֹּהֲנִים שׁוֹפְטֵי הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שַׁפְּטוּ נָא מִה מִשְׁפַּט יֵשׁ לְעַבְדְּ הַזֶּה כֹּזֵב וְכֹזֵב עָשָׂה וַיֹּאמְרוּ הַכֹּהֲנִים אֶל יוֹסֵף לְמָה תַּעֲשֶׂה אֶת הַדְּבָר הַזֶּה לְאֲדוֹנֶיךָ וַיַּעַן אוֹתָם יוֹסֵף לֵאמֹר לֹא אֲדוֹנִי כִּי כֹזֵב וְכֹזֵב הִיָּה הַדְּבָר וַיֹּאמֶר פּוּטִיפֶר אֶל יוֹסֵף

הֲלֹא

הלא כל אשר לי שמתו בידך ולא חשכתי ממך דבר כי
 אם אשתי ואיך תעשה לי את הרעה הזאת ויען יוסף
 ויאמר לא אדוני חי יי וחי נפשך אדוני אם אמת הדבר
 אשר שמעת מאשתך כי כזה וכזה היה הדבר היום זה
 די שנה תמימה היום בביתך הראית כי עולה או דבר
 אשר יחייב את ראשי אליך ויאמרו הכהנים אל פוטיפר
 שלח נא ויביאו בנגד יוסף הקרוע לפנינו ונראה בו את
 הקרע והיה אם מלפני הכנגד יהיה הקרע ממול פניו היא
 החזיקתהו לבא אליה ובערמה עשתה את כל אשר
 תדבר אשתך ויביאו את בנגד יוסף לפני הכהנים
 השופטים ויראו והנה הקרע ממול פני יוסף וידעו כל
 הכהנים השופטים אשר היא הציקתהו ויאמרו אין לעבד
 הזה משפט מות כי לא עשה מאומה אך משפטו אשר
 יותן בבית הסוהר בעבור השמועה
 אשר יצאה על אשתך מאתו וישמע
 פוטיפר את דבריהם ויקח את יוסף
 ויתנהו אל בית הסוהר מקום אשר אסירי המלך אסורים
 ויהי יוסף בבית הסוהר שתיים עשרה שנה : וככל זאת
 לא שבה אשת אדוניו מעליו ולא חדלה מדבר ל יוסף
 יום יום לשמוע אליה ויהי מקץ שלשה חדשים ותוסף
 זליכה ותלך אל יוסף אל בית הסוהר יום יום ותסירתהו
 לשמוע אליה ותאמר זליכה אל יוסף עד מתי
 תעמוד בבית הזה אך שמע נא בקולי ואוציאך
 מן הבית הזה ויען יוסף אותה לאמר טוב שנתתי
 בבית הזה מלשמוע אל דבריך לפשוע באלהים
 ותאמר

א"ה בוס מוכן טוב טעם למה סמכו
 צבית סוהר לבד ולא המיתו כמספט
 כל בנגד ודברו סוהר במקום אסיר
 המלך אלל כדברי הספר הזה יוסף
 ודוק :

ותאמר אליו אם לא תעשה את דברי
 אנקך את עיניך ואוסף נחשתים
 בנגלך ואמסוך ביד אשר לא ידעת
 תמול שלשום ויען יוסף אותה ויאמר
 הנה אלהי כל הארץ יוכל להצילני
 מכל אשר תעשה לי כי הוא פוקח
 עורים ומתיר אסורים ושומר את כל
 הגרים אשר הם בארץ לא ידעו ויהי כאשר לא יכלה
 זליכה לפתות את יוסף לשמוע אליה ותחדל ללכת אליו
 להסיתו ויוסף עודנו אסור בבית הסוהר ויעקב אבי יוסף
 וכל אחיו אשר בארץ כנען עודם מתאבלים ובוכים על
 יוסף בימים ההם כי מאן יעקב להתנחם על יוסף בנו ויהי
 יעקב צועק וכנכה ומתאבל על יוסף כל הימים ויהי
 בעת ההיא בשנה ההיא שנת רדת יוסף מצרימה כאשר
 מכרו אותו אחיו : וילך ראובן בן יעקב תמנתה ויקח את
 אליוורם בת עזי הכנעני לו לאשה ויבא אליה ותהר
 ותגד אליוורם אשת ראובן לו את חנוך ואת פלוא ואת
 חצרון ואת כרמי בנים ארבעה : ושמעון אחיו לקח את
 דינה אחותו לאשה ותלדה לו ימואל וימין ואהר ויכין וצוהר
 בנים חמשה ואחרי כן בא שמעון אל בונה הכנענית היא
 בונה אשר שבא שמעון מעיר שכם : ותהי בונה לפני
 דינה ותשרת אותה ויבא אליה שמעון ותלד לו את
 שאול ויהודה הלך בעת ההיא אל עדולם ויט עד איש
 עדולמי ושמו חירא וירא שם יהודה
 בת איש כנעני ושמה עלית בת שוע
 ויקחה ויבא אליה ותלד עלית ליהודה ער ואונן ושלה
 בנים

א"ה אספר כזה טעם אומר והולאתי
 מן הבית הזה כי נר לי מאד כי גם
 סם היתה הולכת לפתותו והיה רונה
 ללאת משם אף שיהיה במקום אחר
 ובה שקטה מעל יוסף קושיית אשר
 הגבר אבר סם ה' מנעמו ולא פניה
 אל הכהנים וכו' שאלו זה יוסף שגרה
 כי בהפך הוא ובמ' ש' נמה דוק ותסכת
 ועם היות שאמר לה אה' טוב שנתתי
 בבית הזה אין ספק כי לה אמר כן
 אבל לבנו לא כן יתשוב :

בנים שלשה: וילכו לוי ויששכר ארץ הקדם ויקחו להם משם את בנות יובב בן יקטן בן עבר לנשים: וליוכב בן יקטן שתי בנות שם הגדולה עדינה ושם הקטנה ארידה ויקח לוי את עדינה ויששכר לקח את ארידה ויביאום ארצה כנען בית אביהם: ותלד עדינה ללוי גרשון קהת ומררי בנים שלשה: וארידה ילדה לו ליששכר תולע ופוח ויוב ושמרון בנים ארבעה: ודן הלך ארץ מואב ויקח את אפללת בת המודן המואבי לאשה ויביאה ארצה כנען: ותהי אפללת עקרה ימים רבים אין להולד ויזכור אלהים את אפללת אשת דן אחרי כן ותהרותלד בן ותקרא את שמו חושים: וילכו גד ונפתלי חרנה ויקחו משם את בנות אמורם בן עויץ בן נחור לנשים: ואלה שמות בנות אמורם שם הגדולה מרימית ושם הקטנה עוצית: ויקח נפתלי את מרימית וגד לקח את עוצית ויביאום ארצה כנען בית אביהם: ותלד מרימית לנפתלי יחזאל וגוני ויצר ושלם בנים ארבעה: ועוצית ילדה לגד צפיון וחגי שוני ואצבון ערי וארודי ואראלי בנים שבעה וילך אשר ויקח את עדון בת אפלל בן הדר בן ישמעאל לאשה ויביאה ארצה כנען ותמת עדון אשת אשר בימים ההם אין לה ולד: ויהי אחרי מות עדון וילך אשר אל עבר הנהר ויקח את הדורה בת אבימאל בן עבר בן שם לו לאשה: והנערה טובת מראה ובעלת שכל ותהי למלכיאל בן עילם בן שם לאשה: ותלד הדורה למלכיאל בת ויקרא את שמה סרה: וימת מלכיאל אחרי כן ותלך הדורה ורתשב בית אביה: ויהי אחרי מות אשת אשר וילך ויקח את הדורה לאשה ויביאה ארצה כנען:

ויבא

ויבא גם סרה בתה עמה והיא בת שלש שנים ותגדל הנערה: בכית יעקב והנערה טובת מראה ותלך בדרכי בני יעקב בקדושה לא חסרה דבר ויתן לה יי חכמה ושכל: ותהר הדורה אשת אשר ותלד לו את ימינה וישוה וישויו וכריעה בנים ארבעה וזבולון הלך לו מדינה ויקח את מרושה בת מודד בן אבידע בן מדין לאשה ויביאה ארצה כנען: ותלד מרושה לזבולון סרד ואילון ויחליאל בנים שלשה וישלח יעקב אל ארם בן צובא בן תרח ויקח את מחליא בת ארם אל בת ארם אל בנימין בנו ותבא ארצה כנען בית יעקב ובנימין בן עשר שנים בקחתו את מחליא בת ארם לאשה ותהר מחליא ותלד לבנימין בלע ובכר ואשבל גרא ונעמן בנים חמשה ואחרי כן הלך בנימין ויקח את ערבת בת זמרון בן אנרהם על אשתו לאשה והוא בן שמונה עשרה שנה ותלד ערבת לבנימין אחי וראש מופים וחופים וארד בנים חמשה ויהי בימים ההם וילך יהודה בית שם ויקח את תמר בת עידם בן שם לער בכורו לאשה ויבא ער אל תמר אשתו ותהי לו לאשה ויהי כבואו אליה וישחית את זרעו הוצה וירע בעיני יי את מעשהו וימת אותו יי: ויהי אחרי מות ער בכור יהודה ויאמר יהודה אל אונן בא אל אשת אחיך ויבם אותה והקם זרע לאחיך וידע אונן את תמר לאשה ויבא אליה: ויעש אונן גם הוא כמעשה אחיו וידע יי את מעשהו וימת גם אותו: ויהי כאשר מת אונן ויאמר יהודה אל תמר שכי בית אביך עד יגדל שלדך בני

ויהודה

א"ה מכאן פראים איך נזק המתרגם
במ"ט ושם בת איתר אשר סרה:

א"ה בזה נסח למען דן אותה לשריפה
כשזניתה כי היא בת שם והוא כהן
לאלעליון כי הוא מלבי נזק כמו שנו"ל
במקומו והכתוב אמר וכת כהן כי
תחל לזנות וכו' בלש תשרף דוק:
א"ה כשנבנתה טעם זה לבטל תורש
א"ה אמר לי כי כמדומה לו כי שמע
א"ה דרש כן:

יהודה לא הפיץ עוד בתמר ליתנה לשלהבי אמר יהודה
 ופני ימות גם הוא כאחיו ותקם תמר ותלך ותשב בית
 אביה ותהי תמר בבית אביה ימים ויהי לתקופת השנה
 ותמת עלית אשת יהודה וינחם יהודה על אשתו ויהי
 אחרי מות עלית וילך יהודה ויעל עם רעהו חירהתמנת
 לגוז את צאנם ותשמע תמר כי עלה יהודה תמנתה
 לגוז הצאן ושלה גדל ויהודה לא הפיץ בה ותקם תמר
 ותסר את בגדי אלמנותה ותלכש עליה צעיף ותתעקף
 ותלך ותשב בפתח עינים אשר על דרך תמנת וירד
 יהודה ויראה ויקחה ויבא אליה ותהר לו ויהי בעת
 לדתה והנה תאומים בכמנה ויקראו את שם הראשון
 פרץ ושם השני זרח בימים ההם ויוסף בן יעקב עודנו
 אסור בבית הסוהר בארץ מצרים בעת ההיא ושרי פרעה
 עומדים לפניו שר המשקים ושר האופים אשר למלך
 מצרים ויקח שר המשקים את היין וישם לפני המלך
 לשתות וגם שר האופים שם את הלחם לפני המלך
 לאכול וישת המלך מן היין ויאכל מן הלחם הוא וכל
 עבדיו ושריו אוכלי שלחן המלך ויהי הם אוכלים ושותים
 ושר המשקים ושר האופים יושבים עמהם וימצאו שרי
 פרעה זבובים רבים ביין אשר הביא שר המשקים וגם
 אבני נתר נמצאו בלחם שר האופים וירא פרעה את
 המעשה אשר עשו לו שריו ויצו לייסרם ולתתם בבית
 הסוהר במשמר ויעשו להם כן בשנה העשירית למאסר
 יוסף באו עמו שר האופים ושר המשקים במשמר ויפקוד
 שר הטבחים את יוסף לשרת את שרי פרעה ויהיו שם
 שרי פרעה במשמר שנה תמימה ויהי מקץ השנה
 ויחלמו

ויחלמו שניהם חלומות כלילה אחד במשמר אשר היו
 שם ויהי בבקר ויבא אליהם יוסף לשרת אותם כמשפט
 וירא אותם והנה שניהם פניהם זועפים ורעים וישאל
 אותם יוסף לאמר מדוע פניכם רעים וזועפים היום
 ויאמרו אליו חלום חלמנו ופותר אין אותו ויאמר
 אליהם יוסף ספרו נא לי חלומותיכם והאדהים יענה
 את שלומכם כאשר תחפצו ויספר שר המשקים את
 חלמו ליוסף ויאמר בחלומי ואראה והנה גפן גדולה
 לפני ובגפן ההיא ראיתי שלשה שריגים ותמהר ותפרח
 ותעל נץ ויבשילו אשכולותיה ויהיו ענבים ואקה את
 הענבים ואשחטם בכוס ואתן על כף פרעה וישת
 ויאמר יוסף אליו שלשת השריגים אשר בגפן שלשת
 ימים הם בעוד שלשת ימים יצוה המלך והוציאך מזה
 והשיבך עד כנך והשקית את המלך יין כאשר היית
 משקהו בראשונה אך אמצא חן בעיניך אשר תזכרני
 אל המלך כאשר ייטב לך ועשית עמדי חסד והוצאתני
 מן הסוהר הזה כי גנוב גונבתי מארץ כנען ואמכר
 לעבד במקום הזה וגם אשר הוגד לכם על אשת אדוני
 שקר כי שמו אותי בכור הזה חנם ויען שר המשקים את
 יוסף לאמר אם היטב ייטיב לי המלך ככתחילה כאשר
 פתרת לי כל אשר תחפוץ אעשה לך ואוציאך מן הכור
 הזה וירא שר האופים כי פתר יוסף את חלום שר
 המשקים על נכון ויגש גם הוא ויספר את כל חלמו
 ליוסף ויאמר אליו בחלומי ואראה והנה שלשה סלי
 חודי על ראשי ואראה והנה בסל העליון מכל מאכל
 פרעה מעשה אופה והנה העוף אוכל אותם מעל ראשי

ויאמר אליו יוסף שלשת הסלים אשר ראית שלשת ימים הם בעוד שלשת ימים ישא פרעה את ראשך מעליך ותלה אותך על עץ ואכל העוף את בשרך מעליך כאשר ראית בחלומך: כימים ההם והמלכה הרה ללדת ויהי ביום ההוא ותלד בן למצרים יאמרו יולד בן בכור למלך וישמחו כל מצרים וכל שרי פרעה ועבדיו מאד ויהי ביום השלישי ללדתו ויעש פרעה משתה לכל שריו ועבדיו חיל ארץ צוען וארץ מצרים ויבאו כל מצרים וכל עבדי פרעה לאכול ולשתות עם המלך במשתה בנו ולשמוח בשמחת המלך וכל שרי המלך ועבדיו שמחים בעת ההיא כל שמונת הימים במשתה וישמחו בכל בלי שיר וכתופים וכמהולות בבית המלך שמונה ימים ושר המשקים אשר פתר לו יוסף את חלומו שכח את יוסף ולא זכר אותו המלך כאשר דבר לו כי מיי היה הדבר בעבור ענות את יוסף כי בטח באדם

א"ס עם היות כי מזה קשה למה שפי' לעיל על והולאתני מן כבית הוא אפי' כי גם בזה טעה שהיה לו לבטוח בה' אבל הניחה לשלם מפל וכל ח' כי בטח רק בה' והוא חשב כי בקשתו לנאת מלכותו בית לברעם היות ש'סא' אסור בבית אסור עד יסקף וירא הסס חשב סאין בכך כלום אפילו הכי וסבניו נשטרה מחד :

וישב יוסף אהרי כן בבית הסוהר שנתים ימים עד מלאת לו שתים עשרה שנה ויצחק בן אברהם עודנו חי בימים ההם בארץ כנען וקן מאד בן שמונים ומאת שנה ועשו בנו אחי יעקב היה בארץ אדום ויאחזו כה הוא ובניו בתוך בני שעיר וישמע עשו כי קרבו ימי יצחק אביו למות ויבא הוא ובניו וביתו ארצה כנען אל יצחק אביו ויעקב ובניו יצאו מהמקום אשר גרו שם בחברון ויבאו כלם אל אהל יצחק אביהם וימצאו את עשו ואת בניו באהל וישבו יעקב ובניו לפני יצחק אביהם ויעקב עודנו מתאבל על

יוסף בנו ויאמר יצחק אל יעקב הגישה אלי את בניך ואברכם ויגש יעקב את אחר עשר ילדיו לפני יצחק אביו וישם יצחק את ידיו על כל בני יעקב ויאחזו בהם ויחבקם וינשקם אחד אחד ויברכם יצחק ביום ההוא ויאמר אליהם יי אלהי אבותיכם יברך אתכם וירבה זרעכם ככוכבי השמים לרוב וגם את בני עשו ברך יצחק לאמר ישימכם האלהים למורא ולפחד על כל רואיכם וכל אויביכם ויקרא יצחק אל יעקב ואל בניו ויבאו כלם וישבו לפני יצחק ויאמר יצחק אל יעקב יי אלהי כה הארץ דבר אלי לאמר דורעך אתן את הארץ הזאת לרשתה אם ישמרו בניך את הקותי ואת דרכי והקימותי להם את השבועה אשר נשבעתי לאברהם אביך ועתה בני למד את בניך ואת בני בניך ליראה את יי וללכת בדרך הטובה אשר ייטב בעיני יי אלהיך כי אם שמורת שמרון את דרכי יי ואת הקותיו גם יי ישמור לכם את בריתו את אברהם והיטיב לכם ולזרעכם כל הימים ויכל יצחק לצוות את יעקב ואת בניו ויגוע וימת ויאסף אל עמיו ויפול יעקב ועשו על פני יצחק אביהם ויבכו ויצחק בן מאה ושמונים שנה כמותו בארץ כנען בחברון וישאו אותו בניו אל מערת המכפלה אשר קנה אברהם מאת בני חת לאחוזת קבר וכל מלכי ארץ כנען הלכו עם יעקב ועשו לקבור את יצחק ועשו כל מלכי כנען ליצחק כבוד גדול כמותו ובני יעקב עשו הולכים יחפי רגל סביב המטה הלך וקונן עד הגעתם אל קרית הארבע ויקברו יעקב ועשו את יצחק אביהם במערת המכפלה אשר בקרית הארבע בחברון ויקפרוהו בכבוד גדול

גדול מאד כקבור את המלכים : ויספרו לו יעקב ובניו ועשו ובניו וכל מלכי כנען מספד גדול וכבד מאד ויברוהו ויתאבלו עליו ימים רבים : ויהי אחרי מות יצחק ויעזוב את כל מקנהו ואת קנינו ואת כל אשר לו לבניו : ויאמר עשו אל יעקב הבה נא אשר הניח אבינו אלינו ונחלקהו לשנים ואני אבחר ויאמר יעקב כן נעשה : ויקח יעקב את כל אשר הניח להם יצחק בארץ כנען את הבהמה ואת העושר ואת כל הרכוש ויחץ אותו יעקב לשנים לפני עשו ובניו : ויאמר אל עשו הנה כל אלה לפניך עתה בחר לך מהם את החצי אשר תקח לך : ויאמר יעקב אך עשו שמע נא אחי לאשר אדבר אליך לאמר יי אלהי השמים והארץ דבר אל אבותינו אברהם ויצחק לאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת לרשתה עד עולם עתה הנה כל אשר עזב אבינו לפניך והנה כל הארץ לפניך בחר לך מהם את אשר תחפוץ : אם את כל הארץ תחפוץ קחנה לך ולבניך עד עולם ואני אקח את העושר הזה : ואם את העושר תחפוץ קחנו לך ואני אקח את הארץ הזאת לי ולבני לרשתה עד עולם : ושם היה נביות בן ישמעאל עם בניו בארץ וילך עשו ביום ההוא ויתיעץ עמו לאמר : כוזה וכוזה דבר אלי יעקב וכזאת וכזאת השיבני עתה עוצה עצתך ונשמענה : ויאמר טו נביות מה הדבר הזה אשר ידבר יעקב אליך הנה כל בני כנען יושבים בארצם לבטח ויעקב יאמר יירשנה עם זרעו כל הימים : עתה לך לך ולקחת כד עושר אביך ועזבת את יעקב אחיך בארץ כאשר דבר : ויקם עשו וישב אל יעקב ויעש כל אשר יעץ עליו נביות בן ישמעאל

ויקח

ויקח עשו את כל העושר אשר עזב יצחק את הנפש ואת הבהמה ואת המקנה ואת הרכוש ואת כל העושר ולא נתן ליעקב אחיו ממנה מאומה : ויעקב לקח את כל ארץ כנען מנחל מצרים ועד נהר פרת ויקחנה לאחוזת עולם ולבניו ולזרעו אחריו עד עולם : וגם מערת המכפלה אשר בחברון אשר קנה אברהם מאת עפרון לקח יעקב לאחוזת קבר לו ולזרעו עד עולם מאת עשו אחיו ויכתוב יעקב את כל הדברים האלה בספר המקנה ויחתום ויעד עדים נאמנים על כל אלה : ואלה הדברים אשר כתב יעקב בספר לאמר : ארץ כנען וכל עריה החתי והחוי והיבوسی והאמורי והפריזי כל שבעת גויי הכנעני מנהר מצרים ועד נהר פרת : וכל עיר חברון קרית הארבע והמערה אשר בה : את הכל קנה יעקב מאת עשו אחיו במחיר לאחוזת לו ולבניו ולנחלה לזרעו אחריו עד עולם ויקח יעקב את ספר המקנה ואת החתום המצוה והחוקים ואת ספר הגלוי ויתנם בכני הרש למען יעמדו ימים רבים ויתנם ביד בניו : ועשו לקח את כל אשר הניח אביו אחרי מותו מיד יעקב אחיו : ויקח את כל הרכוש מאדם ועד בהמה מגמל ועד חמור משור ^{א"ה עיין מה שכתבתי בספר כתובת יוסף אשר לי חלק אחד על ספוק ויקח עשו את נשיו וכו' כי רכסס רב וכו' כי לפי זה אין לו סוס ערך בעלם} ואת כל אשר לא נותר דבר אשר לא לקח לו עשו מכל אשר הניח יצחק אחרי מותו : ויקח עשו את כל אלה וילך אל ארץ שעיר החורי הוא ובניו אל מקומם מפני יעקב אחיו ובניו ויאחו עשו בתוך בני שעיר ולא שב עשו ארצה כנען מהיום ההוא והלאה : ותהי כל ארץ כנען לבני

פרשת מקץ

ישראל לנחלה עד עולם ועשו וכל בניו ירשו את הר שעיר:

א"ס דוק לפיו ע"ס וסב עשוכר
שעיר ר"ל מינתייב סס ולא הלך ארץ
כנען כי כנר היא של יעקב:

פרשת מקץ

בימים ההם אחרי מות יצחק ויצו יי ויקרא רעבעל כל הארץ בעת ההיא ופרעה מלך מצרים יושב על כסאו בארץ מצרים וישכב במשבב הלילה ויחלום חלומות וירא פרעה בחלומו והנה הוא עומד על שפת יאור מצרים הוא שיחור: ויהי בעמדו וירא והנה שבע פרות בריאות בשר וטובות עולות מן היאור ותעלינה אחריהן שבע פרות אחרות דקות בשר ורעות מאד ותבלענה שבע הרעות את שבע הטובות ועודינה מראיהן רעכבתחלה וייקץ ויישן ויחלום שנית וירא והנה שבע שבלים עולות בקנה אחד מלאות וטובות ותצמחנה אחריהן שבע שבלים דקות ושדופות ברוח הקדים ותבלענה השבלים הדקות את המלאות וייקץ פרעה מחלומו ויהי בבקר ויזכור המלך את חלומותיו ותפעם רוחו מאד מחלומותיו וימהר המלך וישדה ויקרא אל כל חרטומי מצרים והחכמים ויבאו ויעמדו לפני המלך ויאמר אליהם המלך חלומות חלמתי ופותר אין להם ויאמרו אל המלך ספר נא לעבדיך את חלומותיך ונשמע אותם ויספר להם המלך חלומותיו ויענו ויאמרו כלם פה אחד אל המלך יחי המלך לעולם וזה פתרון חלומותיך שבע פרות הטובות אשר ראית שבע פנות יולדו לך באחרית הימים: ושבע פרות הרעות

קו

פרשת מקץ

הרעות העולות אחריהן ותבלען אותן ואתה רואה לאות כי הכנות אשר יולדו לך ימותו כלם בחיי המלך ואשר ראית בחלום השני שבע שבלים מלאות וטובות עולות בקנה אחד זה פתרונם שבע ערים תבנה לך ככל ארץ מצרים באחרית הימים: ואשר ראית שבע שבלים שדופות צומחות אחריהן ותבלען אותן ועיניך רואות לאות כי הערים אשר תבנה יחרבו כלנה באחרית הימים בחיי המלך ויהי בדברם הדברים האלה והמלך לא הטא את אזניו את דבריהם ולא שם לבו אליהם כי ידע המלך בחכמתו כי לא פתרו את החלומות על נכון ויהי ככלותם לדבר לפני המלך ויען המלך אותם לאמר: מה הדבר הזה אשר דברתם אלי הלא כזב ושקר הוצאתם מפיהם אך ספרו נא את פתרון חלומותי על נכונה ולא תמותו ויצו המלך אחרי כן וישלחו ויקראו עוד אל חכמים אחרים ויבאו ויעמדו לפני המלך ויספר להם המלך חלומותיו וישיבוהו כלם כפתרון הראשון ויחר אף המלך ויקצוף מאד מזה ויאמר המלך אליהם הלא כזבת דברו ושקרת אמרו כדבריכם ויצו המלך ויעבירו קול בכל ארץ מצרים לאמר: מטעם המלך וגדוליו כל איש חכם אשר יודע ומבין לפתור חלומות אשר לא יבא היום לפני המלך יומת: והיה האיש אשר יגיד למלך את פתרון חלומותיו על נכונה ינתן לו כל אשר ישאל מאת המלך ויבאו כל חכמי ארץ מצרים לפני המלך וכל חרטומים וכל המכשפים אשר במצרים ובגושן וברעמסס ובתחפנחס ובצוען ובכל גבול מצרים ויעמדו כלם לפני המלך וגם כל הפרתמים וכל השרים והמשרתים

והמשרתים

והמשרתים אשר למלך באו יחד מכל ערי מצרים וישבו
 כלם לפני המלך ויספר המלך את חלומותיו לפני
 החכמים וכל השרים ויתמהו כל היושבים לפני המלך
 מן המראה ויתחלקו כל החכמים אשר לפני המלך
 בפתרון חלומותיו לחלקים רבים מהם פתרו אל המלך
 לאמר שבע פרות הטובות שבעה מלכים הם אשר
 יעמדו על מצרים מזרע המלך ושבע הפרות הרעות
 שבע שרים יעמדו עליהם באחרית הימים והשחיתום
 ושבע השבלים הטובות הם שבעה שרים הגדולים אשר
 למצרים אשר יפלו ביד שבעה שרים אויביהם בלתי
 חזקים במלחמות אדוני המלך ומהם אשר פתרו אל
 המלך בדבר הזה לאמר שבע פרות הטובות הם שבע
 ערי כל מצרים החזקים ושבע הפרות הרעות הם שבעה
 גווי ארץ כנען אשר יבאו על שבעת ערי מצרים באחרית
 הימים והשחיתו אתהן ואשר ראית את שבעת השבלים
 הטובות והרעות בחלום השני לאות כי תשוב עוד
 ממשלת מצרים להיות לזרעך ככתחלה והיה במשלם
 ושבו כל אנשי ערי מצרימה על כל השבעה ערי כנען
 החזקים מהם והשחיתו אותם ושכה כל מלכות מצרים
 לזרעך ומהם אשר אמר אל המלך זה פתרון חלומותיך
 שבע פרות הטובות שבע מלכות הנה אשר תקח לנשים
 באחרית הימים ושבע הפרות הרעות לאות כי ימורנו
 הנשים ההמה כלנה בחיי המלך ושבע השבלים הטובות
 והרעות אשר ראית בחלום השני הם ארבעה עשר
 בניהם והיה באחרית הימים ועמדו ונלחמו ביניהם
 ונגפו השבעה מהם את השבעה החזקים מהם ומהם

יאמרו

יאמרו אל המלך כדברים האלה לאמר שבע הפרות
 הטובות שבעה בנים יולדו לך ויהרגום שבעת בני שריך
 באחרית הימים ושבע השבלים הטובות אשר ראית
 בחלום השני הם השרים ההם אשר ילחמו כם שבעה
 שרים אחרים בלתי חזקים כמותם וישחיתו אותם
 באחרית הימים וינקמו מהם נקמת בנגך ושכה המלוכה
 עוד לזרעך וישמע המלך את כל דברי חכמי מצרים
 וכל פתרון חלומותיו ולא ישרו כלם בעיני המלך וידע
 המלך פחבמתו כי לא דברו אליו נכונה בכל דבריהם
 יחד כי מאת יי היתה זאת לסכל את דברי חכמי מצרים
 למען צאת יוסף מן בית האסורים ולמען גדלו כמצרים
 וירא המלך כי אין דובר אליו נכונה בכל החכמים
 והחרטומים אשר למצרים ויתר אף המלך מאד וחמתו
 בעדה כו ויצו המלך ויוציאו כל החכמים וכל החרטומים
 מלפניו ויצאו כלם בבשת וכלימה מלפני המלך ויצו
 המלך ויעבירו קול במצרים אשר ימותו כל החכמים
 וכל החרטומים אשר במצרים לא יחיה מהם איש ויקומו
 שרי הטבחים אשר למלך וישלפו כלם איש חרבו ויחלו
 להכות בחרטומי מצרים וחכמיה ויהי אחרי כן ויבא
 מירוד שר המשקים אשר למלך וישתחו למלך וישב
 לפניו ויאמר שר המשקים אל המלך יחי המלך לעולם
 ותגדל מלכותו בארץ אתה קצפת על עבדיך בימים
 ההם זה שנתים ימים ותתן אותי במשמר אותי ואת שר
 האופים ושם היה אתנו בכור עבד עברי אשר לשר
 הטבחים יוסף שמו כי קצף עליו אדוניו ויתנהו שם בבית
 הסוהר וישרת אותנו שם ויהי מימים בהיותנו במשמר

ונחלמה

ונחלמה חלומות בדילה אחר אני ושר האופים איש
 כפתרון חלומי חלמונו ונבא ונגד לעבד ההוא בבקר
 ויפתר לנו את חלומותינו איש בחלומי פתר לנו על
 נכונה ויהי כאשר פתר לנו כן היה הדבר לא נפל מכל
 דבריו ארצה ועתה אדוני המלך אל תהרוג את אנשי
 מצרים הנם כי הנה העבד ההוא עודנו אסור בבית שר
 הטבחים אדוניו בבית הסוהר: אם על המלך טוב ישלח
 אליו ויבא לפניך והוא יודיעך את פתרון החלום אשר
 חלמת על נכונה: וישמע המלך דברי שר המשקים ויצו
 המלך לבדתי המית את חכמי מצרים ויצו המלך את
 עבדיו להביא את יוסף לפניו ויאמר המלך אליהם לכו
 אליו ואל תבהלוהו פן יבהל ולא ידע לדבר נכונה וילכו
 עבדי המלך אל יוסף ויריצוהו מן הכור ויגלהו לו עבדי
 המלך ויחלף את בגדי בלאו ויבא לפני המלך והמלך
 יושב על כסא מלכותו בלבוש מלכות אפוד באפוד
 זהב והפז אשר עליו נוצץ והברקת והאודם והנופך
 מתלפדים וכל אבני התפארת אשר בראש המלך
 מתלהטים ויפלא יוסף מן המלך מאד והכסא אשר
 יושב עליו המלך מצופה זהב וכסף עם אבני השוהם ולו
 שבעים מעלות ויהי משפטם בכל ארץ מצרים כל איש
 אשר יבא לדבר אל המלך והיה אם איש שר וחשוב
 בעיני המלך הוא וענה אל המלך על הכסא עד המעלה
 האחת ושלישים וירד המלך על מעלת הששה ושלישים
 ודבר עמו: ואם מיתר העם הוא ועלה עד שלש המעלות
 וירד המלך ברביעית ודבר עמו ויהי משפטם עוד כל
 איש אשר יבין לדבר בכל שבעים הלשונות ועלה שבעים
 מעלות

מעלות ועלה עולה ודבר עד הגעתו לפני המלך וכל
 איש אשר לא ישלים השבעים יענה אל המעלות
 כמספר אשר ידע ויבין לדבר ומשפט מצרים היה
 בימים ההם אשר לא ימלוך עליהם איש כי אם איש
 אשר ידע לדבר בשבעים לשון ויהי כבוא יוסף לפני
 המלך וישתחו למלך ארצה ויעל עד שלש המעלות
 וישב במעלה השלישית וירד המלך אליו וישב במעלה
 הרביעית וידבר עם יוסף ויאמר המלך אל יוסף חלום
 חלמתי ופותר אין לפתור אותו על נכון ואצוה היום
 ויבאו לפני כל חרטומי מצרים וכל חכמיה ואספר להם
 את חלומותי ואין פותר אותם לי על נכונה ואחרי כן
 שמעתי עליך היום הזה כי חכם אתה אשר תשמע כל
 חלום לפתור אותו על נכון ויען יוסף את פרעה לאמר
 יספר פרעה את חלומי אשר חלם הלא לאלהים פתרונים
 ויספר פרעה ליוסף את חלומותיו חלום הפרות וחלום
 השבלי ויכל המלך לדבר ורוח טהים לבשה את יוסף בעת
 ההיא לפני המלך וידע כל הדברים אשר יבאו על המלך
 מהיום ההוא והלאה וידע את פתרון חלום המלך על
 נכונה וידבר לפני המלך וימצא יוסף חן בעיני המלך ויטה
 המלך את אזניו ואת לבו וישמע את כן דברי יוסף ויאמר
 יוסף אל פרעה אל יחשוב המלך כי שתי חלומות הן אך
 חלום אחד הוא כי את אשר הפץ אלהי השמים לעשות
 בכל הארץ הראה את המלך בחלומי וזה פתרון חלומך
 על נכונה שבע הפרות ושבע השבלים הטובות שבע
 שנים הנה ושבע הפרות ושבע השבלים הרעות שבע
 שנים הנה חלום אחד הוא: הנה שבע שנים באות שבע
 גדול

פרשת מקץ

אחריו
כלה

על הארץ ויאמר המלך אל כל השרים אני אמרתי
אחרי אשר הודיע אלהים את האיש העבדי את כל אשר
דבר אין נבון וחכם כמוהו בכל הארץ אם טוב בעיניכם
אשיתו על הארץ כי הוא אשר ימלט את הארץ בכל
חכמתו ויענו כל השרים את המלך ויאמרו והלא כתוב
בדתי מצרים ולא יעבוד אשר לא ימלוך איש במצרים
ולא משנה למלך כי אם היודע בכל לשון בני האדם
ועתה אדוני המלך הנה האיש העבדי הזה לא ידבר כי
אם לשון עברית ואיך יהיה עלינו למשנה איש אשר לא
ידע גם את לשוננו אך שלח נא אליו ויבא לפניך ונס
נא אותו בכל דבר וכאשר תראה עשה ויאמר המלך
להעשות כן למחר וטוב הדבר אשר דברתם ויצאו כל
השרים מלפני המלך ביום ההוא ויהי כלילה ההוא
וישלח יי מלאך אחד ממלאכיו המשרתים לפניו ויבא
ארץ מצרים אל יוסף ויעמוד מלאך יי על יוסף והנה
יוסף שוכב במשכב הלילה בבית אדוניו כבוד כי השיבהו
אדוניו אל הכור מפני אשתו ויעירהו המלאך משנתו
ויקם יוסף ויעמוד עד רגליו והנה מלאך יי עומד לנגדו
וידבר מלאך יי את יוסף וילמדהו כל לשון האדם כלילה
ההוא ויקרא את שמו יהוסף וילך מלאך יי מאתו ויוסף
שב וישכב במשכבו ויתמה יוסף על המראה אשר ראה
ויהי בבקר וישלח המלך אל שריו ועבדיו ויבאו כלם
וישבו לפני המלך ויצו המלך להביא את יוסף וילכו
עבדי המלך ויביאו את יוסף לפני פרעה ויצו המלך ויעל
יוסף על מעלות הכסא וידבר יוסף אל המלך בכל
הדשונות ויעל יוסף עלה ודבר אל המלך עד הגעתו
לפני

פרשת מקץ

קי

המלך במעלת השבעים וישב לפני המלך וישמה
המלך על יוסף מאד וכל השרים אשר למלך שמחו
מאד עם המלך בשמעם את כל דברי יוסף וייטב
הדבר בעיני המלך והשרים להפקיד את יוסף
למשנה למלך על כל ארץ מצרים וידבר המלך
אל יוסף לאמר אתה יעצת לי עצה להפקיד בכל ארץ
מצרים איש חכם למלט בחכמתו את הארץ מהרעב
ועתה אחרי הודיע אותך אלהים את
כל זאת ואת כל הדברים אשר דברת
אין חכם ונבון כמוך בכל הארץ ולא
יקרא שמך עוד יוסף כי אם צפנת
פענה יהיה שמך אתה תהיה לי
למשנה ועל פיך יהיו כל דברי מלכותי
ועל דבריך יצאו ויבאו עמי גם מתחת
ידך יקחו עבדי ושרי את חוקם אשר ינתן להם מדי חדש
בחדשו ולך ישתחוו כל אנשי הארץ רק בכסא אשר לי
אגדל ממך ויסר המלך את טבעתו מעל ידו ויתן אותה
על יד יוסף וילבש המלך את יוסף לבוש מלכות ויתן
עטרת זהב על ראשו וישם רביד הזהב על צוארו ויצו
המלך את עבדיו וירכיבו את יוסף במרכבה השנית אשר
למלך ההולכת מור מרכבת המלך וירכיבוהו עד סוס
עצום וגדול מאד מסוסי המלך ויוליכוהו ברחוב כל ארץ
מצרים ויצו המלך ויצאו עם יוסף כל המשחקים במצלצלים
ובכנורות וכל כלי זמר ואלף תופים ואלף מתולות ואלף
נס הלכו אחריו וחמשת אלפי איש בחרבותיהם
שלופות בידיהם מתלהטים וילכו הלוך ושחק לפני יוסף
ועשרים

א' הגם אפסר טאמרו ואת כל הדברים
אשר דברת ר' ל' כי דבר בכל המעונות
וא"כ אומר אחרי הודיע אלהים אותך
את כל זאת ר' ל' כל הענינים ההם
כן הפתרון הן הענה הן האות הן
הע' לשון כי ה' שלח מלאכו להודיע
לו ולכן אין נבון וחכם כמוך כי מלבד
כי אין מי שפטר לו חלומותיו ואין
ענה ואין מופת גם הע' לשון כלם
לא היה בכל חננים מי שידע כלסאפי'
פרעה ענמו כאר' צאופן שאין כמוך
בכל הארץ :

פרשת מקץ

ועשרים אלף איש מגדולי המלך אזורים באזור מצופה זהב הולכים לימין יוסף ועשרים אלף לשמאלו וכל הנשים והנערות עלו על הגנות ותצבנה ברחובות משהקות ושמחות ביוסף ותראינה בתאר יוסף וכיופיו וכל אנשי המלך הולכים לפניו ולאחריו ומקטרים בכל הדרך בלבונה ובקדה ובכל הריח הטוב ומפזרים בכל הדרך מר ואהלורת לפני יוסף ועשרים איש קוראים לפניו בכל הארץ בקול גדול הלוך וקרוא כדברים האלה הראיתם את האיש הזה אשר בחר בו המלך למשנה וכל דברי המלוכה על פיו יהיו ואשר ימרה את פיו ואשר לא ישתחודה לו ארצה יומת כי מרד במלך וכמשנהו וככלות הקוראים לדבר והשתחוו כל מצרים ליוסף ארצה ויאמרו יחי המלך גם יחי המשנה וכל יושבי מצרים ישתחוו כלם על הדרך הלוך וקרוא הקוראים והשתחוות ושמחים בכל תוף ומחול ונבל לפני יוסף וישא יוסף את עיניו אל השמים מעל הסוס ויקרא ויאמר ברוך מקים מעפר דל מאשפות ירים אביון יי צבאות אשרי אדם בטח בכך ויעבור יוסף עם עבדי פרעה וכל שריו בכל ארץ מצרים ויראוהו את כל ארץ מצרים ואת כל אוצרות המלך וישב יוסף ויבא לפני פרעה ביום ההוא ויתן המלך ליוסף אחוזה בארץ מצרים אחוזת שדות וכרמים ויתן המלך ליוסף שלשת אלפים בכרי כסף ואלף בכרי זהב ואבני שוהם וכדולה ומתנות רבות ויהי ממחרת ויצו המלך לכל מצרים להביא אל יוסף מנחות ומתנות וכל אשר ימרה את פי המלך יומת ויעשו במה גדולה ברחוב העיר ויפרשו

שם

פרשת מקץ

קיא

שם בגדים והיה כל המביא אל יוסף דבר יתן אל הכמה ההיא וישליכו כל מצרים על הכמה ההיא איש נזם זהב אחד ואיש קשיטה אחת וטבעות ועגולים וכל כלי מעשה וזהב וכסף ואבני שוהם וכדולה נתנו על הכמה ההיא איש אשר נמצא בידו נתן ויקח יוסף את כל אלה וישם באוצרות וכל השרים והפרתמים אשר למלך מגדלים את יוסף ויתנו לו גם הם מתנות רבות כראות סכי בחר בו המלך למשנה וישלח המלך אל פוטיפרע בן אחידם כהן און ויקח את אסנת בתו הקטנה ויתן אותה אל יוסף לאשה והנערה טובת מראה מאד בתולה ואיש לא ידעה ויקח יוסף אותה לו לאשה ויאמר המלך אל יוסף אני פרעה ובלעדך לא ירים איש את ידו ואת רגלו לצאת ולבוא עד עמי בכל ארץ מצרים ויוסף בן שלשים שנה בעמדו לפני פרעה ויצא יוסף מלפני המלך ויהי למשנה המלך במצרים ויתן המלך ליוסף מאה עבדים לשרתו בביתו וגם יוסף שדה וקנה עבדים רבים ויהיו בבית יוסף אז בנה לו יוסף בית גדול מאד כבתי המלכים לפני חצר בית המלך ויעש בבית היכל גדול נחמד למראה מאד וטוב למושבו שלש שנים עשה יוסף את כל ביתו ויעש לו יוסף כסא נחמד מאד מזהב וכסף רוב וירצפתו באבני שוהם וכדולה ויעש בו תבנית כל ארץ מצרים ותבנית יאור מצרים ומשקה את כל ארץ מצרים וישב יוסף לכמה בביתו על כסאו אשר עשה לו ויוסף יי ליוסף חכמה על חכמתו וכל יושבי מצרים ועבדי פרעה ושריו אהבו את יוסף מאד כי מאת יי היה הדבר הזה ליוסף

פרשת מקץ

ויהי יי את יוסף ויגדל מאד הולך וגדל ויהי שומעו בכל הארץ ויהי ליוסף חיל עושה מלחמה יוצאי צבא לגדוד מספר ארבעת אלפים ושש מאות איש עושי מלחמה בכה חיל לעזור למלך וליוסף על האויב לבד משרי המלך ועבדיו ויושבי מצרים אין מספר להם ויתן יוסף לגבוריו ולכל צבאיו מגנים ורמחים וכובעים ושריונות ואפני קרעים בעת ההיא באו בני תרשיש על כל בני ישמעאל וילחמו בם וישושו בני תרשיש את ישמעאל ימים רבים ובני ישמעאל היו מתי מספר בימים ההם ולא יכלו על כל בני תרשיש ויצר להם מאד וישלחו כל זקני ישמעאל ספר אל מלך מצרים לאמר שלח נא לעבדיך שרים וצבא לעזור אותנו ונלחמה בבני תרשיש כי כלונו מאד זה ימים רבים וישלח פרעה את יוסף ואת הגבורים ואת הצבא אשר אתו וגבורים מבית המלך וילכו ארץ החוילה אל בני ישמעאל לעזור אותם להלחם בבני תרשיש וילחמו בני ישמעאל את בני תרשיש ויך יוסף את התרשישים וילכוד את כל ארצם וישכו בה מבני ישמעאל עד היום הזה ויהי כאשר נלכדה ארץ תרשיש ויברחהו כל דת תרשישים ויבואו בנבול בני יון אחיהם ויוסף וכל הגבורים וכל הצבא אשר לא שכו מצרימה לא נפקד מהם איש ויהי לתקופת השנה בשנה השנית למלוך יוסף על מצרים ויתן יי שובע גדול בכל הארץ שבע שנים כאשר דבר יוסף כי ברך יי את כל תבואות הארץ בימים ההם שבע שנים ויאכלו וישבעו מאד ויפקד יוסף פקידים בעת ההיא תחת ידו ויקבצו את כל אוכל השנים הטובות ויצברו בר שנה שנה

וישימוהו

פרשת מקץ

קיב

וישימוהו באוצרות יוסף והיה בכל עת אשר יקבצו את האוכל וצוה יוסף והביאו את הכר בשבלים והביא עמו עפר שדהו לבלתי יפסיד ויעש יוסף כדבר הזה שנה ויצבור ברכה הים הרבה מאד כי אין מספר לאוצרותיו כי לא יכלו לספור מרוב וגם יושבי מצרים אספו אוכל באוצרותיהם הרבה מאד מכל אוכל שבע השנים הטובות אך לא עשו לו כאשר עשה יוסף ויהי כל האוכל אשר אספו יוסף וכל מצרים בשבע שני השבע לפקדון לארץ באוצרות לשבע שני הרעב למחית כל הארץ וימלאו כל יושבי מצרים איש אוצרו ואיש מטמונו בר למחיתם ברעב ויתן יוסף את כל האוכל אשר אסף בכל ערי מצרים ויסתום את כל האוצרות וישם שומרים עליהם ואסנת בת פוטי פרע אשת יוסף ילדה לו שני בנים את מנשה ואת אפרים ויוסף בן שלשים וארבע שנים בלדת אותם ויגדלו הנערים וילכו בדרכי יי ובמוסרו לא סרו מן הדרך אשר למדס אביהם ימין ושמאל ויהי יי את הנערים ויגדלו ויבינו וישבילו בכל חכמה ובכל דברי המלוכה וכל שרי המלך וגדולי יושבי מצרים מנשאים את הנערים ויגדלו בקרב בני המלך ותכלינה שבע שני השבע אשר היו בכל הארץ ותבאן אחריהם שבע שני הרעב כאשר אמר יוסף ויהי רעב בכל הארץ ויראו כל מצרים כי החל הרעב להיות בארץ מצרים ויפתחו כל מצרים את כל אוצרות הכר אשר להם כי חזק עליהם הרעב וימצאו את כל האוכל אשר באוצרותיהם סס ועש ולא יצליח לאכול ויחזק הרעב בכל הארץ ויבאו כל יושבי מצרים

ויצעקו

ויצעקו לפני פרעה כי כבוד עליהם הרעב ויאמרו אל
 פרעה תנה לנו אוכל ולמה נמות לעיניך ברעב גם
 אנהנו גם טפנו: ויען אותם פרעה לאמר ולמה תצעקו
 אדי והלא כל שבע שני השבע צוה יוסף לצבור בר לשני
 הרעב ולמה לא שמעתם בקולו ויענו המצרים את המלך
 חי נפשך אדוני כי כל אשר דבר יוסף בן עשו עבדיך כי
 גם עבדיך אספוכל אוכל שדותיהם בשני השבע ונתנוהו
 באוצרות עד היום הזה: ויחזק הרעב על עבדיך ונפתחה
 את אוצרותינו והנה כל אוכלינו מלא עש וסס ולא יצלה
 לאכול: ויהי כשמוע המלך את כל אשר קרה ליושבי
 מצרים ויירא מאוד המלך מפני הרעב ויבהל מאד: ויען
 המלך את אנשי מצרים לאמר אחרי אשר קרה לכם
 את כל אלה לכו אל יוסף אשר יאמר אליכם תעשו לא
 תמרו את פיו: וילכו כל מצרים ויבאו אל יוסף ויאמרו
 אליו תנה לנו אוכל ולמה נמות ברעב נגדך כי אנהנו
 אספנו את תבואתינו בשבע השנים כאשר ראית ונשם
 אותם באוצר וכזה וכזה קרה לנו: ויהי כשמוע יוסף את
 כל דברי מצרים ואת אשר קרה להם ויפתח יוסף את כל
 אוצרות האוכל אשר לו וישבור למצרים והרעב היה על
 פני כל הארץ ויהי רעב בכל הארצות ובארץ מצרים
 והיה אוכל לשבור: וכל יושבי מצרים באו אל יוסף
 לשבור אוכל כי חזק עליהם הרעב וכל אוכלם הופסד
 וישבור יוסף לכל מצרים יום יום: וישמעו כל יושבי ארץ
 כנען ופלשתים ועבר הירדן וכני קדם וכל ערי כל הארץ
 הקרובים והרחוקים כי יש שבר במצרים ויבאו כלם
 מצרימה לשבור בר כי חזק עליהם הרעב ויפתח יוסף

את

את אוצרות האוכל וישם עליהם פקידים ויעמדו וישכרו
 ככל הבאים יום יום: וידע יוסף כי גם אחיו יבאו
 מצרימה לשבור אוכל כי חזק הרעב על כל הארץ: ויצו
 יוסף את כל אנשיו ויעבירו קול בכל מצרים לאמר
 מטעם המלך והמשנה וגדוליהם איש איש אשר יחפוץ
 לשבור בר במצרים אל ישלח עבדיו אל מצרים לשבור
 כי אם בניו: וגם כל איש מצרי או כנעני אשר יבא מכל
 הארצות לשבור בר במצרים והלך ומכרו בכל הארץ
 יומת כי לא ישבור כל איש כי אם מחיית ביתו: וגם כל
 איש אשר ינהג שתיים או שלש בהמות יומת כי לא
 ינהג אדם כי אם בהמתו: וישם יוסף שומרים בשערי
 מצרים ויצום לאמר: כל איש אשר יבא לשבור אוכל
 אל תתנוהו לבא עד כותבו שמו ושם אביו ושם אבי
 אביו: ואשר תכתבו בכל יום ושלחתם את שמותם אדי
 בערב וידעתי את שמותם: ויפקד יוסף פקידים בכל
 מצרים ויצום לעשות את כל הדברים האלה: ויוסף עשה
 את כל הדברים האלה וכל החוקים למען אשר ידע
 בבוא אחיו מצרימה לשבור אוכל: ובכל יום זיום יעבירו
 אנשי יוסף קול במצרים בכל הדברים האלה והחוקים
 אשר צוה יוסף: וישמעו כל יושבי ארץ מזרח ומערב וכל
 הארץ את כל החוקים וכל הדברים אשר שם יוסף
 במצרים: ויבאו כל יושבי קצות הארץ וישכרו בר
 במצרים יום יום וילכו לדרכם: וכל שוערי מצרים עושים
 את כל אשר צוה יוסף ויהי כל הבא מצרימה לשבור
 אוכל וכתבו השוערים את שמותם ואת שמות אבותם
 והביאו לפני יוסף בערב יום יום: וישמעו יעקב אתרי בן

כי

כי יש שבר במצרים ויקרא אל בניו ללכת מצרימה
 לשבור בר כי חזק גם עליהם הרעב ויקרא יעקב אל
 בניו לאמר הנה שמעתי כי יש שבר במצרים וכל הארץ
 הולכים שמה לשבור ועתה למה תראו את נפשכם
 שבעים לפני כל הארץ רדו גם אתם מצרימה ושברו לנו
 מעט אוכל בתוך הבאים ונחיה ולא נמות וישמעו בני
 יעקב בקול אביהם ויקומו לרדת מצרימה לשבור אוכל
 בתוך הבאים ויצו אותם יעקב אביהם לאמר כבואכם
 העירה אל תבאו יחד בשער אחד מפני יושבי הארץ
 ויצאו בני יעקב וילכו מצרימה ויעשו בני יעקב ככל אשר
 צום אביהם ואת בנימין לא שלח יעקב כי אמר פן
 יקראהו אסון בדרך כאחיו וילכו מבני יעקב עשרה
 ויהי בלכת עשרת בני יעקב בדרך וינחמו על יוסף בכל
 אשר עשו לו ויאמרו איש אל אחיו לאמר ידענו כי יוסף
 אחינו ירד למצרים ועתה נבקשהו כשנלך שם ויהיה
 אם מצאנוהו ולקחנוהו מאדונו בפדיון ואם אין בחזקה
 ומתנו עליו וישמעו בני יעקב לדבר הזה ויתחזקו בלבם
 על יוסף להצילו מיד אדונו וילכו בני יעקב מצרימה
 והי כקרבם מצרימה ויתפרדו איש מעד אחיו ויבאו
 בעשר שערי מצרימה והשוערים כתבו את שמותם
 ביום ההוא ויבאו אל יוסף בערב ויקרא יוסף את
 השמות מיד שוערי העיר וימצא את אחיו באו מעשר
 שערי העיר ויצו יוסף בעת ההיא ויעבירו קול בכל
 מצרים לאמר לכם כל שומרי האוצרות סגרו כל אוצרות
 הכר ולא תשאירו פתוח כי אם אחד לשבור ממנו כל
 הבאים ויעשו כל פקדי יוסף כן בעת ההיא ויסתמו כל
 האוצרות

האוצרות ולא הותירו כי אם אחד פתוח ויתן יוסף את
 שמות אחיו כתובים לאשר על האוצר הפתוח ויאמר
 אליו כל אשר יבא אליך לשבור בר תשאל את שמו
 והיה כבוא אליך השמות האלה ותפשתם ושלחתם ארי
 ויעש כן ובני יעקב כאשר באו אל תוך העיר ויתקבצו
 יחד בתוך העיר לבקש את יוסף מרם ישברו להם אוכל
 וילכו להם אל חומות הזונות ויבקשו את יוסף
 בחומות הזונות שלשת ימים כי אמרו כי יוסף
 בחומות הזונות יבא כי יוסף יפה תאר ויפה מראה מאד
 ויבקשו בני יעקב בחומות ההם שלשת ימים ולא מצאו
 והאיש אשר על האוצר הפתוח בקש את השמות ההם
 אשר נתן לו יוסף ולא מצא וישלח אל יוסף לאמר זה
 שלשת ימים לא באו אלי האנשים ההם אשר נתן לי
 שמותם וישלח יוסף עבדים לבקש את האנשים בכל
 מצרים להביאם לפני יוסף וילכו עבדי יוסף ויבקשו
 במצרים ולא מצאו וילכו גושנה ואין וילכו עיר רעמסס
 ולא מצאו ויבאו יוסף ויאמרו בקשנו בכל הארץ עד עיר
 רעמסס ולא מצאו ויוסף עוד יוסף וישלח ששה עשר עבדי
 לבקש את אחיו וילכו ויתפזרו בארבע פנות העיר וילכו
 ארבעה עבדים בית הזונות וימצאו את עשרת האנשים
 שמה מבקשים את אחיהם ויקחום ארבעת האנשים
 ההם ויביאום לפני יוסף ויבואו בני יעקב ביתה יוסף
 וישתחוו לו אפים ארצה ויוסף יושב בהיכלו על כסאו
 מלובש בבגדי כוץ וארגמן ובראשו עטרת זהב גדולה
 וכל הגבורים יושבים סביבו ויראו בני יעקב את יוסף
 ויפלה בעיניהם מאד תוארו וטוב פי ווהדר פניו וישתחוו
 לו עוד אפים ארצה וירא יוסף את אחיו ויכירם והם

לא הכירוהו כי גדל יוסף מאד בעיניהם על כן לא הכירו
 אותו וידבר יוסף אליהם לאמר מאין באתם ויענו כלם
 ויאמרו מארץ כנען באו עבדיך לשבור אוכל כי חזק
 הרעב בכל הארץ וישמעו עבדיך כי יש שבר במצרים
 ויבאו עבדיך בתוך הבאים לשבור כר למחייתנו ויען
 יוסף אותם לאמר ואם באתם לשבור אוכל כאשר
 אמרתם למה תבואו בעשר שערי העיר אין זה כי אם
 לחפור את כל הארץ באתם ויענו כלם יחד את יוסף
 ויאמרו לא אדוני כנים אנחנו לא היו עבדיך מרגלים
 כי לשבור אוכל באנו כי כל עבדיך אחים בני איש אחד
 בארץ כנען ויצוה עלינו אבינו לאמר בבואכם העירה
 אל תבואו יחד בשער אחד מפני יושבי הארץ ויען אותם
 יוסף עוד ויאמר הוא הדבר אשר דברתי אליכם לחפור
 את כל הארץ באתם על כן באתם כלכם בעשר שערי
 העיר לראות את ערות הארץ הלאכל בא לשבור ישבור
 והולך לדרכו ואתם שלשת ימים היום לכם בארץ ומה
 תעשו בחומות הזונות אשר הייתם שם זה שלשת ימים
 הלא כי מרגלים יעשו כאלה ויאמרו אל יוסף חלילה
 לאדוני מדבר הדבר הזה כי אנחנו שנים עשר אחים בני
 יעקב אבינו בארץ כנען בן יצחק בן אברהם העברי והנה
 הקטן את אבינו היום בארץ כנען והאחד איננו כי נאבד
 מאתנו ונאמר אולי בארץ הזאת הוא ונבקש בכל
 מצרים ונבוא גם בבתי הזונות לבקש אותו שם ויאמר
 אליהם יוסף והלא בקשתם אותו בכר הארץ עד לא
 נשאר לכם כי אם מצרים לבקש אותו בה וגם מה אשר
 יעשה אחיכם בבתי הזונות אף אם הוא במצרים והלא

אמרתם

אמרתם כי מבני יצחק בן אברהם אתם ומה יעשו בני
 יעקב בבתי הזונות ויאמרו אליו כי שמענו אשר גנבוהו
 הישמעאלים מאתנו ויוגד לנו כי מברו אותו מצרימה
 ועבדך אחינו יפה תאר ומראה מאד ונאמר איננו כי אם
 בבתי הזונות עד כן הלכנו שם עבדיך לבקשו ולפדותו
 ויען אותם יוסף עוד לאמר הלא שקר תאמרו וכזב
 תדברו בנפשכם לאמר בני אברהם אתם חי פרעה כי
 מרגלים אתם על כן באתם בבתי הזונות לבלתי דעת
 איש בכם ויאמרו לו עוד לא אדוני כי הלוך הלכנו כל
 עבדיך שם לבקש את אחינו ולפדותו כאשר דברנו אל
 אדוני ויאמר אליהם יוסף והנה אם מצאתם אותו ובקש
 מכם אדוניו מחיר רב התתנוהו בו ויאמרו נתן ויאמר
 אליהם ואם לא יחפוץ אדוניו לתתו במחיר רבמה
 תעשו להם עליו ויענוהו לאמר ואם לא יתנוהו והרגנו
 אותו ולקחנו את אחינו ודלכנו ויאמר אליהם יוסף
 הוא הדבר אשר דברתי אליכם מרגלים אתם כי להרוג
 את יושבי הארץ באתם כי שמענו אשר שנים מאחיכם
 הכו את כל יושבי שכם בארץ כנען בעבור אחותכם
 ותבואו לעשות גם במצרים על אחיכם כדבר הזה אך
 בזאת ארע כי כנים אתם אם תשלחו מכם אחד לקחת
 את אחיכם הקטן מאת אחיכם ולהביאו אלי הנה והיה
 בעשותכם הדבר הזה ואדעה כי כנים אתם ויקרא יוסף
 אל שבעים גבורים מגבוריו ויאמר אליהם קחו את
 האנשים האלה והבאתם אותם אל משמר ויקחו
 הגבורים את עשרת האנשים ויחזיקו כם ויתנום במשמר
 ויהיו במשמר שלשת ימים ויהי ביום השלישי ויוציאם

יוסף

יוסף מהמשמר ויאמר אליהם זאת עשו לכם אם כנים אתם וחיייתם אחיכם אחד יאסר במשמר ואתם לכו הביאו שבר כתיכם ארצה כנען ולקחתם את אחיכם הקטן והבאתם אלי הנה ואדעה כי כנים אתם כאשר תעשו הדבר הזה ויצא יוסף מעליהם ויבא החדרה ויבך בכי גדול כי נכמרו רחמיו אליהם וירחץ פניו ויצא אליהם ויקח מאתם את שמעון ויאמר לאסרו ויקרא שמעון לעשות כן כי היה גבור חיל מאד ולא יכול יוסף לאסרו ויקרא יוסף אל גבוריו ויבואו לפניו שבעים איש גבורי חיל וחרבותם שלופות בידם ויבהלו כל בני יעקב מהם ויאמר אליהם יוסף תפשו את האיש הזה ואסרתם אותו בבית הסוהר עד בא אחיו אליו וימהרו גבורי יוסף ויהזיקו כלם בשמעון לאסור אותו ויצעק עליהם שמעון צעקה גדולה מאד ומרה ותשמע הצעקה למרחוק ויבהלו כל גבורי יוסף מקול הצעקה ויפלו על פניהם וייראו מאד וינוסו להם וגם כל האנשים אשר היו את יוסף נסו כי יראו מאד לנפשותם וישאר אך יוסף ומנשה בנו שם וירא מנשה בן יוסף את גבורת שמעון ויחר אפו מאד ויקם מנשה בן יוסף ויגש אל שמעון ויכה מנשה את שמעון באגרופו מכה רכה בערפו וינת שמעון מחמתו ויאחז מנשה בשמעון ויחזק בו ויאסור אותו וידחהו אל בית הכלא ויתמהו כל בני יעקב ממעשה הנער ויאמר שמעון אל אחיו איש מכס אל יאמר כי מכת מצרי זאת אין זאת כי אם מכת בית אבי ויצו יוסף אחרי כן ויקרא לאשר על האוצר למלא את בליהם בר כאשר יכלון שאת ולתת איש כספו בשקו ולתת

ולתת להם צדה לדרך ויעש להם כן ויצו אותם יוסף לאמר השמרו לכם פן תמרו את פי ולא תביאו את אחיכם כאשר דברתי לכם והיה כאשר תביאו את אחיכם אלי הנה וידעתי כי כנים אתם ואת הארץ תסחרו והשיבותי לכם את אחיכם ושבתם לשלום אל אביכם ויענו כלם ויאמרו כאשר דבר אדוני כן נעשה וישתהוו לו ארצה וישאו איש שכרו על חמורו ויצאו ללכת ארצה כנען אל אביהם ויבאו אל המלון ויפתח לוי את שקו לתת מספוא לחמורו וירא והנה כספו במשקלו עודנו באמתהרתו ויירא האיש מאד ויאמר אל אחיו הושב כספי והנה הוא באמתהתי וייראו האנשים מאד ויאמרו מה זאת עשה אלהים לנו ויאמרו כלם ואיה חסדי יי את אבותינו את אנרהם יצחק ויעקב אבינו כי נתננו יי היום ביד מלך מצרים להתעולל עלינו ויאמר אליהם יהודה הלא אשמים אנחנו וחטאים לפני יי אלהינו כמוכרנו את אחינו בשרנו ולמה תאמרו איה חסדי יי את אבותינו ויאמר אליהם ראובן הלא אמור אמרתי אליכם אל תחטאו בילד ולא שמעתם ממני כי דמו דרש אלהים ממנו ואיד תאמרו איה חסדי יי את אבותינו ואתם חטאתם לו וידינו במקום ההוא וישכימו בבקר וישאו את שברם על חמוריהם וינהגו אותם וילכו ויבואו ארצה כנען בית אביהם ויצא יעקב וביתו לקראת בניו וירא יעקב והנה אין שמעון אחיהם אתם ויאמר יעקב אל בניו איפה שמעון אחיכם אשר לא ראיתיו אתכם ויגידו לו בניו את כל הקורות אותם

א"ס בוס אחי ספיר מס' ויבואו ארצה כנען אל יעקב אחיכם ויגידו לו את כל הקורות אותם לאמר דקסה שאין לא נסורו שלל לתת לו בסורה רעה מקומת שועון פתאום שהיה להם לשתוק עד שיסאל הוקן כי עדיין אותם

אותם במצרים ויבואו ביתהם ויפתחו
 איש את שקו ויראו והנה איש צרור
 כספו בשקו ויראו מאד מודה המרה
 ואביהם ויאמר אליהם יעקב מה זאת
 עשיתם לי שלוח שלחתי אליכם את יוסף אחיכם לדרוש
 את שלומכם ותאמרו לי חיה רעה אכלתהו וילך שמעון
 אתכם לשבור אוכל ותאמרו מלך מצרים אסר אותו
 בכלא ואת בנימין תאמרו לקחת להמית גם אותו
 והורדתם את שיבתי בנימין שאולה על בנימין ויוסף אחיו
 עתה לא ירד בני אתכם כי אחיו מת והוא לבדו נשאר
 וקרהו אסון כדרך אשר תלכו בה כאשר קרה לאחיו
 ויאמר ראובן אל אביו את שני בני תמית אם
 לא אביא לפניך את בנך והצגתיו לפניך ויאמר
 יעקב אל בניו שבו לכם ואל תרדו מצרימה כי לא ירד
 בני אתכם מצרימה ולא ימות כאחיו ויאמר אליהם
 יהודה חדרו נא לכם ממנו עד כלות לו את השבר והוא
 יאמר הורידו את אחיכם כי ימצא את נפשו ברעב ואת
 נפש ביתו והרעב היה כבד בכל הארץ בימים ההם
 וכל אנשי הארץ הולכים ובאים מצרים לשבור אוכל
 כי חזק עליהם הרעב מאד וישבו בני יעקב בארץ כנען
 ימים ושני חדשים עד כלות להם את השבר ויהי כאשר
 כדו לאכול את השבר ותרעב נפשם מאד כל בית יעקב
 ויבאו ילדי בני יעקב יחד ויגשו אל יעקב ויסוככו אותו
 פלם ויאמרו לו תנה לנו לחם ולמה נמות כלנו ברעב
 מדרך וישמע יעקב את דברי ילדי בניו ויבך בכי גדול
 ויכמרו רחמיו אליהם ויקרא יעקב אל בניו ויבאו כלם
 וישבו

ישיה חוס' או כי יוקרה הוא ולפי מ'ס
 סספר הוא שיהו' לא לקראתם ורחה
 כי שמועון אינו וסאל להם עליו ל'ק
 ולא נודי וספסר כי זה רמז הכתוב
 במלת לאמר ר' אס ראית סהגידו לו
 את כל הקורות אותם הוא להיות
 סכבר אשר להם איה שמועון מ'ס :

וישבו לפניו ויאמר אליהם יעקב הלא ראיתם כי בניכם
 בוכים עלי היום תנה לנו לחם ואין עתה שובו שברו לנו
 מעט אוכל ויען יהודה ויאמר אל אביו אם ישך משלח
 את אחינו אתנו נרדה ונשברה לך אוכל ואם אינך
 משלח לא נרד יען כי מלך מצרים הער העיד עלינו לא
 תראו פני בלתי אחיכם אתכם כי מלך מצרים מלך
 אדיר וחזק הוא והיה אם הלכנו אליו בלתי אחינו ומתנו
 כלנו הלא ידעת אם לא שמעת כי המלך ההוא גבור
 וחכם מאד ואין כמוהו בכל הארץ הנה ראינו את כל
 מלכי הארץ ולא ראינו כמלך ההוא מלך מצרים הלא
 אין גדול כאבימלך מלך פלשתים מכל מלכי הארץ
 ומלך מצרים גדול ועצום ממנו ודא יהיה לו אבימלך
 כאחד שריו לו ראית אבי את היכלו ואת כסאו ואת
 כר עבדיו העומדים לפניו לוראית המלך ההוא בשבתו
 על כסאו ביופיו ובתוארו מלובש בבגדי מלכות ועטרת
 זהב גדולה על ראשו לו ראית ההוד וההדר אשר
 נתן לו אדהים כי אין כמוהו בכל הארץ לו ראית אבי
 החכמה והתבונה והדעת אשר נתן אלהים בלבו הראית
 את קולו הנעים בדברו אלינו לא ידענו אבי מי הודיעו
 את שמותינו ואת כל אשר קרה לנו וישאל גם עדיך
 לאמר העוד אחיכם חי השלום לו לו ראית את כל דברי
 מלכות מצרים על פיו יצא ועל פיו יבוא ואין שואל
 בפרעה אדוניו לא ראית את פחדו ואת אימתו על
 כל מצרים וגם אנחנו בצאתנו מלפניו ונאמר לעשות
 למצרים כיתר ערי האמורי ויחר אפנו מאד על כל דבריו
 אשר דבר לתתנו מרגלים והיה כבואנו עוד לפניו ונפלה

אימתו עלינו יחד ואין איש יוכל לדבר אליו קטון או גדול: ועתה אבינו שלח נא את הנער אתנו ונרדה ונשברה לך אוכל למחייתנו ורא נמות ברעב. ויאמר יעקב למה הרעותם לי להגיד למלך כי יש לכם את מה הדבר אשר עשיתם. ויאמר יהודה אל יעקב אביו תנה הנער בידי ונקומה ונרדה מצרימה ונשברה אוכל ונבוא והיה בבואנו ואין הנער אתנו והטאתי לך כל הימים הראית את כל ילדינו הקטנים בוכים עליך ברעב ואין לאל ידיך עתה יכמרו נא רחמך עליהם ושלחה את אחינו אתנו והלכנו. ואיה חסד יי את אבותינו אתך אשר תאמר כי מלך מצרים יקה את בנך: חי יי לו אמות עליו עד הביאותיו והצגתיו לפניך: אך התפלל נא בעדנו אל יי אלהינו ויעשה אתנו חסד לתתנו לחן ולהסד לפני מלך מצרים ואנשיו. כי לולי התמהמהנו כי עתה שבנו זה פעמים אליך עם בנך. ויאמר יעקב אל בניו ביי אלהי אבטח אשר יציל אתכם ונתן אתכם לחן בעיני מלך מצרים ובעיני כל אנשיו. ועתה קומו ולכו אל האיש וקחו לו בידכם מנחה מן הנמצא בארץ הזאת והביאו לפניו. ואל שדי יתן לכם רחמים לפניו ושלח לכם את בנימין ואת שמעון אחיכם. ויקומו כל האנשים ויקחו את בנימין אחיהם ומנחה גדולה מזמרת ארץ כנען לקחו בידם וגם משנה כסף לקחו. ויצו יעקב את בניו מאד על בנימין השמרו בו בדרך אשר תלכו בה ואל תתפרדו מעמו גם בדרך גם במצרים ויקם יעקב מאת בניו ויפרוש כפיו ויתפלל אל יי בעד בניו לאמר: יי אלהי השמים ואלהי הארץ

זכור

זכור לאברהם אבינו את בריתך אותו וזכור ליצחק אבי ועשה חסד עם בני ואל תתנם ביד מלך מצרים עשה נא אלהי למען רחמך ופדה את כל בני והצילם מיד מצרים וישלחו להם את שני אחיהם וגם כל נשי בני יעקב וילדיהם נשאו כלם את עיניהם השמימה ויבכו כלם אל יי ויצעקו להציל את אבותם מכף מלך מצרים ויכתוב יעקב ספר אל מלך מצרים ויתנה ביד יהודה וביד בניו אל מלך מצרים לאמר: מאת עבדך יעקב בן יצחק בן אברהם העברי נשיא אלהים אל המלך האדיר והחכם צפנת פענח מלך מצרים שלום ידוע יהיה לאדוני מלך מצרים כי חזק עלינו הרעב בארץ כנען ושלחתי אליך בני לשבור לנו מעט אוכל מאתך למחייתנו כי אני סבבני בשבעים נפש בני ואני זקן מאד אינני רואה בעיני כי כפרו מזוקן מאד. וגם בוכה בכל יום תמיד עד בני יוסף אשר נאבד מלפני ואצוה את בני אשר לא יבואו יחד בשערי העיר בבואם מצרימה מפני יושביה ארץ וגם כי צויתם להתהלך במצרים ולבקש את בני יוסף אולי ימצאוהו שמה ויעשו כן: ותתנם אתה כמרגלים את הארץ. הלא שמענו עליך כי אתה חכם ונבון מאד הלא תראה את פניהם איך יהיו מרגלים: עם כי שמענו אשר פתרת אתה את חלום פרעה ותודיעהו ברעב הזה טרם יבוא ותדבר אליו נכונה ואיך לא תדע בחכמתך את בני המרגלים הם אם לא. ועתה אדני המלך הנדה שלחתי לפניך את בנימין בני כאשר דברת אל בני אחלה נא את פניך אשר תשים עינך עליו עד השיבותיו אלי בשלום עם אחיו. והלא ידעת אם לא שמעת את אשר

עשה

עשה אלהינו לפרעה בקחתו את שרה אמי ואשר עשה
לאבימלך מלך פלשתים עליה : וגם את אשר עשה
אברהם אבינו לתשעה מלכי עילם אשר המית את כלם
במתי מספר אנשים אשר היו אתו : וגם את אשר עשו
שמעון ולוי שני בני לשמנה ערי האמורי אשר החריבו
אתהן בעבור דינה אחותם : ואף בעבור בנימין אחיהם
אשר התנחמו בו על יוסף אחיו מה יעשו עליו בראותם
כי תגבר יד אחד העם עליהם בעבורו : הלא ידעת מלך
מצרים כי גבורת אלהינו אתנו וגם שומע אלהינו את
תפלתינו תמיד כי לא יעזבנו כל הימים : חי יי כי בהגיד
בני אלו את מעשיך אתם לוקראתי אל יי עליך כי אז
נאבדת עם אנשיך טרם בא בנימין בני לפניך אך אמרתי
כי שמעון בני בביתך אולי טובה תעשה אתה על כן לא
עשיתי לך הדבר הזה : ועתה הנה בני בנימין בא אליך
עם בני השמר לך בו ושים עינך עליו וישים אלהינו את
עיניו עליך בכל מלכותך : ועתה הנה הגדתי לך את
אשר עם לבבי והנה בני באים אליך עם אחיהם ראה
נא בעדס את פני כר הארץ ושלחתם עם אחיהם לשלום
ויתן יעקב את הספר אל בניו ביד יהודה לתתה למלך
מצרים : ויקומו בני יעקב ויקחו את בנימין ואת כל
המנחה וילכו ויבואו מצרימה ויעמדו לפני יוסף : וירא
יוסף אתם את בנימין אחיו ויתן יוסף אליהם שלום
ויבואו האנשים ההם ביתה יוסף : ויצו יוסף את אשר על
ביתו לטבוח להם טבח לאכול ויעש להם כן : ויהי
בצהרים וישרה יוסף אל האנשים לבוא לפניו עם בנימין
ויגידו האנשים אל האיש אשר על בית יוסף את דבר

הכסף

הכסף המושב באמתחותיהם ויאמר להם שלום לכם
אל תיראו ויוצא אליהם את שמעון אחיהם : ויאמר
שמעון אל אחיו טובה רבה עשה אתי אדוני מצרים גם
לא אסרני כאשר ראיתם בעיניכם : כי בצאתכם מהעיר
הוציא אותי ויעש אתי טובה בביתו : ויקח יהודה את
בנימין בידו ויבואו לפני יוסף וישתחוו לו אפים ארצה
ויתנו האנשים את המנחה אך יוסף וישבו כלם לפניו
ויאמר אליהם יוסף השלום לכם השלום לבניכם השלום
לאביכם הזקן ויאמרו שלום : ויקח יהודה את הספר אשר
שלח יעקב ויתנהו ביד יוסף ויקרא יוסף את הספר ויכר
את מכתב אביו ויבקש לבכות ולא יוכל להתאפק וילך
החדרה ויבך בכי גדול ויצא : וישא עיניו וירא את בנימין
אחיו ויאמר הוזה אחיכם אשר אמרתם אלי ויגש בנימין
לפני יוסף ויתן יוסף ידו על ראשו ויאמר לו אלהים
יחנך בני : ויהי בראות יוסף את אחיו בן אמו ויבקש
לבכות שנית ויבא החדרה ויבך שמה וירחץ פניו ויצא
ויתאפק ויאמר שימו להם : ויהי ביד יוסף גביע אשר
ישתה בו והוא מכסף רצוף באבני שהם ופדולה טוב
מאד : ויך יוסף בגביע ההוא לעיני אחיו בשבתם לאכול
אתו : ויאמר יוסף אל האנשים ידעתי בגביע הזה כי
ראובן הבכור : ושמעון ולוי ויהודה ויששכר וזבולון בני
אם אחת שבו לכם לאכול כאשר יולדתם : וישש גם
את האחרים כתולדותם : ויאמר ידעתי כי אחיכם
הקטן הזה אין לו אח ואני כמוהו אין לי אח יושב נא אתי
לאכול : ויעל בנימין לפני יוסף וישב על הכסף ויראו
האנשים את מעשה יוסף ויתמהו עד ככה : ויאכלו

וישתו האנשים עם יוסף בעת ההיא ויתן להם מתנות
 זמנות בעת ההיא ויוסף ויתן יוסף לבנימין מנה אחת
 ויראו מנשה ואפרים את מעשה אביהם ויתנו לו גם הם
 את מנותיהם וגם אסנת נתנה לו מנה אחת ותהיין ביד
 בנימין חמש מנות ויוצא להם יוסף יין לשתות ולא אבו
 לשתות ויאמרו מיום אשר נאבד יוסף אחינו מאתנו לא
 שתינו יין ולא אכלנו אוכל טוב וישבע להם יוסף ויפצר
 בם מאד וישתו וישכרו עמו ביום ההוא ויהי אחרי כן
 ויפן יוסף אל בנימין אחיו לדבר אתו ובנימין עודנו יושב
 על הכסא לפני יוסף ויאמר אליו יוסף הילדת היש לך
 בנים ויאמר בנימין יש לעבדך עשרה בנים ואלה
 שמותם בלע ובכר ואשבל גרא ונעמן אחי וראש מפים
 וחפים וארד ואקרא את שמותם על כר אשר קרה
 ליוסף אחי אשר לא ראיתיו ויצו יוסף ויביאו לפניו את
 משטר הככבים אשר לו אשר בו יודע יוסף את כל
 הדעות ויאמר יוסף אל בנימין שמעתי כי העבדים
 יודעים בכל חכמה התוכל לדעת מאומה בזה ויאמר
 בנימין גם עבדך ידע בכל חכמה כאשר הורני אבי
 ויאמר יוסף אל בנימין הבט נא בזה הכלי והבן איפה
 הוא אחיך יוסף במצרים אשר אמרתם למצרים ירד
 ויקח בנימין את הכלי ההוא את משטר כוכבי השמים
 ויתחכם ויבט בו לדעת איפה אחיו ויחלק בנימין את
 כל ארץ מצרים לארבעה חלקים וימצא את
 יוסף אחיו כי הוא היושב לפניו על הכסא
 ויתמה בנימין מאד וירא יוסף את בנימין כי תמה
 מאד ויאמר אל בנימין מה ראית ועל מה תתמה
 ויאמר

ויאמר בנימין אל יוסף רואה אני בזה כי יוסף אחי יושב
 אתי פה על הכסא ויאמר אליו יוסף אני הוא יוסף אחיך
 אך אלתגלה את הדבר הזה אל אחיך הנני שולח אותך
 עמם וילכו וצויתי להשיב אתכם העירה ולקחתך מאתם
 והיה אם יתנו את נפשם והלחמו עליך אז ידעתי כי נחמו
 על אשר עשו לי ונודעתי אליהם ואם עזבוך
 ולקחתי אותך וישבת אתי ושלחתי אותם וילכו להם
 ולא אודע אליהם בעת ההיא צוה יוסף את פקידו למלא את
 את כליהם אוכל ולשים את כסף איש בשקו ולתת את
 הגביע בשק בנימין ולתת להם צדה לדרך ויעש להם כן
 ויהי ממחרת וישכימו האנשים בבקר וישאו את שברם
 על המוריהם ויצאו להם עם בנימין ללכת ארצה כנען
 עם שמעון אחיהם הם יצאו ממצרים לא הרחיקו ויוסף
 צוה לאשר על ביתו לאמר קום רדוף אחרי האנשים טרם
 ירחיקו ממצרים ואמרת אליהם למה גנבתם את גביע
 אדוני ויקם פקיד יוסף וירדפם וישיגם וידבר אליהם את
 כל דברי יוסף ויהי בשמעם את הדבר הזה ויחר אפם
 מאד ויאמרו כל הנמצא אתו את גביע אדוניך יומת
 וגם אנחנו נהיה לעבדים וימהרו ויורידו איש את שקו
 מעל חמורו ויחפשו באמתחותיהם וימצא הגביע
 באמתחת בנימין ויקרעו כלם את שמלותיהם וישבו
 העירה ויכו את בנימין בדרך הלך והכות אותו עד בואם
 העירה ויעמדו לפני יוסף ויחר אף יהודה ויאמר הן יי
 כי לא השיבנו האיש הזה כי אם להחריב את מצרים
 היום ויבואו האנשים ביתה יוסף ויוסף יושב על כסאו וכל
 גבוריו עומדים עליו מימינו ומשמאלו ויאמר אליהם יוסף

מה המעשה הזה אשר עשיתם כי לקחתם את גביע הכסף אשר לי ותלכו לכם אך ידעתי כי בעבור דעת בו איפה אחיכם בכל הארץ לקחתם את הגביע אשר לי ויאמר יהודה מה נאמר לאדוני מה נדבר ומה נצטדק האלהים מצא את עון עבדיך היום על כן עשה לנו הדבר הזה היום ויקם יוסף ויחזק בבנימין ויקחהו מאת אחיו בחזקה ויבא הביתה וינעל את הדלת בפניהם ויצו יוסף לאשר על ביתו ויצא ויאמר אליהם כה אמר המלך לכו לשלום אל אחיכם הנה לקחתי את האיש אשר נמצא גביעי בידו ויהי כראות יהודה את מעשה יוסף אתם

פרשת ויגש

ויגש אליו יהודה וישבור את הדלת ויבא עם אחיו לפני יוסף ויאמר יהודה אל יוסף אל יחר בעיני אדוני ידבר נא עבדך דבר לפניך ויאמר לו יוסף דבר וידבר יהודה לפני יוסף ואזחיו עומדים לפניו ויאמר יהודה אל יוסף הלא בתחלה כאשר באנו אל אדוני לשבור אוכל ותשם אותנו כמרגלים את הארץ ונביא לפניך את בנימין אחינו ועודך מתעולל עלינו היום ועתה ישמע נא המלך את דברי ושלח נא את אחינו ויידך לו אתנו אל אחיו פן תאבד את נפשך ואת נפש כל יושבי מצרים היום הזה הלא ידעת

א"י ס' סב' על כבוד דקסא כי יסודה עדין סיה מדבר עמו ומאי ויגש אליו דקאמר עוד כי למה יסרה אפו עליו ומה עשה ובספר כתובת יוסף אשר לי פרשת ג' פי' נכונים אולם לפי' א"י כי להיות כי יוסף סניחו ויבא הביתה עם בנימין וילקחו בחוקה לכן אמר על כבוד ויגש אליו כי ויקום סיה כי יסרה וליקוח כי סבר סדלת לכ"א ואל יסר אפך בעבדך ר"ל על המעשה ההוא אשר עשה ודוק:

ידעת את אשר עשו שני אחי שמעון ולוי אל עיר שכם ואל שבעת ערי האמורי בעבור דינה אחותינו ואף מה יעשו בעבור בנימין אחיהם ואני בכחי חזק וגדולי משניהם היום הזה עליך ועל כל ארצך אם לא תאבה לשלוח את אחינו הלא שמעת אשר עשה אלהינו אשר בחר בנו לפרעה בעבור שרה אמנו אשר לקחה מעם אבינו אשר הבה אותנו ואת כיתו כנגעים גדולים אשר עוד כל מצרים מספרים את הפליאה הזאת איש לרעהו עד היום הזה כן יעשה לך אלהינו על בנימין אשר לקחת מאביו היום ועל הרעות אשר אתה מתגולל עלינו בארצך היום כי יזכור אלהינו את בריתו עם אברהם אבינו והביא עליך רעה בעבור אשר דאגת את נפש אבינו היום ועתה שמע נא את דברי אשר דברתי אליך היום ושלה את אחינו ויידך לו פן תומת אתה וארצך בחרב כי לא תוכלו כלכם עלי ויען יוסף את יהודה לאמר למה הרחבת את פיך בכל הדברים האלה ותתפאר עלינו לאמר יש אתך גבורה הי פרעה לו צויתי עליכם את כל גבורי להלחם אתכם הלא תטבע ברוקם אתה ואחייך אלה ויאמר יהודה אל יוסף הלא לך ולאנשיך לירוא מפני חיי כי אם שלפתי את חרבי לא השיבותיה ריקם עד אם הרגתי היום הזה את כל מצרים ואחל ממך ואכלה בפרעה אדוניך ויען יוסף ויאמר אליו הלא לא לבדך היא הגבורה גם אנכי גבור וחזק ממך הלא אם הוצאת את חרבך אשיב אותה אל צואריך וצואר כל אחייך אלה ויאמר אליו יהודה הלא אם פתוח אפתח את פי היום עליך כי עתה בלעתך ותכחד

ותכחד מן הארץ ותאבד היום ממלכותך ויען יוסף הלא
אם תפתח את פיך יש אתי כח וגבורה לסתום את פיך
באבן גדולה עד כי לא תוכל לדבר דבר ראה כמה
אכנים יש לפנינו הלא אוכל לקחת אבן ושמתיו בפוך
ואשבר מתלעותיך ויאמר יהודה עד האלהים בינינו
כי לא בקשנו מלחמותיך מאז ועד עתה אך תנה לנו את
אחינו והלכנו מאתך ויען יוסף ויאמר חי פרעה כי אם
יבאו כל מלכי כנען עמכם יחד לא לקחתם אותו מידי
עתה לכו לכם לדרככם אל אביכם ואחיכם יהיה לי
עבד כי גנב את בית המלך ויאמר יהודה מה לך ולשם
מלך הלא המלך יוציא מביתו אל כל הארץ כסף וזהב
הרבה מאד אם במתן אם באבידה ואתה עודך מדבר
על גביעך אשר נתת אות באמתחת אחינו ותאמר כי
גנב אותו מאתך חלילה חלילה לפנימין אחינו ולזרע
אברהם מעשות הדבר הזה לגנוב מאתך או מזולתך אם
ממלך או שר או מכל האדם ועתה דום לך מהדבר
הזה פן ישמעו דברוך כל הארץ לאמר על כסף מעט
נלחם מלך מצרים עם אנשים ויתגולל עליהם ויקח את
אחיהם לעבד ויען יוסף ויאמר קחו לכם את הגביע
הזה ולכו מעלי ועזבו את אחיכם לעבד כי משפט הגנב
דהיותו עבד ויאמר יהודה למה לא תבוש בדבריך
לעזוב את אחינו ולקחת את גביעך והלא אם תתן לנו
כגביעך אלף פעמים לא נעזוב את אחינו על כסף
הנמצא ביד כל האדם ורו נמות עליו ויען יוסף ויאמר
ולמה עזבתם את אחיכם ותמכרו אותו בעשרים כסף
עד היום הזה ולמה לא תעשו כן גם לאחיכם זה ויאמר

יהודה

יהודה יי עד ביני וביניך כי לא הפצנו במלחמתך עתה
תנה את אחינו והלכנו מאתך בלא מלחמה ויען יוסף
ויאמר האסף תאספו את כל מלכי הארץ לא יוכלו להם
לקחת את אחיכם מידי ויאמר יהודה מה נאמר לאבינו
בראותו כי אין אחינו בא אתנו ודאג עליו ויען יוסף
ויאמר זה הדבר אשר תדברון אל אביכם לאמר הלך
החבל אחר הדלי ויאמר יהודה הלא מלך אתה ולמה
תדבר כדברים האלה לשפוט משפט שקר או למדך
אשר יהיה כמוך ויען יוסף ויאמר אין משפט שקר כדבר
אשר דברתם בעבור אחיכם יוסף כי מכרתם אותו כלכם
למדינים בעשרים כסף ותכחשו כלכם אל אביכם
ותאמרו לו היה רעה אכלתהו טרוף טורף יוסף ויאמר
יהודה הנה אש שכס נבערה בלבי עתה אשרוף אתכם
ואת כל ארצכם באש ויען יוסף ויאמר הלא אש תמר
כלתך אשר הרגה את בניך מכבה את אש שכס ויאמר
יהודה חי יי כי אם הסרותי מבשרי שער אחד עד מלאתי
בדמה את כל מצרים ויען יוסף ויאמר כן משפטכם
לעשות כאשר עשיתם לאחיכם אשר מכרתם ותטבלו
את כתנתו בדם ותביאו אותה אל אביכם בעבור יאמרו
היה רעה אכלתהו והנה דמו בכתנתו וישמע יהודה
את הדבר הזה ויחר אפו מאד וחמתו בערה בו ותהי
לפניו במקום ההוא אבן אחת משקלה כארבע מאות
שקל ויחר אף יהודה ויקח את האבן בידו האחת ויזרק
השמימה ויקבלה בידו השנית השמאלית ויתן אותה
אחרי כן תחת רגליו וידק אותה בחמת כחו ותהי האבן
לעפר מכה יהודה וירא יוסף את מעשה יהודה וירא

מאד

מאד אך צוה אל מנשה בנו ויעש גם הוא באבן אחרת
 כמעשה יהודה ויאמר יהודה אל אחיו אל יאמר מכם
 בני האיש הזה מצדי הוא כי אם ממשפחת אבינו הוא
 בעשותו הדבר הזה ויאמר יוסף הלא לכם לבדכם
 נתנה הגבורה כי גם אנחנו גבורים ולמה תתפארו עלינו
 כלכם ויאמר יהודה אל יוסף שלח נא את אחינו ואל
 תחריב את ארצך היום הזה ויען יוסף ויאמר אליהם
 לכו אמרו אל אביכם היה רעה אכלתהו כאשר אמרתם
 על יוסף אחיכם ויפן יהודה אל נפתלי אחיו ויאמר לו
 מהר לך נא וספור את שווקי כל מצרים וכוא והגד לי
 ויאמר לו ישמעון נא יהיה לך הדבר הזה לטורה עתה
 אלך אני ההרה ונשאתי אבן אחת גדולה מההר
 ושמתיה על כל מצרים כלה והמתי את כל אשר בה
 ויוסף שמע את כל הדברים אשר דברו אחיו לפניו והם
 לא ידעו כי שומע יוסף כי אמרו כי לא ידע לדבר עברית
 ויהא יוסף מאד מדברי אחיו פן יחריבו את מצרים
 ויצו את מנשה בנו לאמר לך נא מהר והזעק לי את כל
 יושבי מצרים וכל הגבורים יחד ויבואו אלי עתה בסוסים
 ובדגלי ובכל כלי זמר וילך מנשה ויעש כן ונפתלי הלך
 כאשר צוהו יהודה כי נפתלי קל ברגליו מאד כאחת
 הצבאים הקלים והלך עד שבדי הזרע ולא ישברו תחתיו
 וילך ויספור את כל שווקי מצרים וימצא בהם שנים
 עשר ויבא מהרה ויגד אל יהודה ויאמר יהודה אל
 אחיו מהרו לפס ושימו איש חרבו על ירכו ונבואה על
 מצרים ונכה את כלם ולא תשאירו מהם שריד ויאמר
 יהודה הנני אחריב את שלשה שווקים נכתי ואתם
 כלכם

כלכם יחריב כל איש מכם שוק אחד ויהי בדבר יהודה
 את הדבר הזה והנה יושבי מצרים כל הגבורים כאו כלם
 נגדם בכך כלי זמר ובזעקות רבות ויהי כל מספרם חמש
 מאות איש רוכבי סוסים ועשרת אלפים רגלי וארבע
 מאות גבורים אשר יולכו להלחם בלא חרב וכלא חנית
 כי אם כידיהם ובגבורתם ויבואו כל הגדודים האלה
 ברעש גדול ובזעקות ויסובכו כלם את בני יעקב ויבהלום
 ותבקע האדמה מקול צעקתם ויהי כראות בני יעקב את
 הגדודים האלה וייראו מאוד לנפשם ויוסף עשה כן
 למען הפחיד את בני יעקב להחרישם מעליו וירא יהודה
 את מקצת אחיו נבהלים ויאמר אליהם למה תתראו
 והסד אלהינו אתנו וירא יהודה את כל אנשי מצרים
 סובכים אותם כמצות יוסף להפחידם אך יוסף צוה להם
 לאמר אל תגעו באחד מהם וימהר יהודה וישלוף חרבו
 ויצעק צעקה גדולה ומרה עד מאד ויך בחרבו וידלג על
 הארץ ויוסף עוד לזעוק על כל האנשים ויהי בעשותו
 הדבר הזה ויפל יי פחד יהודה ואחיו על כל הגבורים וכל
 האנשים אשר סביבותם וינוסו כלם מקול הצעקה והפחד
 ויפלו איש על רעהו וימותו מהם הרבה בנפלים ויברחו
 כלם מפני יהודה ואחיו ומפני יוסף ויהי בנוסם וירדפם
 יהודה ואחיו עד בית פרעה וימלטו להם כלם וישב
 יהודה עד לפני יוסף וינהום עליו כארדיה ויצעק עליו
 צעקה גדולה ומרה מאד ותשמע הצעקה ההיא עד
 למרחוק וישמעוה כל יושבי סוכות ותרעש כל מצרים
 מקול הצעקה וגם כל חומות מצרים וארץ גושן נפלו
 כלם מרעש הארץ ויפול גם פרעה מעד כסאו על פניו

ארצה וגם כל נשי מצרים וגושן ההרות נפלו ילדיהן
ממעיהן בשמעם את כל הרעש כי יראו מאד מאד
וישלה פרעה לאמר מה הדבר הזה אשר נהיה היום
בארץ מצרים ויבואו ויגידו לו את כל הדברים מראש
ועד סוף ויבהל פרעה ויתמה ויחרד מאד ותוסף לו
יראה על יראה בשמעו את כל הדברים וישלח אל יוסף
לאמר הלהחריב את כל מצרים הבאת לי את העברים
מה לך בעבד הגנב ההוא שלחהו וילך עם אחיו ולא
נאבד ברעתם גם אנחנו גם אתה גם כל מצרים ואם לא
תחפוץ לעשות הדבר הזה עזוב מעליך כל חמודותי ולך
לך עמהם אל ארצם אם הפצת כס כי החריבו היום
את כל ארצי ויהרגו את כל אנשי וכל נשי מצרים הפילו
ילדיהן בצעקתם ראה את אשר עשו בצעקתם ובדבריה
ואף אם ילחמו בהרב והחריבו את יתר הארץ : עתה
בחר לך את אשר תחפוץ אם אני אם העברים ואם
מצרים ואם ארץ העברים : ויבואו ויגידו ליוסף את כל
דברי פרעה אשר שלח אליו ויירא יוסף מדברי פרעה
מאד ויהודה ואחיו עודם נצבים לפני יוסף בחמה
ובחרון אף וינהמו כל בני יעקב על יוסף כנהמת ים וגליו
ויירא יוסף מאד מפני אחיו ומפני פרעה ויבקש יוסף
עלילה להודע אל אחיו פן יחריבו את כל מצרים ויצו
יוסף את מנשה בנו וילך מנשה ויגש לפני יהודה וישם
את ידו על כתפו וחמת יהודה שככה ויאמר יהודה אל
אחיו אל יאמר איש מכם כי מעשה נער מצרי זה כי אם
מעשה בית אבי זה וירא יוסף וידע כי חמת יהודה
שככה ויגש לדבר אל יהודה לשון רכה ויאמר יוסף ל

יהודה

יהודה הלא אמת תדברו ונכונה בפניכם על כל גבורתכם
היום ואלהיכם אשר חפץ בכם יוסף עליכם טובה אך
הלא תגיד נא לי למה תלחם עמי אתה
על הנער מכל אחיך אשר לא דבר אלי אחד
מהם בעבורו דבר ויען יהודה את יוסף לאמר
הלא ידעת כי אנכי ערבתי את הנער מעם אבי
לאמר אם לא אביאנו אליו וחטאתי לו כל הימים על כן
נגשתי לפניך היום מכל אחי כי ראיתי כי לא אבית
להתו ולשלחו מאתך עתה אמצא חן בעיניך ושלחתו
ללכת עם אחיו והנני אנכי יושב תחתיו לשרתך בכל
אשר תחפוץ כי לכל אשר תשלחני אלך לשרתך
בגבורתי הגדולה שלח נא אותי אל מלך קשה אשר
מרד בך וידעת את אשר אעשה לו ולא רצו אף אם לו
רכב ורגלי ועם עצום מאד והרגתי את כלם ואביא את
ראש מלכם לפניך הלא ידעת אם לא שמעת כי אברהם
אבינו עם עבדו אליעזר הכו שניהם את כל מלכי עולם
עם צבאותיהם כלילה אחת לא השאירו מהם שריד
ומהיום ההוא והלאה נתנה לנו גבורת אבינו לרשתה
לנו ולזרענו עד עולם ויען יוסף ויאמר אמת תדברו וכזב
אין בפניכם כי גם הוגד לנו כי יש לעבדים גבורה ויי
אלהיהם חפץ בם מאד ומי יוכל לעמוד בפניה אך בזאת
אשלח לכם את אחיכם אם תביאו לפני את אחיו בן
אמו אשר אמרתם כי ירד מצרים מאתכם והיה בהביאכם
אלי את אחיו ולקחתיו תחתיו יען כי לא ערב אותו אחד
מכם אלא אביכם והיה בכואו אלי ושלחתי לכם את אחיו
אשר ערבתם ויחר אף יהודה אל יוסף בדברו את

הדבר

הדבר הזה ויזלגו עיניו דם מפעסו ויאמר אל אחיו זה מבקש להמית את נפשו ואת כל מצרים היום ויען שמעון את יוסף לאמר הלא אמרנו לך בתחלה כי לא ידענו מקום לכתוואם מתואם חי הוא ולמה ידבר אדוני את הדברים האלה: וירא יוסף פני יהודה וידע כי החל אפו לחרות עליו בדברו אליו לאמר הביאו אחיכם אחר תחת אחיו ויאמר יוסף אל אחיו והלא אמרתם כי אחיכם מת ונאבד והנה אם קראתיו היום ובא לפניכם התתנוהו לי תחת אחיו ויחל יוסף לדבר ולקרוא יוסף יוסף בא היום לפני והראה את אחיך ושכ נא לפניהם ויהי בדבר יוסף לפניהם את הדבר הזה ויביטו איש כה ואיש כה לראות מאין יבא יוסף אחיהם: וירא יוסף את כל מעשיהם ויאמר אליהם למה תראו כה וכה אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אותי מצרימה ועתה אל נא יחר בעיניכם כי מכרתם אותי כי למחיה מרעב שלחני טהים לפניכם ויבהלו אחיו ממנו בשמעם את דברי יוסף ויבהל יהודה ממנו מאד מאד ובנימין בשמעו את דברי יוסף והוא היה לפניהם בבית פנימה וירץ בנימין אל יוסף אחיו ויחבקהו ויפול על צוואריו ויבכו ויראו אחי יוסף את בנימין נופל על אחיו ויבך עמו ויפלו גם הם על יוסף ויחבקהו ויבכו בכי גדול עם יוסף והקול נשמע בית פרעה כי אחי יוסף הם וייטב בעיני פרעה מאד כי נתירא מהם פן יחריבו את מצרים וישלח פרעה את עבדיו אל יוסף לשמחו באחיו אשר באו אליו ויבאו כל שרי החיילים והגבורים אשר במצרים לשמוח עם יוסף וישמחו כל מצרים באחי יוסף

מאד וישלח פרעה אל יוסף לאמר אמור לאחיך להביא את כל אשר להם ויבואו אלי והושכתם כמיטב ארץ מצרים ויעשו כן ויצו יוסף את אשר על ביתו להוציא אל אחיו מנות ומתנות ובגדים ויוצא להם בגדים רבים בגדי מלכות ומנות ומתנות רבות ויחלקם יוסף לכל אחיו ויתן לכל אחד מאחיו הליפות בגדים כבגדי המלוכה ומאה כסף עמהם ויתן לבנימין אחיו חמש הליפות בגדים כבגדי זהב וכסף ושלוש מאות כסף ויצו יוסף אליהם וילבשו כלם את הבגדים האלה ויביאם לפני פרעה: וירא פרעה את כל אחי יוסף כי כלם גבורים ויפי תואר וישמח מאד ויצאו אחרי כן מלפני פרעה ללכת ארצה כנען אל אחיהם ובנימין אחיהם אתם: ויקם יוסף ויתן להם עשתי עשרה מרכבות מאת פרעה ויתן להם יוסף מרכבתו אשר רכב עליה ביום מרבו על מצרים להביא את אביו עליה אל מצרים וישלח יוסף לכל ילדי אחיו בגדים כמספרם ומאה כסף לכל אחד מהם וגם לנשי אחיו שלח בגדים כמספרן מבגדי נשי המלך וקטרת ותמרוקין שלח אליהן ויתן לכל אחד מאחיו עשרה אנשים ללכת עמו ארצה כנען לשרתו ולשאת את בניהם ואת כל אשר להם לבוא מצרימה וישלח יוסף ביד בנימין אחיו עשרה בגדים לעשרת בניו שכם אחד על ילדי בני יעקב: וישלח לכל אחד חמשים כסף ועשר מרכבות מאת פרעה וישלח לאביו עשרה חמורים נושאים מכל טוב מצרים ועשר אתונות נושאות בר ולחם ומזון לאביו ולכל אשר אתו לצדה לדרך וישלח לדינה אחותו כגדי זהב וכסף

וקטרת ומר ואהלים ותמרוקי נשים הרבה מאד וגם
 לנשי בנימין שלה כזאת מאת נשי פרעה ויתן לכלם
 לאחיו גם לנשיהם מכל אבנישהם וכדולה ברכת ופטרדה
 ומכל סגולות גדולי מצרים לא נותר דבר אשר לא נתן
 יוסף לכל בית אביו מכל דבר חמדה וישלה את אחיו
 וילכו ואת בנימין אחיו שלח עמהם ללכת ארצה כנען
 ויצא יוסף עמהם לשלחם בדרך עד גבול מצרים ויצום
 על אביו ועל ביתו לבוא מצרימה ויאמר אליהם אל
 תרגזו בדרך כי מאת יי היה הדבר הזה למען חיות עם
 רב מרעב כי עוד חמש שנים רעב בארץ ויצו אותם
 לאמר בבואכם ארץ כנען אל תבואו פתאום לפני אבי
 בדבר הזה כי עשו תעשו כחכמתכם ויכל יוסף לצוות
 אותם ויפן וישב מצרימה ובני יעקב הלכו ארצה כנען
 בשמהה ובטובה אל יעקב אביהם ויבואו עד גבול
 הארץ ויאמרו איש אל רעהו מה נעשה בדבר הזה לפני
 אבינו כי אם נבוא אליו פתאום ונגד לו הדבר ויבהל
 מאד מדברינו ולא יאבה לשמוע אלינו וילכו להם עד
 קרבם אל בתיהם וימצאו את שרה בת אשר
 יוצאת לקראתם והנעדה טובה עד מאד ותכמה ויודעת
 לנגן בכנור ויקראו אליה ותבא אליהם ותשק להם
 ויקחוה ויתנו לה כנור אחד לאמר בואי נא לפני אבינו
 וישבת לפנינו והך בכנור ודברת ואמרת בדברים האלה
 לפניו ויצו אותה ללכת אל ביתם ותקח הכנור ותמהר
 ותלך לפניהם ותבוא ותשב אצל יעקב ותיטיב הכנור
 ותנגן ותאמר בנועם דבריה יוסף דודי חי הוא וכי הוא
 מושל בכל ארץ מצרים ולא מת ותוסף ותנגן ותדבר
 בדברים

כדברים האלה וישמע יעקב את דבריה ויערב לו וישמע
 עוד בדברה פעמים ושלש ותבוא השמחה בלב יעקב
 מנועם דבריה ותהי עליו רוח אלהים וידע כי כל דבריה
 נכונה ויברך יעקב את שרה בדברה הדברים האלה
 לפניו ויאמר אליה בתי אד ימשול מות כך עד עולם
 כי החיית את רוחי אך דבר נא עוד לפני
 כאשר דברת כי שמחתני בכל דבריך ותוסף
 ותנגן כדברים האלה ויעקב שומע ויערב לו
 וישמח ותהי עליו רוח אלהים עידנו מדבר עמה והנה
 בניו באו אליו בסוסים ומרכבות ובגדי מלכות ועבדים
 רצים לפניהם ויקם יעקב לקראתם וירא את בניו
 מלובשים בלבוש מלכות וירא את כל הטובה אשר
 שדה יוסף אליהם ויאמרו אליו התבשר כי יוסף אחינו
 חי והוא המושל בכל ארץ מצרים והוא אשר דבר אלינו
 ככל אשר דברנו אליך וישמע יעקב את כל דברי בניו
 ויפג לבו אל דבריהם כי לא האמין להם עד ראותו את
 אשר נתן להם יוסף ואשר שלח לו ואת כל האותות אשר
 דבר יוסף אליהם ויפתחו לפניו את שקיהם ויראוהו את
 כל אשר שלח יוסף ויתנו לכל אחד מהם את אשר שלח
 לו יוסף וידע יעקב כי נכונה דברו וישמח מאד על בנו
 ויאמר יעקב רב לי אשר עוד יוסף בני חי עתה אלכה
 ואראנו בטרם אמות ויגידו לו בניו את כל הקורות אותם
 ויאמר יעקב ארדה לי מצרימה לראות את בני ואת ילדיו
 ויקם יעקב וילבש את הבגדים אשר שלח לו יוסף וישם
 את המצנפת על ראשו אשר שלח לו יוסף אחרי אשר
 רחץ ונגח את כל שערו וילבשו כל אנשי בית יעקב
 ונשיהם

ונשיהם את כל אשר שלח אליהם יוסף וישמחו מאד
 ביוסף כי עודנו חי וכי הוא המושל במצרים וישמעו כל
 יושבי כנען את הדבר הזה ויבואו וישמחו את יעקב
 ביוסף מאוד כי עודנו חי ויעש להם יעקב משתה שלשת
 ימים ויאכל וישתו וישמחו בבית יעקב כל מלכי כנען
 וכל גדולי הארץ: ויהי אחרי כן ויאמר ^{ה'ס אפסר ו'ט אונרו חלכס ו'אראנו}
 יעקב אלך ואראה את בני במצרים ^{ר'ל לראותו לבד ואכזב לי דוקא ו'כ' א'}
 ואשובה ארץ כנען אשר דבר אלהים ^{לו ית' אל תירא מרדת מצרימה כי לבני}
 לאברהם כילא אוכל לעזוב את ארץ ^{גדול וכו' ר'ל כי גרף סיתישב סכסולא}
^{ירא לרדת מצרימה הוא וכל זרעו לסבת}
^{סס ולא כמו סחשכ הוא לעשות .}
 מולדתו הנה דבר יי אליו קום רד מצרימה עם כל ביתך
 ושב שם אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך
 שם ויאמר יעקב אל גבואכה לי ואראה את בני העוד
 יראת אלחיו בלבו בין כל יושבי מצרים ויאמרו אל יעקב
 אל תירא מיוסף כי עודנו מחזיק בתומתו לעבדני כאשר
 ייטב בעיניך וישמה יעקב מאד מאד על בנו: בעת ההיא
 צוה יעקב לבניו וטביתו ללכת מצרימה בדבר יי אליו ויקם
 יעקב ובניו וכל ביתו ויצאו מארץ כנען מבאר שבע בשמה
 וטוב לבב וילכו ארצה מצרים ויהי בקרבם לבוא מצרימה
 וישלח יעקב את יהודה לפניו ליוסף להורות לפניו מושב
 במצרים ויעש יהודה בדבר אביו וימהר וירץ וילך אל
 יוסף וישימו להם מקום בארץ גושן אל יעקב ואל כל
 ביתו וישב יהודה וילך אל אביו בדרך ויוסף אסר את
 המרכבה ויזעק את כל גבוריו ועבדיו וכל שרי מצרים
 ללכת לקראת יעקב אביו ויעבר יוסף קול במצרים
 לאמר כל אשר איננו יוצא לקראת יעקב יומת ויהי
 ממחרת ויצא יוסף עם כל מצרים חיל גדול ועצום
 מלובשים

מלובשים כלם בכנדי בויץ וארגמן וכלי זהב וכסף וכלי
 מלחמתם עמם ויצאו כלם לקראת יעקב בכל בלי זמר
 ותופים ומחולות ומר ואהלים מפזרים בכל הדרך וילכו
 כלם כמשפט הזה ותרעש הארץ מקולם וגם כל נשי
 מצרים עלו על גגות מצרים ועל החומות לקראת יעקב
 ושחקות גם הנה בתופים ובמחולות ויוסף וכל העם
 אשר אתו הלכו לקראת יעקב ובראש יוסף כתר
 המלכות אשר לפרעה כי שלחו אליו פרעה ללכשו בעת
 לכתו לקראת אביו: ויהי כאשר קרב יוסף אל אביו
 כחמשים אמה וירד מעל המרכבה וילך ברגליו לקראת
 אביו וכל שרי מצרים וגדוליה בראותם כי ירד יוסף
 ברגליו אל אביו וירדו גם הם וילכו ברגליהם לקראת
 יעקב ויהי כאשר הקריב יעקב ובניו אל מחנה יוסף
 ויבט יעקב אל המחנה ההולכת לקראתו עם יוסף בנו
 ותישר בעיניו ויפלא יעקב ממנה ויאמר יעקב ליהודה
 מי האיש אשר אנכי רואה במחנה המצרים הדור
 בלבושו בכנדי המלוכה ועליו בגד אדום מאד וכתר
 מלכות בראשו וירד לארץ מעל מרכבתו וילך לקראתו
 ויען יהודה את אביו לאמר הוא בנך יוסף המלך וישמח
 יעקב בראותו את בכוד בנו ויקרב יוסף לפני אביו
 וישתחו לאביו וישתחו עמו כל אנשי המחנה אל יעקב
 ארצה והנה יעקב רץ וימהר אל יוסף בנו ויפול על
 צוארו וישקוה ויבך עמו ויחבק גם יוסף את אביו
 וישקוה ויבכו ויבכו עמהם כל אנשי מצרים: ויאמר יעקב
 אל יוסף הנה אמותה הפעם בטובה אחרי אשר ראיתי
 פניך כי עודך חי וכבוד וכל בני יעקב ונשיהם ובניהם

ועבדיהם וכל בית יעקב בכו עם יוסף מאד וישקוהו
 ויחבקוהו ויבכו עמו הרבה מאד ואחרי כן שבו להם
 יוסף וכל עמו מצרימה אל מקומם ויעקב ובניו וכל ביתו
 באו עם יוסף מצרימה ויושיבם יוסף במיטב מצרים
 בארץ גושן ויאמר יוסף אל אביו ואל אחיו אעלה
 ואגידה אל פרעה לאמר אחי ובית אבי וכל אשר להם
 באו אלי והנם בארץ גושן ויעש כן יוסף ויקח מאחיו
 את ראובן ואת יששכר וזבולון ובנימין אחיו ויעמידם
 לפני פרעה וידבר יוסף אל פרעה לאמר אחי ובית אבי
 וכל אשר להם גם צאננם גם בקרם באו אלי מארץ כנען
 לגור מצרימה כי חזק עליהם הרעב ויאמר פרעה אל
 יוסף במיטב כל הארץ הושב את אחיך ואת אחיך אל
 תמנע מהם כל טוב והאכלתם כל חלב הארץ ויען יוסף
 לאמר הנה הושבתים בארץ גושן כי רועי צאן הם על כן
 ישבו להם בגושן לרעות צאננם מפני המצרים ויאמר
 פרעה אל יוסף כל אשר יאמרו אליך אחיך עשה אתם
 וישתחוו בני יעקב אל פרעה ויצאו מאתו בשלוש ואחרי
 כן הביא יוסף את אביו לפני פרעה ויבא יעקב וישתחו
 אל פרעה ויברך יעקב את פרעה ויצא בעת
 ההיא ישבו יעקב וכל בניו וכל ביתו בארץ גושן
 בשנה השנית היא שנת שלשים ומאת שנה לחיי
 יעקב ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת כל ביתי
 אביו לחם לפי הטף כל ימי הרעב לא חסרו דבר ויתן להם
 יוסף את מיטב כל הארץ ויאכלו בני יעקב את טוב
 מצרים כל ימי יוסף גם בגד ושמדה יתן להם יוסף לכל
 בית אביו שנה שנה וישבו בני יעקב במצרים לבטח כל

ימי יוסף אחיהם ויעקב יאכל תמיד עם יוסף בשלחנו
 לא סרו יעקב ובניו משלחן יוסף לילה ויום מלבד אשר
 יאכלו בני יעקב בבתיהם וכל מצרים אוכלים ושותים
 לחם כל ימי הרעב מבית יוסף כי מכרו כל מצרים את כל
 אשר להם מפני הרעב ויקן יוסף את מצרים ואת אדמתם
 ואת שדותיהם בלחם אל פרעה ויכלכל יוסף את כל
 מצרים בלחם כל ימי הרעב וילקט יוסף את כל הכסף
 ואת הזהב בשכר אשר הם שוברים כל הארץ וימצא
 זהב וכסף הרבה מאד מלבד אבני שוהם וכדולח ובגדים
 יקרים אשר הביאו אל יוסף כל הארץ בכללות להם הכסף
 לאין מספר ויקח יוסף מכל הכסף והזהב הבא בידו
 בשכר כשתים ושבעים ככרי זהב וכסף וגם מאבני שוהם
 וכדולח הרבה מאד וילך יוסף ויטמון אותם אל ארבעה
 חלקים ויטמון אחד במדבר אצל ים סוף ואחד על נהר
 פרת והשלישי והרביעי טמן אותם במדבר נגד מדבר
 פרס ומדי ויקח מן הנשאר זהב וכסף ויתן אל כל אחיו
 ואת כל בית אביו ולכל נשי בית אביו ואת היותר הביא
 ביתה פרעה כעשרים ככרי זהב וכסף ויתן יוסף את
 הזהב ואת הכסף הנותר אל פרעה וישימהו פרעה
 באוצרותיו ותכלינה כל ימי הרעב מכל הארץ אחרי כן
 ויזרעו ויקצרו כל הארץ וימצאו להם כמשפט שנה שנה
 לא חסרו דבר ויוסף ישב במצרים לפטח ותהי כל
 הארץ תחת עצתו ואביו וכל אחיו ישבו להם בארץ גושן
 ויאחזבה ויעקב זקן מאד בהימים ושני בני יוסף אפרים
 ומנשה יושבים תמיד בבית יעקב עם ילדי בני יעקב
 אחיהם ללמוד את דרכי יי ואת תורותיו וישבו יעקב

ובניו בארץ מצרים בארץ גושן ויאחזו בה ויפרו וירבו
מאד :

פרשת ויחי

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי
יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה
בעת ההיא חלה יעקב את הלוי אשר ימות בו וישלח
ויקרא אל יוסף בנו ממצרים ויבוא יוסף אל אביו ויאמר
יעקב אל יוסף ואל בניו הנה אנכי מת ואלהי אבותיכם
פקוד יפקוד אתכם והשיב אתכם אל הארץ אשר נשבע
י' לתת לכם ולבניכם אחרים ועתה במותי קבדו אותי
במערת שדה המכפלה בחברון בארץ כנען אל אבותי
וישבע יעקב את בניו לקבור אותם במכפלה בחברון
וישבעו לו בניו על הדבר הזה ויצו אותם לאמר עבדו
את י' אלהיכם כי הוא יציל אתכם מכל צרה
כאשר הציל את אבותיכם ויאמר יעקב קראו
לי לכל בניכם ויבואו כל ילדי בני יעקב וישבו לפניו
ויברך אותם יעקב ויאמר אליהם י' אלהי אבותיכם
יוסף עליכם ככם וככם אלהי פעמים ויברך אתכם וירתן
לכם את ברכת אברהם אביכם ויצאו כל ילדי בני יעקב
מאת פני יעקב ביום ההוא כאשר ברך אותם ויהי
ממחרת ויקרא יעקב עוד אל בניו ויקבצו כלם ויבאו ליו
וישבו לפניו ויברך יעקב את בניו ביום ההוא לפני מותו
איש איש בכרכתו ברך אותם הנה כתובה בספר תורת
י' לישראל ויאמר יעקב אל יהודה ידעתי בני כי גביר
לאחיך אתה ומלך עליהם ובניך ימלכו על בניהם עד
עולם

עולם אך למד נא את בניך קשת וכל בלי מלחמה למען
ילחמו את מלחמו אלהים המלך בכל אויביו ויצו יעקב את
בניו עוד ביום ההוא לאמר אני הנני נאסף היום הזה אל
עמי שאוני ממצרים וקברו אותי במערת המכפלה כאשר
צויתי אתכם אך השמרונא כי אל ישא אותי אחד
מבניכם כי אם אתם וזה הדבר אשר תעשו לי בשאתכם
את גוייתי ללכת בה ארצה כנען לקבור אותי יהודה
יששכר וחבלון ישאו את מטתי מקרמה מזרחת ראובן
שמעון גד ישאו מתימנה אפרים מנשה ובנימין ימה
דן אשר ונפתלי צפונה לוי אל תעזבוהו לשאת עמכם
כי הוא ובניו ישאו את ארון ברית י' עם ישראל במחנה
וגם יוסף בני לא ישא כי כמלך בן כבודו אך אפרים
ומנשה בניו יהיו תהתיהם ככה תעשו לי בשאתכם
אותי לא תגרעו דבר מכל אשר צויתי אתכם והיה
כאשר תעשו לי הדבר הזה ופקד י' אתכם לטובה ובניכם
אחריכם עד עולם ואתם בני כבדו איש את אחיו ואיש
את קרובו וצוו את בניכם ואת בני בניכם אחריכם
לעבוד את י' אלהי אבותיכם כל הימים למען תאריכו
ימים בארץ אתם ובניכם ובני בניכם עד עולם כי תעשו
הטוב והישר בעיני י' אלהיכם ללכת בכל דרכיו ואתה
יוסף בני שאנא לפשע אחיך ולכל הטאתם ברעה אשר
גמלוך כי הנה האלהים חשבה לטובה לך ולבניך ואני
תעזוב בני את אחיך מפני יושבי מצרים ואל תעצב את
פניהם כי הנם ביד אלהיך נתתם וכידך לשמרם כל
ימך מפני המצריים ויענו בני יעקב את אביהם כל
אשר צויתנו כן נעשה אבי אך יהי נא אלהים עמנו

ויאמר יעקב אל בניו כן יהיה אלהים אתכם בשמרכם
את כל דרכיו לא תסורו מכל דרכיו ימין ושמאל
בעשותכם את הטוב ואת הישר בעיניו כי אנכי ידעתי
כי צרות רבות ורעות ימצאו אתכם באחרית הימים
בארץ הזאת לכניכם ולבני בניכם אך עבדו את יי וישיע
אתכם מכל צרה והיה כי תלכו אחרי אלהיכם לעבדו
ולמדתם את בניכם ואת בני בניכם אחרים לדעת את
יי והקים יי לכם ולבניכם מושיע מבניכם והציל יי אתכם
על ידו מכל צרה והוציא אתכם ממצרים והשיב אתכם
אל ארץ אבותיכם לרשתה לבטח ויכל יעקב לצוות את
בניו ויאסוף רגליו אל המטה וימת ויאסף אל עמיו ויפור
יוסף אל אביו ויצעק ויבך עליו וישקהו ויקרא בקול מר
ויאמר אבי אבי ויבאו גם נשי בניו וכל ביתו ויפלו על
יעקב ויבכו עליו ויצעקו בקול גדול מאד על יעקב ויקומו
כל בני יעקב יחד ויקרעו שמלותיהם וישומו כלם יחד
שקיס במתניהם ויפלו על פניהם ויזרקו עפר על ראשיהם
השמימה ויוגד הדבר לאסנת אשת יוסף ותקם ותלבש
שק ותבא היא וכל נשי מצרים עמה ויספדו כלם ויבכו
את יעקב וגם כל אנשי מצרים אשר ידעו את יעקב
באו כלם ביום ההוא בשמעם את הדבר הזה ויבכו כל
מצרים את יעקב ימים רבים וגם מארץ כנען באו אנשים
אל מצרים בשמעם כי מת יעקב ויבכו אותו במצרים
שבעים יום ויהי אחרי כן ויצו יוסף את עבדיו את
הרופאים להנוט את אביו במר ולבנה וכל קטרת ובושם
ויחנטו הרופאים את יעקב כאשר צוה אותם יוסף וכל
מצרים וזקניה וכל יושבי ארץ גושן בוכים וסופדים את

יעקב

יעקב וכל בניו ובני ביתו מקוננים ומתאוננים על יעקב
אביהם כל הימים ויהי כאשר עברו ימי בכיתו מקץ
שבעים יום ויאמר יוסף אל פרעה אעלה ואקברה את
אבי ארצה כנען כאשר השביעני ואשובה וישלח פרעה
ל יוסף לאמר עדה וקבור את אביך כאשר דבר וכאשר
השביעך ויקם יוסף וכל אחיו ולכת ארצה כנען לקבור את
יעקב אביהם כאשר צום ויצו פרעה ויעבירו קול במצרים
לאמר כל אשר איננו עולה עם יוסף ואחיו ארצה כנען
לקבור את יעקב יומת וישמעו כל מצרים את קול פרעה
ויקומו בלם יחד ויעלו עם יוסף כל עבדי פרעה וזקני ביתו
וכל זקני ארץ מצרים ויעלו כל השרים והפירתמים אשר
לפרעה ועבדי יוסף וילכו לקבור את יעקב בארץ כנען
וישאו בני יעקב את מטת יעקב אשר שכב עליה ככל
אשר צום אביהם כן עשו בניו לווהמטה היתה מזהב כטהור
ואבני שוהם וכדולח עליה במסגרתה מסכיב ומכסה
המטה מעשה אורג וקשור כפתילים ועליהם קרסים
מאבני שוהם וכדולח וישם יוסף על ראש יעקב אביו
עטרת זהב גדולה וישם שרביט זהב בידו ויכסוהו על
המטה כמשפט המלכים בחייהם וכל גדודי מצרים לפניו
כמערכת הזה וילכו בראשונה כל גבורי פרעה וגבורי
יוסף ועליהם יתר יושבי מצרים וכלם חגורי חרב היו
ומדובשי שריונות ועדיי המלחמה עליהם וכל הבוכים
והמקוננים הולכים רחוק נגד המטה הלך ובכה וקונן
ויתר העם הולכים אחרי המטה ויוסף וביתו הולכים
יחד קרוב אל המטה יחפים ובוכים ויתר עבדי יוסף
וגבוריו הולכים סביבו איש עדין עליו וכלם חגורים כלי

מלחמתם

מלחמתם וחמשים מעבדי יעקב הולכים אל פני המטה ויפזרו בכל הדרך מור ואהליות וכל בושם וכל בני יעקב נושאי המטה הולכים על הבושם ועבדי יעקב ילכו לפניהם הלוך והשלך כל הבושם על הדרך ויעל יוסף במחנה כבוד ויעשו כמשפט הזה בכר יום עד הגעתם ארץ כנען ויבואו עד גורן האטר אשר בעבר הירדן ויספדו שם מספד גדול וכבוד מאד במקום ההוא וישמעו כל מלכי כנען את הדבר הזה ויצאו כלם איש ממקומו שלשי ואחד מלכי כנען ויבואו כלם עם כל אנשיה לספוד ולכבות את יעקב ויראו כל המלכים הטה את מטת יעקב והנה עליה כתר יוסף ויקחו גם המה וישומו את כתריהם על המטה ויסובכוה בכתריהם ויעשו כל המלכים האלה במקום ההוא מספד גדול וכבוד עם בני יעקב ומצרים על יעקב כי ידעו כל מלכי כנען את גבורת יעקב ובניו והשמועה באה עד עשו לאמר כי מת יעקב במצרים ויביאו אותו בניו וכל מצרים ארצה כנען לקבור אותו וישמע עשו את הדבר הזה והוא יושב בהר שעיר ויקם הוא ובניו ובני בניו וכל אנשיו וכל ביתו עם רב מאד ויבואו לספוד ולכבות את יעקב ויהי בבוא עשו ויספוד את יעקב אחיו ויקומו עוד כל מצרים וכל כנען ויספדו מספד גדול עם עשו אל יעקב במקום ההוא וישאו יוסף ואחיו את יעקב אביהם מן המקום ההוא וילכו חברונה לקבור את יעקב במערה עם אביו ויבאו קרית ארבע אל המערה ויהי בכואם ויעמוד עשו וכל בניו ואנשיו אל יוסף ואחיו לשטן במערה לאמר לא יקבר יעקב בה כי לנו ולאבינו הוא וישמע יוסף ואחיו את דברי בני

עשו

עשו ויחר אפם מאד ויגש יוסף אל עשו לאמר: מה הדבר הזה אשר תדברו הלא קנה קנה אותה יעקב אבי ממך בעושר רב אחרי מות יצחק זה היום עשרים וחמש שנה וגם כל ארץ כנען קנה מאתך ומאת בניך וזרעך אחריך: ויקנה אותה יעקב לבניו ולזרעו אחריו עד עולם לאחוזיה ולמה תדבר כדברים האלה היום הזה ויען עשו את יוסף לאמר שקר תאמר וכזב תדבר כי לא מברתי את אשר לי בכל הארץ הזאת אשר תדבר וגם יעקב אחי לא קנה מכל אשר לי בארץ הזאת מאומה: ועשו דבר הדברים האלה למען הכחיש את יוסף בדבריו: כי ידע עשו כי לא היה יוסף בימים ההם במכור עשו את כל אשר לו בארץ כנען ליעקב: ויאמר יוסף אל עשו הלא כי ספר המקנה כתב אבי בדברים האלה עמך ויעד עדים בספר והנה במצרים אתנו ויען עשו לאמר לכו הביאו את הספר ואת כל אשר אמצא בספר ההוא אעשה ויקרא יוסף אל נפתלי אחיו ויאמר מהרה חושה אל תעמוד ורוץ נא מצרימה והבא את כל הספרים את ספר המקנה ואת החתום ואת הגלוי וגם כל הספרים הראשונים אשר כתוב בהן את כל דברי הבכורה קח והבאת לנו פה ונרעה מהם את כל דברי עשו ובניו אשר ידברו ביום הזה: וישמע נפתלי בקול יוסף וימהר וירץ לרדת מצרימה: ונפתלי קל בדגליו מאד מכל הצבאים אשר על פני המדבר כי הדרך ילך על שבלת הזרע ולא תשבר: וירא עשו כי הלך נפתלי להביא את הספרים ויוסף להשטין על המערה הוא ובניו ויקומו כלם עשו ואנשיו עד יוסף ואחיו למלחמה: וילחמו כל בני יעקב ומצרים

ומצרים עם עשו ואנשיו וינגפו בני עשו ואנשיו לפני בני
 יעקב ויהרגו בני יעקב מאנשי עשו ארבעים איש וחוששים
 בן דן בן יעקב היה בעת ההיא את בני יעקב אך היה
 רחוק ממקום המלחמה כמאה אמה כי ישב עם ילדי בני
 יעקב על מטת יעקב לשמרה : וחוששים היה אלם מדבר
 וחרש משמוע אך הבין את קול האדם הומה : וישאל
 לאמר מדוע לא קברתם המת ומה היא ההמיה הגדולה
 הזאת : ויענוהו ויגידו לו את דברי עשו ובניו אשר מנעם
 מלקבור את יעקב במערה : ויהי בהבינו הדברים אשר
 עשה עשו ובניו ויחר אפו מאד עליהם : וימהר ויקח חרב
 וירץ אל עשו אל תוך המלחמה ויך את עשו בחרב
 ויכרות את ראשו ממנו ותלך למרחוק ויפול עשו בתוך
 אנשי המלחמה : ויהי בעשות חושיב את הדבר הזה
 ויגברו בני יעקב על בני עשו ויקברו בני יעקב את יעקב
 אביהם בחוקה במערה ובני עשו רואים : ויקבר יעקב
 בחברון במערת המכפלה אשר קנה אברהם מאת בני
 חת לאחוזת קבר ויקבר בכגדים יקרים מאד ולא נעשה
 למלך ככל הכבוד הזה אשר עשה יוסף לאביו במורתו
 כי קבר אותו בכבוד גדול מאד כקבור את המלכים :
 ויעשו יוסף ואחיו ליעקב אביהם אבל שבעת ימים : ויהי
 אחרי כן ויערכו בני עשו מלחמה את בני יעקב וילחמו
 בני עשו בפני יעקב בחברון ועשו עודנו מת ולא נקבר
 ותהי מלחמה חזקה מאד ביניהם וינגפו בני עשו
 לפני בני יעקב ויהרגו בני יעקב מבני עשו שמונים
 איש ומאנשי בני יעקב לא מת אחד : ותגבר יד יוסף על
 כל אנשי בני עשו וילכוד את צפו בן אליפז בן עשו ואת

חמשים

חמשים מאנשיו ויאסור את כלם בכבלי ברזל ויתנם ביד
 עבדיו להביאם מצרימה : ויהי כאשר לכדו בני יעקב את
 צפו ואת אנשיו וייראו כל הנשאים מבית עשו מאד
 לנפשם פן ילכדו גם הם ויברחו כלם עם אליפז בן עשו
 ואנשיו וישאו את גויית עשו וילכו הר שעייר לדרכם
 ויבאו הר שעייר ויקברו את עשו בשעייר אך ראשו לא
 הביאו אותה שעירה כי נקברה במקום ההוא במקום
 המלחמה בחברון ויהי כאשר ברחו בני עשו מפני בני
 יעקב וירדפו בני יעקב אחריהם עד גבול שעיר אך לא
 המיתו מהם איש ברדפם אותם כי חמלו על גויית עשו
 אשר נשאו עמהם וינסו : וישבו בני יעקב מעליהם ויבאו
 עד המקום אשר שם אחיהם בחברון וישבו שם כיום ההוא
 ומחרתו עד נחו מהמלחמה : ויהי ביום השלישי ויאספו
 את כל בני שעיר החורי ויאספו את כל בני מדם עם כחול
 הים הרבה מאד וילכו וירדו מצרימה להלחם עם יוסף
 ואחיו להציל את אחיהם : וישמעו יוסף וכל בני יעקב כי
 התקבצו בני עשו ובני קדם ויבאו עליהם למלחמה להציל
 את אחיהם : ויצאו לקראתם יוסף ואחיו וגבורי מצרים
 וילחמו בם בארץ רעמסס : ויכו יוסף ואחיו את בני עשו
 ואת בני שעיר ואת בני קדם מכה רבה מאד ויהרגו מהם
 כשש מאות אלף איש ויהרגו בהם את כל גבורי בני
 שעיר החורי לא נותר מהם כי אם מתי מספר אנשים
 וגם מבני קדם ובני עשו הרגו מהם הרבה מאד וינסו
 כלם אליפז בן עשו ובני קדם לפני יוסף ולפני אחיו וירדפו
 יוסף ואחיו אחריהם עד בואכה סוכות ויהרגו מהם עוד
 כסוכות שלשים איש והנשאים נמלטו וינסו איש לעירו

וישובו

וישובו מעליהם יוסף ואחיו וגבורי מצרים בשמחה ובטוב
לבב כי נגפו את כל אויביהם וצפו בן אליפוז ואנשיו
עודם במצרים עבדים לבני יעקב ויוסף להם מכאוב על
מכאובם ויהי בשוב בני עשו ובני שעיר אל ארצם ויראו
בני שעיר כי נפלו כלם ביד בני יעקב ומצרים בעבור
מלחמת בני עשו ויאמרו בני שעיר אל בני עשו אתם
ראיתם וידעתם כי בגללכם היתה המכה בנו לא נותר
איש גבור ויודע מלחמה ועתה צאו לכם מארצנו ורכו
מאתנו ארצה כנען אל ארץ מגורי אבותיכם למה יירשו
בניכם את בנינו בארצנו באחרית הימים ולא אבו בני
עשו לשמוע אל בני שעיר ויאמרו בני שעיר להלחם בם
וישלחו בני עשו בסתר אל אנגיאס מלך אפריקה היא
דנהבה לאמר שלח לנו אנשים מאנשיך ויבואו אלינו
ונלחמה יחד עם בני שעיר החזירי כי נועצנו להלחם אתנו
להוריש אותנו מן הארץ ויעש אנגיאס מלך דנהבה כן
כי אוהב היה אנגיאס לבני עשו בימים ההם וישלח
אנגיאס אל בני עשו חמש מאות איש רגלי גבורי החיר
ושמנה מאות רוכבי סוסים ובני שעיר שדחו אל בני
קדם ואל מדין לאמר אתם ראיתם את אשר עשו לנו
בני עשו אשר בעבורם תמנו כלנו במלחמותם את בני
יעקב ועתה בואו אלינו ועזרונו ונלחמה יחד אתם
והורשנו אותם מן הארץ וננקמה מהם את נקמת אחיכם
ואחינו אשר מתו בעבורם במלחמתם את בני יעקב
אחיהם וישמעו כל בני קדם אל בני שעיר ויבואו אליהם
כשמונה מאות איש שולף חרב וילחמו בני עשו את בני
שעיר בעת ההיא במדבר פארן ויתחזקו בני שעיר מבני

עשו

עשו בפעם ההוא ויהרגו בני שעיר מבני עשו כמלחמה
ההיא כמאתים איש מאנשי אנגיאס מלך דנהבה כיום
ההוא ויהי כיום השני ויוסיפו עוד בני עשו ויבואו
להלחם את בני שעיר שנית ותכבד המלחמה עוד על
בני עשו שנית ויצר להם מאד מפני שעיר ויראו בני
עשו כי חזקו מהם בני שעיר ויסובו וישובו מבני עשו
אנשים איש אל רעהו ויעזרו את בני שעיר אויביהם
ויפלו עוד מאנשי בני עשו כמלחמה השנית חמשים
ושמנה איש מאנשי אנגיאס מלך דנהבה ויהי כיום
השלישי וישמעו בני עשו כי שבו עליהם מאחיהם
להלחם בם כמלחמה השנית ויתאבלו בני עשו בשמעם
את הדבר הזה ויאמרו מה נעשה לאחינו אשר שבו
עלינו לעזור את בני שעיר אויבינו ויוסיפו בני עשו
וישלחו אל אנגיאס מלך דנהבה לאמר שלח לנו עוד
אנשים אחרים ונלחמה בהם את בני שעיר כי כבדו ממנו
זה פעמים ויוסף עוד אנגיאס וישלח אל בני עשו כשש
מאות איש גבורי חיר ויבאו לעזור את בני עשו ויהי
לעשרת הימים ויוסיפו בני עשו ויערכו מלחמה את בני
שעיר במדבר פארן ותכבד המלחמה ההיא על בני שעיר
ויתחזקו בני עשו אל בני שעיר בפעם הזאת וינגפו בני
שעיר לפני בני עשו ויהרגו מהם בני עשו כאלפים איש
וימותו כל גבורי בני שעיר כמלחמה הזאת ולא נשאר
בהם איש כי אם בנייהם הקטנים אשר נשארו בעירם
וכל מדין ובני קדם נסו להם מהמלחמה ויעזבו את בני
שעיר וינסו בראותם כי כבדה מהם המלחמה וירדפו
בני עשו אחרי כל בני קדם עד הגעתם אל ארצם ויהרגו

בני

בני עשו מהם בדרך עוד כמאתים וחמשים איש ומאנשי
 בני עשו נפלו במלחמה ההיא בשלשים איש אך מאת
 אחיהם היתה הרעה אליהם לשוב אליהם לעזור את בני
 שעיר החורי: וישמעו בני עשו עוד את רעת אחיהם
 ויתאבלו עוד על הדבר הזה ויהי אחרי המלחמה וישבו
 בני עשו ויבואו שעירה אל מקומותם: ויהרגו בני עשו
 את הנשאים בארץ מבני שעיר גם נשיהם וטפם הרגו
 לא החיו מהם נשמה: אך החיו מהם כתמשים נערים
 ונערות קטנים ולא המיתום בני עשו ויהיו להם הנערים
 לעבדים ואת הנערות לקחו לנשים: וישבו בני עשו
 בשעיר תחת בני שעיר וירשו את ארצם ויאחזו בה ויקחו
 בני עשו את כל אשר לבני שעיר בארץ גם צאננם גם בקרם
 ורכושם וכל אשר לבני שעיר לקחו בני עשו וישבו בני
 עשו בשעיר תחת בני שעיר עד היום הזה: ויחלקו בני
 עשו את הארץ למחלקות לחמשת בני עשו למשפחותיה
 ויהי בימים ההם ויתיעצו בני המלך עליהם מלך בארץ
 אשר ירשו אותה: ויאמרו איש אל רעהו לא כי מלך
 ימלוך עדינו בארצנו להיותנו תחת עצתו וללחום את
 מלחמותינו באויבנו ויעשו כן וישבעו כל בני עשו לאמר
 אשר לא ימלוך עליהם מלך מאחיהם עד עולם כי אם
 איש נכרי אשר לא מאחיהם כי מרה נפש כל בני עשו
 איש על בנו ואיש על רעהו מפני הרעה אשר עשו להם
 אחיהם "בהלחמ" את בני שעיר על כן נשבעו בני עשו לאמר
 מהיום והוא והלאה לא ימליכו עליהם מאחיהם כי אם איש
 נכרי עד היום הזה ויהי שם איש אחד מאנשי אנגיאס מלך
 דנהבה ברע בן בעור שמו: והאיש גבור חיל מאד ויפה

תואר וטוב רואי וחכם בכל חכמה ובעל שכר ועצה ואין
 איש מאנשי אנגיאס כמוהו: ויקחוהו כל בני עשו וימשחו
 אותו וימליכוהו עליהם למלך וישתחוו לו ויאמרו ויחי
 המלך ויחי המלך: ויפרשו השמלה ויתנו לו איש נזם זהב
 וכסף ואיש טבעת ואיש צמיד ואיש קשיטה ויעשירוהו
 מאד בכסף ובזהב ושהם ובדולח: ויעשו לו כסא מלכות
 וישמו לו כתר מלכות כראשו ויבנו לו היכל וישב בו ויהי
 על בני עשו למלך: ואנשי אנגיאס לקחו את שכר
 מלחמתם מאת בני עשו וילכו וישבו אל אדוניהם
 דנהבה בעת ההיא: וימלוך בלע עד בני עשו שלשים
 שנה וישבו בני עשו בארץ תחת בני שעיר וישמידום
 וישבו תחתם לכטח עד היום הזה: ויהי בשנת שתים
 ושלשים שנה לרדת ישראל מצרימה היא שנת שבעים
 ואחת שנה לחיי יוסף: וימת פרעה מלך מצרים בשנה
 ההיא וימלוך מגרון בנו תחתיו: ופרעה צוה את יוסף
 לפני מותו להיות למגרון בנו לאב ודהיות מגרון תחת יד
 יוסף ותחת עצתו: וישמעו כל מצרים לדבר הזה להיות
 יוסף עליהם כי אהבובל מצרים את יוסף כתמול שלשום
 אך מגרון בן פרעה ישב על כסא אביו ויהי למלך תחת
 אביו בימים ההם: בן ארבעים ואחת שנה מגרון במלכו
 וארבעים שנה מלך במצרים ויקראו כל מצרים את שמו
 פרעה כשם אביו כמשפטם לעשות במצרים על מלך
 אשר ימלוך עליהם: ויהי כמלוך פרעה תחת אביו ויתן
 את משפטי הארץ וכל דברי המלוכה ביד יוסף כאשר
 צוהו אביו: ויהי יוסף למלך על מצרים כי הוא המביא
 והמוציא ככל מצרים ויהיו כל מצרים תחת ידו ותחת

עצתו כי נטו כל מצרים אחרי יוסף אחרי מות פרעה
 ויאחזקו מאד למלוך עליהם אך לא הפצו מהם אנשים
 לאמר לא ימלוך עלינו איש נכרי ואולם על פי יוסף
 היתה כל מלכות מצרים בימים ההם אחרי מות פרעה
 הוא המוציא והוא המביא לעשות כחפצו ככל הארץ
 ואין דובר אליו דבר ותהי כל מצרים תחת יד יוסף
 וילחם יוסף עם כל אויביו מסכיב וכניעם תחת ידו וגם
 כל הארץ וכל פלשתים עד גבול כנען הכניע יוסף ויהיו
 כלם תחת ידו ויתנו ליוסף מס מדי שנה בשנה ופרעה
 מדך מצרים ישב על כסאו תחת אביו אך היה תחת יד
 יוסף ועצתו כאשר היה בתהלה תחת יד אביו וגם לא
 היה מושל כי אם בארץ מצרים לכד תחת עצת יוסף
 ויוסף מלך על כל הארץ בעת ההיא ממצרים ועד הנהר
 הגדול נהר פרת ויהי יוסף בכל דרכיו משכיל ויי אלהיו
 עמו ויוסף יי ליוסף חכמה והוד והדר ואהבה בלב
 מצרים וכל הארץ וימלוך יוסף על כל הארץ ארבעים
 שנה וכל הארץ פלשתים וכנען וצידון ועבר הירדן
 מביאים ליוסף מנחות כל ימיו ומס יביאו לו שנה בשנה
 כמשפט וילחם יוסף עם כל אויביו מסכיב וכניעם ותהי
 כל הארץ ביד יוסף וישב יוסף על כסאו במצרים לבטח
 וגם כל אחיו בני יעקב ישבו לבטח בארץ גושן כל ימי
 יוסף ויפרו וירבו מאד מאד בארץ ויעבדו את יי כל
 ימיהם כאשר צוה אותם יעקב אביהם ויהי מקץ ימים
 רבים ושנים בשבת בני עשו בארצם לבטח עם בלע
 מלכם ובני עשו פרו ורבו בארץ ויתיעצו ללכת
 להלחם עם בני יעקב וכל מצרים ולהציל את צפון בן

אלֵיפ

איש בעיר פוצימנא ושמו עוצי ויהי לבני כתים לאלוה
 תעתועים וימת האיש וכן אין לו כי אם בת אחת ושמה
 יאניה והנערה יפה עד מאד טובת מראה וחכמה לא
 נראה כיופיה וכחכמתה ככל הארץ ויראו אותה אנשי
 אנגיאס מלך אפריקה ויבאו ויהללו אותה אליו וישלח
 אנגיאס אל בני כתים וישאל אותה לקחתה לו לאשה
 ויאבו לו אנשי כתים לתתה לו לאשה ויהי בצאת
 מלאכי אנגיאס מארץ כתים ללכת לדרכם והנה מלאכי
 תורגוס מלך ביבינטו באו כתימה כי תורגוס מלך
 ביבינטו גם הוא שלח את מלאכיו לשאול לו את יאניה
 לקחתה לו לאשה כי הללו אותה ליוגם הוא כל אנשיו
 עד כן שלח אליה כל עבדיו ויבאו עבדי תורגוס כתימה
 וישאלו את יאניה לקחתה אל תורגוס מלכם לאשה
 ויאמרו להם אנשי כתים לא נוכל לתתה כי אנגיאס
 מלך אפריקה בקש אותה לקחתה לו לאשה טרם כואכם
 ונתננו אותה אליו ועתה לא נוכל לעשות הדבר הזה
 להסיר את הנערה מיד אנגיאס לתתה לתורגוס כי
 אנחנו יריאים מאד מאנגיאס פן יבא עלינו למלחמה
 והשמידנו ותורגוס אדוניכם לא יוכל להציל אותנו מידו
 ויהי כשומעם מלאכי תורגוס את כל דברי בני כתים
 ויפנו וישוּבו אל אדוניהם ויגידו לו את כל דברי בני
 כתים ובני כתים שלחו ספר אל אנגיאס לאמר הנה
 תורגוס שלח בעד יאניה לקחתה לו לאשה וכוה השיבו
 אותו ונשמע כי קבץ את כל חילו לבוא עליך למלחמה
 וישם פניו לעבור דרך סרדוניה להלחם עם לוקוש אחיך
 ואחר יבוא להלחם אתך וישמע אנגיאס את דברי בני

כתים

פתים אשר שלחו לו בספר ויחר אפו: ויקם ויאסוף את כל חילו ויבא באי הים דרך סרדוניה אל לוקוש אחיו מלך סרדוניה וישמע ניבלוש בן לוקוש כי בא אנגיאס דודו ויצא לקראתו בחיל כבד וישקהו ויחבקהו ויאמר ניבלוש אל אנגיאס בשאך שלום מעם אבי בצאתו אתך להלחם עם תורגוס ושאלת ממנו להשימיני שר צבאו ויעש אנגיאס כן ויבא אל אחיו ויצא אחיו לקראתו וישאלהו לשלום וישאל אנגיאס מעם לוקוש אחיו לשום את ניבלוש בנו לשר צבאו ויעש לוקוש כן ויקומו אנגיאס ולוקוש אחיו וילכו לקראת תורגוס למלחמה וחיל רב ועם כבד עמהם ויבאו באניות ויבאו במהון אשתורש והנה תורגוס בא לקראתם כיוצא ל סרדוניה ויאמר להחרימה ואחר יעבור משם אל אנגיאס להלחם עמו ויפגשו אנגיאס ולוקוש אחיו את תורגוס בבקעת כנפיא ותהי מלחמה חזקה ועצומה מאד ביניהם במקום ההוא ותכבד המלחמה על לוקוש מלך סרדוניה ויפול כל חילו ויפול גם ניבלוש בנו במלחמה ההיא ויצו אנגיאס דודו את עבדיו ויעשו לניבלוש גולם זהב ויתנוהו בתוכו ויערוך עוד אנגיאס מלחמה לקראת תורגוס ויחזק ממנו אנגיאס ויהרגהו ויפל את כל עמו לפי חרב וינקום אנגיאס את נקמת ניבלוש בן אחיו ואת נקמת חיל לוקוש אחיו ויהי במות תורגוס וירפו ידי הנשאים מחילו במלחמה ויגוסו לפני אנגיאס ולפני לוקוש אחיו וירדפו אחריהם אנגיאס ולוקוש אחיו עד אם הדרך אשר בין לבנו ובין רומה ויהרגו כל חיל תורגוס לפי חרב ולוקוש מלך סרדוניה צוה את עבדיו ויעשו

ארון נחשת וישימו בתוכו את גויית ניבלוש בנו ויקברוהו במק' ההוא ויבנו עליו מגדל גבוה שם על אם הדרך ויקראו את שמו ניבלוש על שמו עד היום הזה וגם תורגוס מלך ביבינטו קברו אותו שם עם ניבלוש במקום ההוא והנה על אם הדרך בין אלבנו ובין רומה קבר ניבלוש מזה וקבר תורגוס מזה ורצפה ביניהם עד היום הזה ויהי בקבור ניבלוש וישב לוקוש אביו עם חילו אל ארצו סרדוניה ואנגיאס אחיו מלך אפריקה עם חילו הלכו עד עיר ביבינטו היא עיר תורגוס וישמעו יושבי ביבינטו את שומעו וייראו מאד ממנו ויצאו לקראתו בכי וכתהנונים ויתחננו וישבי ביבינטו אל אנגיאס לבלתי המיתם ובלתי השחית את עירם ויעש כן כי מערי בני כתים תחשב ביבינטו כימים ההם על כן לא השחית את העיר אך מהיום ההוא והלאה ילכו גדולי מלך אפריקה כתימה לשלול שלל ולבזוז כזו ויהי מדי לכתם והלך צפו שר צבא אנגיאס עמהם ויהי אחרי כן ויפן אנגיאס עם חילו ויבאו אל עיר פוצימנא ויקח שם אנגיאס את יאניה בת עוצי לאשה ויביאה אפריקה אל עירו ויהי בעת ההיא ויצו פרעה מלך מצרים לכל עמו לעשות לו היכל חזק במצרים ויצו גם על כל בני יעקב לעזור את מצרים בבנין ויעשו המצריים אל פרעה היכל יפה ונאה לבית מלכותו וישב בו ויחדש את מלכותו וימלוך לבטח וזבולון בן יעקב מת בשנה ההיא היא שנת שבעים וארבע שנה לדרדת ישראל מצרימה: וימת זבולון בן מאה וארבע עשרה שנה ויושם בארון ויותן ביד בנו: ופשנת שבעים וחמש שנה מת שמעון אחיו בן מאה ועשרים שנה כמותו ויושם גם הוא

בארון ויותן כיד בניו וצפו בן אליפז בן עשו שר צבא
 אנגיאס מלך דנהבה עודנו מסית את אנגיאס יום יום
 לערוך מלחמה להלחם את בני יעקב במצרים ולא אבה
 אנגיאס לעשות הדבר הזה כי ספרו לו עבדיו את כל
 גבורת בני יעקב אשר עשו להם במלחמתם את בני
 עשו ויהי צפו מסית את אנגיאס יום יום להלחם את בני
 יעקב בימים ההם ויהי מימים וישמע אנגיאס אל דברי
 צפוו ויאבה לו להלחם כמצרי את בני יעקב ויערוך אנגיאס
 אל כל עמו עם רב כחול אשר על שפת הים וישם פניו
 ללכת מצרימה למלחמה ושם היה נער אחד מעבדי
 אנגיאס בן חמש עשרה שנה בלעם בן בעור שמו והנער
 חכם מאד ומבין בחכמת הקסם ויאמר אנגיאס אל
 בלעם קסום נא לנו בהסם ונדעה מי יגבר במלחמה
 הזאת אשר אנחנו הולכים עליה ויצו בלעם ויביאו לו
 דונג ויעש ממנותמונת רכבו ופרשים תבנית חיל אנגיאס
 וחיל מצרים וישים במים המחוכמים אשר אתו על
 כבה ויאהזו בידו כפות תמרים ויתחכם ויקסום בהם על
 המים ויראו אליו במים תמונת צלמי חיילות אנגיאס
 נופלים לפני תמונת צלמי מצרים ובני יעקב ויגד בלעם
 את הדבר הזה אל אנגיאס ויתיאש אנגיאס ולא התאזר
 לרדת מצרימה למלחמה וישב בעירו ויהי כראות צפו
 בן אליפז כי נתיאש אנגיאס לצאת למלחמה את מצרים
 ויברח צפו מאת אנגיאס מאפריקה וילך ויבא כתימה
 ויקבלוהו כל אנשי כתים בכבוד גדול וישכרו אותו
 להלחם מלחמותם כל הימים ויתעשר צפו מאד בימים
 ההם וגרודי מלך אפריקה עודם פושטים בארץ כתים

בימים

בימים ההם ויאספו בני כתים וילכו אל הר קופטיציאה
 מפני גדודי אנגיאס מלך אפריקה הבאים עליהם ויהי
 היום ויאבד לצפו פר בן בקר וילך לבקש את הפר
 וישמע את געייתו סביבות ההר ההוא וילך צפו וירא
 והנה בתחתית ההר ההוא מערה גדולה ואבן גדולה
 שומה בפתח המערה ויפוצץ צפו את האבן ויבא אל
 המערה וירא והנה חיה גדולה אוכלת השור מחציה
 ומעלה דמות איש ומחציה ומטה דמות חיה ויקם צפו
 על החיה ההיא ויהרוג אותה בחרבו וישמעו יושבי
 כתים הדבר הזה וישמתו מאד ויאמרו מה נעשה לאיש
 הזה אשר הרג את החיה הזאת אשר כלתה כהמתנו
 ויועדו כלם לעשות לו יום אחד בשנה יום מועד ויקראו
 את שם היום ההוא צפו על שמו וינסכו לו נסכים מדי
 שנה בשנה ביום ההוא ויביאו לו מנחות בעת ההיא
 חלתהיאניה בת עוצי אשת המלך אנגיאס ויקשה חוליה
 על אנגיאס המלך ועל שריו ויאמר אנגיאס אל חכמיו
 מה אעשה ליאניה ובמה ארפא את חוליה ויאמרו לו
 חכמיו כי לא אויר ארצנו כאויר ארץ כתים ולא מימינו
 כמימיהם על כן חלתה המלכהיאניה מזה כי בהשתנות
 עליה האויר והמים חלתה וגם כי בארצה איננה שותה
 כי אם המים הבאים מן פורמה אשר העלו אותם אבותיה
 בגשרים ויצו אנגיאס את עבדיו ויביאו לוממימי פורמה
 אשר לכתים בכלים וישקלו המים ההם עם כל מימי
 ארץ אפריקה וימצאו את מימי פורמה קלים מימי
 אפריקה וירא אנגיאס את הדבר הזה ויצו את כל שריו
 לאסוף חוצבי אבנים לאלפים ולרכבות ויחצבו אבנים

לאין מספר: ויבואו הבונים ויבנו גשר עצום מאד ויביאו מעין מים מארץ כתים עד אפריקה ויהיו המים ההמה ליאניה המלכה ולכל אודותיה לשתות ולאפות בהם ולכבס ולרחוץ בהם: וגם להשקות בהם כל זרע האובלת ממנו וכל פרי האדמה: וגם מעפר ארץ כתים צוה המלך ויביאו ממנו באניות רבות וגם אבנים לבנות מהם הביאו ויבנו הבונים היכלות ליאניה המלכה ותתפא המלכה מהוליה ויהי לתקופת השנה ויוסיפו עוד גדודי אפריקה ויבואו ארץ כתים לשלול שלל כפעם בפעם וישמע צפו בן אליפו את שמעם ויצו אליהם וילחם בהם וינסו לפניו ויצל את ארץ כתים מהם ויראו בני כתים את גבורת צפו ויתיעצו בני כתים ומליכו עליהם את צפו ויהי למלך עליהם ויהי במולכו וילכו לכבוש את בני תובל ואת כל איי הים אשר סביבותיהם ויצא צפו מלכם בראשם וילחמו את בני תובל ואת האיים ויכבשום ויהי בשובם מהמלחמה ויחדשו לו את מלכותו ויבנו לו היכל גדול מאד לבית מלכותו ולמושבו ויעשו לו כסא גדול וימלוך צפו על כל ארץ כתים ועל כל ארץ איטלייא חמשים שנה בשנה ההיא היא שנת שבעים ותשע שנה לרדת ישראל מצרימה מת ראובן בן יעקב בארץ מצרים בן מאת שנה ועשרים וחמש שנה ראובן במותו וישימוהו בארון ויותן ביד בניו ובשנת השמונים מת הן אחיו בן מאת שנה ועשרים וארבע שנים במותו ויושם גם הוא בארון ויותן ביד בניו ובשנה ההיא מת חושם מלך אדום וימלוך אחריו הדר בן בדר חמש ושלושים שנה ובשנת שמונים ואחת שנה מת יששכר בן יעקב במצרים ויששכר

ויששכר בן מאת שנה ושתים ועשרים שנה במותו ויושם בארון ויותן ביד בניו ובשנת שמונים ושתים שנה מת אשר אחיו בן מאת שנה ושלוש ועשרים שנה במותו ויושם בארון ויותן ביד בניו ובשנת שמונים ושלוש שנים מת גר בן מאה ועשרים וחמש שנים היה ויושם בארון במצרים ויותן ביד בניו ויהי בשנת שמונים וארבע שנים היא השנה החמשית למלכות הדר בן בדר מלך אדום ויקבוץ הדר את כל בני עשו ויערוך את כל חילו כארבע מאות אלף איש וישם פניו ארץ מואב וילך להלחם את מואב ולתת אותם תחת ידו למס עובד וישמעו בני מואב את הדבר הזה ויראו מאד וישלחו אל בני מדין לעזור אותם להלחם את הדר בן בדר מלך אדום והדר בא ארץ מואב ויצאו בני מואב ובני מדין לקראתו ויערכו אתו מלחמה בשדה מואב וילחם הדר את מואב ויפלו מכני מואב ובני מדין חללים רבים כאלפים איש ותכבד המלחמה על מואב ויראו בני מואב כי חזקה עליהם המלחמה וירפו ידיהם ויתנו עורף ויעזבו את בני מדין להלחם ובני מדין לא ידעו את מחשבת מואב אך התחזקו במלחמה וילחמו את הדר ואת כל חילו ויפלו כל מדין לפניו ויכה הדר את כל מדין מכה רכה ויהרגם לפי חרב לא השאיר מהם שריד את כל הבאים לעזור את מואב ויהי כאשר תמו כל בני מדין במלחמה ובני מואב נמלטו וישם הדר את כל מואב בעת ההיא למס עובד ויהיו תחת ידו ויתנו לו מס כמשפט שנה שנה ויפן הדר וישב על ארצו ויהי לתקופת השנה כשמוע יתר מדין אשר בארץ כי נפלו כל אחיהם במלחמת

במלחמת הדרד בעבור מואב וכי נתנו בני מאוב עורף
במלחמה ויעזבו את מדין להלחם ויתיעצו חמשת נשיאי
מדין עם יתר אחיהם אשר נשארו בארצם להלחם את
מואב לנקום מהם מלחמת אחיהם וישלחו
בני מדין אל כל אחיהם בני קדם ויבואו כל אחיהם
כל בני קטורה לעזור את מדין להלחם את מואב
וישמעו בני מואב את הדבר הזה ויראו מאד כי
נאספו עליהם כל בני קדם למלחמה וישלחו גם הם
בני מואב ספר אל ארץ אדום אל הדרד בן כרד מלך אדום
לאמר בא נא אלינו ועזרנו ונכה את מדין כי נאספו
כלם יחד ויבואו עלינו עם כל אחיהם בני קדם למלחמה
להנקם ממנו נקמת מדין הנופלים במחלמה
ויצא הדרד בן כרד מלך אדום מארץ אדום עם
כל חילו וילך ארץ מואב לעזור את בני מואב להלחם
את מדין וילחמו מדין ובני קדם עם מואב בשדה מואב
ותהי בנייהם מלחמה הזקה מאד ויך הדרד את כל בני
מדין ובני קדם לפי חרב ויצל הדרד את מואב מיד מדין
בעת ההיא וינוסו הנשאים ממדין ובני קדם לפני הדרד
וחילו וירדוף הדרד אהריהם עד ארצם ויכס מכה רבה
מאד ויפלו חללים בדרך ויצל הדרד את מואב מכף
מדין כי נפלו כל בני מדין לפי חרב ויפן הדרד וישב אל
ארצו ומהיום ההוא והלאה שנאו בני מדין את בני
מואב על אשר נפלו בעבורם במלחמה ותהי שנאה
גדולה ועצומה ביניהם כל הימים והיה כל הנמצא
ממדין בדרך ארץ מואב ימות בחרב מואב וכל הנמצא
ממואב בדרך ארץ מדין ימות בחרב מדין ככה יעשו

מדין למואב ומואב למדין כל הימים ימים רבים ויהי בעת
ההיא וימת יהודה בן יעקב במצרים בשנת שמונים ושש
שנים לרדת יעקב ובניו מצרימה
ויהודה בן מאת שנה ועשרים ותשע
שנים במותו ויחננו אותו וישימורהו
בארון וינתן ביד בניו ובשנת שמונים
ושבע שנים מת בנימין אחיו בן מאת
שנה ושבע עשרה שנה במותו וישימו אותו בארון ויותן
ביד בניו ובשנת שמונים ותשע שנים מת נפתלי בן מאת
שנה ושתים ושלשים שנה ויושם בארון ויותן ביד בניו
ויהי בשנת תשעים ואחת שנה לרדת ישראל מצרימה
היא שנת שלש עשרה שנה למרוך צפו בן אליפז בן עשו
על בני כתים באו בני אפריקה על בני כתים לשלול שלל
מהם כפעם בפעם אך לא באו אליהם זה שרש עשרה
שנה ויבאו אליהם בשנה ההיא ויצא צפו בן אליפז
אליהם עם אנשים מאנשיו ויך בהם מכה רבה ועצומה
וינוסו גדודי אפריקה מפני צפו ויפלו חללים לפניו בדרך
וירדפם צפו ואנשיו הלוך והכות בהם עד קרוב לאפריקה
וישמע אנגיאס מלך אפריקה את הדבר אשר עשה צפו
ויחר לו מאד ויירא אנגיאס מפני צפו כל הימים ובשנת
תשעים ושלש שנים מת לוי בן יעקב במצרים ולוי בן
מאת שנה ושלשים ושבע שנים במותו וישימו אותו
בארון ויותן ביד בניו ויהי אחרי מות לוי כאשר ראו כל
מצרים כי מתו כל בני יעקב אחי יוסף ויחלו כל מצרים
לענות את בני יעקב ולמרר את חייהם מהיום ההוא
והלאה עד יום צאתם ממצרים ויסירו מידם את כל

א"ס ונשנות חיי כל השנים שכולם
קיו למעלה וק"כ שנה רק יוסף
שקיים ק"י שנים לבד אפטר שמכאן
תנאו רז"ל לומר שחפרו משני חיי
עשר שנים שפני הסעע הים לו
לחיות לפחות כמו הפחות שנים
ובס' כתונת יוסף כתבתי ב' טעמים
על החסרון הים ע"ש

הכרמים והשדות אשר נתן להם יוסף ואת כל הבתים הטובות אשר היו בני ישראל בהם ואת כל חלב מצרים את הכל לקחו מצרים מאת בני יעקב בימים ההם ותלך יד כל מצרים הלוך וקשה על בני ישראל בימים ההם וירעו מצרים לישראל עד אשר קצו בני ישראל בחייהם מפני מצרים ויהי לימים רבים בשנת מאה ושתים שנה לרדת ישראל מצרימה וימת פרעה מלך מצרים וימלוך מלול בנו תחתיו וגם כל גבורי מצרים וכל הדור ההוא אשר ידעו את יוסף ואת אחיו מתו בימים ההם ויקם דור אחר תחתם אשר לא ידעו את בני יעקב ואת כל הטובה אשר עשו להם ואת כל גבורתם במצרים על כן החלו כל מצרים מהיום ההוא והלאה למרר את חיי בני יעקב ולענותם בכל עבודה קשה על כי לא ידעו את אבותם אשר הצילו אותם בימי הרעב וגם מאת יי היתה זאת לבני ישראל להיטיב להם באחריתם למען דעת כל בני ישראל את יי אלהיהם ולמען דעת את האותות והמופתים הנזראים אשר יעשה יי במצרים בעבור עמו ישראל למען ייראו בני ישראל את יי אלהי אבותם לעבוד אותו וללכת בכל דרכיו הם וזרעם אחריהם כל ימיהם בן עשרים ושש שנים מלול במלכו ותשעים וארבע שנים מלך ויקראו כל מצרים את שמו פרעה כשם אביו כמשפטם לעשות ככל מלך המולך עליהם כמצרי בעת ההיא יצאו כל גדודי אנגיאס מלך אפריק לפשוט בארץ כתים כפעם בפעם לשלול את שלל וישמע צפון בן אליפז בן עשו מלך כתים את שמעם ויצא לקראתם

א"ס הלל זה ענמו סדרו שכתבו קנת וסמס' ז'ל טעם לבנו' מנרים לחען יקבלו ישראל עליהם את עול התורה והמנוח

לקראתם

לקראתם בחיל ויילחם כם בדרך ויך צפו את גדודי מלך אפריקה לפי חרב לא השאיר מהם שריד ולא שב מהם אל אדניו אפריקה עד אחד וישמע אנגיאס את הדבר הזה אשר עשה צפון בן אליפז לכל חילו אשר השמיד אותם וישמע אנגיאס את כל חילו כל אנשי ארץ אפריקה עם רב מאד כחול אשר על שפת הים וישלח אנגיאס אל לוקוש אחיו לאמר בא אלי עם כל אנשיך ועורני ונבדח את צפון ואת כל בני כתים אשר השמידו את אנשי ויבא לוקוש עם כל חילו גדול מאד לעזור את אנגיאס אחיו להלחם את צפון ואת בני כתים וישמע צפון ובני כתים את הדבר הזה וייראו מאד ויפול פחד גדול בלבבם וישדח צפון גם הוא ספר לארץ אדום אל הדד בן בדר מלך אדום ואל כל בני עשו לאמר שמעתי כי אנגיאס מלך אפריקה בא אלינו עם אחיו להלחם בנו ונירא מאד ממנו כי חילו רב מאד ואף אשר בא אלינו עם אחיו וחילו ועתה עלו אתי גם אתם ועורני ונלחמה יחד באנגיאס ובלוקוש אחיו והושעתם אותנו מידם ואם לא דעו כי נמות כלנו וישלחו בני עשו ספר אל בני כתים ואל צפון מלכם לאמר לא נוכח להלחם את אנגיאס ואת עמו כי ברית ושלום בינינו אתו זה ימים רבים מימי בלע בן בעור המלך הראשון ומימי יוסף בן יעקב מלך מצרים אשר נלחמנו אתו בעבר הירדן בקברו את אביו ויהי כשמוע צפון את דברי אחיו בני עשו ויחדל מעליהם ויירא צפון מפני אנגיאס מאד ואנגיאס ולוקוש אחיו ערכו את כל חילם כשמונה מאות אלף איש וילכו כתימה להלחם את צפון וצפון בן אליפז יצא לקראתם בפחד וברעדה

וברעדה

וברעה כשלשת אלפים אנשים כל בני כתים ויאמרו
 כל בני כתים אל צפו התחנן נא בעדינו אל אלהי אבותיך
 אולי יצילני מכף אנגיאס וחילו כי אלהים גדול הוא והוא
 מציל את כל הכוטים עליו וישמע צפו את כל דבריהם
 ויבקש צפו את יי ויאמר יי אלהי אברהם ויצחק אבותי
 היום יודע כי אתה אלהים אמת וכל אלהי כל הגויים
 הכל המה ותוהו זכור נא היום את בריתך את אברהם
 אבינו אשר ספרו לנו אבותינו ועשה חסד עמי היום כעבור
 אברהם ויצחק אבינו והושעת אותי ואת בני כתים מיד
 מלך אפריקה הבאים עלינו למלחמה וישמע יי בקול
 צפו וידרוש אליו כעבור אברהם ויצחק ויצל יי את צפו
 ואת בני כתים מיד אנגיאס ועמו וילחם צפו את אנגיאס
 מלך אפריקה ואת כל עמו ביום ההוא ויתן יי את כל
 אנשי אנגיאס ביד בני כתים וכבד מלחמה על אנגיאס
 ויך צפו את כל אנשי אנגיאס ולוקש אחיו לפי הרב
 ויפל מהם עד ערב היום ההוא כארבע מאות אלף
 איש וירא אנגיאס כי מתו כל אנשיו וישלח ספר אלכל
 יושבי אפריקה לבא אליו לעזרו במלחמה ויכתוב
 בספר לאמר כל הנמצא באפריקה יבא אלי מבן עשר
 שנים ומעלה כלם יבאו אלי והנה כאשר לא יבא ומת
 ואת כל אשר לו ואת כל ביתו יקח המלך וייראו כל
 יתר יושבי אפריקה מדברי אנגיאס ויצאו מהעיר
 כשלשת מאות אלף איש ונער מבן עשר שנים ומעלה
 ויבאו אל אנגיאס ויהי מקץ עשרה ימים ויערוך עוד
 אנגיאס מלחמה עם צפו ועם בני כתים ותהי מלחמה
 גדולה וחזקה מאד ביניהם וישלף צפו מחיל אנגיאס
 ולוקש

ולוקש אחיו חללים רבים בארץ כאלפים איש ויפול גם
 סיספטר שר צבא אנגיאס במלחמה ההיא ויהי כאשר
 מת סוספטר ויפנו גדודי אפריקה ויתנו עורף לנוס וינוסו
 ואנגיאס ולוקש אחיו עמהם וירדפו צפו ובני כתים
 אחריהם ויכו בהם עוד מכה רבה בדרך כמאתים איש
 וירדפו את אזדרובל בן אנגיאס כי נס עם אביו ויכו
 מאנשיו בדרך עשרים איש וימלט אזדרובל מיד בני
 כתים ולא המיתוהו ואנגיאס ולוקש אחיו ברחו עם
 יתר אנשיהם וימלטו ויבאו אפריקה בפתח וברעה
 ויירא אנגיאס מפני צפו בן אליפו כל הימים פן ילחם
 עוד אתו וכלעם בן בעור היה בעת ההיא עם אנגיאס
 במלחמה ויהי בראותו כי גבר צפו על אנגיאס ויברה
 משם ויבא כתימה ויקבלהו צפו ובני כתים בכבוד גדול
 כי ידע צפו את חכמת כלעם ויתן צפו לבלעם מתנות
 רבות וישב אתו ויהי כשוכ צפו מהמלחמה ויצו ויפקוד
 את כל בני כתים אשר הלכו במלחמה והנה לא נפקד
 מהם איש וישמח צפו על הדבר הזה ויוסף עוד ויחדש
 את מלכותו ויעש משתה לכל עבדיו אך לא זכר צפו
 את יי ולא ידע כי יי עזר אותו במלחמתו וכי הוא הציל
 אותו ועמו מיד מלך אפריקה אך עודנו ירך בדרכי בני
 כתים ובני עשו הרעים לעבוד אלהים אחרים כאשר
 למדוהו אחיו בני עשו על כן יאמרו מרשעים יצא רשע
 וימלוך צפו על כל בני כתים לכטח ואת יי אשר הציל
 אותו ואת כל עמו מלך אפריקה לא ידע ולא יספו עוד
 גדודי אפריקה לבוא כתימה לשלול שלל כפעם בפעם
 כי ידעו את כל גבורת צפו אשר הכה את כלם לפי הרב

ויירא אנגיאס מפני צפו בן אליפו ומפני בני כתים כל
 הימים בעת ההיא בשוב צפו מהמלחמה וכראות צפו
 כי גבר על כל אנשי אפריקה וימיתם לפי חרב במלחמה
 ויתיעץ צפו עם כל בני כתים ללכת מצרימה להלחם את
 בני יעקב ואת פרעה מלך מצרים כי שמע צפו כי מתו
 כל גבורי מצרים וכי מתו יוסף ואחיו בני יעקב וישארו
 כל בניהם בני ישראל במצרים ויאמר צפו ללכת להלחם
 אתם ועם כל מצרים לנקום מהם את נקמת אחיו בני
 עשו אשר הכה יוסף ואחיו וכל מצרים בארץ כנען
 בעלותם לקבור את יעקב בחברון וישלה צפו מלאכים
 אל הדר בן בדר מלך אדום ואל כל אחיו בני עשו
 לאמר הלא אמרתם כי לא תלחמו את מלך אפריקה
 כי בעל בריתכם הוא הנה אנכי נלחמתי בו והכתיו ואת
 כל עמו ועתה אמור אמרתי להלחם את מצרים ואת
 בני יעקב אשר שם ונקמתי מהם את אשר עשה יוסף
 ואחיו אבותיהם לנו בארץ כנען בעלותם לקבור את
 אביהם בחברון ועתה אם יש את נפשכם לבא אלי
 לעזורני ללכת להלחם אתם ואת מצרים ונקמנו מהם
 נקמת אחינו וישמעו בני עשו אל דברי צפו ויתקבצו
 יחד כל בני עשו עם רב מאד וילכו לעזור את צפו ואת
 בני כתים במלחמה וישלה צפו אל כל בני קדם ואל כל
 בני ישמעאל כדברים האלה ויתקבצו וילכו כלם לעזור
 צפו ובני כתים למלחמה על מצרים ויצאו ויבאו כל
 המלכים האלה מלך אדום ובני קדם וכד בני ישמעאל
 וצפו מלך כתים ויערכו את כל צבאותיהם בחברון ותהי
 כל המחנה כבד מאד כמהלך שלשת ימים עם רב כחול

אשר

אשר על שפת הים אשר אין להם מספר ויירדו כל
 המלכים האלה וכל צבאותיהם ויבאו על כל מצרים
 למלחמה ויחנו כלם יחד בבקעת פתרוס וכל מצרים
 שמעו את שמעם ויתקבצו גם הם כל אנשי ארץ מצרים
 וכל הערים אשר במצרים כשלש מאות אלף איש
 וגם מבני ישראל אשר היו בארץ גשן בימים
 ההם שלחו אנשי מצרים אליהם לבא אתם
 ללכת להלחם יחד עם כל המלכים ויתקבצו כל איש
 ישראל בעת ההיא ויהיו כמאה וחמשים איש וילכו
 למלחמה לעזרת מצרים ויצאו איש ישראל ומצרים
 כשלש מאות אלף ומאה וחמשים איש וילכו לקראת
 המלכים ההם למלחמה ויתיצבו כלם מחוץ לארץ גושן
 נגד פתרוס ומצרים לא האמינו בישראל ללכת עמהם
 במחניהם יחד למלחמה כי אמרו כל מצרים פן יסגרונו
 בני ישראל כיד בני עשו ובני ישמעאל כי אחיהם הם
 ויאמרו כל מצרים אל בני ישראל התיצבו פה אתם יחד
 במעמדכם והלכנו כלנו אנחנו ונלחמנו בבני עשו
 וישמעאל והיה אם יחזקו ממנו המלכים האלה ובאתם
 אתם כלכם יחד עליהם ועזרתם אותנו ויעשו בני ישראל
 כן וצפו בן אליפו בן עשו מלך כתים והדר בן בדר מלך
 אדום וכל מחניהם וכל בני קדם ובני ישמעאל עם רב
 כחול חונים יחד בבקעת פתרוס נגד תחפנחס ושם היה
 במחנה צפו כל עם בן בעור הארמי כי בא עם בני כתים
 למלחמה ובלעם היה איש נכבד מאד בעיני צפו ואנשיו
 ויאמר צפו אל בלעם קסום נא לנו בקסם ונדעה מי
 יגבר במלחמה הזאת האנחנו או מצרים ויקס בלעם

וישב

וישב בחכמת הקסם ויתחכם לדעת ולא נתכן אליו
 הקסם ותשחת המלאכה בידו ויוסף לעשותה עוד ולא
 נתכנה ויתיאש ממנה בלעם ויעזבה ולא עשה אותה כי
 מיי היתה זאת למען הפיל יי את צפו ואת עמו ביד בני
 ישראל אשר בטחו ביי אלהי אבותם במלחמה ויערכו
 צפו והדר את מערכתם למלחמה וילכו כל מצרים לברם
 יחד לקראתם בשלש מאות אלף איש ואין אחד מכני
 ישראל אתם וילחמו כל מצרים עם המלכים האלה נגד
 פתרוס ותחפנתס ותכבד המלחמה על מצרים ויחזקו
 המלכים מהמצרים במלחמה ההיא ויפלו ממצרים ביום
 ההוא כמאה ושמונים איש ומאנשי המלכים נפלו
 בשלשים איש וינוסו כל אנשי מצרים לפני המלכים וירדפו
 בני עשו וישמעאל את מצרים הלוך והכות אותם עד
 המקום אשר שם מחנה בני ישראל ויצעקו כל מצרים
 אל בני ישראל לאמר מהרו אלינו ועזרונו והושעתם
 אותנו מיד עשו וישמעאל ובני כתים וירוצו בני
 ישראל ממקום מעמדם כמאה וחמשים איש אל מחנות
 המלכים האלה ויצעקו בני ישראל אל יי אלהיהם להציל
 אותם וישמע יי ישראל ויתן יי את כל אנשי המלכים
 בידם וילחמו בני ישראל את המלכים האלה ויכו בני
 ישראל מאנשי המלכים מכה רבה כארבעת אלפים איש
 ויתן יי מהומה גדולה במחנות המלכים ויפול פחד בני
 ישראל עליהם וינוסו כל צבאות המלכים האלה לפני
 בני ישראל וירדפו אחריהם בני ישראל הלוך והכות
 עד גבול ארץ כוש ויהרגו מהם בני ישראל בדרך עוד
 באלפים איש ומכני ישראל לא נפל אחד וכראות

מצרים

מצרים כי נלחמו בני ישראל עם המלכים במעט אנשים
 וכי היתה המלחמה חזקה מאד ביניהם ויראו כל
 מצרים מאד לנפשותם מהמלחמה החזקה ויברחו כל
 מצרים בהחבא איש איש ממערכת המלחמה ויתחבאו
 בדרך ויעזבו את ישראל להלחם ובני ישראל הכו את
 אנשי המלכים ההם מכה רבה מאד וישבו מעליהם
 אחרי אשר הכריחו אותם עד גבול ארץ כוש וידעו כל
 ישראל את המעשה אשר עשו להם אנשי מצרים אשר
 ברחו מעליהם מהמלחמה ויעזבום להלחם ויעשו גם
 הם בני ישראל בערמה והיה כאשר שבו בני ישראל
 מהמלחמה ומצאו מהמצרים בדרך ויהרגו אותם בדרך
 ויהי כהורגם אותם ויאמרו אליהם כדברים האלה מדוע
 באתם מעלינו ותעזבונו במתי מעט אנשים להלחם
 במלכים האלה אשר הם בעם רב להכות אותנו ותמלטו
 אתם את נפשותיכם ויש אשר ימצאו אותם בני ישראל
 בדרך וידברו אליהם בני ישראל איש אל רעהו כדברים
 האלה הכו הכו כי ישמעאלי הוא או אדומי או מפני
 כתים הוא ועמדו עליו והרגו והוהם ידעו כי מצרי הוא
 ויעשו בני ישראל את הדברים האלה בערמה על מצרים
 עד אשר עזבום במלחמה ויברחו מעליהם ויהרגו בני
 ישראל מאנשי מצרים בדרך כמעשה הזה כמאתים
 איש ויראו כל אנשי מצרים את הרעה אשר עשו להם
 בני ישראל ויראו כל מצרים מכני ישראל מאד כי ראו
 את גבורתם הגדולה וכי לא נפל מהם איש וישבו כל
 בני ישראל בשמחה אל דרכם גושנה ויתר מצרים שבו
 איש למקומו ויהי אחרי כן ויתקבצו כל יועצי פרעה מלך

מצרים

מצרים וכל זקני מצרים ויבאו כלם לפני המלך וישתחוו
 לו אפים ארצה וישכו לפניו וידברו היועצים וכל זקני
 מצרים לפני המלך לאמר הנה עם בני ישראל רב ועצום
 ממנו ואתה ידעת את כל הרעה אשר עשו לנו בדרך
 בשוכנו מהמלחמה וגם הנך ראית את גבורתם החזקה
 כי גבורה להם מאבותם כי מתי מעט אנשים עמדו לנגד
 עם רב כחול ויכוס לפי חרב ומהם לא נפל אחד ואף אם
 יהיו רפים כי אז ישמידו אותם כלם: עתה הבה לנו עצה
 מה לעשות להם עד אשר נאבדם ונשמידם מעט מעט
 כלם מעלינו פן ירכו עלינו בארץ כי אם ירכו בני ישראל
 בארץ והיו לנו לשטן והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם
 הוא עלינו בגבורתו החזקה עם שונאינו וילחמו בנו
 והשמידונו מן הארץ ועלו ממנה ויען המלך את זקני
 מצרים ויאמר אליהם זאת העצה היעוצה על ישראל
 וממנה לא נסור הנה ארץ פיתום ורעמסס ערים בלתי
 חזק מהמלחמה לנו ולכם לבנות אותם ולחזקם ועתה
 רכו גם אתם ועשו בערמה עליהם והעבירו קול במצרים
 ובגשן במצות המלך לאמר לכם כל אנשי מצרים וגושן
 ופתרוס וכל יושביהם המלך צוה עלינו לבנות את פיתום
 ואת רעמסס ולחזקם מהמלחמה מי בכם מכל מצרים
 ומבני ישראל ומכל יושבי הערים לבנות עמנו ולתת
 שכרו יום יום כמצות המלך והלכתם אתם ראשונה
 ועשיתם בערמה והתקבצתם ובאתם פיתום ורעמסס
 לבנות והיה כאשר תבנו תעבירו את הקול כדבר הזה
 בכל מצרים יום יום במצות המלך והיה כאשר יבואו
 אתכם מבני ישראל לבנות עמכם ונתתם להם שכרם
 יום

יום יום ימים אחדים והיה כאשר יבנו כלם עמכם יום
 יום בשכרם והברחתם את עצמכם מעריהם יום יום אחד
 אחד בהחבא וקמתם והייתם עליהם לנוגשים ולשוטרים
 ועזבתם אותם אחרי כן לבנות בלתי שכר והיה אם
 ימאנו והתחזקתם עליהם כלכם לפנות בחזקה והיה
 אם עשו תעשו הדבר הזה והיה טוב לנו לחזק את ארצנו
 ורע לבני ישראל כי מיגיעת הבנין והמלאכה ימעטו
 בני ישראל כי תשביתו אותם מעל נשיהם יום יום וישמעו
 כל זקני מצרים את עצת המלך ותיטב העצה בעיניהם
 ובעיני עבדי פרעה ובעיני כל מצרים ויעשו כדבר המלך
 ויצאו כל עבדי פרעה מלפני המלך ויעבירו קול בכל
 מצרים וכתת הפנה ובגשן ובכל הערים אשר סביבו מצרים
 לאמר אתם ראיתם את אשר עשו לנו בני עשו וישמעט
 אשר באו עלינו למלחמה ויאמרו להשמיד אותנו ועתה
 הנה צוה המלך עלינו לחזק את הארץ לבנות את ערי
 פיתום ואת רעמסס ולחזקם מהמלחמה כבואם עלינו
 מי בכם מכל מצרים ובני ישראל אשר יבוא לבנות אתנו
 ויותן לו שכרו יום יום מאת המלך כמצותו ויהי כשמוע
 מצרים וכל בני ישראל את כל אשר דברו עבדי פרעה
 ויבואו מהמצריים וכל בני ישראל לבנות עם עבדי פרעה
 את פיתום ואת רעמסס אך כל בני לוי לא באו עם ישראל
 אחיהם לבנות וכל עבדי פרעה ושריו באו במרמה
 בראשונה לבנות עם כל ישראל כשכירי יום ויתנו לישראל
 שכרם יום ויום בראשונה ויבנו עבדי פרעה עם כל ישראל
 ויעשו במלאכה ההיא עם ישראל חדש ימים ויהי מקץ
 חדש ימים ויחלו כל עבדי פרעה לברוח מעם ישראל

בהחבא אחד אחד יום יום : וישראל עודם עושים במלאכה בעת ההיא אך עודם לוקחים את שכרם יום יום בעת ההיא כיעוד אנשים מהמצריים עושים במלאכה בעת ההיא עם ישראל על כן נותנים המצרים לישראל שכרם בימים ההם בעבור יקחו גם הם המצרים אחיהם את שכר עבודתם. ויהי מקץ ימים וארבעה חודשים ברחו כל מצרים מעל בני ישראל וישארו בני ישראל לכדם עושים במלאכה ויהי כאשר ברחו כל מצרים מעל בני ישראל וישבו ויהיו עליהם לנוגשים ולשוטרים ומהם אשר עמדו על בני ישראל לשרי מסים לקחת מהם את כל אשר נתנו להם בשכר עבודתם : ויעשו המצריים לבני ישראל כמעשה הזה יום יום למען ענות את ישראל בכל עבודתם. ויהיו כל בני ישראל לכדם עושים בעבודה וימנעו כל מצרים מתת שכר לבני ישראל מהיום ההוא והלאה. ויהי כאשר ימאן כל איש ישראל לעשות במלאכה על אשר לא ניתן לו שכרו. ונגשו אליו כל הנוגשים עליהם וכל עבדי פרעה והכו אותם במכות נמרצות והשיבו אותם נחזקה לעבוד עם אחיוככה יעשו כל מצרים לבני ישראל כל הימים. וייראו כל בני ישראל מהמצרים מאד בדבר הזה וישבו ויעבדו כל בני ישראל לכדם בלא שכר ויבנו בני ישראל את פיתום ואת רעמסס ויעשו את המלאכה כל בני ישראל מהם לובנים לבנים ומהם בונים ויבנו בני ישראל ויחזקו את כל ארץ מצרים וכל חומותיה ויעשו בני ישראל במלאכה ההיא שנים וימים רבים עד יום זכור יי אותם ויוציאם ממצרים אך כל בני לוי לא היו עם ישראל אחיהם בעבודה ההיא מבראשונה

מבראשונה עד יום צאתם ממצרים כי ידעו כל בני לוי כי במרמה דברו כל מצרים אל ישראל את כל הדברים האלה על כן חדלו כל בני לוי מגשת אל העבודה עם אחיהם. וגם כל מצרים לא שמו פניהם אל בני לוי לעבוד אחרי בן אחרי אשר לא היו עם אחיהם מבראשונה על עזבו אותם כל מצרים ותלך יד אנשי מצרים הלך וקשה על בני ישראל בעבודה ההיא ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך וימררו המצרים את בני ישראל בעבודה קשה בחומר ובלבנים וגם בכל עבודה אשר תהיה למצרים בשדה. ויקראו בני ישראל את מלול מלך מצרים מרוד מלך מצרים כי כימיו מררו המצריים את חייהם בכל עבודה. ובכל עבודה אשר יעבדו מצרים את בני ישראל יעבדו בהם בפרך למען ענות את בני ישראל. אך כאשר יענו אותם כן ירכו בני ישראל וכן יפרצו ויקוצו מצרים מפני בני ישראל בעת ההיא מת הדר בן בדר מלך אדום וימלוך תחתיו שמלה ממשרקה מארץ בני קדם. בשנת שלש עשרה שנה לפרעה מלך מצרים היא שנת מאה שנה וחמש עשרה שנת לרדת ישראל מצרימה מלך שמלה על אדום שמנה עשרה שנה. ויהי במלכו ויוציא צבא ללכת להלחם את צפו בן אדיפו ואת בני כתים עד אשר נדחמו עם אנניאס מלך אפריקה וישמידו את כל חילו. אך לא נלחם אתו כי מנעו אותו בני עשו לאמר כי אחיהם הוא וישמע שמלה בקול בני עשו ויפן וישב עם כל חילו ארץ אדום ולא הלך להלחם את צפו בן אדיפו. ופרעה מלך מצרים שמע הדבר הזה לאמר יעץ שמלה מלך אדום להלחם את בני

כתים ואחר יבא להלחם את מצרים ויהי כשמוע מצרים את הדבר הזה ויכבדו את העבודה על בני ישראל פן יעשו להם ישראל כאשר עשו להם במלחמתם את בני עשו כימי הדרד ויאמרו מצרים אל בני ישראל מדהרו ועבדו את עבודתכם וכלו את מעשיכם וחזקתם את הארץ פן יבואו בני עשו אחיכם עלינו למלחמה כי בעבורכם הם באים אלינו ויעשו בני ישראל את עבודת כל אנשי מצרים יום יום ויענו מצרים את בני ישראל למען המעיט אותם בארץ אך כאשר ירכו כל מצרים בעבודה על בני ישראל כן ירכו בני ישראל וכן יפרוצו ותמלא כל מצרים מבני ישראל ויהי בשנת מאה וחמש ועשרים שנה לרדת ישראל מצרימה בראות כל מצרים כי לא נהיתה עצתם בישראל אך הם ירכו ויפרוצו ותמלא ארץ מצרים וארץ גושן מבני ישראל וילכו כל זקני מצרים וחכמיה ויבואו לפני המלך וישתחוו לו וישבו לפניו ויאמרו כל זקני מצרים וכל חכמיה אל המלך יהי המלך לעולם יעוץ יעצת אותנו את העצה אשר יעצת על בני ישראל ונעש להם כדבר המלך והיה מדי הכביד עליהם את העבודה כן ירכו וכן יפרו בארץ והנה כל הארץ מלאה מהם ועתה אדוני המלך עיני כל מצרים עריך לתת להם עצה בחכמתך כאשר יוכלו על ישראל לאבדם ולהמעיטם מן הארץ ויען המלך אותם לאמר הכו אתם עצה כדבר הזה ונדעה מה לעשות להם ויען סרים אחד מיועצי המלך ושמו איוב מארם נהרים מארץ עוץ את המלך לאמר אם על המלך טוב ישמע נא את עצת עבדו ויאמר לו המלך דבר וידבר

איוב לפני המלך והשרים ולפני כל זקני מצרים לאמר הנה עצת המלך אשר יעץ כימים ההם בעבודת בני ישראל טובה היא מאד ולא תשכיתו מעליהם המלאכה ההיא עד עולם ואולם זאת העצה היעוצה עליהם אשר תוכלו להמעיטם בה אם על המלך טוב לעשותה הנה אנחנו יריאים מהמלחמה זה ימים רבים ונאמר בפרות ישראל בארץ יגרשו אותנו מן הארץ כאשר תקראנו מלחמ אם על המלך טוב יצא דבר מלכות מלפניו ויכתב בדרתי מצרים ולא יעבור אשר כל זכר הילוד לעברים ישפך דמו ארצה והיה בעשותכם הדבר הזה כאשר ימרתו כל זכר בכני ישראל והדלה מעלינו רעת מלחמותיהם יעשה פרעה ויקרא לכל המילדות העבריות ויצוה אליהן על הדבר הזה לעשותו וייטב הדבר בעיני המלך והשרים ויעש המלך כדבר איוב וישרה פרעה ויקרא למילדות העבריות אשר שם האחת שפרה ושם השנית פועה ותבאן המילדות לפני המלך ותעמודנה לפניו ויאמר המלך אליהן בילדכן את העבריות וראיתן על האבנים אם בן הוא והמיתן אותו ואם בת היא וחיה והיה אם לא תעשו הדבר הזה ושרפתי אתכן ואת כל בתיכם באש ותיראן המילדות את האלהים ולא שמעו אל מלך מצרים ואל כל דבריו והיה בלדת האשה העברית על המילדת בן או בת ועשתה המילדת את כל צרכי הילד והחיה אותו ככה יעשו המילדות כל הימים ויוגד למלך את הדבר הזה וישלח ויקרא למילדות ויאמר אליהן מדוע עשיתן הדבר הזה ותחייין את הילדים ותעננה המילדות ותדברנה שתיהן לפני המלך לאמר

אל יאמר המלך כי בנשים המצריות העבריות כי כל
 בנות ישראל היות הנה בטרם תבא אליהן המידת
 וילדו ואנחנו שפחותיך זה ימים רבים לא ילדה אשה
 עברית עלינו כי כל נשי ישראל מילדות הן לנפשם כי
 היות הנה וישמע פרעה את דבריהן ויאמן להם על
 הדבר הזה והמילדות יצאו מפני פרעה וייטב האלהים
 להן וירב העם ויעצמו מאד איש היה בארץ מצרים
 מזרע לוי ושמו עמרם בן קהת בן לוי בן ישראל וילך
 האיש ההוא ויקח אשה את יוכבד בת לוי אחות אביו
 והיא בת מאה ויש ועשרים שנים ויבא אליה ותהר
 האשה ותלד בת ותקרא שמה מרים כי בימים ההם
 מררו מצרים את חיי בני ישראל ותהר עוד ותלד בן
 ותקרא שמו אהרן כי בימי הרותה החל פרעה לשפוך
 דמו זכורי בני ישראל בימים ההם מת צפו בן אליפז בן
 עשו מלך כתים וימלוך יאניוש תחתיו והימים אשר
 מלך צפועל כל בני כתים חמשים שנה ויקבר בעיר
 נבנא בארץ כתים וימלוך אחריו עד כל בני כתים
 יאניוש מגבורי בני כתים וימלוך חמשים שנה ויהי
 אחרי מות צפו מלך כתים ויברה בלעם בן בעור מארץ
 כתים וילך ויבוא מצרימה אל פרעה מלך מצרים
 ויקבלהו פרעה בכבוד גדול כי שמע את חכמתו ויתן לו
 מתנות וישימהו לו ליועץ ויגדלהו וישב בלעם
 במצרים בכבוד עם כל שרי המלך וינשאו השרים את
 בלעם כי התאוו כלם ללמוד את חכמתו ויהי בשנת
 מאה ושלשים שנה לרדת ישראל מצרימה ופרעה חולם
 והוא יושב על כסא מלכותו וישא עיניו וירא והנה איש

זקן

זקן עימד לנגדו וכיד הזקן מאזנים ממאזני הסוחרים ויקח
 האיש הזקן את המאזנים ויתלם לפני פרעה ויקח הזקן
 את כל זקני מצרים וכד שריה וכל גדוליה ויאסרם יחד
 ויתנם בכף המאזנים האחת ויקח טלה חלב אחד
 ויתנהו בכף המאזנים השנית ויכרע הטלה את כלם
 ויתמה פרעה על החזון הנורא ההוא מדוע יכרע הטלה
 את כלם וייקץ פרעה והנה חלום וישכם פרעה בבקר
 ויקרא לכל עבדיו ויספר פרעה להם את החלום וייראו
 האנשים יראה גדולה ויאמר המלך אל כל חכמי פתרו
 נא אדי החלום הזה אשר חלמתי ואדענו ויען בלעם
 בן בעור את המלך ויאמר אדיו אין זה כי אם רעה גדולה
 אשר תצמח על מצרים באחרית הימים כי הנה בן יולד
 לישראל אשר יהריב את כל מצרים והשחית את כל
 יושביה והוציא את ישראל ביד חזקה ממצרים ועתה
 אדוננו המלך הבו לכם עצה על הדבר הזה ואברתם את
 תקות בני ישראל ואת תוחלתם טרם תצמח הרעה
 הזאת על כל מצרים ויאמר המלך אל בלעם ומה לנו
 לעשות לישראל הוא כזה וכזה יעצנו עליהם בתחילה
 ולא יכולנו עליהם ועתה הבה לנו עצה גם אתה עליהם
 במה נוכל אליהם ויען בלעם את המלך לאמר שלח נא
 וקרא אל שני יועצריך ונראה מה עצתם על הדבר הזה
 ואחר ידבר עבדך וישלח המלך ויקרא את שני יועציו
 את רעואל המדיני ואת איוב העוצי ויבאו וישבו לפני
 המלך ויאמר אליהם המלך הנה כלכם שמעתם את
 החלום אשר חלמתי ופתרונו ועתה עוצו נא עצה ודעו
 וראו מה לעשות לבני ישראל וכמה נוכל עליהם טרם

אשר

אשר תצמח רעתם עלינו ויען רעואל המדיני את המלך ויאמר יהי המלך יהי המלך לעולם אם על המלך טוב יהדל לו מעל העברים ויעזוב אותם ואל ישלח ידו בהם כי אלהיהם בחר גם מימי קדם ויקחם לחבל נחלתו מכל גווי הארץ ומכל מלכי האדמה ומי אשר שלח ידו בהם ונקה ולא עשה בו אלהיהם נקם: הלא ידעת כי ברדת אברהם אביהם מצרימה וירא פרעה מלך מצרים הקדמוני את שרה אשתו ויקחה לו לאשה כי אמר אברהם אחותי היא כי ירא פן יהרגוהו אנשי מצרים על אשתו ויהי בקחת מלך מצרים את שרה וינגעהו ליהיה נגעים גדולים ואת ביתו עד אשר השיב לאברהם את שרה אשתו אז נרפאו: וגם לאבימלך הגררי מלך פלשתים הוכיח אלהימו בעבור שרה אשת אברהם בעצור להם כל רחם למאדם ועד בהמה: ויבא אלהימו לאבימלך בחלום הלילה ויפתידהו למען ישיב לאברהם את שרה אשר לקח ואחרי כן התוכחו כל אנשי גררה בעבור שרה ויתפלל אברהם עליהם אל אלהיו ויעתר לו וירפאם וירא אבימלך את כל הרעה הבאה עליו ועל עמו וישב לאברהם את שרה אשתו ויתן לו עמה מנות ומתנות רבות וגם לא יצחק עשה בגרשם אותו מגרר ויפליא אלהיו עמו פריאות ויתיבשו כל מוצאי מימי גררה ועצי תנובתם לא צמחו עד אשר הלכו אליו אבימלך מגרר ואחוזת מרעהו ופיכל שר צבאו ויקדו וישתחו לו ארצה ויבקשו ממנו תחנה להתפלל עליהם

ויתפלל

ויתפלל אל יי ויעתר לו יי וירפא אותם וגם יעקב איש תם הוצל בתומו מיד עשו אחיו ומיד לבן הארמי אחי אמו המבקשים את נפשו וגם מיד כל מלכי כנען אשר באו כלם יחד עליו ועל בניו להשמידם ויצל אותם יי מידם וישבו עליה וימיתום כי מי אשר שלח ידו בהם ונקה הלא פרעה הקדמוני אבי אביך גדל את יוסף בן יעקב על כל שרי ארץ מצרים בראותו את חכמתו כי בחכמתו מלט את כל יושבי הארץ מן הרעב ואחרי כן צוה להוריד את יעקב ובניו מצרימה למען תמלט ארץ מצרים וארץ גושן בחסדם מן הרעב ועתה אם טוב בעיניך חדל לך מהשחית את בני ישראל ואם אין בלבך להושיבם מצרימה שלח אותם מזה וילכו ארצה כנען ארץ מגורי אבותיהם ויהי בשמוע פרעה את דברי יתרו ויחר אפו מאד עליו ויקם מאת פני המלך בכבושת ויצא ממצרים ביום ההוא וילך אל ארצו מדינה ומטה יוסף לקח בידו: ויאמר המלך לאיוב העוצי מה תאמר אתה איוב ומה תהיה עצתך בעברים ויאמר איוב אל המלך הלא כל יושבי הארץ בידך כטוב בעיני המלך יעשה: ויאמר המלך אל בלעם מה תאמר אתה בלעם דבר את דבריך ונשמענו: ויאמר בלעם למלך כל אשר יעץ המלך על העברים ימלטו ממנה ולא יוכל המלך עליהם בכל עצה כי אם בלהבת אש תאמר להמעייטם לא תוכל עליהם בה כי הלא אלהיהם מלט את אברהם אביהם מאור

כשדים

והיא ראה ראוי כ
היה ה' עמו ר' עכסו בלנו לדעת
כי מוזן קדמון שהיית חלנו היה או
בעת שהיה הסס עמו ועל כן הית'
או הכרחה בלנו משה' עתה ראוי
שאתה ברוך ה' ובגלל הכרחה לנו
אבל לא אכחנו כי אין אכחנו ברוכי הסס
ולכן תהי נא אלה וכו' :

א'ה לכן כלם לקחו את שלם מכל
יתרו שרם לחלט נפש בני ישראל כן
הוא גם כן נמלט מרדת שחת כי וכה
להתגייר ומלט מל נרה ומיד פרעה
איוב שאמר הלא כל הארץ בידך גם
עליו יעבור כוס כי הנו בידך גם כן
כאמר לשטן ולסויות שהיה לו לדבר
ולמחות ולא דיבר לכן דיבר ונעק כמה

כשדים ואם כחרבת אמר להשמידם
 הלא יצחק אביהם נמלט ממנה וינתן
 איל תחתיו ואם בעבודת פרך וקושי תאמר להמעיט
 אותם לא תוכל על זה הלא יעקב אביהם עבד את לכן
 בכל עבודה קשה והצליח ועתה אדוני המלך שמע נא את
 דברי וזאת העצה היעוזה אשר תוכל עליה בהוממנה לא
 תסור אם על המלך טוב יצוה להשליך ילדיהן אשר יולידו
 מהיום ההוא והלאה אל המימה כי בזה תוכל למחות
 את שמם כי לא נוצל אחד מהם ומאבותם בדבר הזה
 ישמע המלך את דברי בלעם וייטב הדבר בעיני המלך
 והשרים ויעש המלך כדבר בלעם ויצו המלך ויעבירו
 קול ותנתן דת בכל ארץ מצרים לאמר כל זכר היולד
 לעברים מהיום הזה והלאה ושליך אל המימה ויקרא
 פרעה אל כל עבדיו לאמר צאו נא ובקשו בכל ארץ
 גושן אשר שם בני ישראל וראו כל הבן היולד לעברים
 היאורה תשליכוהו וכל הבת תחיון ויהי כשמוע בני
 ישראל את הדבר אשר צוה פרעה להשליך את
 זכוריהם היאורה ויפרדו מקצת העם מנשיהם ומקצתם
 דבקו בהנה ויהי מהיום ההוא והלאה בעת לדת נשי
 ישראל אשר עודם דבקו בהנה ותצאן השדה ללדת
 שמה ותלדן בשדה ותעזובנה ילדיהן על פני השדה
 וישובו אל בתיהם ויי אשר נשבע לאבותם להרכותם
 שרח להם מלאך ממשרתיו אשר בשמים לרחצו במים
 ולסוכו ולמושחו ולהתתלו ולשום בידו שתי חלוקי אבנים
 מן האחת יונק חלב ומן השנית יונק דבש וגם את
 שערות ראשו מגדל עד ארכובותיו למען יתכסה בהם

נעקות ומעניות מרוב נטרו ובלעם
 סבסס להסמידם גם הוא נסמך ונכרת
 שמו מן העולם כי את בלעם בן בעור
 הרגו בסרב :

לענגו

לענגו ורדבקו בחמלו עליו ויהי בתמול הטאים עליהם
 ובבקשו להרכותם על פני האדמה ויצו לתכל ארצו
 ותקבלם להשמר בתובה עד עת גדולם ואחרי כן
 פתחה הארץ פיה ותקיא אותם ויציצו מעיר בעשב
 הארץ וכתמסי יער וישובו איש אל משפחתו ואיש אל
 בית אבותיו וידבקו בהם ויהיו ילדי בני ישראל בתכל
 הארץ בעשב השדה בתמלת יי עליהם ויראו כל מצרים
 את הדבר הזה ויצאו כל מצרים איש אל שדהו איש
 בצמד בקרו וכמחרשתו ויחרישו על גביו כמשדד תכל
 בעת הזרע ויהי כחרשם ולא יכלו להזיק את ילדי בני
 יעקב וירב העם ויעצמו מאד ופרעה מצוה את סרסיו
 יום יום ללכת גושנה לבקש את ילדי בני ישראל והיה
 בבקשם והיה במצאם את הילד ולקחו אותו מחיק אמו
 בחזקה והשליכוהו היאורה ואת הבת יעזובה אל אמה
 ככה יעשו המצרים אל ישראל כל הימים ויהי בעת
 ההיא ותהי רוח אלהים על מרים בת עמרם אחות
 אהרן ותלך ותנבא בתוך הבית לאמר הנה בן נולד לנו
 מאבי ומאמי בפעם הזאת והוא ישיע את ישראל מיד
 מצרים ויהי כשמוע עמרם את דברי בתו וילך ויקח את
 אשתו וישיביה אל ביתו אחרי אשר גירש אותה בעת
 אשר צוה פרעה להשליך כל זכר לבית יעקב המימה
 ויקח עמרם את יוכבד אשתו בשנת שלש לגרשה ויבא
 אליה ותהר לו ויהי מקצה שבעה חדשים לעת הרותה
 ותלד בן וימלא כל הבית אור גדול כאור השמש והירח
 בעת זרחתם ותרא האשה את הילד כי טוב ונתמד הוא
 למראה ותצפנתו שלשה ירחים בחדר הפנימי כימים

ההם הערימו סוד כל המצרים לאכד שם כל העברים
ותלכנה נשי מצרים גושנה אשר שם בני ישראל ושאנה
גוריהן על כתפיהן ילדיהן אשר לא ידברו וכל נשי בני
ישראל בלדתן בימים ההם ותצפון האשה את בנה
מפני מצרים לבלתי דעת מצרים את לדתנה לבלתי
השחיתם מעל האדמה ותבאנה נשי מצרים גושנה
וילדיהן על כתפיהן טרם ידברו ויהי כבוא המצרית בית
העברית וילדה מגמגם בלשונו ויהי כמתגמגמו ויענהו
הילד הצפון מתוך החרר ותלכנה המצריות ותאמרנה
בית פרעה ופרעה שולח את שוטריו לקחת את הילדים
להמיתם ככה יעשו כל מצרים לעבריות כל הימים
ויהי בעת ההיא כמשלש חדשים לעת צפון יוככד את
בנה ויודע הדבר בית פרעה ותמהר האשה טרם בוא
השוטרים לקחת את בנה ותקה לו
תיבת גומא ותחמרה בחמר וכופת
ותשם בה את הילד ותשם בסוף על שפת היאור ותתצב
מרים אחותו מרחוק לדעה מה יעשה לו ומה יהיה דבריה
וישלח האלהים בעת ההיא שרב וחום בארץ מצרים
ויבער בכשר האדם כאשר יבער השמש בתקופתו ויצר
למצרים מאד וירדו כל מצרים לרחוץ על היאור מפני
חום השרב אשר בעור בשרם ותרד גם בתיה בת פרעה
לרחוץ על היאור מפני חום השרב ונערותיה הולכות
על יד היאור וגם כל נשי מצרים כהנה ותשא בתיה בת
פרעה את עיניה אל היאור ותרא את התבה על פני
המים ותשדח את אמתה ותקחה ותפתח ותראה את
הילד והנה נער בוכה ותחמול עליו ותאמר מילדי העברים

א"ס הנער זה הוא טעם אחר על
שלא יכלה עוד הנפשו וזאת מה
שפירש רש"י ז"ל

זה ותאמרן כל נשי מצרים ההולכות על שפת היאור
להניקהו ולא אבה לינק כי מאת יי היה הדבר הזה אל
הילד בעבור השיבו אל שדי אמו ומרים אחותו היתה
בעת ההיא עם נשי מצרים על היאור ותרא את הדבר
הזה ותאמר אל בת פרעה האלך וקראתי לך אשה
מינקת מן העבריות ותיניק לך את הילד ותאמר לה
בת פרעה לכי ותלך העלמה ותקרא את אס הילד
ותאמר בת פרעה אל יוככד היליכי את הילד הזה
והיניקיהו לי ואני אתן את שכרך שתי כסף ליום
ותקה האשה את הילד ותניקהו ויהי מקץ
שנתיים ימים ויגדל הילד ותביאהו לבת פרעה
ויהי לה לבן ותקרא שמו משה ותאמר כי מן המים
משיתיו ועמרם אביו קרא שמו חכר כי אמר בעבורו חכר
עם אשתו אשר גירש ויוככד אמו קראה שמו יקותיאל
כי אמרה כי קויתיהו מאל שדי וישיבהו האלהים אלי
ומרים אחותו קראה לו ירד לאמר כי היא ירדה אחריו
אל היאור לדעת מה תהיה אחריתו ואהרן אחיו קרא
שמו אבי זנוח לאמר זנוח אבי אמי וישיבה אליו
בעבורו וקהת אבי עמרם קרא שמו אבי גדור כי בעבורו
גדר האלהים את פרץ בית יעקב ולא יספו להשליך
זכוריהם המימה ומיניקתו קרא לו אבי סוכו לאמר בסוכו
הוצפן שלשה ירחים מפני בני חם וכל ישראל קראו את
שמו אחרי כן שמעיה בן נתנאל כי אמרו כי בימיו שמע
האלהים את נאקתם ויצילם מיד דוחקיהם ויהי משה
כבית פרעה ויהי לבתיה בת פרעה לבן ויגדל משה
בקרב בני המלך ומלך אדום מת בימים ההם בשנת

שמונה עשרה שנה למלכו ויחבר בהיכלו אשר בנה לו
למלכותו בארץ אדום וישלחו בני עשו פתורה אשר על
הנהר ויקחו משם בחור אחד יפה עינים וטוב רואי ושמו
שאול וימליכוהו עליהם תחת שמלה: וימלוך שאול על
כל בני עשו בארץ אדום ארבעים שנה: ופרעה מלך
מצרים בראותו כי לא נהיתה עצתו אשר יעץ בלעם אל
בני ישראל כימים ההם אך עוד הם בני ישראל יפרו וירבו
וישרצו בכל ארץ מצרים: ויצו פרעה בימים ההם ויעבירו
קול בכר מצרים אל בני ישראל לאמר איש אל יגרע
מעבודתו דבר יום ביומו והיה האיש אשר יגרע
מעבודתו אשר יעבוד יום יום אם בחומר ואם בלבנים
ונתן את בנו הקטן תחתיהם: ותחזק עבודת מצרים על
בני ישראל בימים ההם והיה כל איש אשר תחסר לבנה
אחת מעבודתו כיום ביום ולקחו המצרים את נערו הקטן
מעם אשתו בחזקה ושמו אותו בכנין תחת הלבנה אשר
חסרה לאביו ויעשו כל אנשי מצרים לכל בני ישראל
כמעשה הזה יום יום כל הימים ימים רבים אך כל שבט
לוי לא היו עושים במלאכה בעת ההיא עם ישראל אחיהם
מבראשונה כי ידעו בני לוי את ערמת מצרים אשר
הערימו בישראל בראשונה והי בשנה השלישית ללדת
משה ופרע" וישב לאכול ופרענית המלכה יושבת מימינו
ובתיה יושבת שם אלו והנער משה יושב בחיקה וכלעם
בן בעור ושני בניו וכל שרי המלוכה יושבים על השלחן
לפני המלך: ויושט הנער את ידו על ראש המלך ויקח
את העטרה מעל ראש המלך וישם אותה בראשו ויראו
המלך והשרים את המעשה אשר עשה הנער ויבהל

המלך

המלך והשרים על הדבר הזה ויתמהו האנשים איש אל
רעהו: ויאמר המלך אל השרים אשר היו לפניו על
השלחן מה תדברו ומה תאמרו אתם השרים בדבר הזה
ומה יהיה משפט הנער העברי הזה על המעשה הזה ויען
בלעם בן בעור הקוסם לפני המלך והשרים ויאמר זכור
נא אדוני המלך את החלום אשר חלמת זה ימים רבים
ואת אשר פתר לך עבדך: ועתה הלא זה העלם מילרי
העברים אשר רוח אלהים בקרבם: ואל יחשוב אדוני
המלך כי קטון הוא גם בלא דעת עשה את הדבר הזה
כי נער עברי הוא וחכמה ותבונה אתו אף בעודו נער
ומחכמה עשה זאת ויבחר לו את מלכות מצרים כי כן
משפט כל העברים לרמות את המלכים ואת גדוליהם
לעשות את כל הדברים האלה בערמה למען הכשיל את
מלכי הארץ ואת אנשיהם: הלא ידעת כי כה עשה
אברהם אביהם אשר הכחיש את חיל נמרוד מלך בכל
ואת אבימלך מלך גרר וירש את ארץ בני חת ואת כל
ממלכות כנען וירד מצרימה ויאמר על שרה אשתו
אחותי היא בעבור הכשיל את מצרים ואת מלכה: וגם
יצחק בנו עשה כן בלכתו גררה ויגר שמה ויעצם בחו
מכל חיל אבימלך מלך פלשתים: וגם את מלכות
פלשתים אמר להכשיל באמרו על רבקה אשתו אחותי
היא: וגם יעקב הלך בעקבה עם אחיו ויקח מידו את
בכורתו ואת ברכתו: וידך פדנה ארם אל בית לבן אחי
אמו ויקח בערמה מידו את בנותיו ואת כל מקנהו ואת
כל אשר לו ויברח וישב לו ארצה כנען אל אביו וימכרו
בניו את יוסף אחיהם וירד מצרימה והי לעבד וינתן

בבית

בבית הכלא שנים עשרה שנה עד אשר חלם פרעה
הקדמוני הלומות ויוציא אותו מבית הכלא ויגדלהו על
כל שרי מצרים עד שפתר לו הלומותיו ויהי בהרעיב
הגאים את כל הארץ וישלח ויבא את אביו ואת אחיו ואת
כל בית אביו ויכלכלם בלא מחיר והון ויקנה את מצרים
ואת כל אנשיה לעבדים ועתה אדוני המלך הנה גם
הנער הזה קם תחתיהם במצרים לעשות כמעשיהם
ולחתל על כל מלך שר ושופט אם על המלך טוב
נשפכה נא את דמו ארצה פן יגדל ויקח המלוכה מידך
ותאבד תקות מצרים אחרי מלכו ויאמר המלך אל
בלעם עוד נקרא לכה שופטי מצרים וכך חכמיה ונדעה
היש משפט מות לנער הזה כאשר דברת ואז נהרגהו
וישלח פרעה ויקרא לכל חכמי מצרים ויבואו לפני
המלך ויבא מלאך יי בתוכם וידמה לאחד מחכמי מצרים
ויאמר המלך אל החכמים הלא שמעתם את אשר עשה
הנער העברי אשר בבית וכזה וכזה שפט בלעם על
הדבר ועתה שפטו נא גם אתם ודעו מה משפט הנער
על המעשה אשר עשה ויען המלאך אשר נדמה לאחד
מחכמי פרעה ויאמר לפני כל חכמי מצרים ולפני המלך
והשרים לאמר אם על המלך טוב ישלח המלך ויביאו
לפניו אבן שוהם וגחלי אש וישימו אותם לפני הילד
והיה אם ישלח הילד את ידו ולקח את השוהם וידענו
כי מחכמה עשה הנער את כל אשר עשה ונהרגהו ואם
על הגחלת ישלח את ידו וידענו כי לא ברעת עשה
הדבר הזה ויהי וייטב הדבר בעיני המלך והשרים ויעש
המלך כדבר מלאך יי ויצו המלך ויביאו לפניו אבן
השוהם

השוהם ואת הגחלת וישימו אותם לפני משה ויושיבו
את הנער לפניהם ויבקש הילד לשלוח ידו אל השוהם
ויקח מלאך יי את ידו ויתן אותה על הגחלת ותכבה
הגחלת בידו וישאה ויתנה בפיו וישרף קצת שפתיו
וקצת לשונו ויהי בכך פה וככד לשון ויראו המלך
והשרים את הדבר הזה וידעו כי לא מחכמה עשה משה
בשאת העטרה מעל ראש המלך ויחדלו המלך והשרים
להמית את הילד ויהי משה בבית פרעה הולך וגדל ויי
עמו ויהי בהיות הנער בבית המלך בגדי ארגמן לבוש
ויגדל בקרב בני המלך ויהי כאשר גדל משה בבית
המלך ותחשבהו בתיה בת פרעה לכן ויכבדוהו כל בית
פרעה ויראו מפניו כל אנשי מצרים ויצאו ויבא
יום יום ארצה גושן אשר שם אחיו כל בני
ישראל וירא אותם משה בקוצר רוח ובעבודה
קשה יום יום וישאל אותם משה לאמר על מה העבודה
הזאת לכם דבר יום ביומו ויגידו לו את כל הקורות אותם
ואת כל החוקים אשר שם עליהם פרעה לפני לדתו ויגידו
לו את כל העצות אשר יעץ עליהם בלעם בן בעור ואשר
יעץ עליו גם הוא להמיתו בשאתו עטרת המלך מעד
ראשו וישמע משה את הדברים האלה ויחר אף משה
בבלעם ויבקש להמיתו ויארב לו יום יום ויהי מימים
ויגדל לבלעם לאמר הנה בן בתיה מבקש להרגך והנה
הוא אורב לך יום יום וירא בלעם מפני משה ויקם הוא
ושני בניו אתו ויצאו ממצרים ויברחו וימלטו את נפשם
וילכו להם אל ארץ כוש אל קיקנוס מלך כוש ויהי
בהיות משה בבית המלך יוצא ובא בבית ויתנהו יי לחן

בעיני פרעה ובעיני כל עבדיו ובעיני כל אנשי מצרים
ויאהבו את משה מאד ויהי היום וילך משה גושנה
להאזין את אחיו וירא את בני ישראל בסבלותם ובעבודתם
הקשה וייצר למשה מאד עליהם וישב משה מצריימה
ויבא בית פרעה ויבא לפני המלך וישתחו משה לפני
המלך ויאמר משה אל פרעה כי אדוני שאלה אחת
קטנה באתי לבקש מלפניך אל נא תשיב את פני ריקם
ויאמר לו פרעה דבר ויאמר משה אל פרעה ינתן נא
לעבדיך בני ישראל אשר בגשן יום אחד לנוה בו
מעבודתם ויען המלך את משה ויאמר הנה נשאתי
פניך לדבר הזה לעשות את דבריך ויצו פרעה ויעבירו
קול במצרים ובגשן לאמר אליכם כל בני ישראל כה
אמר המלך עשו מלאכתכם ועבודתכם ששת ימים
ויום השביעי תנוחו ולא תעבדו מאומה ככה תעשו
לכם כל הימים כאשר צוה המלך ומשה בן בתיה
וישמע משה על הדבר הזה אשר נתן
לו המלך ויעשו כל בני ישראל כאשר צוה
ליהם משה כי מאת יי היה הזה אל בני
ישראל כי החלי לזכור את בני ישראל להושיע למען אבותי
ויהי יי את משה ויהי שמעו בכל מצרים ויהי משה גדול
בעיני כל מצרים ובעיני בני ישראל ודורש טוב אל עמו
ישראל ודובר עליהם דברי שלום לפני המלך ויהי
בהיות משה בן שמונה עשרה שנה ויתאו את אביו ואת
אמו לראות אותם וילך אליהם גושנה ויהי כאשר
הקריב משה אל גשן ויבוא אל המקום אשר שם בני
ישראל עושים בעבודה וירא בסבלותם וירא איש מצרי

*א"ס ו'ט' שמעו משה במחבת חלקו כי
כמו ששמעו על המחבת סבתן לו הולך
אשר שאל ממנו כי שמעו ויגל כס' כי
עבד נאמן נקרא לאלהיו ועיין באבוד
ז'ל ותרא כמה בין פירוש לפירוש :*

מכה איש עברי מאחיו ויהי כראות האיש המוכה את
משה וינס אליו לעזרה כי האיש משה נכבד מאד וגדול
בבית פרעה ויאמר אליו כי אדוני המצרי הזה בא אל
ביתי לילה ויאסרני ואל אשתי בא לפני ועתה מבקש
את נפשי לקחתה ויהי כשמוע משה את הדבר הרע הזה
ויהר אפו מאד על המצרי ויפן כה וכה וירא כי אין איש
ויך את המצרי ויטמנהו בחול ויצל את העברי מיד מכהו
וילך העברי אל ביתו ומשה שב אל דרכו וילך וישב בית
המלך ויהי בשוב האיש הביתה ויאמר לגרש את אשתו
כי לא נכון לבית יעקב לבוא איש אל אשתו אחרי
הוטמאה ותלך האשה ותגד לאחיה ויבקש אחי האשה
להורגו ויניס אל ביתו וימלט ויהי ביום השני ויצא משה
אל אחיו וירא והנה שני אנשים נצים ויאמר לרשע למה
תכה רעך ויען אותו ויאמר לו מי שמך לאיש שר ושופט
עלינו הלהרגני אתה אומר כאשר הרגת את המצרי
וירא משה ויאמר אכן נודע הדבר וישמע פרעה את
הדבר הזה ויצו להרוג את משה וישלח האלהים את
מלאכו וידמה לפרעה כדמות שר הטבחים ויקח מלאך
יי את החרב מיד שר הטבחים ויסר בה את ראשו כי
נהפך דמות שר הטבחים לדמות משה ויחזק מלאך יי
בימין משה ויוציאהו ממצרים ויניחהו מחוץ לגבול
מצרים מהלך ארבעים יום וישאר אך אהרן אחיו
בארץ מצרים ויתנבא אל בני ישראל לאמר כה אמר
יי אלהי אבותיכם איש שקוצי עיניו השליכו ובגלולי
מצרים אל תטמאו וימרו בית ישראל ולא אבו לשמוע
אל אהרן בעת ההיא ויאמר יי להשמידם לולי כי זכר

יי את בריתו אשר כרת את אברהם את יצחק ואת
 יעקב ותלך יד פרעה מלך מצרים בימים ההם הלוך
 וקשה על בני ישראל וידחצם וידחקם עד עת שלח יי
 את דברו ויפקדם ויהי בימים ההם ותהי מלחמה גדולה
 בין בני כוש ובין בני קדם וארם ויפשעו במלך כוש אשר
 היו תחת ידו ויצא קיקנוס מלך כוש עם כל בני כוש עם
 רב כחול הרבה מאד וילך להלחם בארם ובני קדם
 להשיבם תחת ידו ויהי בצאת קיקנוס ויעזוב בלעם
 הקוסם הוא ושני בניו בעיר לשמור את העיר ואת דלת
 הארץ ויצא קיקנוס וילך אל ארם ובני קדם וילחם
 אתם ויך אותם ויפלו חללים כלם לפני קיקנוס ועמו
 וישב מהם שבי גדול ויכניעם תחת ידו ככראשונה ויחן
 על ארצם לקחת את המס מהם כמשפטו ובלעם בן
 בעור כאשר עזבו מלך כוש לשמור את העיר ואת דלת
 העיר ויקם ויתיעץ את עם הארץ למרוד במלך קיקנוס
 לבלתי בוא העירה כאשר יבא וישמעו אליו כל עם
 הארץ וישבעו לו וימליכו אותו עליהם ואת שני בניו
 לשרי צבאות ויקומו ויגבהו את חומות העיר משני
 הפאות ויבנו בנין עצום וחזק מאד ולכתף השלישי הפרו
 בארות רבות אין מספר בין העיר ובין הנהר הסובב את
 כל ארץ כוש ויבקעו שם את מי הנהר ולכתף הרביעי
 קבצו נחשים רבים בלחשיהם ובכשפיהם ויבצרו את
 העיר וישבו בה ואין יוצא ואין בא לפניהם וקיקנוס
 נלחם בארם ובני קדם ויכניעם תחת ידו ככראשונה
 ויתנו לו מס כמשפטם וילך וישב אל ארצו ויהי בקרוב
 קיקנוס מלך כוש אר עירו וכל שרי החיילים אתו וישאו

עיניהם

עיניהם ויראו והנה חומות העיר נכנו ויגבהו מאד ויתמהו
 האנשים מזה ויאמרו איש אל רעהו כי ראו אשר
 כוששנו במלחמה ויראו מאד אלינו על כן עשו את
 הדבר הזה ויגביהו את חומות העיר ויחזקום לבלתי בוא
 אליהם מלכי כנען למלחמה ויגשו המלך והחיילים אל
 פתח העיר ויראו והנה כל שערי העיר סגורות ויקראו
 אל השוערים לאמר פתחו לנו ונבא העירה וימאנו
 השוערים לפתוח אליהם במצות בלעם הקוסם
 מלכם ולא נתנום לבא העירה ויערכו אתם מלחמה
 נכח העיר השערה ויפלו מחיל קיקנוס ביום ההוא שלשים
 ומאה איש ויהי ביום השני ויסיפו עוד להלחם וילחמו
 מעבר הנהר ויבקשו לעבור ולא יכולו ויטבעו מהם בתוך
 הבורות וימותו ויצו המלך לחטוב עצים ולעשות רפסודות
 לעבור בהם אליהם ויעשו כן ויהי כבואם אל מקום
 הבורות ויהיו המים מתגלגלים בריחים ויטבעו ביום ההוא
 מאתים איש על עשר רפסודות ויהי ביום השלישי ויבואו
 להלחם מפאת הנחשים ולא יכלו לגשת שמה ויהרגו
 מהם הנחשים שבעים ומאה איש ויחדלו מהלחם על כוש
 ויצורו על כוש תשע שנים ואין יוצא ואין בא בעת ההיא
 בהיות המלחמה והמצור על כוש ברח משה ממצרים
 מלפני פרעה אשר בקש להמיתו על אשר הרג את המצרי
 ומשה בן שמנה עשרה שנה בברחו ממצרים מפני פרעה
 וינס וימלט אל מחנה קיקנוס הצרים בעת ההיא על
 כוש ויהי משה במחנה קיקנוס מלך כוש תשע שנים כל
 ימי היותם צרים על כוש ויהי משה הולך ובא עמהם
 ויאהבו המלך והשרים וכל אנשי המלחמה את משה כי

רב ויקר הוא וקומתו כאריה אדיר ופניו בשמש וכה
גבורתו כאריה חזק ויהי יועץ למלך. ויהי מקץ תשע
שנים ויחלה קיקנוס את חליו אשר ימות בו ויהוק חוליו
עליו וימת ביום השביעי. ויחנטו אותו עבדיו וישאודו
ויקברוהו נכח שער העיר הפונה ארץ מצרים. ויבנו עליו
בני נאה ועצום וגבורה מאוד וישימו עליו מלמעלה
אבנים גדולות. ויפתחו סופרי קיקנוס על האבנים ההם
את כל גבורת קיקנוס מדכס ואת כל מלחמותיו אשר
נלחם והנם כתובים שם עד היום הזה. ויהי אחרי מות
קיקנוס מלך כוש וייצר לאנשיו וחיליו מאד מפני המלחמה
ויאמרו איש רעהו הבו לנו עצה מה לעשות בעת הזה
אשר ישבנו במדבר הויץ מבתינו היום תשע שנים. אם
אמרנו נלחמה על העיר ונפלו ממנו הללים ומתנו ואם
ישבנו פה במצור ומתנו כי עתה ישמעו כל מלכי ארם
ובני קדם כי מת מלכנו ובאו עלינו פתאום למלחמה
וילחמו בנו ולא ישאירו ממנו שריד ועתה לכו ונמליכה
עלינו מלך ונשב במצור עד אשר תנתן העיר
בידנו. ויבחרו בכל חילי קיקנוס ביום ההוא איש למלך
ולא מצאו לבהור למלך עליהם כמשה וימהרו ויפשיטו
איש בגדיו וישליכו אותם ארצה ויעשו במה גדולה וישיבו
עליה את משה ויקומו ויתקעו בשופרות ויקראו לפניו
ויאמרו יהי המלך יהי המלך. וישבעו לו כל העם וכל
השרים דתת לו את אדוניה המלכה הכושית אשת
קיקנוס לאשה וימליכו את משה עליהם ביום ההוא
ויעבירו כל אנשי כוש קול ביום ההוא לאמר איש איש
לתת למשה מכל אשר ימצא בידו. ויפרשו השמלה על

הבמה

הבמה וישליכו עליה איש שיא נזם זהב אחר ואיש קשיטה
אחת מכל הנמצא בידם. וגם מאבני השוהם והכדולת
ואבני דר וסחרת השליכו כל בני כוש אל משה על
הבמה גם כסף גם זהב הרבה מאד. ויקח משה את כל
הכסף ואת הזהב ואת כל הכלים ואת הכדולת ואת
השיהם אשר נתנו לו כל בני כוש וישם אותם באוצרותיו
וימלוך משה על כל בני כוש ביום ההוא תחת קיקנוס
מלך כוש. בשנת חמשים וחמש שנים לפרעה מלך
מצרים היא שנת מאה וחמשים ושבע שנים לדרת ישראל
מצרימה מלך משה על כוש. בן עשרים ושבע שנים משה
במלכו על כוש וארבעים שנה מלך. ויתן יי את משה
לחן ולחסד בעיני כל בני כוש ויאהבו בני כוש אותו
מאד ויהי משה טוב עם יי ועם אנשים. ויהי ביום השביעי
למלכו ויתקבצו יחד כל בני כוש ויועדו כלם ויבאו לפני
משה וישתחוו לו ארצה. וידברו כל בני כוש כלם יחד
לפני המלך לאמר הבה לנו עצה ונראה מה לעשות
לעיר הזאת. כי היום תשע שנים ישבנו במצור בעד
העיר ולא ראינו את בנינו ואת נשינו. ויען המלך אותם
לאמר אם תשמעו בקולי לכל אשר אצוה אתכם. ונתן
יי את העיר בידנו ולכדנו אותה. כי אם נלחמה אתם
כמלחמה הראשונה אשר נלחמנו טרם מות קיקנוס
ונפלו ממנו הללים רבים כראשונה. ועתה הנה לכם עצה
בדבר הזה אם תשמעו בקולי ונתנה העיר בידנו. ויענו
כל החיילים את המלך לאמר כל אשר יצוה אדוני כן
יעשו עבדיך. ויאמר אליהם משה עברו וקראו קול בכל
המחנה אל כל העם לאמר. כה אמר המלך לכו היערה

והכאתם

והבאתם מבני החסידה איש אפרוחו בידו וכל איש אשר יעבור את דבר המלך ולא יביא אפרוחו ומת וכן אשר לו יקח המלך והיה בהביאכם אותם והיו אתכם למשמרת וגדלתם אותם עד גדלם ולמדתם אותם לטוב בדרך בני הנץ וישמעו כל בני כוש את דברי משה ויקימו ויעבירו קול במחנה לאמר אליכם כל בני כוש במצות המלך לכו לכם יחד היערות ותפשתם לכם מבני החסידה איש אפרוחו בידו והבאתם לכם וכל איש אשר ימרה את דבר המלך ומת ולקח המלך את כל אשר לו ויעשו כל העם כדבר הזה וילכו להם היערה ויעלו על הברושים ויתפשו להם איש אפרוחו בידו כל בני החסידה ויביאו אותם בערב ויגדלום במצות המלך וילמדום לטוב כבני הנץ ככל אשר צוה המלך בן עשו כל בני כוש ויהי כאשר גדלו בני החסידה ויצו המלך להרעיבם שלשת ימים ויעשו כל העם כן ויהי ביום השלישי ויאמר להם המלך התחזקו והייתם לבני חיל ודבשו איש כלי מלחמתו וחגרו איש חרבו עליו ורכבו איש סוסו ולקחתם לכם איש אפרוחו בידו ונקומה ונלחמה על העיר מן המקום אשר שם הנחשים ויעשו כל העם כדבר המלך ויבחו איש אפרוחו בידו וילכו ויהי בהגיעם אל מקום הנחשים ויאמר אליהם המלך שלחו איש אפרוחו על הנחשים וישלחו איש אפרוחו בדבר המלך וירוצו בני החסידה על הנחשים ויאכלום בלם וישביתו אותם מן המקום ההוא ויראו המלך והעם כי נשבתו כל הנחשים מן המקום ההוא ויריעו כל העם תרועה גדולה ויגשו וילחמו על העיר ויתפשוה וילכדוה

וילכדוה ויבואו העירה וימותו ביום ההוא מעם העיר אלף ומאה איש כל יושבי העיר ומעם המצור לא מת אחד ויבואו כל בני כוש איש איש אל ביתו ואל אשתו ואל בניו ואל כל אשר לו ובלעם הקוסם בראותו כי נלכדה העיר ויפתח השער ויניסו הוא ושני בניו ושמונה אחיו וישבו מצרימה אל פרעה מלך מצרים הם המה החרטומים והמכשפים הכתובים בספר התורה העומדים נגד משה בהביא יי על מצרים את כל המכות וילכוד משה את העיר בחמתו ויזשיפוהו ובני כוש על כסא המלוכה תחת קיקנוס מלך כוש וישמו את כתר המלכות בראשו ויתנולו את אדוניה המלכה הכושית אשת קיקנוס לאשה ויירא משה את יי אלהי אבותיו ולא בא אליה ולא פנה אליה את עיניו כי זכר משה את אשר השביע אברהם את אליעזר עבדו לאמר לא תקח לבני ליצחק אשה מבנות כנען וגם את זה עשה יצחק בכרוח יעקב מפני אחיו אשר צוהו לאמר לא תקח אשה מבנות כנען ולא תתחתן בכל בני חם כי יי אלהינו נתו את חם בן נחואת בניו ואת כל זרעו לעבדים לבני שם ולבני יפת ולזרעם אחריהם עד עולם על כן לא הפנה משה את לבו ואת עיניו אל אשת קיקנוס כל ימי מלכו על כוש ויירא משה מפני יי אדהיו כל ימיו ויתהלך משה לפני יי כאמת בכל לבבו ובכד נפשו לא סר משה מן הדרך הטובה כל ימי חייו לא נטה מן הדרך אשר הלכו בה אברהם יצחק ויעקב ימין ושמאל ויתחזק

א"ס זה מובן מ"ס על אודות האשה הכושית אשר לקח כי אשה כושית לקח סארו"ל על כי היתה משונה לפניה בופיה ככושית שהיא משונה בעורה ולפי הספר אין לנו נרמין לכל זה כי אשה כושית ממש לקח ביום בחרותו ובספר כתובת יוסף הארמני בזה וכי השני פירושים אמת על כן כפל שני פעמים אשה כושית לקח עיניו כי תגיל ותשמח :

משה במלכות בני כוש וינהג את בני כוש כמשפט
 בחכמתו ויצליח משה במלכותו וישמעו ארם ובני קדם
 בעת ההיא כי מת קיקנוס מלך כוש ויפשעו ארם ובני
 קדם מתחת יד כוש בימים ההם ויקבוץ משה את כל
 בני כוש עם כבד מאד כשלשים אלף איש ויצא להלחם
 את ארם ואת בני קדם וילכו בראשונה אל בני קדם
 וישמעו כל בני קדם את שמעם ויצאו לקראתם ויערכו
 אתם מלחמה ותחזק המלחמה על בני קדם ויתן יי את
 כל בני קדם ביד משה ויפלו מהם הללים כשש מאות
 איש ויתנו כל בני קדם עורף וינוסו וירדפו אחריהם
 משה ובני כוש ויכנעו אותם תחת ידם ויתנו להם מס
 כמשפטם ויעבור משה וכל העם אשר אתו משם אל
 ארץ ארם למלחמה ויצאו אנשי ארם גם הם לקראתם
 וילחמו בם ויתנם יי ביד משה ויפלו הללים רבים מאנשי
 ארם ויפגעו ארם גם הם לפני משה ולפני כוש ויתנו מס
 גם הם כמשפטם ויכנע משה את ארם ואת
 בני קדם תחת יד בני כוש ויפן וישב משה וכל
 העם אשר אתו ארץ כוש ויתחזק משה במלכות בני
 כוש ויהי יי אתו וייראו מפניו כל בני כוש ויהי מקץ שנים
 וימת שאול מלך אדום וימלוך תחתיו בעל חנן בן עכבור
 בשנת שש עשרה שנה למלכות משה על כוש מלך בעל
 חנן בן עכבור בארץ אדום על כל בני אדום שלשים
 ושמונה שנה בימיו פשע מואב מתחת יד אדום אשר היו
 תחת אדום מימי הדד בן בדד המכה אותם ואת מדין
 ויכניע את מואב תחת יד אדום ויהי כמלוך בעל חנן
 בן עכבור על בני אדום פשעו כל בני מואב מתחת יד

אדום

אדום ואנגי'אס מלך אפריקה מת בימים ההם וימלוך
 אזדרובל בנו תחתיו וכימים ההם מת יאנוש מלך בני
 כתים ויקברוהו בהיכלו אשר בנה לו בבקעת כנפי'א
 למושב וימלוך תחתיו לטי'אנוס בשנת עשרים ושתים
 שנה למלכות משה על בני כוש מלך לטי'אנוס על כל בני
 כתים ארבעים וחמש שנים ויבן לו גם הוא מגדל גדול
 ועצום מאד ויבן בתוכו היכל נאה למושבו להתנהג כמלכו
 כמשפט בשנת שלש למלכו העביר קול לכל חכמיו
 ויעשו לו אניות הרבה ויקבוץ לטי'אנוס את כל חילו ויבאו
 באניות וילכו להלחם עם אזדרובל בן אנגי'אס מלך
 אפריקה ויבואו אפריקה ויערכו מלחמה עם אזדרובל
 ועם חילו ויחזק לטי'אנוס על אזדרובל וילכוד לטי'אנוס
 מאת אזדרובל את תעלת המים אשר הביא אנגי'אס
 אביו מאת בני כתים בקחתו את יאניה בת עוצי לאשה
 ויהרוס לטי'אנוס את גשר התעלה ההיא ויכה את כל
 חיל אזדרובל מכה רבה מאד ויתחזקו יתר גבורי אזדרובל
 וימלא לבם קנאה ויחפצו במות ויערכו עוד מלחמה עם
 לטי'אנוס מדרך כתים ותחזק המלחמה על כל אנשי
 פריקה ויפלו כלם חללים לפני לטי'אנוס ועמו ויפול גם
 אזדרובל המלך במלחמה ההיא ולאזדרובל המלך בת
 יפה מאד מאד ושמה אושפיזיונה וירקמו כל אנשי
 אפריקה את צלמה על בגדיהם מרוב יופיה וטוב מראיה
 ויראו אנשי לטי'אנוס את אושפיזיונה בת אזדרובל ויהללו
 אותה אל לטי'אנוס מלכם ויצו לטי'אנוס ויביאוה אליו
 ויקח לטי'אנוס את אושפיזיונה לאשה ויפן וישב אל
 דרכו כתימה ויהי אחרי מות אזדרובל בן אנגי'אס בשוב

לטי'אנוס

לטיאנוס מהמלחמה אל ארצו ויקומו כל יושבי אפריקה ויקחו את אניבל בן אנגיאס אחי אודרובל הקטן ממנו וימליכו אותו תחת אחיו על כל ארץ אפריקה ויהי במלכו ויתיעץ ללכת כתימה להלחם את בני כתים לנקום את נקמת אודרובל אחיו ואת נקמת יושבי אפריקה ויעש כן ויעש אניות הרבה ויבא בהם עם כל חילו וילך כתימה וילחם אניבל את בני כתים ויפלו בני כתים חללים לפני אניבל וחילו וינקום אניבל את נקמת אחיו וילחם אניבל עם בני כתים שמנה עשרה מלחמות וישב אניבל בארץ כתים ויחן עליה ימים רבים ויכה אניבל בבני כתים מכה רבה מאד ויהרוג את גדוליהם ואת שריהם ומיתר העם הכה בשמונים אלף איש ויהי מקץ ימים רבים ושנים ויפן וישב אניבל אל ארצו אפריקה וימלוך לבטח באפריקה תחת אחיו בעת ההיא בשנת מאה ושמונים שנה לרדת ישראל מצרימה יצאו אנשים גבורי חיל ממצרים שלשים אלף רגלי מבני ישראל ויהי כלם משבט יוסף מבני אפרים בן יוסף כי אמרו כי תם הקץ אשר חק יי על בני ישראל מימי קדם אשר דבר אל אברהם ויתאזרו האנשים האלה וישימו איש חרבו על ירכו ואיש כלי מלחמתו עליו ויבטחו בגבורתם ויצאו יחד ממצרים ביד חזקה ולא הוציאו אתם צדה לדרך רק כסף וזהב וגם לחם לאכול ביום ההוא לא הוציאו בידם כי אמרו לקחת את מחייתם מפלשתים במחיר ואם לא ולקחו מאתם בחזקה והאנשים ההם גבורי חיל מאד מאד אחד ירדוף אלף ושנים יניסו רבבה ויבטחו בגבורתם וילכו יחד כאשר המה וישימו פניהם ארץ

נת

נת וירדו וימצאו רועי גת רועים את מקנה בני גת ויאמרו אל הרועים תנו מהצאן במחיר לאכול כירעבים אנחנו כי לא אכלנו לחם היום ויאמרו הרועים הצאננו הם אם מקננו כי נתן לכם אף במחיר ויגשו בני אפרים לקחתם בחזקה ויצעקו רועי גת עליהם ותשמע צעקתם למרחוק ויצאו כל בני גת אליהם ויראו בני גת את רעת בני אפרים וישבו ויזעיקו את כל אנשי גת ויחגרו איש כלי מלחמתו ויצאו אל בני אפרים למלחמה ויערכו אתם מלחמה בבקעת גת ותהי המלחמה חזקה ויכו אלה מאלה רבים ביום ההוא ויהי ביום השני וישלחו בני גת אל כל ערי פלשתים לבא אליהם לעזרה לאמר עלו אלינו ועזרונו ונכה את בני אפרים אשר יצאו ממצרים לקחת את מקננו ולהלחם אתנו חנם וכני אפרים עיפה נפשם ברעב ובצמא כי לא אכלו לחם שלשה ימים ויצאו מכל ערי פלשתים לעזרת אנשי גת כארבעים אלף איש ויערכו האנשים האלה את בני אפרים מלחמה ויתן יי את בני אפרים ביד פלשתים ויכו את כל בני אפרים כל אשר יצאו ממצרים לא השאירו שריד כי אם עשרה אנשים אשר ברחו ממערכת המלחמה כי מאת יי היתה הרעה הזאת אל בני אפרים כי מרו את פי יי לצאת ממצרים טרם בא הקץ אשר חק יי על ישראל מימי קדם וגם מפלשתים נפלו הרבה בעשרים אלף איש וישאום אחיהם ויקברו אותם בעריהם וישארו חללי בני אפרים נטושים בבקעת גת ימים רבים ושנים ולא נתנו לקבורה ותהי כל הבקעה מלאה עצמות אנשים והאנשים אשר נמלטו מהמלחמה

באו

באו מצרימה: ויגידו אל בני ישראל את כל הקורות
 אותם: ויתאבל אפרים אביהם עליהם ימים רבים ויבאו
 אחיו לנחמו: ויבא אל אשתו ותלד בן ויקרא את שמו
 בריעה כי ברעה היתה בכיתו: ומשה בן עמרם עודנו
 מלך בארץ כוש בימים ההם ויצליח במלכותו וינהג את
 כל מלכות בני כוש במשפט בצדק ובתמים: ויאהבו כל
 בני כוש את משה כל ימי מלכו עליהם וייראו כל יושבי
 ארץ כוש מלפניו יראה גדולה: ויהי בשנת הארבעים
 למלוך משה על כוש ומשה יושב על כסא המלוכה
 ואדניה המלכה לפניו וכל השרים יושבים סביבותיו
 ותאמר אדניה המלכה לפני המלך והשרים מה הדבר
 הזה אשר עשיתם כל בני כוש זה ימים רבים: הלא
 ידעתם כי ארבעים שנה אשר מלך זה על כוש אלי לא
 קרב ואת אלהי בני כוש לא עבד: ועתה שמעו נא בני
 כוש ולא ימלוך עליכם עוד זה אשר איננו מבשרכם הנה
 מנכרוס בני גדל והוא ימלוך עליכם כי טוב לכם לעבוד
 את בן אדוניכם מעבוד איש נכרי עבד מלך מצרים
 וישמעו כל העם וכל השרים בני כוש את כל הדברים
 אשר דברה אדוניה המלכה באזניהם: ויהי כל העם
 נכון עד הערב וישכימו בבקר ומליכו עליהם את מנכרוס
 בן קיקנוס מדך כוש: וייראו כל בני כוש משלוח ידם
 במשה כי יי עם משה וכי זכרו בני כוש את השבועה
 אשר נשבעו למשה על בן לא הרעו לו אך נתנו כל בני
 כוש מתנות רבות אל משה וישלחוהו מאתם בכבוד
 גדול: ויצא משה מארץ כוש וילך לדרכו ויחדל ממלוך
 על כוש: ומשה בן שבע שנים ושישים שנה בצאתו מארץ

כוש: כי מיי היה הדבר כי בא הקץ אשר מימי קדם
 להוציא את ישראל מעוני בני חם: וילך משה מדינה
 כי ירא לשוב מצרימה מפני פרעה וילך וישב על באר
 המים במדין ותצאן שבע בנות רעוא המדיני לרעות צאן
 אביהן ותבאן אל הבאר ותדלנה מים להשקות צאן
 אביהן: ויבואו רועי מדין ויגרשום ויקם משה ויושיען
 וישק את הצאן: ותבאן אל רעואל אביהן ותגדן לו את
 אשר עשה להן משה: ותאמרן איש מצרי הצילנו מיד
 הרועים וגם דלה דלה לנו וישק את הצאן: ויאמר רעואל
 אל בנותיו ואיו למה זה עזבתן את האיש: וישלח רעואל
 ויקחהו ויביאיהו עמו הביתה ויאכל עמו לחם: ויספר
 משה לרעואל את אשר ברח ממצרים ואת אשר מלך
 על כוש ארבעים שנה: ואחרי כן לקחו הממלכה מידו
 וישלחוהו לשלום בכבוד ובמתנות: ויהי כשמוע רעואל
 את דברי משה ויאמר רעואל כלבו אתנה את זה אל
 בית הכלא וארצה בו את בני כוש כי נוס נס הוא מפניהם
 ויקחהו ויתנהו אל בית הסוהר ויהי משה בבית הסוהר
 עשר שנים: ויהי בהיות משה בבית הסוהר ותחמול עליו
 צפורה בת רעואל ותכלכלהו לחם ומים כל הימים וכל
 בני ישראל עודם בארץ מצרים עובדים את מצרים ככל
 עבודה קשה ויד מצרים הולך וקשה על בני ישראל
 בימים ההם: בעת ההיא הכה יי את פרעה מלך מצרים
 וינגע יי אותו בנגע הצרעת מכף רגלו ועד קדקדו מפני
 עבודה פרך בני ישראל היה הנגע הזה לפרעה מדך
 מצרים מאת יי בעת ההיא: כי שמע יי אל תפלת עמו
 בני ישראל ותבא אליו צעקתם מפני עבודתם הקשה

וככל זאת לא שב אפו מהם ועוד יד פרעה נטויה על בני
 ישראל ויקשה פרעה את ערפו לפני יי ויכביד עולו על
 כל בני ישראל וימרר את חייהם בכל עבודה קשה ויהי
 כאשר נגע יי את פרעה מלך מצרים וישאל את חכמיו
 ואת הרטומיו לרפאותו ויאמרו לו חכמיו וחרטומיו כי
 אם יותן מדם ילדים קטנים אל הנגע ההוא ונרפא לו
 וישמע אליהם פרעה וישלח סריסיו גושנה אל בני ישראל
 לקחת ילדיהם הקטנים וילכו סריסי פרעה ויקחו ילדי
 בני ישראל מחיק אמותם בחזקה ויביאום אל פרעה יום
 יום ילד ליום ילד ליום וישחטום הרופאים ויתנו לו הנגע
 ככה יעשו כל הימים ויהי מספר הילדים אשר שחט
 פרעה שלש מאות ושבעים וחמשה ילדים ולא שמע יי
 אל רופאי מלך מצרים ויהי הנגע הולך וחזק ורב מאד
 ויהי פרעה בחולי הנגע ההוא עשר שנים ולב פרעה
 הודך וקשה על בני ישראל ויהי מקץ עשר שנים ויוסף
 יי לפרעה מלך מצרים שבר על שבר ומכה על מכה
 ויכהו יי בשחין רע וחולי הבטן ויהפך הנגע ההוא לשחין
 רע בעת ההיא באו שני סריסי פרעה מארץ גושן אשר
 שם בני ישראל ויבאו בית פרעה ויאמרו לו ראו ראינו
 את בני ישראל רפו מעבודתם ויתעצלו כמלאכה ויהי
 כשמוע פרעה את דברי סריסיו ויחר אף פרעה על בני
 ישראל מאד כי נעצב מאד מכאב בשרו ויען ויאמר אך
 עתה הנה כאשר ידעו בני ישראל כי חולה אנכי וישבו
 וילעגו עלינו ועתה מהרו ואסרו לי המרכבה ואלכה לי
 גושנה ואראה את לעג בני ישראל אשר הם מלעיבים
 ומלעיגים עלי ויאסרו לו עבדיו המרכבה ויקחוהו
 וירכיבו

וירכיבו אותו על הסוס כי לא יכול לרכוב ויקח עמו
 עשרים פרשים ועשרה רגלי וילך לבני ישראל גושנה ויהי
 בלכתם עד קצה מצרים ויעבור סוס המלך במקום צר
 וגבוה במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה
 ועומק הארץ והשפלה מזה וימהרו וידו צו הסוסים במקום
 ההוא וידחיקו זה את זה וידחקו הסוסים את סוס המלך
 ויפול סוס המלך אל העומק והשפלה והמלך רופב עליו
 ויהי בנפלו ותהפך המרכבה על פני המלך וישב הסוס
 על המלך ויצעק המלך כי נכאב בשרו מאד ויקרע בשר
 המלך עליו ותשברנה עצמותיו ולא יכול לרפוב כי מאת
 יי היה הדבר הזה אליו כי שמע יי את צעקת עמו בני
 ישראל ואת ענים וישאווהו עבדיו על שכמם מעט זה
 ומעט זה וישיבו אותו מצרימה וישבו גם הפרשים אשר
 עמו מצרימה וישכיבו את המלך במטתו וידע המלך
 כי בא קצו למות ותבא אפרענית המלכה אשתו ותבך
 לפני המלך ויבך המלך עמה בכי גדול ויבאו כל שריו
 ועבדיו ביום ההוא ויראו את המלך ברעה ההיא ויבכו
 עמו בכי גדול ויועצו שרי המלך וכל יועציו את המלך
 להמליך תחתיו בארץ את אשר יבחר מבניו ולמלך
 שלשה בנים ושתי בנות אשר ילדה לו אפרענית המלכה
 אשתו מלבד בני הפילגשים אשר למלך ואלה שמותם
 הבכור עתרו ומשנהו אדיקסו והשלישי מוריון ואחיותיהם
 שם הגדולה בתיה והקטנה עכוזית ויהי עתרי בכור
 המלך איש שוטה ומבוהל ונמהר בכל דבריו ואדיקס
 היה איש ערום וחכם מאד ויודע כל חכמת מצרים ואולם
 רע בתואר מאד ועב בשר וקצר קומה מאד ויהי ארכו

אמה וזרת: ויהי כראות המלך את אדיקם בנו ערום
 וחכם בכל דבר וישם המלך בלבו להמליכו תחתיו אחרי
 מותו: ויקח לו אשה את גדידה בת אבילט והוא בן עשר
 שנים ותלד לו ארבעה בנים: וילך הוא אחרי בן ויקח
 שלש נשים והולד שמונה בנים ושלש בנות: ויחזק החולי
 על המלך מאד ויפאש בשרו כבשר החלל המושלך על
 פני השדה בעת הקיץ לחום השמש: וירא המלך כי חזק
 עליו חליו מאד ויצו ויקחו לו את אדיקם בנו וימליכוהו
 תחתיו בארץ: ויהי מקץ שלשת ימים וימת המלך
 בבשת וכלימה ובחרפה: וישאודו עבדיו ויקברוהו
 בקברי מלכי מצרים בצוען מצרים: ולא חנטוהו
 כמשפט המלכים כי הנאיש בשרו מאד ולא
 יכלו לגשת אליו לחנוט אותו מפני הריח ויקברוהו
 בבהלה כי מאת יי היתה הרעה הזאת אליו כי
 שילם לו יי רעה כרעתו אשר עשה לישראל בימיו וימת
 בבהלה ובחרפה וימזוך אדיקם בנו תחתיו: בן עשרים
 שנה אדיקם במלכו על מצרים ארבע שנים מלך בשנת
 מאתים ושש שנים לרדת ישראל מצרים מדך אדיקם על
 מצרים: ולא האריך ימים עד ממלכתו על מצרים
 כאשר האריכו אבותיו במלכותם: כי מלול אביו ארבע
 ותשעים שנה מלך במצרים אך חלה עשר שנים וימת כי
 הרשיע מאד לפני יי: ויקראו כל מצרים את שם אדיקם
 פרעה כשם אבותיו כמשפטם לעשות במצרים וכל חכמי
 פרעה קראו את שם אדיקם אכזו כי היה קצר מאד כי
 אכזו יקראו לקצר בלשון מצרים: ואדיקם היה רע בתאר
 מאד ויהי בו אמה וזרת ותהי לו זקן גדולה ותגיע עד

קרסולי

קרסולי הגליו וישב פרעה עלכסא אביו למלך על מצרים
 וינהג את מלכות מצרים בחכמתו: ויהי במלכו וירשיע
 מאביו ומכל המלכים אשר היו לפניו ויכביד את עולו
 מאד על בני ישראל: וילך עם עבדיו גושנה ל בני ישראל
 ויחזק עליהם העבודה: ויאמר אליהם כלו מעשיכם דבר
 יום כיומו ואל תרפינה ידיכם מעבודתנו מהיום והלאה
 כאשר עשיתם בימי אבי: וישם על ישראל שוטרים
 מכני ישראל ועל השוטרים שם נוגשים מעבדיו: וישם
 עליהם מתכונת הלכנים ליום לעשות כמספר ההוא
 יום יום ויפן וישב מצרימה בעת ההיא צונוגשי פרעה
 את שוטרי בני ישראל על פי פרעה לאמר כה אמר
 פרעה עבדו את עבודתכם דבר יום ביומו וכלו מעשיכם
 ואת מתכונת הלכנים ליום תשמורו לא תגרעו דבר
 והיה אשר תגרעו מלבניכם יום יום ושמתני את ילדיכם
 הקטנים תחתיהם ויעשו כן נוגשי פרעה בימים ההם
 כאשר צוה אליהם פרעה: והיה בכל עת אשר יחסר ל
 בני ישראל ממתכונת הלכנים יום יום והלכו נוגשי פרעה
 אל נשי בני ישראל ולקחו מספר הנגרע מהלכנים
 מידרי בני ישראל הקטנים ולקחו אותם בחזקה מבין
 ברכי אמותם וישימו אותם תחת הלכנים בבנין ואבותם
 ואמותם צועקים עליהם ובוכים בשמעם את קול בכירת
 ילדיהם בקיר הבנין: ויתחזקו הנוגשים על ישראל לתת
 ישראל את בניהם בבנין וישם האיש את בנו בקיר ויתן
 עליו חומר ועיניו בוכות עליו ודמעותיו יורדות על בנו
 ויעשו כן נוגשי פרעה אל ילדי ישראל ימים רבים ואין
 חומל ואין מרחם אל ילדי בני ישראל: ויהי מספר כל

הילדים

הילדים המומתים בכנין מאתים ושבעים ילדים מהם
 אשר בנו עליהם תחת הלכנים אשר חסרו לאבותם
 ומהם אשר משכו אותם מתים מהכנין ותחזק ותכבד
 העבודה על בני ישראל בימי אדיקם מעבודה אשר
 עבדו בימי אביו ויאנחו בני ישראל יום יום מהעבודה
 הקשה אשר עליהם כי אמרו הנה במות פרעה וקם בנו
 והקל מעלינו העבודה אך הם מחזקים עליהם את
 העבודה האחרונה מן הראשונה ויאנחו בני ישראל מזה
 ותעל שועתם אל האלהים מן העבודה וישמע אלהים
 את קול בני ישראל ואת נאקתם בימים ההם ויזכור
 אלהים להם את בריתו אשר כרת את אברהם את יצחק
 ואת יעקב וירא אלהים את סבלות בני ישראל ואת
 עבודתם הקשה עליהם בימים ההם ויאמר להצילם וימשה
 בן עמרם עודנו כלוא בכור בימים ההם בבית רעואל
 המדיני וצפורה בת רעואל כלכלתהו לחם בסתר יום
 יום ויהי משה כלוא בבית רעואל בכור עשר שנים ויהי
 מקץ עשר שנים היא השנה הראשונה למדוך פרעה על
 מצרים תחת אביו ותאמר צפורה אל רעואל אביה
 האיש העברי אשר אסרת זה עשר שנים בבית הסודר
 ואין דורש ואין מבקש אותו ועתה אם טוב בעיניך אבי
 נשדחה נא ונראה אם חי ואם מת הוא ואביה לא ידע
 כי היא כלכלתהו ויען רעואל אביה ויאמר אליה הנהיה
 בדבר הזה להעצר הגבר בבית הכלא עשר שנים ולא
 יאכל ויחיה ותען צפורה את אביה לאמר הלא שמעת
 אדוני כי אלהי העברים גדול ונורא הוא ומפליא להם
 בכל עת הוא אשר הציל את אברהם מאור כשדים

ואת

ואת יצחק מחרב אביו ואת יעקב ממלאך יי בהאנקו
 עמו במעבר יבוק וגם עם האיש הזה רבות עשה ויצל
 אותו מיאור מצרים ומחרב פרעה וכני כוש וגם מן הרעב
 יכול להצילו ולהחיותו וייטב הדבר בעיני רעואל ויעש
 בדבר בתו וישלח הכור לראות מה נעשה במשה וירא
 והנה האיש משה חי בכור עומד על רגליו משבת ומתחנן
 אלהי אבותיו ויצו רעואל ויוציאו את משה מן הכור
 ויגלהו לו וישנה את בגדי כליו ויאכל לחם ויהי אחרי
 כן וירד משה אל גנת רעואל אשר אחרי הכית ויתפלל
 שם אל יי אלהיו אשר עשה אתו נפלאות רבות ויהי
 בהתפללו ויבט נגדו והנה מטה ספיר מוצב ארצה והוא
 נטוע בתוך הגנה ויקרב אל המטה וירא והנה חקוק בו
 שם יהוה אלהים צבאות כתוב ומפורש על המטה
 ויקראהו וישלח את ידו ויתלש כהתלש יער עץ מסבכו
 ויהי למטה בכפו והמטה הזה הוא המטה הנכרא בה כל
 מפעלות אלהינו אחרי בראו שמים וארץ וכל צבאם
 ימים ונהרות וכל דגתם ויהי כהגרש אלהים את האדם
 מגן עדן ויקח את המטה בידו ויצא ויעבוד את האדמה
 אשר לוקח משם ויגע המטה עד נח וינתן אל שם ואל
 תולדותיו עד געתו אל יד אברהם העברי ויהי בתת
 אברהם את כל אשר לו ליצחק בנו נתן אליו וגם את המטה
 הזה ויהי בכרוח יעקב פדנה ארם ויקח אותה בידו ויהי
 בשוכו אל אביו נטוש לא נטשו וגם ברדתו מצרימה
 ויקח אותה בידו ויתנהו אל יוסף שכסם אחד על אחיו
 כי בחוקה לקח אותו יעקב מיד עשו אחיו ויהי אחרי
 מות יוסף ויבאו שרי מצרימה בית יוסף ויגע המטה אל

אל

אל יד רעואל המדיני ויהי בצאתו ממצרים ויקח אותו
 בידו ויטעהו בתוך גנתו ויבחנו כל גבורי קינים לתלוש
 אותו בבקשם לקחת את צפורה בתו ולא יכולו וישאר
 המטה ההוא נטועה בתוך גנת רעואל עד בוא אשר לו
 המשפט ויקחהו ויהי בראות רעואל את המטה ביד משה
 ויתמה על ככה ויתן את צפורה בתו למשה לאשה בעת
 ההיא מת בעל חנן בן עכבור מלך אדום ויקבר בכיתו
 בארץ אדום ויהי אחרי מותו וישלחו בני עשו ארץ ארם
 ויקחו משם איש מעיר אשר בארם ושמו הדר וימליכו
 אותו עליהם תחת בעל חנן מלכם וימלוך הדר על בני
 אדום ארבעים ושמונה שנה ויהי במלכו ויועץ להלחם
 את בני מואב להשיבם תחת יד בני עשו כבראשונה ולא
 יכול כי שמעו בני מואב את הדבר הזה ויקומו
 וימהרו וימליכו עליהם מלך מאחיהם ויתקבצו
 אחרי כן בעם רב וישלחו אל בני עמון אחיהם
 לעזורם להלחם את הדר מלך אדום וישמע הדר את
 הדבר אשר עשו בני מואב ויירא מאד מפניהם ויחדל
 להלחם אתם בימים ההם לקח משה בן עמרם במדין
 את צפורה בת רעואל המדיני לאשה ותלך צפורה
 בדרכי נשי בני יעקב לא חסרה דבר מצדקת שרה רבקה
 רחל ולאה ותהר צפורה ותלד בן ויקרא את שמו
 גרשום כי אמר גר הייתי בארץ נכריה רק לא מל את
 בשר ערלתו בגזרת רעואל חותנו ותהר עוד ותלד בן
 וימל את בשר ערלתו ויקרא את שמו אליעזר כי אמר
 משה כי אלהי אבי בעזרי ויצילני מהרב פרעה ופרעה
 מלך מצרים החזיק העבודה מאד על בני ישראל בימים
 ההם

ההם ויוסף להכביד עולו על בני ישראל ויצו ויעבירו
 קול במצרים לאמר לא תוסיפון לתת תבן לעם ללכון
 הלבנים והם ילכו וקושו להם תבן מאשר ימצאו וגם
 את מתכונת הלבנים אשר יעשו ליום יתנו לא יגרעו
 מהם דבר כי נרפים הם בעבודתם וישמעו בני ישראל
 את הדבר הזה ויתאבלו ויאנחו ויצעקו אל יי ממר נפשם
 וישמע יי את צעקת בני ישראל וירא את הלחץ אשר
 מצרים לוחצים אותם ויקנא יי על עמו ועל נחלתו וישמע
 את קולם ויאמר להוציאם מעוני מצרים לתת להם ארץ
 כנען לאחזה וכימים ההם ומשה היה רועה את צאן
 רעואל המדיני חותנו אחרי מדבר סין והמטה אשר לקח
 מאת חותנו בידו ויהי היום ויברח למשה גדי עזים מן
 הצאן וירדוף משה אחריו ויבא עד הר האלהים חורבה
 ויהי בכואו חורבה וירא אליו יי שם בסנה וירא את
 הסנה בוער באש רק האש לא שלטה בסנה לשורפו
 ויתמה משה מן המראה הזה מדוע לא יבער הסנה ויגש
 לראות את הדבר הנורא הזה ויקרא יי אל משה מתוך
 האש ויצוהו לרדת מצרימה אל פרעה מלך מצרים
 לשלח את בני ישראל מעבודתו ויאמר יי אל משה לך
 שוב מצרימה כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך
 ודברת אל פרעה לשלח את ישראל מארצו ויודהו יי
 לעשות אותות ומופתים במצרים לעיני פרעה ולעיני
 עבדיו למען יאמינו כי שלח אותו יי וישמע משה לכל
 אשר צוהו יי וישב אל חותנו ויגד לו הדבר ויאמר לו
 יתרו לך לשלום ויקם משה לדכת מצרימה ויקח עמו
 את אשתו ואת בניו ויהי בדרך במלון וירד מלאך
 האלהים

האלהים ויבקש ממנו תואנה ויאמר להמיתו על דב
 בנו בכורו אשר לא מל אותו ויעבור על הברית אשר
 כרת יי את אברהם כי שמע משה אל דברי חותנו אשר
 דבר אליו לבלתי מול את בנו בכורו על כן לא מל אותו
 ותרא צפורה את מלאך יי מבקש תואנה ממשה ותד
 כי בעבור אשר לא מל את גרשום בנה היה הדבר הזה
 לילד ותמהר צפורה ותקה מתדודי הצורים אשר שמ
 ותמל את בנה ותמלט את אישה ואת בנה מיד מלאך
 האלהים ואהרן בן עמרם אחי משה היה במצרים הולך
 על שפת היאור ביום ההוא וירא אליו יי במקום ההוא
 ויאמר אליו לך נא לקראת משה המדבר וילך ויפגשו
 בחר האלהים וישק לו וישא אהרן את עינו וירא את
 צפורה אשת משה וילדיה ויאמר אל משה מי אלה לך
 ויאמר לו משה אשתי ובני הם אשר נתן לי אלהים במדין
 וירע לאהרן הדבר על אודות האשה וילדיה ויאמר
 אהרן אל משה לשלח את האשה ואת ילדיה ללכת בית
 אביה וישמע משה אל דברי אהרן ויעש כן ותשב
 צפורה ובניה וילכו בית רעואל וישבו שם עד עת פקד
 יי את עמו ויוציאם ממצרים מיד פרעה ומשה ואהרן
 באו מצרימה אל עדת בני ישראל וידברו אליהם את
 כל דברי יי וישמח העם שמחה גדולה מאד וישכימו
 משה ואהרן ממחרת וילכו עד בית פרעה ומטה הגהים
 לקחו בידם ויהי כבואם אל שער המלך ושני כפירי
 אריות סגורים שם בכבלי ברזל ואין איש יוצא ובא
 מפניהם לבד מאשר יצוה המלך לבוא ויבואו אתם
 המלחשים ויסירו הכפירים בלחשיהם ויביאוהו למלך
 וימהר

וימהר משה וינף את המטה על הכפירים ויתירם ויבואו
 משה ואהרן בית המלך וגם הכפירים באו אתם בשמחה
 וירדפו אחריהם וישמתו כאשר ישמה הכלב ט אדוניו
 בבואו מן השדה ויהי כראות פרעה את הדבר הזה
 ויתמה על ככה ויבהל מאד מפני השמועה כי
 היה תארום בתואר בני האלהים ויאמר פרעה
 אל משה ואל אהרן מה תחפצו ויענוהו לאמר יי
 אלהי העברים שלחנו אליך לאמר שלח את עמי
 ויעבדוני ויהי כשמוע פרעה את דבריהם ויירא מאד
 מפניהם ויאמר אליהם לכו היום וכאתם אלי למחר ויעשו
 כדבר המלך ויהי בלכתם וישלח פרעה ויקרא אל
 בלעם הקוסם ואל יונס וימכרום בניו ואל כל המכשפים
 והחרטומים והיועצים אשר למלך ויבואו כלם וישבו לפני
 המלך ויספר להם המלך את כל הדברים אשר דברו
 אליו משה ואהרן אחיו ויאמרו החרטומים אל המלך
 ואיך באו אליך האנשים מפני הכפירים האסורים בשער
 ויאמר המלך כי הניפו מטיהם על הכפירים ויתרום ויבאו
 אלי וגם הכפירים שמחו וקראתם כשמוח הכלב לקראת
 אדוניו ויען בלעם בן בעור הקוסם את המלך לאמר אין
 אלה כי אם מכשפים כמונו ועתה שלח נא בעדם
 ויבואו ונבחנה אותם ויעש המלך כן ויהי בבקר וישלח
 פרעה אל משה ואל אהרן לבוא לפני המלך ויקחו את
 מטה האלהים ויבאו אל המלך וידברו לו לאמר כה
 אמר יי אלהי העברים שלח את עמי ויעבדוני ויאמר
 אליהם המלך ומי יאמין לכם כישלוחי אלהים אתם ועל
 פיו באתם אלי עתה תנו לכם מופת ואות בדבר הזה

ואז יאמנו דבריכם אשר תדברו. וימהר אהרן וישלך את המטה מידו לפני פרעה ולפני עבדיו ותשב המטה לתנין. ויראו החרטומים את הדבר הזה ויעשו גם הם החרטומים בן וישליכו איש מטהו ארצה ויהיו לתנינים וישא תנין מטה אהרן את ראשו ויפתח את פיו לבלוע את תניני מטות המכשפים. ויען בלעם הקוסם ויאמר מימי קדם היה הדבר הזה אשר יבלע תנין את רעהו ואשר יבלעו דגי הים איש את רעהו. ועתה השיבהו נא למטה כבראשונה ונשיבה גם אנחנו את מטותינו כבראשונה. והיה אם בלע מטך את מטותינו וידענו כי רוח אלהים כך ואם אין הנה חרש אתה כמונו. וימהר אהרן וישלח ידו ויחזק בזנב התנין ויהי למטה בכפו. ויעשו גם הם החרטומים בן במטותם ויחזיקו איש בזנב תנינו ויהיו למטות כבראשונה. ויהי בשובם למטות ויבלע מטה אהרן את מטותם. ויהי כראות המלך את הדבר הזה ויצו להביא את ספר הזכרונות אשר למלכי מצרים ויביאו ספר הזכרונות דברי הימים אשר למלכי מצרים אשר כל אלילי מצרים כתונים בו ויקראו לפני המלך. והיה בהקרא ספר אלילי מצרים לפני פרעה כי אמר למצוא בו שם יי מה הוא ולא מצא. ויאמר פרעה אל משה ואל אהרן הנה לא מצאתי את שם אלהיכם כתוב בספר הזה ואת שמו לא ידעתי ויענו ויעצי פרעה וחכמו את המלך לאמר שמענו כי אלהי העברים בן חכמים הוא בן מלכי קדם. ויפן פרעה אל משה ואל אהרן ויאמר אליהם לא ידעתי את יי אשר אמרתם וגם את עמו לא אשלח ויענו ויאמרו אל המלך יי אלהי האלהים שמו ויקרא עלינו

שמו מימי אבותינו וישלחנו לאמר לנו א פרעה ואמרתם אליו שלח עמי ויעבדוני. ועתה שלחנא אותנו ונלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזכחה לו כי מימי רדת יעקב מצרימה לא לקח מידינו עולה ומנחה וזבה ואם אינך משלח אותנו יחרה אפו עליך והכה את מצרים בדבר או בחרב. ויאמר פרעה אליהם ספרו נא לי את כחו ואת גבורתו ויאמרו לו הוא ברא את השמים ואת הארץ ימים וכל דגתם יוצר אור ובורא חשך ממטיר ארץ ומרוח אותה ויצץ בה צמת ודשא בורא אדם ובהמה ותינו יצר ועיף השמים ודגי הים ועל פיו יתנו וימותו. הלא הוא ברא אותך כרחם אבך ויתן כך רוח חיים ויגדלך וישיבך על כסא מלכות מצרים. והוא יקח את רוחך ואת נפשך ממך וישיב אותך אל האדמה אשר לוקחת משם. ויחר אף המלך בדבריהם ויאמר אליהם ומי בכל אלהי העמים אשר יוכל לעשות כן לי יאודי ואני עשיתי. ויגרש אותם מלפניו ויצו להכביד עבודת מצרים על ישראל מתמול שלשום. ומשה ואהרן יצאו מאת פני פרעה ויראו את בני ישראל ברעה כי הכבידו עליהם נוגשי פרעה את העבודה מאד. וישב משה אל יי ויאמר למה הרעות לעמך כי מאז באתי לדבר אל פרעה את אשר שלחתני הרע לבני ישראל מאד ויאמר יי אל משה הנך רואה כי ביד חזקה ובמכות נמרצות ישלח פרעה את בני ישראל מארצו. וישבו משה ואהרן בקרב אחיהם בני ישראל במצרים ובני ישראל מררו המצרים את חייהם בעבודה קשה אשר

הכבידו עליהם עוד.

פרשת בא

ויהי מקץ שנתים ימים ויוסף יי שלח את משה ל פרעה להוציא את בני ישראל לשלחם מארץ מצרים וילך משה ויבא בית פרעה וידבר אליו את דברי יי אשר שלחו ולא אבה פרעה לשמוע בקול יי ויעורר האלהים את גבורתו במצרים על פרעה ועל עבדיו ויך אלהים את פרעה ואת עמו במכות רעות וגדולות עד מאד וישלח יי ביד אהרן ויהפוך את כל מימי מצרים לדם ואת כל יאוריהם ואת נהרותם והיה בכוא המצרי לשתות ולשאוב מים והביט אל כדו והנה כל המים נהפכו לדם ובכואו לשתות בכוסו והיו המים אשר בפוס לדם וגם בלוש האשה את קמחה וכבשלה את תבשילה ויהיו מראיהם למראה הדם וישלח יי עוד וישרוץ כל מימיהם צפרדעים ויכואו כל הצפרדעים בית מצרים ויהי בשתות כל המצרים מים ותמלאנה בטנם צפרדעים ותקרקרנה במעיהם כאשר תקרקרנה בהיותם ביאור וגם כל מי משתיהם ומי תבשילם שבו לצפרדעים וגם בשכבם על מטתם ויזיעו כל זיעתם צפרדעים בכל זאת לא שב אף יי מהם ועוד ידו נטויה על כל מצרים להכותם בכל מכה גדולה וישלח יי ויך את עפרם לכנים ותהי הכנם במצרים ברום שתי אמות הארץ וגם על בשר האדם והבהמה היו הכנים הרבה מאד בכל יושבי מצרים וגם על המלך והמלכה שלח יי את הכנים ויצר למצרים מאד מפני הכנים בכל זאת לא שב אף יי ועוד ידו

ידו נטויה על מצרים וישלח יי במצרים את כל חית השדה ויכואו וישחיתו את כל מצרים ואת האדם והבהמה והעץ וכד אשר למצרים וישלח יי נחש שרף ועקרב גם עכבר וחולד וצב עם זוחלי עפר זבוב וצרעה פרעוש ופשפש ויתוש כל ערוב למינהו וכל שרץ ובעל כנף למינהו באו מצרימה וירענו למצרים מאד ויכואו הפרעושים והזבובים בעיני כל מצרים ובאזניהם וגם הצרעה באה עליהם ותגרשם ויכואו מפניה חדר בחדר ותרדוף אחריהם ויהי בהחבא מצרים מפני הערוב וינעלו דלתותיהם אחריהם ויצו האלהים את הסילונית אשר בים ותעל ותכוא מצרימה ולה אמות ארוכות עשר אמות באורך באמת איש ותעל הגנות ותגל את התקרה ואת המעזיבה ותחתיכם ותשלח אמתה הביתה ותסר את המנעול ואת הבריה ותפתח את בתי מצרים ואחרי כן יכואו הערוב בית מצרים וישחית הערוב את מצרים וייצר להם מאד בכל זאת לא שב אף יי ממצרים ועוד ידו נטויה עליהם וישלח אלהים את הדבר ויבא דבר במצרים בסוסים בחמורים ובגמלים בבקר ובצאן ובכל האדם ויהי בהשכים כל מצרים בבקר להוציא מקניהם לרעות וימצאו את כל מקניהם כי מתו ולא נותר ממקנה כל מצרים זולתי אחד מעשר וממקנה בני ישראל אשר בגשן לא מת אחד וישלח אלהים דלקת אש בבשר מצרים ויבקע את בשרם ויהי לשחין רע בכל מצרים מכף רגלם ועד קדקדם ותהיין בכל בשרם אבעבועות רבות ויזב בשרם מעליהם עד כי נמקו ויבאשו בכל זאת לא שב אף יי ועוד ידו נטויה על

מצרים כלה וישלה יי ברד ככד מאד ויך את גפגם
 וישבר את עץ פרים ויבש אותם ויכלו עליהם וגם כל
 ירק עשב יבש ואבד כי אש מתלקחת ירדה בתוך הכרד
 על כן כלה הכרד והאש את הכל וגם האדם והבהמה
 הנמצאים חוצה מתו מלהבי אש וכרד וכל הכפרים נתשו
 וישלה יי ויבא ארבה ככד מצרימה חסיל וסלעם וחרגול
 וחרב וכל הארבה למינהו ויאכל את אשר שאיר הכרד
 אז שמחו כל מצרים בארבה ואף כי אכל כל תנובת
 השדה ויצודו מצרים מהארבה לרוב מאד וימלחום
 למאכל ויהפוך יי רוחים חזק מאד וישא את כל הארבה
 וגם את המלוחים ויתקעו ימה סוף לא נשאר ארבה
 אחד בכל גבול מצרים וישלה אלהים השך במצרים
 ותחשך כל ארץ מצרים ופתרום שלשת ימים עד אשר
 לא יראה אדם את ידו בשומה אך פיו בעת ההיא מתו
 רבים מעם ישראל על אשר מרדו בי ולא שמעו אל משה
 ואל אהרן ולא האמינו בהם כי אלהים שלחם ויאמרו
 לא נצא ממצרים פן נמות ברעב במדבר שמים ולא אבו
 לשמוע בקול משה ויגוף יי אותם בשלשת ימי החושך
 ויקברום ישראל בימים ההם לבלתי דעת בהם ושבי
 מצרים וישמחו עליהם והחשך חזק מאד במצרים שלשת
 ימים ויהי כל העומד בכוא החשך עודנו עומד במקומו
 והיושב עודנו יושב והשוכב עודנו שוכב כאשר הוא
 והחולך ישב לו בארץ במקומו ויהי הדבר הזה לכל מצרים
 עד עבוד החשך ויעבור ימי החשך וישלה יי את משה
 ואת אהרן אל בני ישראל לאמר חגו את חגיכם
 ועשיתם את פסחיתם כי הנני בא בחצי הלילה בתוך כל
 מצרים

מצרים והרגתי את כל בכוריהם מבכור אדם ועד בכור
 בהמה וראיתי את פסחיתם ופסחתי עליכם ויעשו בני
 ישראל ככל אשר צוה יי את משה ואת אהרן כן עשו
 בלילה ההוא ויהי בחצי הלילה ויצא יי בתוך מצרים
 ויך את כל בכורי מצרים מבכור אדם ועד בכור
 בהמה ויקם פרעה לילה הוא וכל עבדיו וכל מצרים
 ותהי צעקה גדולה בכל מצרים בלילה ההוא כי אין בית
 אשר אין שם מת גם דמות בכורי מצרים החקוקים
 בקירות בתיהם נמחו ויפלו ארצה וגם כל עצמות
 בכוריהם אשר מתו טרם זה ויקברום בבתיהם ויגרו
 אותם כלכי מצרים בלילה ההוא ויסחבום לפני כל מצרים
 וישליכו אותם לפניהם ויראו כל מצרים את הרעה
 הזאת אשר באה עליהם פתאום ויצעקו כל מצרים בקו
 רם ויבכו כל משפחות מצרים בלילה ההוא איש על
 בנו ואיש על בתו בכוריהם ותשמע מהומת מצרים
 בלילה ההוא למרחוק ותצא בתיה בת פרעה עם המלך
 בלילה ההוא לבקש את משה ואת אהרן וימצאו אותם
 בבתיהם אוכלים ושותים ושמחים עם כל ישראל ותאמר
 בתיה אל משה הלא זה היה גמולי הטוב אשר עשית לי
 אשר גדתיך ואשר טפחתך ותביא עלי ועל בית אבי
 הרעה הזאת ויאמר משה אליה הלא עשר מכות אשר
 הביא יי על כל מצרים ההגיע לך רע מכלם אם בא אליך
 אחת מהן ותאמר לא ויאמר אליה משה גם כי את
 בכורה לאמך הנך לא תמותי ולא יבא לך רע בתוך
 מצרים ותאמר ומה יתרון לי אחרי אשר אני רואה את
 המלך אחי וכל ביתו ועבדיו ברעה הזאת אשר מתו כל

בכוריהם עם כל בכורי מצרים ויאמר אליה משה הלא אחיך וביתו ועבדיו משפחות מצרים לא שמעו אל דברי יי על כן באה עליהם הרעה הזאת ופרעה מלך מצרים נגש לפני משה ואהרן ומקצת בני ישראל אשר היו אתם במקום ההוא ויתחנן אליהם לאמר קומו וקחו את אחיכם כל בני ישראל אשר בארץ וצאנם ובקרום וכל איש להם לא ישאירו דבר אך העתירו אל יי אלהיכם בעדי ויאמר משה אל פרעה הנה גם אתה בכור לאמך אך אל תירא כי לא תמות כי צוה יי להחיותך בעבור הדאותך כחו הגדול וזרועו הנטויה והחזקה ויצו פרעה לשלח את בני ישראל ויתחזקו כל מצרים לשלחם כי אמרו כלנו מתים וישלחו כל מצרים את ישראל בעושר רב מאד וצאן ובקר ומגדנות כשבועת יי בינו וכין אנרהם אבינו ויתמהמהו מבני ישראל לצאת כלילה ויהי בבוא אליהם המצרים להוציאם ויאמרו אליהם הגנבים אנהנו כינצא כלילה וישאלו בני ישראל ממצרים כלי כסף וכלי זהב ושמלות וינצלו בני ישראל את מצרים וימהר משה ויקם וילך אל נחל מצרים ויעל משם את ארון יוסף ויקח אותו עמו וגם כל בני ישראל העלו איש איש את ארון אבותיו עמו ואיש ארון שבטו עמו ויסעו בני ישראל מרעמסס סוכותה כשש מאות אלף רגלי הגברים לבד מטפס ונשיהם וגם ערב רב עלה אתם וצאן ובקר מקנה כבד מאד ומושב בני ישראל אשר ישבו בארץ מצרים בעבודה קשה עשר שנים ומאתים שנה ויהי מקץ עשר

א"ה עיין בספר כהונת יוסף אשר לי חסר כתבתי על פסוקי ותחזק חזרים על העם וכו' ויקח העם את בנקו וכו' ובני ישראל עשו כדבר משה וכו' כי אחר שראיתי מה שכתוב כאן שמה לבי ויגל כבודי כי ס'ל כונתי לתה שכתוב בספר הזה :

שנים

שנים ומאתים שנה ויוציא יי את בני ישראל ממצרים ביד חזקה ויסעו בני ישראל ממצרים ומגשן ומארץ רעמסס ויחנו בסוכות בחמשה עשר יום לחדש הראשון ומצרים מקברים את כל בכוריהם אשר הכה יי ויקברו כל מצרים כל חלליהם שלשת ימים ויסעו בני ישראל מסוכות ויחנו באיתם בקצה המדבר ויהי ביום השלישי אחרי קבור מצרים את בכוריהם ויקומו אנשים רבים ממצרים וילכו אחרי ישראל להשיכם למצרים כי נחמו על אשר שלחו את ישראל מעבודתם ויאמרו איש אל רעהו הלא משה ואהרן דברו אל פרעה לאמר דרך שלשת ימים נלך במדבר וזבחנו ליי אלהינו ועתה נשכימה אליהם בבקר להשיכם והיה אם שוב ישובו אתנו מצרים אל אדוננו וידענו כי אמונה אתם ואם לא ישובו ונלחמה אתם והשבנו אותם בכח גדול וכיד חזקה וישכימו בבקר כל שרי פרעה ועמם כשבע מאות אלף איש ויצאו ממצרים ויבאו ביום ההוא עד המקום אשר שם בני ישראל ויראו כל מצרים והנה משה ואהרן וכל בני ישראל יושבים לפני פי החירות אוכלים ושותים וחוגגים את חג יי ויאמרו כל מצרים אל בני ישראל הלא אמרתם דרך שלשת ימים נלך במדבר וזבחנו לאלהינו ושבנו ועתה הלא זה חמשה ימים היום שהלכתם מדוע איז אתם שבים אל אדוניכם ויען משה ואהרן ויאמרו אליהם כי העד העיד יי אלהינו בנו לאמר לא תוסיפו לשוב עוד מצרימה כי אם אל ארץ זבת חלב ודבש נלכה לנו כאשר נשבע יי אלהינו לאבותינו לתת לנו ויראו כל שרי מצרים כי לא שמעו אליהם כל ישראל לשוב מצרימה

מצרימה ויתאזרו להלחם עם ישראל: ויחזק יי את לב בני ישראל על מצרים וילחמו ישראל עם שרי מצרים ותגבר יד בני ישראל על מצרים ויכו אותם מכה גדולה ותכבד המלחמה על מצרים וינסו כל מצרים לפני בני ישראל כי מתו מהם רבים ביד בני ישראל וילכו שרי פרעה מצרימה ויגידו לפרעה לאמר ברחו בני ישראל להם ולא יוסיפו לשוב מצרימה וכזאת וכזאת דברו לינו משה ואהרן וישמע פרעה את הדבר הזה ויהפך לבבו ולבב כל עבדיו על ישראל וינחמו כי שלחו את ישראל ויאמרו כל מצרים אל פרעה לרדוף אחרי בני ישראל להשיבם לסבלותם ויאמרו אישאל אחיומה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל מעבדינו ויחזק יי את לב כל מצרים לרדוף אחרי ישראל כי חפץ יי להפיל את כל מצרים בתוך ים סוף: ויקם פרעה ויאסור מרכבתו ויצו ויקבצו את כל מצרים לא נותר איש כי אם הטף והנשים ויצאו כל מצרים עם פרעה לרדוף אחרי בני ישראל ותהי מחנה מצרים מחנה גדול מאד וכבד כעשר מאות אלף איש: ותלך כל המחנה הזאת וירדפו אחרי בני ישראל להשיבם מצרימה וישונו את ישראל חונים על ים סוף וישאו בני ישראל את עיניהם ויראו והנה כל מצרים רודפים אחריהם ויראו בני ישראל מפניהם ויצעקו בני ישראל ל' ויתחלקו כל בני ישראל מפני מצרים לארבע ראשים ויתחלקו אל דבריהם כי יראו את מצרים ומשה ידבר אליהם אל כל אחת ואחת הראש האחת בני ראובן ושמעון ויששכר ויאמרו להפיל את נפשם

א"ס בזה מובן מס' ויגד למלך מצרים כי גרם קצם וברי הוא שלחם ויחזק יי ויגידו ברחו אלף סה"ל כדברי זה הספר

בנים כי יראו מאד מפני כל מצרים ויאמר אליהם משה אל תיראו התיצבו וראו את ישועת יי אשר יעשה לכם היום הזה והראש השנית בני זבולון ובנימין ונפתלי ויאמרו לשוב מצרימה עם מצרים ויאמר אליהם משה אל תיראו כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם הראש השלישית בני יהודה ורן ויוסף ויאמרו ללכת לקראת מצרים להלחם אתם ויאמר אליהם משה עמדו במעמדכם כי יילחם לכם ואתם תחרישון והראש הרביעית בני לוי וגר ואשר ויאמרו לבא בתוך מצרים להומם ויאמר אליהם משה עמדו בתוך מעמדכם ואל תיראו אך קראו אליי להושיע אתכם מידם ויהי אחרי כן ויקם משה מתוך העם ויתפלל אל יי ויאמר אנא יי אלהי כל הארץ הושיעה נא לעמך הזה אשר הוצאת ממצרים ואל יאמרו כל מצרים כי יד וגבורה להם ויאמר יי אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו ואתה נטה את מטך על הים ובקעהו ויעברו בני ישראל בתוכו ויעש כן משה וירם במטהו על הים ויבקעהו ויקרעו מים סוף לשתיים עשרה קרעים ויעברו בני ישראל בתוך הים כרגליהם כנעלים כאשר יעבור האדם באורה סלולה והראה יי אל בני ישראל את נפלאותיו במצרים ובתוך הים ביד משה ואהרן ויהי בכוא בני ישראל הימה ויבאו מצרים אחריהם וישבו מי הים עליהם ויטבעו כלם במים ולא נותר מהם איש זולתי פרעה מלך מצרים אשר נתן תודה ליי ויאמן בו על כן לא המיתו יי בעת ההיא עם מצרים ויצו יי מלאך ויוציאהו

א"ס בזה מובן מס' מה תצעק אלי כי נעק והתפלל להם אלף סה"ל כדברי זה הספר ק"ר ס"ס

מבין המצרים וישליכהו ארצה נינוה וימלוך עליה ימים רבים ויושע יי ביום ההוא את ישראל מיד מצרים ויראו כל בני ישראל כי מתו כל מצרים ויראו את יד יי הגדולה אשר עשה במצרים וביום אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליי ביום הפיל יי את מצרים לפניהם ויאמרו כל ישראל בשירה לאמר אשירה ליי כי גאה גאה סוס ודרכו רמה בים הנה כתובה על ספר תורת האלהים ויהי אחרי כן ויסעו בני ישראל ויחנו במרה ויתן יי אל בני ישראל חוקים ומשפטים במקום ההוא במרה ויצו יי את בני ישראל ללכת בכל דרכיו ולעבוד אותו ויסעו ממרה ויבאו אלימה ובאלים שתים עשרה עינות מים ושבעים תמרים ויחנושם בני ישראל על המים ויסעו מאלים ויבואו אל מדבר סין בחמשה עשר יום לחדש השני לצאתם ממצרים: בעת ההיא נתן יי את המן אל בני ישראל לאכול וימטר יי אל בני ישראל לחם מן השמים יום יום ויאכלו בני ישראל את המן ארבעים שנה כל ימי היותם במדבר עד בואם ארצה כנען לרשתה ויסעו ממדבר סין ויחנו באלוש ויסעו מאלוש ויחנו ברפידים: ויהי בהיות בני ישראל ברפידים ויבא עליהם עמלק בן אליפז בן עשו אחי צפו למלחמה עם ישראל ויביא אתו אלה ושמונים רבוא איש קוסמים ובעלי אוב ויערוך מלחמה עם ישראל ברפידים וילחמו בישראל מלחמה רבה וחזקה ויתן יי את עמלק ואת עמו ביד משה ובני ישראל וביד יהושע בן נון האפרתי משרת משה ויכו בני ישראל את עמלק ואת עמו לפי חרב אף מלחמה חזקה היתה המלחמה ההיא על בני ישראל ויאמר

ויאמר יי אל משה כתוב לך את הדבר הזה זכרון בספר ושמת ביד יהושע בן נון משרתך וצוית את בני ישראל לאמר בכואכם ארצה כנען מחה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים: ויעש כן משה ויקח הספר ויכתוב עליו את הדברים האלה לאמר זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים אשר קרך בדרך ויזנב בך כל הנחשלים אחריך ואתה עיף ויגע ולא ירא אלהים והיה בהניח יי אלהיך לך מכל אויביך מסביב בארץ אשר יי אלהיך נותן לך נחלה לרשתה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח והיה המלך אשר יחמול על עמלק ועל זכרו ועל זרעו אנוכי אדרוש מעמו והכרתי אותו מקרב עמו: ויכתוב משה את כל הדברים האלה בספר ויצוה את בני ישראל על כל הדברים האלה ויסעו בני ישראל מרפידים ויחנו במדבר סיני בחדש השלישי לצאתם ממצרים: בעת ההיא בא רעואל המדיני הותן משה עם צפורה בתו ושני בניה כי שמע את נפלאות יי אשר עשה לישראל אשר הציל אותם מיד מצרים ויבוא יתרו אל משה אל המדבר אשר הוא חונה שם הר האלהים ויצא משה לקראת חותנו בכבוד גדול וכל ישראל עמו: וישב יתרו ובניו בקרב ישראל ימים רבים וידע יתרו את יי מהיום ההוא והלאה ויהי בחדש השלישי לצאת בני ישראל ממצרים בששת ימים בו ויתן יי אל ישראל את עשרת הדברים בהר סיני וישמעו כל ישראל את כל הדברים האלה וישמחו כל ישראל מאד כיי ביום ההוא וישכון כבוד יי על הר סיני ויקרא אל משה ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר ויהי משה

בהר ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה וילמדו יי חקים ומשפטים להורות את בני ישראל ויכתוב יי את עשרת הדברים אשר צוה את בני ישראל על שני לוחות אבנים לתתם אל משה לצוות את בני ישראל ויהי מקץ ארבעים יום וארבעים לילה ככלות יי לדבר אל משה בהר סיני ויתן אל משה את לוחות האבן כתובים באצבע אלהים ובני ישראל ראו כי בושש משה לרדת מן ההר ויקהלו עד אהרן לאמר האיש משה לא ידענו מה היה לו עתה קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו ולא תמות ויירא אהרן מהעם מאד ויצו ויביאו לו זהב ויעשוהו עגל מסכה אל העם ויאמר יי אל משה טרם רדתו מן ההר לך רד כי שחת עמך אשר הוצאת ממצרים כי עשו להם עגל מסכה וישתחוו לו ועתה הניחה לי ואכלם מן הארץ כי עם קשה עורף הוא ויחל משה את פני יי ויתפלל אל יי בעד העם על אודות העגל אשר עשו וירד אחרי כן משה מן ההר ובידו שני לוחות האבן אשר נתן לו אלהים לצוות את ישראל ויהי כאשר קרב משה אל המחנה וירא את העגל אשר עשו העם ויחר אף משה וישבר את הלוחות תחת ההר ויבא משה אל המחנה ויקח את העגל וישרפהו באש ויטחן עד אשר דק ויזר על המים וישק את ישראל וימותו מן העם איש בחרב רעהו כשלשת אלפי איש אשר עשו את העגל ויהי ממחרת ויאמר משה אל העם אערה אל יי אולי אכפרה בעד חטאתכם אשר חטאתם ליי ויעל משה עוד אל יי וישב עם יי ארבעים יום וארבעים לילה ויהי משה מבקש את יי בעד בני ישראל את ארבעים

היום

היום וישמע יי אל תפלת משה ויעתר לו יי בעד ישראל אז דבר יי אל משה לפסול שני לוחות אבנים להעלותם אל יי לכתוב עליהם את עשרת הדברים ויעש כן משה וירד ויפסול שני לוחות ויעל אל הר סיני אל יי ויכתוב יי על הלוחות את עשרת הדברים וישב עוד משה עם יי ארבעים יום וארבעים לילה וילמדו יי עוד חוקים ומשפטים אל ישראל ויצוהו יי אל בני ישראל לעשות ליי משכן לשכן שמו בתוכם ויראהו יי ואת תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו ויהי מקץ הארבעים יום וירד משה מן ההר ושני לוחות בידו ויבא משה אל בני ישראל וידבר אליהם את כל דברי יי וילמד להם תורות חוקים ומשפטים אשר צוהו יי ויגד משה אל בני ישראל את דבר יי לעשות לו משכן לשכון בתוך בני ישראל וישמח העם שמחה גדולה עד מאד עד כל הטובה אשר דבר יי אליהם ביד משה ויאמרו כל אשר דבר יי אליך כן נעשה ויקומו כל העם באיש אחד ויתנדבו אל משכן יי ויביאו כל איש ואיש את תרומת יי למלאכת המשכן ולכל עבודתו ויביאו כל בני ישראל איש איש מכל הנמצא בידו למלאכת משכן יי זהב וכסף ונחשת וכל דבר אשר יעשה במשכן ויבואו כל החכמים העושים במלאכה ויעשו את משכן יי ככל אשר צוה יי איש איש ממלאכתו אשר המה עושים ויעשו כל חכם לב את המשכן ואת כל כליו וכל כלי עבודת מלאכת הקדש כאשר צוה יי את משה ויחל כל עבודת משכן אהל מועד מקץ חמשה חדשים ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה יי את משה ויביאו את המשכן אל משה ואת כל

כליו כמראה אשר הראה יי את משה כן עשו בני ישראל
וירא משה את המלאכ והנה עשו אותו ויכרך אות משה:

ספר ויקרא

ויהי בחדש השנים עשר בעשרים ושלשה בחדש ויקח
משה את אהרן ואת בניו וילבישם את הכנדים
וימשח אותם ויעש להם כאשר צוה יי אותו ויקרב משה
את כל הקרבנות כאשר צוה יי אותו ביום ההוא ואחרי
כן לקח משה את אהרן ואת בניו ויאמר להם פתח אהל
מועד תשבו שבעת ימים ולא תצאו כי כן צויתי ויעש
אהרן ובניו את כל אשר צוה יי ביד משה וישבו פתח
אהל מועד שבעת ימים ויהי ביום השמיני באחד לחדש
הראשון בשנה השנית לצאת בני ישראל ממצרים ויקם
משה את המשכן ואת כל כלי אהל מועד וכל כלי המשכן
ויעש ככל אשר צוה יי אותו ויקרא משה אל אהרן ואל בניו
ויקריבו את העולה ואת החטאת להם ולבני ישראל
כאשר צוה יי את משה ביום ההוא לקחו שני בני אהרן
נדב ואביהוא אשר זרה ויקריבו לפני יי אשר לא צוה
אותם ותצא אש מלפני יי ותאכל אותם וימותו לפני יי
ביום ההוא אז החלו נשיאי בני ישראל ביום ההוא ביום
כלות משה להקים את המשכן להקריב את קרבנותיהם
לפני יי לחנוכת המזבח ויקריבו את קרבנותיהם נשיאי
אחד ליום נשיא אחד ליום שנים עשר יום ויהי כל
הקרבנות אשר הקריבו איש איש ביומו קערת כסף אחת
כאה ושלשים משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל
בשקל וקדש שניהם מליאים סולת כלולה בשמן למנחה

כף אחת עשרה זהב משקלה מדאה קטורת פר אחד
בן בקר זאיל אחד כבש אחד בן שנתי לעולה ושעיר
עזים אחד לחטאת ולזבח השלמים בקר שנים אלים
חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה כבה
יעשו יום יום שנים עשר נשיאי ישראל איש איש יומו
ויהי אחרי כן ביום שלשה עשר לחדש ויצו משה את
בני ישראל לעשות הפסח ויעשו בני ישראל את הפסח
במועדו בארבעה עשר יום לחדש כאשר צוה יי את
משה כן עשו בני ישראל ובחדש השני באחד לחדש דבר יי
למשה לאמר שאו את ראש כל זכר לבני ישראל מבן עשרי
שנה ומעלה אתה ואהרן אחיך ושנים עשר נשיאי ישראל
ויעש כן משה ויבא אהרן ושנים עשר נשיאי ישראל ויפקדו
את בני ישראל במדבר סיני ויהיו כל פקודי בני ישראל
לבית אבותם מבן עשרים שנה ומעלה שש מאות אקף
ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים ובני לוי לא
התפקדו בתוך בני ישראל אחיהם ומספר כל זכר לבני
ישראל מבן חדש ומעלה שנים ועשרים אלף ושלשה
ושבעים ומאתים ופקודי בני לוי מבן חדש ומעלה שנים
ועשרים אלף ויתן משה את הכהנים ואת הלויים איש
איש על עבודתו ועל משאו לעבוד את משכן אהל
מועד כאשר צוה יי את משה ובעשרים יום לחדש
נעדה הענן מעל משכן העדות בעת ההיא נסעו בני
ישראל למסעיהם ממדבר סיני וילכו דרך שלשת ימים
וישכון הענן במדבר פארן שמה חרה אף יי בישראל כי
הכעיסו את יי בשאלם ממנו בשר לאכול וישמע יי
בקולם ויתן להם בשר ויאכלוהו חדש ימים ואחרי כן

חרה אף יי בהם ויך בהם מכה רבה ויקברו שמה במקום
 ההוא: ויקראו בני ישראל אל המקום ההוא קברות
 התאוה כי שם קברו את העם המתאווים בשר ויסעו
 מקברות התאוה ויחנו בחצרות אשר במדבר פארן ויהי
 בהיות בני ישראל בחצרות ויחר אף יי במרים על אודות
 משה ותהי מרים מצורעת כשלג ותסגר מחוץ למחנה
 שבעת ימים עד האספה מצרעתה ואחר נסעו בני ישראל
 מחצרות ויחנו בקצה מדבר פארן בעת ההיא דברי
 אל משה לשלח שנים עשר אנשים מבני ישראל איש
 אחד לשבט ללכת לתור את ארץ כנען וישלח אותם
 משה שנים עשר איש וילכו ארצה כנען לרגלה ולחקרה
 ויתורו את כל הארץ ממדבר סין עד רחוב לכזא המת
 ויבואו אל משה ואל אהרן מקץ ארבעים יום וישבו אותו
 דבר כאשר היה עם לבכם ויוציאו עשרת האנשים דבה
 עד הארץ אשר תרו אותה אל בני ישראל לאמר טונ
 לנו שוב מצרימה מלכת אל הארץ הזאת כי ארץ אוכלת
 יושביה היא ויהושע בן נון וכלב בן יפונה היו מן התרים
 את הארץ אמרו טובה הארץ מאד מאד אם חפץ בנו
 יי והביא אותנו אל הארץ ההיא ונתנה לנו כי ארץ זבת
 חלב ודבש היא ולא שמעו אליהם בני ישראל וישמעו
 אל דברי עשרת האנשים אשר הוציאו דבה על הארץ
 וישמע יי את תלונות בני ישראל ויקצוף וישבע לאמר
 אם יראה איש מן הדור הרע הזה את הארץ מבן עשרים
 שנה ומעלה כי אם כלב בן יפונה ויהושע בן נון אם לא
 במדבר הזה יתמו הדור הרע הזה ובניהם הם יבאו אל
 הארץ והם יירשוה: ויחר אף יי בישראל ויניעם במדבר
 ארבעים

ארבעים שנה עד תום כל הדור הרע אשר לא מלאו
 אחרי יי וישב העם במדבר פארן ימים רבים ואחר נסעו
 המדברה דרך ים סוף בעת ההיא לקח קרח בן יצהר
 בן קהת בן לוי אנשים רבים מבני ישראל ויקומו והיצו על
 משה ועל אהרן ועל כל העדה ויחר אף יי בהם ותפתח
 הארץ את פיה ותבלע אותם ואת כתייהם ואת כל אשר
 להם ואת כל האדם אשר לקח ויהי אחרי כן ויסב
 אלהים את העם דרך הר שעיר ימים רבים בעת ההיא
 אמר יי אל משה אל תתגר מלחמה בבני עשו כי לא
 אתן לכם מאתם עד מדרך כף רגל כי ירושה לעשו נתתי
 את הר שעיר על כן נלחמו בני עשו בבני שעיר בימים
 הראשונים ויתן יי את בני שעיר ביד בני עשו וישמידום
 מפניהם וישבו תחתם עד היום הזה: על כן אמר יי אל
 בני ישראל אל תלחמו עם בני עשו אחיכם כי אין לכם
 מארצם מאומה אך אכל תשברו מאתם בכסף ואכלתם
 וגם מים תכרו מאתם בכסף ושתיתם ויעשו בני ישראל
 כדבר יי וילכו בני ישראל במדבר הסב את דרך הר
 שעיר ימים רבים ולא נגעו את בני עשו וילכו בדרך
 ההוא תשע עשרה שנה ויהי בעת ההיא וימת לטיאנוס
 מלך בני כתים בשנת ארבעים וחמש למלכו היא שנת
 ארבע עשרה שנה לצאת בני ישראל ממצרים ויקברו
 אותו בהיכלו אשר בנה לו בארץ כתים וימלוך תחרתיו
 אביאנוס שלשים ושמונה שנה ובני ישראל עברו את
 גבול בני עשו בימים ההם מקץ תשע עשרה שנה ויבואו
 ויעברו מדרך מדבר מואב ויאמר יי אל משה אל תצר
 את מואב ואל תלחם בם כי לא אתן לכם מארצם ויעברו

בני ישראל את דרך מדבר מואב תשע עשרה שנה
 ולחום לא הלחמו בהם ויהי בשנת שלשים ושש שנה
 לצאת בני ישראל ממצרים ויך יי את לב סיהון מלך
 האמורי ויערוך מלחמה ויצא להלחם את בני מואב
 וישלח סיהון מלאכים אל בעור בן יונוס בן בלעם ויעץ
 מלך מצרים ואל בלעם בנו לקלל את מואב למען תנתן
 ביד סיהון וילכו מלאכי סיהון ויביאו את בעור בן יונוס
 ואת בלעם בנו מפתור ארם נהרים ויבאו בעור ובלעם
 בנו עיר סיהון ויקלדו את מואב ואת מלכם בעיני סיהון
 מלך האמורי וסיהון יצא עם כל חילו ויך אל מואב
 וילחם בהם ויכניעם ויתנם יי בידו ויהרוג סיהון את מלך
 מואב ויקח סיהון את כל ערי מואב במלחמה וגם את
 השבון לקח מהם כי השבון מערי מואב היא וישם סיהון
 את שריו ואת גדוליו בחשבון ותהי השבון לסיהון בימים
 ההם עד כן יאמרו עליה המושלים בעור ובלעם בנו
 כדברים האלה לאמר בואו השבון תבנה ותכונן עיר
 סיהון אוי לך מואב אבדת עם כמוש הנה כתובה על
 ספר תורת האלהים ויהי כאשר נצח סיהון את מואב
 וישם שומרים בערים אשר לקח את מואב ובני מואב
 נפלו הרבה במלחמה ביד סיהון וישב מהם שבי גדול
 בנים ובנות ויהרוג מלכם ויפן סיהון וישב לו אל ארצו
 ויתן סיהון מתנות רבות ומנות כסף וזהב אל בעור ואל
 בלעם בנו וישגחם וילכו ארם נהרים אל מקומם ואל
 ארצם בעת ההיא עברו כל בני ישראל מדרך מדבר
 מואב וישבו ויסובו את מדבר אדום ויבאו כל העדה
 מדבר צין בחדש הראשון בשנת הארבעים לצאתם
 ממצרים

ממצרים וישבו שם בני ישראל בקדש מדבר סין ותמת
 שם מרים ותקבר שם בעת ההיא שלח משה מלאכים
 אל הדר מלך אדום לאמר כה אמר אחיך ישראל
 אעברה נא בארצך לא נעבור בשדה וכפרם ולא נשתה
 מי באר דרך המלך נלך ויאמר אליו אדום לא תעבור
 בי ויצא אדום לקראת בני ישראל בעם כבד וימאנו בני
 עשו נתון את בני ישראל לעבור בארצם ויט ישראל מעליו
 ורא נלחמו בבני עשו כי לפני זה צוה יי את בני ישראל
 לאמר לא תלחמו את בני עשו על כן נטה ישראל מעליו
 ולא נלחמו אתם ויסעו בני ישראל מעד בני עשו מקדש
 ויבואו כל העדה הר ההר בעת ההיא דבר יי אל משה
 אמור אל אהרן אחיך יאסף שם כי לא יבוא אל הארץ
 אשר נתתי לבני ישראל ויעל אהרן כדבר יי אל ההר
 וימת שם בשנת הארבעים בחדש החמישי באחד לחדש
 ואהרן בן מאת שנה ועשרים ושלוש שנים במותו כדבר
 החר וישמע הכנעני מלך ערד וישב הנגב כי בא ישראל
 דרך האתרים ויערוך את חילו להלחם בישראל ויראו
 בני ישראל מאד מפניו כי חיל גדול וכבד מאד לו ויתנו
 לב בני ישראל לשוב מצרימה וישבו בני ישראל
 אחוריהם כמהלך שלשת ימים עד מוסרות בני יעקן כי
 יראו להם מאד מפני מלך ערד ולא יכלו בני ישראל
 ללכת לשוב אל מקומם וישבו בבני יעקן שלשים יום
 ויהי כראות בני לוי כי לא אבו בני ישראל לשוב ויקנאו
 אל יי ויקומו וילחמו את ישראל אחיהם ויהרגו מהם
 עם רב ויושיכום בחזקה אל מקומם הר ההר ויהי
 בשובם ומלך ערד עוהנו עורך צבאו למלחמה לקראת
 ישראל

ישראל וידר ישראל נדר לאמר אם נתון תתן את העם
 הזה בידי והחרמתי את עריהם וישמעו בקול ישראל
 ויתן את הכנעני בידם ויחרס אתהסואת עריהם ויקראשם
 המקום חרמה ויסעו בני ישראל מהר ההר ויחנו באיכות
 ויסעו מאיכות ויחנו בעיי העברים בגבול מואב וישלח בני
 ישראל אל מואב לאמר נעברה נא בארצך עד מקומי
 ולא אבו בני מואב נתון את ישראל עבור בארצם כי
 יראו בני מואב מאד פן יעשו להם בני ישראל כאשר
 עשה להם סיחון מדך האמורי אשר לקח את ארצם
 ויהרוג מהם רבים: עד כן לא נתן מואב את ישראל עבור
 בארצו וייצוה את ישראל לאמר לבלתי הלחם במואב
 ויט ישראל מעל מואב ויסעו בני ישראל מגבול מואב
 ויבואו בעבר ארנון בגבול מואב בין מואב ובין האמרי
 ויחנו בגבול סיחון מלך האמורי במדבר קדמות: וישלחו
 בני ישראל מדאבים אל סיחון מלך האמורי לאמר נעברה
 נא בארצך לא נטה בשדה ובכרם לא נשתה מי באר
 דרך המדך נלך עד עברנו את גבולך ולא נתן סיחון את
 ישראל עבור בגבולו ויקבוץ סיחון את כל עם האמורי
 ויצא המדברה לקראת בני ישראל וילחם בישראל יהצה
 ויתן יי את סיחון מלך האמורי ביד ישראל ויך ישראל
 את כל עם סיחון לפי חרב וינקום את נקמת מואב ויירשו
 בני ישראל את ארץ סיחון מארנון עד יבוק עד בני עמון
 ויקחו את כל שלל הערים ויקח ישראל את כל הערים
 האלה וישב ישראל בכל ערי האמורי ויאמרו כל בני
 ישראל להלחם את בני עמון לקחת את כל ארצם גם
 המה ויאמר יי אל בני ישראל אלקתצר את בני עמון ואל

תתגר

תתגר בס מלחמה כי לא אתן לכם מארצם מאומה וישמעו
 בני ישראל את דברי ולא נדהמו את בני עמון ויפנו בני
 ישראל ויעלו דרך הבשן ארץ עוג מלך הבשן ויצא עוג מלך
 הבשן לקראת ישראל למלחמה ועמו אנשי הרבה גבורי חיל
 ויד חזקה מאד מעם האמורי ועוג מלך הבשן איש גבור
 חיל מאד ונעריץ בנו גבור מאד יותר גבור ממנו ויאמר
 עוג בלבו הנה כל מחנה ישראל מהלך שלש פרסאות
 עתה אמיתם כאחת בלא חרב ובלא חנית ויעל עוג
 הרה יהצה ויקח משם אבן אחת גדולה ארכה שלש
 פרסאות וישם אותה על ראשו ויאמר להשליכה על
 מחנה בני ישראל להמית את כל ישראל באבן ההיא
 ויבא מלאך יי וינקוב את האבן ההיא מעל ראש עוג
 ותרד האבן בצואר עוג ויפול עוג לארץ מכובד וירדת
 האבן בצוארו בעת ההיא אמר יי אל בני ישראל אל
 תיראו ממנו כי בידכם נתתי אותו ואת כל עמו ואת כל
 ארצו ועשיתם לו כאשר עשיתם לסיחון וירד אליו משה
 עם מתי מספר מבני ישראל ויך משה את עוג במטתו
 אל קרסולי רגליו וימיתהו: ואחרי כן רדפו בני ישראל
 את בני עוג ואת כל עמו ויכום ויכתום עד בלתי השאיר
 להם שריד: ואחרי כן שלח משה מבני ישראל לרגל את
 יעזר כי יעזר היתה קריה עליזה מאד וילכו המרגלים
 יעזר וירגלו אותה ויבטחו המרגלים ביי וילחמו הם
 באנשי יעזר וילכדו האנשים ההם את יעזר ואת בנותיה
 ויתנה יי בידם ויורישו את האמורי אשר שם ויקחו בני
 ישראל את ארץ שני מלכי האמורי ששים עיר אשר
 בעבר הירדן מנחל ארנון עד הר הרמון ויסעו בני ישראל

ויבואו

ויבואו בערבות מואב אשר מעבר לירדן יריחו וישמעו בני מואב את כל הרעה אשר עשו בני ישראל אל שני מלכי האמורי אל סיחון ואל עוג וייראו כל אנשי מואב מפני בני ישראל מאד ויאמרו זקני מואב הנה שני מלכי האמורי סיחון ועוג החזקים מכל מלכי הארץ לא עמדו בפני בני ישראל ואיך נעמוד בפניהם אנחנו הלא שלוח שלחו אלינו טרם זה לעבור מארצנו לדרכם ולא עזבנו אותם עתה ישבו עלינו בחרבם הקשה והשמידו אותנו את אשר שאיר ממנו סיחון ויקץ מואב מפני בני ישראל וייראו מאד מהם ויתיעצו מה לעשות אל בני ישראל ויאמרו זקני מואב ויקחו איש מאנשיהם את בלק בן צפור המואבי ומליכוהו עליהם בעת ההיא ובלק איש חכם מאד ויקומו זקני מואב וישלחו אל בני מדין לעשות אתם שלום כי מלחמה גדולה ושנאה היתה בין מואב ובין מדין בימים ההם מימי הדד בן בדר מלך אדום המכה את מדין בשדה מואב עד הימים ההם וישלחו בני מואב אל בני מדין ויעשו אתם שלום ויבואו זקני מדין ארץ מואב לשלום בני מדין ויתיעצו זקני מואב וזקני מדין מה לעשות להם להציל את נפשם מישראל ויאמרו כל בני מואב אל זקני מדין עתה ילחכו בני ישראל את כל סביבותינו כלחוך השור את ירק השדה כי כזאת וכזאת עשו לשני מלכי האמורי החזקים ממנו ויאמרו זקני מדין אל מואב שמענו כי בעת אשר נלחם אתכם סיחון מלך האמורי ויגבר ידו עליכם ויקח את ארצכם כי שלח אל בעור בן ינוס ואל בלעם בנו מארס נהרים ויבואו וקללו אתכם על כן גברה

יד סיחון בכם וילכוד את ארצכם: ועתה שלחו נא גם אתם אל בלעם בנו כי הנה עידנו בארצו ונתתם לו שכרו ויבא ויקלל את כל העם אשר יראתם מפניהם וישמעו זקני מואב את הדבר הזה וייטב בעיניהם לשלוח אל בלעם בן בעור וישלח בלק בן צפור מלך מואב מלאכים אל בלעם לאמר הנה עם יצא ממצרים הנה כסה את כר הארץ והוא יושב ממולי ועתה לכה נא אררה לי אותו כי עצום הוא ממני אודי אוכל להלחם בו וגרשתיו כי שמעתי את אשר תברך מבורך ואשר תאור יואר וילכו מלאכי בלק אל בלעם ויביאו אל בלעם לקלל את העם להלחם את מואב: ויבא בלעם אל בלק לקלל את ישראל ויאמר יי אל בלעם לא תאור את העם כי ברוך הוא ויסת בלה את בלעם לקלל את ישראל יום יום ולא שמע בלעם אל בלק מפני דבר יי אשר דבר אל בלעם וירא בלק כי לא שמע בלעם אל דברו ויקם וילך אל מקומו וגם בלעם שב אל ארצו וילך משם מדינה: ובני ישראל נסעו מערבות מואב ויחנו על הירדן מבית הישימות עד אבל השטים בקצה ערבות מואב ויהי בשבת בני ישראל כנחל השטים ויחלו לזנות אל בנות מואב: ויגשו בני ישראל לפני מואב ובני מואב תקעו אהליהם נגד מחנה בני ישראל וייראו בני מואב מפני ישראל ויקחו בני מואב את כל בנותיהם וכל נשיהם היפות תאר וטובות המראה וילכשו אותם כסף וזהב ובגדים יקרים ויושיבו בני מואב את הנשים ההנה פתח אהליהם למען ראות אותם בני ישראל ויפנו אליהן ולא ירחמו את מואב ויעשו כל בני מואב את הדבר הזה אל בני ישראל ויושיבו איש את

בתו ואיש את אשתו פתח אהלו וכל בני ישראל ראו את מעשה בני מואב ויפנו בני ישראל אל בנות מואב ויתאוו להן וילכו אליהן ויהי כבוא העברי אל פתח אהל מואב ויראה את בת מואב ויחמוד אותה בלבו וידבר עמה פתח האהל את אשר יחפוץ ויהי בדברים ויבאו אליהם כל אנשי האהל וידברו אל העברי כדברים האלה: הלא אתם ידעתם כי אחים אנחנו כלנו יחד בני לוט ובני אברהם אחיו ולמה לא תשבו אתנו ולמה לא תאכלו את לחמנו ואת זבחינו: ויהי כי ירבו עליו בני מואב בדבריהם והסיתו אותו כחלקת דבריהם והושיבוהו האהלה וטבחו לו וזבחו לו ואכל מזבחם ומלחמם ויתנו לו יין וישתה וישכרוהו ויושיבו לפניו נערה יפה ועשה בה ברצונו כי לא ידע כי שתה יין הרבה ככה יעשו בני מואב לישראל במקום ההוא כנחל השטים ויתר אף ייבישראל על הדבר הזה וישלח בהם מגפה וימותו מישראל ארבעה ועשרים אלף איש: והנה איש אחד מבני שמעון זמרי בן סלוא שמו ויקרב את המדינית את כזבי בת צור מלך מדין לעיני כל בני ישראל וירא פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן את הדבר הרע הזה אשר עשה זמרי ויקח רומח ויקם ויך אחריהם וידקור את שניהם ויהרגם ותעצר המגפה מעל בני ישראל בעת ההיא אחרי המגפה ויאמר יי אל משה ואל אלעזר בן אהרן הכהן לאמר: שאו את ראש כר עדת בני ישראל מבן עשרים שנה ומעלה כל יוצא צבא ויפקדו משה ואלעזר את בני ישראל למשפחותיהם ויהיו פקודי כל ישראל שבע מאות אלף ושבע מאות ושלושים ופקודי בני לוי

מבן חדש ומעלה שלשה ועשרים אלף וכלה לא היה איש מפקודי משה ואלעזר אשר פקדו כמדבר סיני כי אמר יי להם מות ימותו כמדבר וימותו כלם ולא נותר מהם איש כי אם כלב בן יפונה ויהושע בן נון ויהי אחרי כן ויאמר יי אל משה אמור אל בני ישראל לנקום מאת מדין את נקמת אחיהם בני ישראל ויעש בן משה ויתבחרו בני ישראל מהם שנים עשר אלף אלף למטה וילכו מדינה ויצבאו בני ישראל על מדין ויהרגו כל זכר וגם את המשת נסיכי מדין ואת בלעם בן בעזר הרגו בחרב וישבו בני ישראל את נשי מדין ואת טפס ואת כל בהמתם ואת כל אשר להם ויקחו את כל השלל ואת כל המלקוח ויביאו אותו אל משה ואל אלעזר אל ערבות מואב ויצאו משה ואלעזר וכל נשיאי העדה לקראתם בשמחה ויחצו את כל שלל מדין אל ישראל ויקחו כל בני ישראל משלל מדין וינקמו בני ישראל מדין את נקמת אחיהם בני ישראל

ספר אלה הדברים

בעת ההיא אמר יי אל משה הן קרבו ימך למות קח לך את יהושע בן נון משרתך והתיצבו באהל מועד ואצונו ויעש משה כן: וירא יי באהל בעמוד ענן ויעמוד עמוד הענן על פתח האהל ויצו יי את יהושע בן נון ויאמר לו חזק ואמץ כי אתה תביא את בני ישראל אל הארץ אשר נשבעתי להם ואנכי אהיה עמך ויאמר משה אל יהושע חזק ואמץ כי אתה תנחיל את הארץ

אל בני ישראל וי' יהיה עמך לא ירפך ולא יעזובך אל
 תירא ואל תחת ויקרא משה אל כל ישראל ויאמר להם
 אתם ראיתם את כל הטובה אשר עשה לכם י' אלהיכם
 במדבר ועתה שמרו לכם את כל דברי התורה הזאת
 ולכו בדרך י' אלהיכם אל תסורו מכל הדרך אשר צוה
 י' אתכם ימין ושמאל וילמד משה את בני ישראל חקים
 ומשפטים ותורות לעשות בארץ כאשר צוהו י' וילמדם
 את דרך י' ואת תורותיו הלא הם כתובים על ספר תורת
 האלהים אשר נתן אל בני ישראל ביד משה ויכל משה
 לצוות את בני ישראל ויאמר י' אדיו לאמר עלה ה' הר
 העברים ומות שם והאסף אל עמך כאשר נאסף אהרן
 אחיך ויעל משה כאשר צוהו י' וימת שם בארץ מואב
 על פי י' בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ
 מצרים ויבכו בני ישראל את משה בערבות מואב
 שלשים יום ויתמו ימי בכי אבל משה

ספר יהושע

ויהי אחרי מות משה ויאמר י' אל יהושע בן נון לאמר
 קום עבור את הירדן אל הארץ אשר נתתי לבני
 ישראל והנהלת לבני ישראל את הארץ כל מקום אשר
 תדרוך כף רגליכם בו לכם יהיה מהמדבר והלכנון הזה
 עד הנהר הגדול נהר פרת יהיה גבולכם לא יתיצב
 איש לפניך כל ימי חיך כאשר הייתי עם משה אהיה
 עמך רק חזק ואמץ לשמור את כל התורה אשר צוה
 משה אל תסור מן הדרך ימין ושמאל למען תשכיל בכל
 אשר

אשר תלך ויצו יהושע את שוטרי ישראל לאמר עברו
 במחנה וצוו את העם לאמר הכינו לכם צדה כי בעוד
 שלשת ימים אתם עוברים את הירדן לרשת את הארץ
 ויעשו כן שוטרי בני ישראל ויצוו את העם ויעשו ככל
 אשר צוה יהושע וישלח יהושע שנים אנשים לרגל את
 ארץ יריחו וילכו וירגלו האנשים את יריחו ויבאו מקץ
 שבעת ימים אל יהושע המחנה ויאמרו לו כי נתן י'
 בידנו את כל הארץ וכי נמוגו כל יושביה מפנינו ויהי
 אחרי כן וישכם יהושע בבקר וכל ישראל עמו ויסעו
 מהשטים ויעבור יהושע את הירדן וכל ישראל עמו
 ויהושע בן שמונים ושתים שנה בעברו עם ישראל בירדן
 ויעל העם מהירדן בעשור לחדש הראשון ויחנו
 בגלגל בקצה מזרח יריחו ויעשו בני ישראל את
 הפסח בגלגל בערבות יריחו בארבעה עשר
 לחדש ככתוב בתורת משה וישבות המן בעת
 ההיא ממחרת הפסח ולא היה עוד לבני ישראל מן
 ויאכלו מתבואת ארץ כנען ויריחו סוגרת ומסוגרת
 מפני בני ישראל אין יוצא ואין בא ויהי ביום החדש
 השני באחד לחדש ויאמר י' אל יהושע קום הנה נתתי
 בידך את יריחו ואת מלכה ואת כל עמה וסבותם את
 העיר כל אנשי המלחמה יום יום פעם אחת כה תעשה
 ששת ימים והכהנים יתקעו בשופרות והיה כשמעכם
 את קול השופר יריעו כל העם תרועה גדולה ונפלה
 חומת העיר תחתיה ועלו כל העם איש נגדו ויעש יהושע
 כן ככל אשר צוהו י' ויהי ביום השביעי ויסובו את העיר
 שבע פעמים והכהנים תקעו בשופרות ויהי בשביעית
 ויאמר

ויאמר יהושע אל העם הריעו כי נתן יי בדינו את כל העיר אך חרם ליי תהיה העיר היא וכל אשר בה ואתם השמרו מן החרם פן תשימו את מחנה ישראל לחרם ועברתם אותו וכל כסף וזהב ונחשת וברזל קדש ליי הוא אוצר יי יבוא ויתקעו העם בשופרות ויריעו תרועה גדולה ויפלו חומות יריחו ויעל כל העם אישגדו וילכדו את העיר ויחרמו את כל אשר בה מאיש עד אשה מנער ועד זקן שור ושה וחמור לפי חרב וכל העיר שרפו באש רק כל כלי הכסף והזהב והנחשת והברזל נתנו אוצר יי וישבע יהושע בעת ההיא לאמר ארור האיש אשר יבנה את יריחו בכבורו ייסדנה וכצעירו יציב דלתיה ועכן בן כרמי בן זבדי בן זרה בן יהודה מעל בחרם ויקח מן החרם ויחביא באהלו ויחר אפי יי בישראל ויהי אחרי כן בשוכ בני ישראל משרוף את יריחו וישלה יהושע אנשים לרגל גם את העי להלחם בה ויעלו האנשים וירגלו את העי וישוכו ויאמרו אל יהושע אל יעל עמך כל העם אל העי רק כשלחת אלפי איש יעלו ויכו את העי כי מעט אנשים המה ויעש כן יהושע ויערו עמו מבני ישראל שלשת אלפי איש וילחמו עם אנשי העי ותכבד המלחמה על ישראל ויכו אנשי העי מישראל שלשים וששה איש וינוסו בני ישראל לפני אנשי העי וירא יהושע את הדבר הזה ויקרע שמלתיו ויפול על פניו ארצה לפני יי הוא וזקני ישראל ויעלו עפר על ראשם ויאמר יהושע אהה יי למה העברת את העם הזה את הירדן מה אומר אחרי אשר הפך ישראל עורף לפני אויביו עתה ישמעו כל הכנעני וישכי הארץ את הדבר

הזה

הזה ונסכו עלינו והבריתו את שמנו ויאמר יי אל יהושע למה אתה נופל על פניך קום לך כי הטא ישראל ויקחו מן החרם לא אוסף להיות עמהם אם לא ישמידו את החרם מקרבם ויקם יהושע ויאסוף את העם ויקרב את האודים כדבר יי וילכד שבט יהודה וילכד עכן בן כרמי ויאמר יהושע אל עכן הגד נא לי בני מה עשית ויאמר עכן ראיתי בשלל אדרת שנער טובה ומאתים שקלים כסף ולשון זהב חמשים שקלים משקלו ואחמדם ואקחם והנם בתוך האהל טמונים בארץ וישלח יהושע אנשים וילכו ויקחו מאהל עכן ויביאו אותם אל יהושע ויקח יהושע את עכן ואת הכלים האלה זאת בניו ואת בנותיו זאת כל אשר לו ויעל אותם עמק עכור וישרוף אותם יהושע שם באש זירגמו כל ישראל את עכן באבנים וקימו עליו גל אבנים על כן קרא למקום ההוא עמק עכור וישב יי מהרון אפו ואחרי כן קרב יהושע אל העי וילחם בה ויאמר יי אל יהושע אל תירא ואל תחת הנה נתתי כידך את העי ואת מלכה ואת עמו ועשית להם כאשר עשית ליריחו ולמלכה רק שללה ובהמתה תבוזו לכם שים לך אורכ לעיר מאחריה ויעש יהושע כדבר יי ויבחר מכל עם המלחמה שלשים אלף גבורי חיל וישלחם ויארכו לעיר ויצו אותם לאמר בראותכם אותנו ננוס לפני אנשי העי בערמה וירדפו אחרינו תקומו מהמארב ולכדתם את העיר ויעשו כן וילחם יהושע ויצאו אנשי העיר לקראת ישראל והם לא ידעו כי אורכים להם מאחרי העיר וינגעו יהושע וכל ישראל לפניהם וינוסו דרך המדבר בערמה ויועקו אנשי העי לכל העם

אשר

אשר בעיר לרדוף אחרי ישראל ויצאו וינתקו מן העיר
לא נשאר אחד ויעזבו את העיר פתוחה וירדפו אחרי
ישראל: וכך האורבים כמו ממקומם וימהרו ויבואו לעיר
וילכדוה ויציתו אותה באש ויפנו אנשי העי אחריהם
והנה עלה עשן העיר השמימה ולא היה בהם ידיים לנוס
הנה והנה ויהי כל אנשי העי לישראל בתוך אלה מזה
ואלה מזה ויכו אותם עד בלתי השאיר להם שריד
ויתפשו בני ישראל את מלוש מלך העי חי ויביאו אותו
אל יהושע ויתלהו יהושע על העץ וימת וישבו בני
ישראל אל העיר אחרי שורפם אותה ויכו את כל אשר
בה לפי חרבויהי מספר כל הנופלים מאנשי העי מאיש
ועד אשה שנים עשר ארף רק הכהמה ושלל הערים
בזו להם כדבר יי אל יהושע וישמעו כל המלכים אשר
בעבר הירדן כל מלכי הכנעני את כל הרעה אשר עשו
בני ישראל ליריחו ולעז ויתקבצו יחד להלחם את ישראל
אך יושבי גבעון יראו להם מאד מפני ישראל להלחם
אתם פן ימותו: ויעשו בערמה ויבואו אל יהושע ואל כל
ישראל ויאמרו אליהם מארץ רחוקה באנו עתה כרתו
לנו ברית: ויערימו יושבי גבעון על בני ישראל ויכרתו
להם בני ישראל ברית ויעשו להם שלום וישבעו להם
נשיאי העדה ויהי אחרי כן וידעו כל ישראל כי קרובים
הם אליו ובקרבם הם יושבים: אך לא המיתום בני ישראל
כי נשבעו להם ביי ויהיו חוטבי עצים ושוואבי מים ויאמר
אליהם יהושע למה רמיתונו לעשות לנו הדבר הזה
ויענוהו לאמר כי הוגד לעבדיך את כל אשר עשיתם
לכל מלכי האמורי ונירא מאד לנפשותינו ונעש הדבר

הזה: ויתנם יהושע ביום ההוא לכל ישראל לחטוב להם
עצים ולשאוב להם מים ויחלקם לכל שבטי ישראל
לעבדים: ויהי כשמוע אדוני צדק מלך ירושלם את כל
אשר עשו בני ישראל ליריחו ולעז וישלח אל הוהם
מלך חברון ואל פראם מלך ירמות ואל יפיע מלך לכיש
ואל דביר מלך עגרון לאמר: עלו אתי ועזרוני ונכה את
בני ישראל ואת יושבי גבעון אשר השדימו את בני ישראל
ויאספו ויעלו חמשת מלכי האמורי עם כל מחניהם עם
רב מאד כחול אשר על שפת הים ויבאו ויחננו כל המלכים
הגה על גבעון ויחלו להלחם ביושבי גבעון וישלחו כל
אנשי גבעון אל יהושע לאמר: עלה טינו מהרה והושיענו
כי נקבצו עלינו כל מלכי האמורי להלחם בנו
ויעל יהושע וכך עם המלחמה מן הגלגל ויבא אליהם
יהושע פתאום ויכה את חמשת המלכים ההם מכה רבה
ויהומם יי לפני בני ישראל ויכום מכה גדולה בגבעון
וירדפום דרך מעלה בית חורון עד מקדה וינוסו מפני
ישראל ויהי בנוסם וישלך יי עליהם אבני ברד מן השמים
וימותו מהם רבים מאשר הרגו בני ישראל ובני ישראל
רדפו אחריהם ויכום עוד בדרך הלוך והכות אותם ויהי
בהכות אותם והיום נטה לערוב: ויאמר יהושע לעיני כל
העם שמש בגבעון דום וירח בעמק אילון עד יקום גוי
אויביו: וישמע יי בקול יהושע וידום השמש בחצי השמים
ויעמוד שלשים וששה עתים וגם ירח עמד ולא אץ לבוא
ביום תמים ולא היה כיום ההוא לפניו ולאחריו לשמוע יי
בקול איש כי יי נלחם להם לישראל

אז ידבר יהושע את השירה הזאת ביום תת יי את
 האמורי לפני יהושע ולפני בני ישראל ויאמר לעיני
 כל ישראל רבות עשית אתה יי פעלת גדולות מי כמוך
 שפתי יזמרו לשמך חסדי ומצודתי משגבי שיר חדש
 אשירה לך בתורה לך אזמרה אתה עזו ישועתי כל
 מלכי ארץ יודוך סלה רוזני תבל לך יזמרו בני ישראל
 ירננו בישועתך ישירו ויזמרו גבורתך עליך בטחנו יי
 אמרנו אתה אלהינו כי היית לנו למחסה למגדל עז
 מפני אויבינו אלך זעקנו ולא בושנו כך בטחנו ונמלטנו
 בשועתינו אליך שמעת קולינו הצלת מהרב נפשינו
 הראית לנו הסדיך נתת לנו ישועתך שמחת לבנו
 בגבורתך יצאת לישעלנו גאלת בזרוע את עמך עניתנו
 משמי קדשך מרכבות עם הושעתנו שמש וירח בזבול
 עמדו ותעמוד באפך אל צורדינו ותצו אלימו משפטך
 כל רוזני ארץ עמדו מלכי גוים נקבצו יחד מפניך לא
 נעו אל מלחמותיך הפצו קמת אלימו באפך ותורד
 עלימו זעמך אבדתם בחרונך ותצמיתם בחמתך המו
 גוים מפחדך מטו ממלכות מרווגך מחצת מלכים ביום
 אפך שפכת עלימו זעמך חרון אפך השיגמו חשבת עלימו
 אונס ואצמיתם ברעתם שחת פרשו בה נפלו ברשת טמנו
 נלכדה רגלם מצאת ירך לכל אויבך אשר אמרו בחרבם
 ידשו ארץ בזרועם שכנו עיר מלאת פניהם קלון הגעת
 לארץ קרנותם ותבהלמו בחמתך ותאבדמו מפניך
 רגזה ארץ ותרעש מקור רעמך עליהם לא השבת ממות
 נפשם והייתם לשאול הגעת הרדפתמו בסערתך
 כליתמו בסופתך נתת גשמיהם ברד נפלו במהמורות

בל

כל יקומו נבלתם כסוחה היתה בקרב חוצות
 הושלכה ספו תמו מפניך הושעת עמך בגבורתך על
 כן כך ישיש לבנו תגיל נפשנו בישועתך לשוננו
 תספר גבורתך נשירה ונזמרה בנפלאותיך כי
 הושעתנו מצרינו מלטתנו מקמינו אבדתם מפנינו
 ותהדפם תחת רגלינו כן יאבדו כל אויבך יי ורשעים
 כמוץ ידוף רוח ואוהביך כעץ עלי מים שתולים וישב
 יהושע וכל ישראל עמו אל המחנה הגלגלה אחרי הכות
 את כל המלכים עד בלתי השאיר להם שריד וחמשת
 המלכים נסו לבדם ברגלם מהמלחמה ויתחבאו במערה
 ויבקשם יהושע בתוך המלחמה ולא מצאם ויוגד
 ליהושע אחרי כן לאמר נמצאו המלכים והנם נחבאים
 במערה ויאמר יהושע הפקידו אנשים על פי המערה
 לשמרם פן יצאו להם ויעשו כן בני ישראל ויכל יהושע
 להכות את האמורי ויצו ויוציאו את חמשת המלכים
 מהמערה ויקרא יהושע אל כל ישראל ויאמר אד קציני
 המלחמה שימו את רגליכם על צוארי המלכים האלה
 ואל תיראו ואל תערצו ויעשו כן כל קציני המלחמה
 ושימו איש רגלו על צוארי המלכים האלה ויאמר
 יהושע ככה יעשה יי לכל אויביכם ויצו יהושע אחרי
 כן ויהרגו את המלכים וישליכו אותם במערה וישמו
 אבנים גדולות אל פי המערה ויך יהושע אחרי כן וכל
 העם אשר אתו אל מקדה ביום ההוא ויכה אותה לפי
 חרב ויחרים את הנפש ואת כל אשר בה ויעש לה
 למלכה ולעמה כאשר עשה ליריחו ויעבד משם אל
 לבנה וילחם בה ויתנה יי בידו ויכה יהושע לפי חרב את

כל הנפש אשר בה ויעש לה ולמלכה כאשר עשה לעיר
יריחו ומשם עבר לכישה להלחם בה ויעל הורם מלך
גזר לעזור את אנשי לכיש ויפהו יהושע ואת עמו עד
כלתי השאיר לו שריד וילכוד יהושע את לכיש ואת
כל עמה ויעש לה ככל אשר עשה ללכנה ויעבור יהושע
משם עגרונה וילכדה גם הוא ויך אותה ואת כל עמה
לפי חרב ומשם עבר חברונה וילחם בה וילכדה ויחרם
אותה וישב משם הוא וכל ישראל עמו דכירה וילחם
בה ויכה אותה לפי חרב ויחרם את כל הנפש אשר בה
לא השאיר שריד ויעש לה ולמלכה כאשר עשה ליריחו
ויכה יהושע את כל מלכי האמורי אשר מקדש ברנע
ועד עזה וילכוד את ארצם פעם אחת כי ינלחם לישראל
וישב יהושע ופל ישראל עמו אל המחנה הגלגלה בעת
ההיא כשמוע יבין מלך הצור את כל אשר עשה יהושע
לכל מלכי האמורי וישלח יבין אל יובב מלך מדון ואל
לבן מלך שמרון ואל יפעיל מלך אכשף ואל כל מלכי
האמורי דאמר בואו מהרה אלינו ועזרונו ונכה את בני
ישראל טרם יבואו עלינו ויעשו לנו כאשר עשו ליתר
מלכי האמורי וישמעו כל המלכים האלה אר דברי יובב
מלך הצור ויצאו הם וכל מחניהם שבע עשרה מלכים
ועמם עם רב כחול אשר על שפת הים וסוס ורכב רב
מאד אשר אין להם מספר ויבואו ויחנו יחד על מי
מרום ויועדו להלחם עם ישראל ויאמר יי אל יהושע
תירא מהם כי בעת מחר אתן את כלם חללים
לפניכם את סוסייהם תעקר ואת מרכבותיהם תשרוף
באש ויבואו יהושע וכל אנשי המלחמה עליהם פתאום

ויכו

ויכו בהם ויפלו בידם ויתנם יי ביד בני ישראל וירדפו
בני ישראל את כל המלכים האלה ואת מחניהם ויכוס
ויכתום עד כלתי השאיר להם שריד ויעש להם יהושע
כאשר דבר אליו יי וישב יהושע בעת ההיא אל הצור
ויכה בחרב ואת הנפש אשר בה החרים וישחפה באש
ויעבור יהושע מחצור אל שמרון ויכה ויחרם אותה ומשם
עבר אל אכשף ויעש לה כאשר עשה לשומרון ויעבור
משם אל עדולם ויך את כל העם אשר בה ויעש לעדולם
כאשר עשה לאכשף ולשמרון ויעבור משם אל כל ערי
המלכים אשר הכה ויכה את כל העם אשר נשאה בהם
ויחרם אתהן אך שללם ובהמתם בזון להם בני ישראל
וכל האדם הכו לא החיו כל נשמה כאשר צוה יי את
משה כן עשה יהושע וכל ישראל לא הפילו דבר ויכו
יהושע ובני ישראל את כל ארץ הכנעני כאשר צוה יי
דהם ויהרגו את כל מלכיהם שלשים ואחד מלכים וימחו
בני ישראל את כל ארצם מלבד ממלכות סיחון ועוג
אשר בעבר הירדן אשר הכה משה גם הם ערים רבים
ויתנם משה לראובני ולגדי ולחצי שבט המנשי ויהושע
הכה את המלכים אשר מעבר הירדן ימה ויתנם לנחלה
לתשעת המטות וחצי המטה חמש שנים עשה יהושע את
כל המלכים האלה מלחמה ויתן את עריהם לישראל והארץ
שקטה מהמלחמה בכל ערי האמורי והכנענים בעת ההיא
בשנת חמש שנים לעבור בני ישראל את הירדן אחרי
אשר שקטו בני ישראל ממלחמתם את הכנעני ויקומו
בעת ההיא מלחמות גדולות חזקות ועצמות בין אדום
ובין בני כתיס וילחמו בני כתיס את אדום ויצא אביאנוס

מלך

מלך כתים בשנה ההיא היא שנת שלשים ואחת למלכו
 ויד חזקה עמו מגבורי בני כתים וילך שעירה להלחם את
 בני עשו וישמע הדרד מלך אדום את שומעו ויצא לקראתו
 בעם כבד וכיד חזקה ויערוך אתו מלחמה בשדה אדום
 ותגבר יד כתים על בני עשו ויהרגו בני כתים מבני עשו
 שנים ועשרים אלף וינוסו כל בני עשו לפנים וירדפו
 אחריהם בני כתים וידבקו את הדרד מלך אדום רץ לפניהם
 ויתפשוהו חי ויביאו אותו אל אביאנוס מלך כתים ויצו
 אביאנוס ויהרגוהו וימת הדרד מלך אדום בשנת מ' ושמון'
 שנה למלכו וירדפו עוד בני כתים את אדום ויכו בהם מכה
 רבה ויבנע אדום לפני בני כתים וימשלו בני כתי' על אדום
 ויהי אדום תחת יד בני כתים ויהיו לממלכה אחת מהיום
 ההוא והלאה ולא יספו עוד לשאת ראשם מימים ההם
 ותהי ממלכתם אחת עם בני כתים וישם אביאנוס נציבים
 באדום ויהיו כל בני אדום עבדים למס עובד לאביאנוס
 ויפן אביאנוס וישב אל ארצו כתימה ויהי בשוכו ויחדש
 את מלכותו ויבן לו היכל גדול ועצום למושב המלוכה
 וימרוך לבטח על בני כתים ועל אדום: בימים ההם כאשר
 הורישו בני ישראל את כל הכנעני והאמורי ויהושע זקן
 בא בימים ויאמר יי אל יהושע אתה זקנת באת בימים
 והארץ נשארה הרכה מאוד לרשתה: ועתה חלק את
 כל הארץ בנחלה לתשעת השבטים וחצי שבט המנשי
 ויקם יהושע ויעש כאשר דבר אליו יי ויחלק את כל
 הארץ לשבטי ישראל ירושה במחלקותם רק לשבט הלוי
 לא נתן נחלה אשי יי הוא נחלתו כאשר דבר יי
 ביד משה לו ויתן יהושע את הר חברון לכלב בן יפונה

שכם

שכם אחד על אחיו כאשר דבר יי ביד משה על כן
 היתה חברון לכלב בן יפונה ולכניו לנחלה עד היום הזה
 ויחלק יהושע את כל הארץ בגורל לכר ישראל לנחלה
 כאשר צוה יי אותו ויתנו בני ישראל מנחלתם ללוים
 ערים לשבת ומגרשיהם למקניהם ודקניינם כאשר צוה
 יי את משה כן עשו בני ישראל ויחלקו את הארץ בגורל
 בין רב למעט וילכו לנחול את הארץ לגבולותיה ויתנו
 בני ישראל נחלה ליהושע בן נון בתוכם על פי יי נתנו לו
 את העיר אשר שאל את תמנת סרח בהר אפרים ויבנה
 את העיר וישב בה אלה הנחלות אשר נחלו אלעזר
 הכהן ויהושע בן נון וראשי אבות המטות לבני ישראל
 בגורל בשילה לפני יי פתח אהל מועד ויכלו מחלק את
 הארץ ויתן יי לישראל את כל הארץ וירשו אותה כאשר
 דבר יי להם וכאשר נשבע יי לאבותיהם וינתן יי לבני
 ישראל מסביב מכל אויביהם ולא עמד בפניהם איש
 ויתן יי את כל אויביהם בידם ולא נפל דבר אחד מכל
 הטוב אשר דבר יי אל בני ישראל הכל הקים יי ויקרא
 יהושע אל כל בני ישראל ויברכם ויצום לעבוד את יי
 וישלחם אחרי כן וילכו איש לעירו ואיש לנחלתו ויעבדו
 בני ישראל את יי כל ימי יהושע ויי הניה להם מסביב
 וישבו בעריהם לבטח ויהי בימים ההם וימת אביאנוס
 מלך כתים בשנת שלשים ושמנה שנה למלכו היא השנה
 השביעית למלכו על אדום ויקברו אותו בהיכלו אשר
 בנה לו וימלוך תחתיו לטינוס חמשים שנה ויהי במלכו
 ויוצא צבא וילך וילחם עם יושבי ברנטיא וכמניא בני
 אלישה בן יון ויגבר עליהם ויש'מם למס עובד אז שמע

כי

כי פשע אדום מתחת יד בני כתים ויקך אליהם לטינוס
 ויקך בהם ויכניעם וישיבם תחת יד בני כתים ויהי אדום
 לממלכה אחת את בני כתים כל הימים ימים רפים אין
 מלך באדום ותהי כל ממלכתם את בני כתים ואת
 מלכיהם ויהי בשנת עשרים ושש שנה לעבור בני ישראל
 את הירדן היא שנת ששים ושש שנים לצאת בני ישראל
 ממצרים ויהושע בן נון זקן בא בימים בן מאה ושמונה
 שנה היה בימים ההם ויקרא יהושע לכל ישראל
 לזקניו ולשופטיו ולשוטריו אחרי אשר הניח יי אל כל
 ישראל מאויביהם מסביב ויאמר יהושע אל זקני ישראל
 ואל שופטיו הנה אנכי זקנתי באתי בימים ואתם ראיתם
 את אשר עשה יי לכל הגוים אשר היריש מפניכם כי
 יי הוא הנלחם לכם ועתה הזקן מאד לשמור ולעשות
 את כל דברי תורת משה לבלתי סור ממנה ימין ושמאל
 ולבלתי בוא בגוים האלה אשר נשאר בארץ וכשם
 אלהיהם לא תזכירו כי אם ביי אלהיכם תדבקו כאשר
 עשיתם עד היום הזה ויצו יהושע את בני ישראל מאד
 לעבוד את יי כל ימיהם ויאמרו כל ישראל את יי טהינו
 נעבוד כל ימינו אנחנו ובנינו ובני בנינו וזרענו עד עולם
 ויכרות יהושע ברית את העם ביום ההוא וישלח אל בני
 ישראל וילכו איש לנחלתו ולעירו ויהי בימים
 ההם בשבת בני ישראל בעריהם לבטה ויקברו את
 ארונות מטות אבותיהם אשר העלו ממצרים איש
 בנחלת בניו את שנים עשר בני יעקב קברו בני ישראל
 איש באחוזת בניו ואלה שמות הערים אשר קברו
 בהם את שנים עשר בני יעקב אשר העלו בני ישראל
 ממצרים

ממצרים ויקברו את ראובן ואת גד בעבר הירדן כרומיא
 אשר נתן להם משה לבניהם ואת שמעון ולוי קברו
 בעיר מנדא אשר נתנה לבני שמעון ויהי מגרש העיר
 לבני לוי ואת יהודה קברו בעיר כביא נגד בית לחם
 ואת עצמות יששכר וזבולון קברו אותם בצידון בחלק
 אשר נפל לבניהם ודן נקבר בעיר בניו באשתאול ואת
 נפתלי ואשר קברו אותם בקדשנפתלי איש איש במקומו
 אשר נתן לבניו ואת עצמות יוסף קברו בשכם בחלקת
 השדה אשר קנה יעקב מאת חמור ויהיו לבני יוסף
 לנחלה ואת בנימין קברו ברושלים נגד היבוס אשר
 נתן לבני בנימין איש בעיר בניו קברו בני ישראל את
 אבותם ויהי מקץ שנתים ימים וימת יהושע בן נון בן
 מאה ועשר שנים והימים אשר שפט יהושע את ישראל
 עשרים ושמונה שנה ויעבוד ישראל את יי כל ימי חייו
 ויתר דברי יהושע ומלחמותיו בכנעני וכל תוכחותיו
 אשר הוכיח את ישראל ואשר צום ושמות הערים אשר
 ירשו בני ישראל בימיו הנם כתובים על ספר דברי יהושע
 אל בני ישראל ועל ספר מלחמות יי אשר כתב משה
 ויהושע ובני ישראל ויקברו בני ישראל את יהושע בגבול
 נחלתו בתמנת סרח אשר ניתן לו בהר אפרים ואלעזר
 בן אהרן מת בימים ההם ויקברו אותו בנגבעת פינחס בנו
 אשר ניתן לו בהר אפרים :

ספר שופטים

בעת ההיא אחרי מות יהושע ועוד בני הכנעני בארץ
 ויאמרו כל ישראל להורישם וישאלו בני ישראל

בני לאמר מי יעלה לנו אל הכנעני כתחלה להלחם בו ויאמר יי יהודה יעלה : ויאמרו בני יהודה אל בני שמעון עזרו אתנו בגורלנו ונלחמה בכנעני והלכנו גם אנחנו עמכם בגורלכם וילכו בני שמעון את בני יהודה ויעלו בני יהודה וילחמו בכנעני ויתן יי את הכנעני ביד בני יהודה ויכום בבזק וינס לפניהם וירדפו אחריו ויתפשוהו ויקחוהו ויקצצו את בהונות ידיו ורגליו ויאמר אדוני בזק שבעים מלכים מקוצצים בהונות ידיהם ורגליהם מלקטים תחת שולחני כאשר עשיתי כן שילם לי טהים ויביאוהו ירושלים וימת שם : וילכו בני שמעון את בני יהודה ויכו את הכנעני לפי הרב : ויהי יי את בני יהודה ויורישו את יושבי ההר : ויעלו בני יוסף גם הם בית אל היא לזו ויי עמם : וירגלו בני יוסף את ביתא ויראו השומרים איש יוצאמן העיר : ויתפשוהו ויאמרו לו הראנו נא את מבוא העיר ועשינו עמך חסד ויראם האיש ההוא את מבוא העיר ויבואו בני יוסף ויכו את העיר לפי הרב : ואת האיש ואת משפחתו שלחו וילך אל החתים ויבן עיר ויקרא שמה לזו : וישבו כל ישראל בעריהם ויעבדו בני ישראל את יי כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים אשר האריכו ימים אחרי יהושע אשר ראו את מעשה יי הגדול אשר עשה לישראל : וישפטו הזקנים את ישראל אחרי מות יהושע שבע עשרה שנה : וילחמו כל הזקנים גם הם את מלחמות ישראל ככנעני ויורש יי את הכנעני מפני בני ישראל וישבו ישראל בארצם ויקם את כל הדבר אשר דבר לאברהם ליצחק וליעקב ואת כל השבועה אשר נשבע לתת להם ולבניהם את

ארץ

ארץ הכנעני : ויתן יי לבני ישראל את כל ארץ כנען כאשר נשבע לאבותיהם וינה יי להם מסביב וישבו בני ישראל ככל עריהם לנחמה ברוך יי לעולם אמן ואמן חזקו ויאמן לבכבם כל המיחדים ליי

תו של בע

מעשה בחסיד אחד שלא נשבע מימיו לסקר ואפילו על שבועת אמת לא נשבע והיה עשיר גדול וכשעת פטירתו קרא לבניו ואמר לו בני הוזהר שלא תשבע כלל שכל העושר הזה שאני מניח לך לא קניתיו אלא ששמרתו פי מהשבועה ואפילו על שבועת אמת לא נשבעתי על כן סליתוני הקב"ה בכל סחורותי ובכל מעשה ידי וענה לו בני ואמר לו אני חקיים ממוחך ולא אשבע כלל וכשנפטר אותו חסיד באו רמאים על אותו יתום ובקשו ממנו ממון הרבה באמרם שהיה חייב להם אביו או יעשה שבועה ויפטר אמר היתום בלבו אם אשבע להם אחלל שם שמים ואפר את מצות אבי מוטב לי שאפרע להם כל אשר ישאלו ממני ולא אשבע הלך ופרע לרמאי כל העושר שהניח לו אביו עד שנתר עני בלא כלום ועם כל זה היה רודף אחר המצות ומקיים את מצות אביו ומכבד תלמודי חכמים : ולבסוף בא רמאי אחד ואמר לו נותר לי עלך עוד דינר אמר לו בבקשה ממך הנח לי שלא נותר לי מחייבת רגע וגלוי לאל שאם היה לי כלום הייתי פורע אותך אמר לו בא והשבע לי שאין לך כלום לפדוע לי והוליתו לאל הדיין ואמר לו פרע לו את דינרו או השבע שאין לך כלום אמר להם לא אשבע אמרו הדיינים אל הרמאי או יפרע אותך או תשטהו בבית האסורים כאותה שעה ככה היתום ואמר רבונו של עולם גלוי וידוע לפניך שלא יש בודי כלום שאם היה בודי כלום הייתי פורע ושתכח שמך לעד שמכסף וזהו שהיה לי לרוב מאד מן הכל נשארתי נעור ורק ועכשיו אני כנמא ובחוסר כל ואלמלא היו תובעני ממני לא הייתי כל כך מלטער כי ערום יצאתי מכטן אמי וצדוק אשוכ שמה יהי שם יי מבורך מעתה ועד עולם : מה עשית אשתו הדרקת

היתה

היתה מתביישת לשאול מן המדקה כלום נטלה בגדי פשתן לכבס לפדות בעלה
מן הרמזין ולוון ולכלכל אותו ואת כניו יום אחד היא ובניה היו עומדים על
שפת הים וראו אניה אחת באה המתווכת לה ער שהגיע אליהם כשראה אותה
בעל הספינה שהיתה יפת תואר חמדה בלבו ואמר ממשפחת מלכים היא של אותה
ואמר לה מפני מה את מכבסת בגדים היא סיפרה לו כל מה שאירע לה ולבעלה
אמר לה אני אתן לך דינר זהב וכבסי את בגדי והיא נטלה הבגדים לכבס ונטל
הדינר זהב מידו ונתנה אותו לבנה הגדול לפדות בעלה מיד הרמזין בין כך ובין כך
עשה סחורות בעל קרן יונה ויקון את התורן וכשבאתה אותה המדקה להשיב לו
הבגדים חפפה בעל הספינה וברח עמה והיו רואין אותה בניה ומיללן ובוכין
והומרים הוילנו אמנו מה נעשה והם חזרו אלל אבותם ונתנו לו הדינר וסיפרו
לו איך נשבתת אמם וקדע את בגדיו ויתאבל על השתן ופרע הדינר וילא מכות הסוהר
ואמר בלבו מה אעשה אם אשוב לביתי חמות כרעב ועוד יבואר לי רמזים ויעשו
לי כמו שעשו ליהאחרים מוטב שאלך אל מקום אחר ויבך כני גדול ואמר ראה ה'
והביטה איך נשאתי אני ובני כותומים בלי שום מחיה בעולם ובכו כלם יחד עד
שתש כוחם מהבכיה הגדולה ומרה עד מאד אשר עשו והלכו משם למקום אחר
והיו מחזירים על הפתחים עד שהגיעו לנהר גדול וקרוב אל הים ולא היה מעבר
ליום לעבור מה עשה פשט את בגדיו ונטל את בנו הקטון ונתנו על כתפו
והם עלמו כנהר כיון שהגיעו עד חצי הנהר שטפו המים והניח את בנו ווימן הקב"ה
לבער שף אחד וילא וכנס עליו ליבשה ואביו היה הולך לפניו ערום עד שבא במדינה
אחרת והיו התנוקות בוכים זה עם זה והנהר בנתיים עד שבאה אניה ושכאס ואותו
חסיד בא במדינה אחת וכיון שראוהו בני המדינה ערום שאלו אותו אי מזה מקום
הוא אמר להם איש עני והודי אני אמרו לו מה אמנתך אמר להם יודע אני ללמוד
ולכתוב אמר לו הין את רובים ככך אם רטוק לרעות את בהמתנו אז תוכל אתה
לשבת אתנו וניתן לך שכר טוב אמר להם כן אעשה ונתנו לו את מקניהם והיה רועה
אותם באמת ובאמונה אמרו לו השמר לך פן תקרב אל הנהר הזה שהוא עמוק
ביותר שאם יפלו שמה מן הגאון לא תלא מכאן לעולם אמר להם כן אעשה יום
אחד היה יושב בשפת הנהר וזכר את כל העושר והממון שהניח לו אביו ובכה
במר נפש ואמר בלבו למה לי חיים הואיל ונשכית השתן וגלו בני ונותרתי אני לבדי
טוב מותי מחיי והשליך עצמו לנהר והיו שם נחשים ועקרבים מיד נחפו ויסוכ ללכת

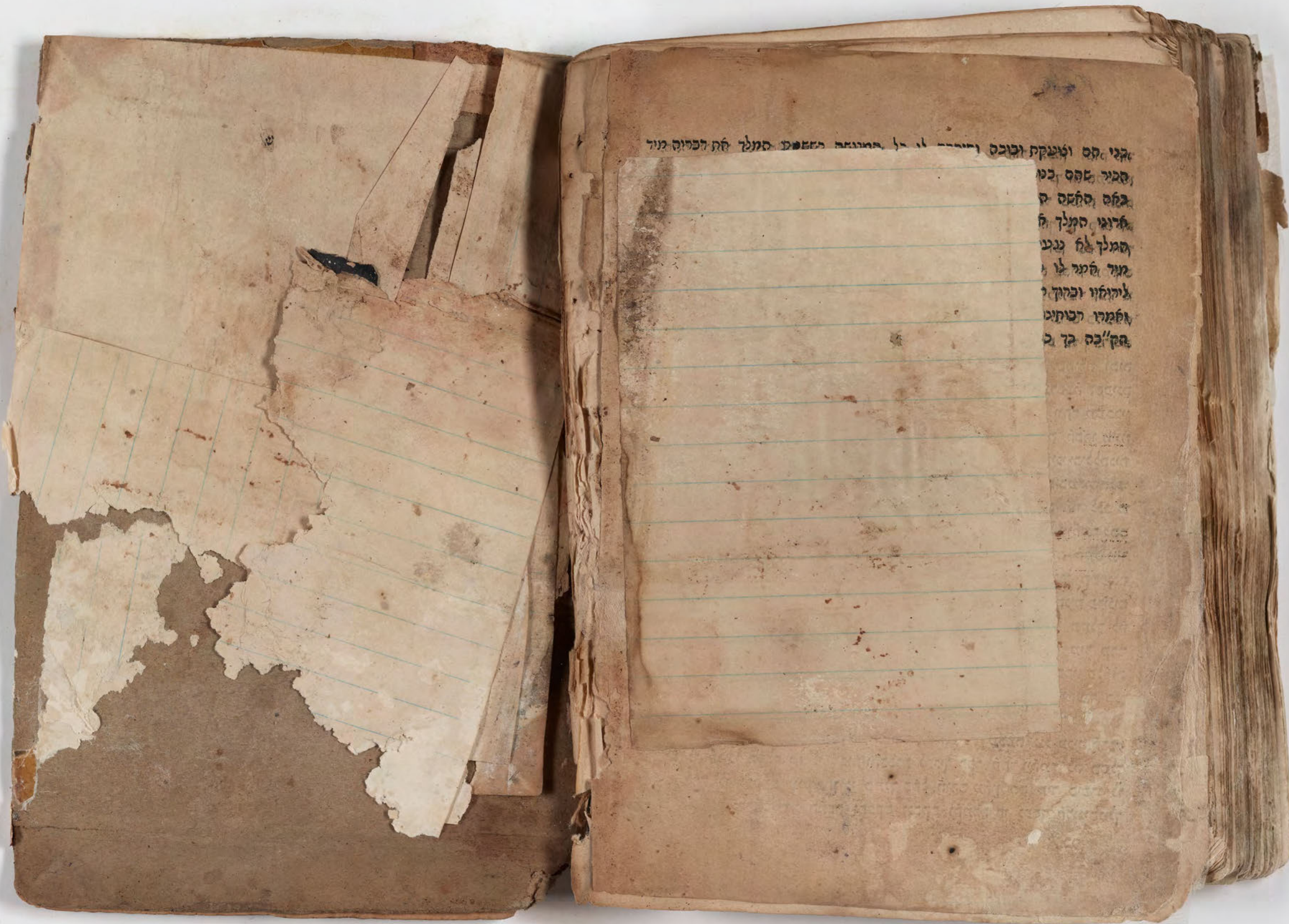
וכשהפך

וכשהפך עצמו ללכת שמע קול הקורא אותו בשמו ואמר לו חזור לכאן והוא חזר
לאחוריו וראה ברמות מלאך ואמר לו בא הנה שכמה ימים ושנים שמור לך זה המטמון
טוב לך מטמון זה ששמרתיו לך שהגיע קצך לעלות לגדולה על אשר שמרת מנות
הכד ולא נשבעת מעולם מיד הדחה לו המטמון ואמר לו המלאך לך קנה את
הנהר הזה מאת ארון המדינה ואחר כך כנה ככאן עיר גדולה וכן עשה וילך
היום אל ארון המדינה ואמר לו ארזי רטוק למכור לי את הנהר הזה שהוא ממקום
פלוני עד מקום פ' אמר לו הארון שוטה מה תעשה ממנו אמר אעפ"כ מכור אותו לי
מיד מכר לו הנהר ברמים יקרים ונתנו לו מיד וכתב לו והעיר לו ערים במבורה
עולמי וחלוטה מיד שכר פועלים וכנה על שפת הנהר עיר גדולה ופלטרוין גדולים
עד שנעשה מלך והלך שומעו למרחוק ומכל המקומות היו באים שמה לסחורה והיה
עושה כבוד לכל עובר ושכ ויהי שמו בכל הארץ וכאספו שם לסחורה עד שבא הספינה
ששכה את בניו הכניסה לפלטרו ולא גילה עצמו להם אך הטוב להם יותר מעבריו
והזמין בני הספינה לסעודה פעם אחרת באה הספינה שנשכית בה אשתו ווימן
כל אנשי הספינה לאכול עמו אמר לו בעל הספינה ארזי המלך איני יכול להניח
הספינה שאשתי שם אמר לו המלך הריני שולח שני נערים נאמנים שישמרום סלכו
הנערים והלך בעל הספינה אל הסעודה והנערים אומרים זה לזה אינו לנו כי
הספינה הזאת רומה לספינה שנשכית בה אמנו והיו בוכים כל הלילה ואמר להם
אמם מפני מה אתם בוכים אמרו לה זכרנו כי בספינה כזאת נשכית אמנו מיד
הכירה אותם ובכתה כל הלילה ולא הנידה להם דבר למחר בא בעל הספינה
וראה אותה עטובת רוח אמר לה מה לך אמרה לו לא היה לך אלא שתניח פרוטים
אלו להתעולל בי מיד הלך בעל הספינה אלל המלך ואמר לו ארזי המלך לא
היה לך אלא אלו הפרוטים ששלחת לספונתי לשחק באשתי כל הלילה מיד קרא
להם המלך ואמר להם כלום אמת הדבר ששמעתי שעשיתם עם אשתי של זה
כל הלילה אמרו לו חלילה לנו מעשות כדבר הזה תבא אשתי של זה ותעיר בנו
ואם אמת אומרת כן הרוג אותנו מיד הביאו האשה לפני המלך ואמר לה המלך
בתי אל תקחרי אל תראי להגיד לי כל הדבר מיד הפילה עצמה על פניה ארצה
ואמרה לו ארזי המלך תן לי רשות ואדברה לפיך דבר אחד ויאמר לה המלך
דברי אמרה לו בבקשה ממך ארזי המלך שאל אותם מאין הם מיד סיפרו לו
כל המאורעות מיד עמדה האשה וחבסם ונשקם ואמרה חי נפשך ארזי המלך

הגוי קם וינעקת וכוונת וסופרה לו כל המעשה כששם המלך את הכונה מוד
הגוי שהם בנו ותיא אשתו ואמר המלך לבעל הספונה הנר לי האמת אהך
באם האשה הזאת לידך ואם לא תאמר לי האמת אחתוך את האשך אמר לו
אדוני המלך אני שבתיה על שפת הים שהיתה מכבסת בנדרים ופי בפשך אדוני
המלך לא נגעתי בה ולא נוקחתי עמה לעולם ועתה עשה ממני כל מה שתראה
מני ואמר לו המלך לך לשלום אל ארפך . ויאמר המלך ברוך מאלם שכר טוב
איהואו ובהך המסויר הכונה לכעלניה . ועמד המלך עם אשתו וכינו בעושר גדול
ואמרו רבותינו ו"ל ומה זה שלא אמר כי קם מורה אקתשטיה לו אביו שילם לו
הק"בה כך כל שכן השומר מות הרבה שהקדוש ברוך הוא משלם שכר טוב
לאנשים שנאמר ונעשה חסד לאנשים וכו' לך נאמר
לא תשא את אס ה' אהך לשוא :

قطعة شظية مرئية من كتاب مجلدّ visible fragment from bookbinding

קני חס וטעקת וכוונת וכוונת
המור חס, כט
בחס האשה
הרנו המלך
המלך לא נגע
מור חסר לו
איהוה ובהק
ואמרו הכותבו
הק"כה בד כ

visible fragment from bookbinding **قطعة شظية مرئية من كتاب مجلد**

קני סם וטעקת וכו' ור' יצחק ל' ר' יצחק
הגדל סהם כטו
באם סהם ס
סרנו סמלך ס
סמלך ס סגנו
מגד סמלך לו
ליהונו וכו' ס
סמלך ס
סמלך ס

visible fragment from bookbinding **قطعة شظية مرئية من كتاب مجلد**

קני תם וטעקת וזוכם ויחיד ל כל במנוחה משמש סמל תה הכרזה מר
הגיל תהם כטו
גאם תהם ס

